

Tony Buổi sáng

Cà phê cùng Tony

LANTABIA

Nhã Xuất Bản
Văn Hóa Thông Tin

Cà Phê cùng Tony

Tên Ebook: Cà Phê cùng Tony

Tác Giả: Tony Buổi Sáng

Thể Loại: Tản văn, Văn học Việt

Nam

Nhà xuất bản: **NXB Văn hóa thông tin**

Công ty phát hành: **Lantabra**

Khối lượng: 264.00 gam

Định dạng: Bìa mềm

Kích thước: 13 x 20.5 cm

Ngày phát hành: 26/09/2014

Nguồn: fb.com/TonyBuoiSang

Ebook: <http://www.dtv-ebook.com>

Ebook được blog Đào Tiếu Vũ hoàn thành với mục đích phi thương mại, nhằm chia sẻ với những bạn ở xa hoặc không có điều kiện mua sách, khi sao lưu xin ghi rõ nguồn.

Trong điều kiện có thể bạn hãy mua sách để ủng hộ nhà xuất bản và tác giả.

Ebook miễn phí tại : www.Sachvui.Com

Giới thiệu:

“Cà phê cùng Tony” là sự tập hợp các bài viết trên trang mạng xã hội của tác giả *Tony Buổi Sáng* (TnBS) về những bài học, câu chuyện anh đã trải nghiệm trong cuộc sống. Đó có thể là cách anh

chia sẻ với các bạn trẻ về những chuyện to tát như khởi nghiệp, đạo đức kinh doanh, học tập đến những việc nhỏ nhặt như ăn mặc, giao tiếp, vệ sinh cơ thể... sao cho văn minh, lịch sự. Hay chỉ đơn giản thuật lại những trải nghiệm thực tế của anh trong quá trình sống, kinh doanh ở trong và ngoài nước.

Xuyên suốt cuốn sách, các câu chuyện được kể với giọng điệu trào phúng, hài hước lại được thể hiện bằng ngôn ngữ “cư dân mạng” tạo sự gần gũi để các bạn trẻ có thể dễ dàng tiếp nhận. Mặc dù tác giả luôn khẳng định những thông tin, chi tiết trong câu chuyện là hư cấu và thậm xưng nhưng điều đó không có nghĩa làm cuốn sách bớt đi sự thú vị.

Chia sẻ về sự ra đời của cuốn sách, tác

giả tâm niệm không muốn những điều anh
tâm đắc và đúc kết chỉ dừng lại ở mạng
xã hội. Anh hi vọng những câu chuyện
của mình thông qua “*Cà phê cùng Tony*”
có thể thổi nguồn cảm hứng tới những
độc giả không có điều kiện sử dụng
internet, đồng thời khuyến khích văn hóa
đọc ở các bạn trẻ trong thời đại mà văn
hoa nghe nhìn đang dần chiếm ưu thế.

Đơn giản và không cầu kì, đọc “*Cà phê
cùng Tony*”, độc giả sẽ cảm thấy như
đang khám phá câu chuyện của chính
mình qua cách kể của một người khác.
Đọc “*Cà phê cùng Tony*”, độc giả
không thể cười lớn như khi đọc những
mẩu chuyện cười, họ chỉ có thể tòm tóm
với những triết lí dí dỏm mà TnBS mang
đến.

Mời bạn đón đọc.

MỤC LỤC

Ebook miễn phí tại : www.Sachvui.Com

Tony đã “sống chứng khoán, chết vùi chứng khoán” như thế nào?

Kiệt sức ở khách sạn 5 sao

Trăng

Chuyện ở đế quốc Mĩ (i ngắn hay hơn y dài)

NÓI KHÉO

Những ngày xưa thân ái....

Ở quê kì, ngày tháng năm...

To: Near and far readers (tức độc giả

gần xa)

Chuyện Tony bị đại gia xài xuể

Làm gì có doanh nhân ở nước ta?

Tua Gai (nghe giống bạch tuộc và xương rồng)

Tho

Phỏng vấn xin việc

Khác biệt Á-Âu

Dự báo thời tiết

Ven hóa tranh lụng

Hùn hạp làm ăn

Chuyện Tony ở Harvard

Về nước

Ăn cắp quen tay, ngủ ngày quen mắt

SỐT VÀ ÔM

Hóng chuyện ở hội chợ quốc tế

Những nỗi lo riêng

Phim Việt Nam

Văn hóa tàu điện ngầm

Làm răng

Khoe và được nể

Du hí sinh và vấn đề chuối hóa

Bài hát Thói Đời

Ngày xưa Tần Thi

Chuyện làng quê hóa đô thị

Chuyện cô Cao và ông hiệu trưởng

Khủng hoảng và em

Chuyện Tony đi công tác ngoại quốc

Ms Broken Rice

Chairman, người ngồi trên ghế

Lòng tin còn một chút

Búp phê với cái Hăng

Chuyên cô Cao và thầy hiệu trưởng (tiếp)

Đề bài: Em hãy mô tả quang cảnh phòng chờ sân bay.

Đói thì cho sạch....

Du hạc lần 1.

Du hạc đợt 2 ở Căm Rai

Đời cua, đời cáy....

Unbreak....

COI MẮT

Many stories....

Hot boy, hot girl và hot dog

Chuyện ở Nha Mân

Thương lắm, nẫu!

Con nuôi

Lời thè Hypocrates

TÂM CỦA TONI

TINH TUỐNG

...Lĩnh

Weak kidney

Chuyện hạc chuyện hành

Chuyện hát chuyện ca

Bài: hãy để lại mình một đối thủ

Telesales

Chuyện thơ chuyện thần

Chuyện cái khăn lạnh

Chuyện trên chuyến bay đường dài

"Thì ai ơi xin đừng" !

Chuyện ở Davao

Chuyện ăn chuyện nói (Bài 1)

smartphone

Chuyện ăn (bài 4)

Chuyện Rừng Rỉnh

Chuyện ở West Point

Chuyện ở West Point (bài 2) : Nam nhi
và chí tang bồng

Chuyện con ngựa

Chuyện bóng đèn và con ruồi....

Chửi

Chuyện nàng An Thị

Unknown

Ngày nhà giáo

Chuyện trên chuyến bay đường dài

Tâm Tâm Thư

Bệnh Parkinson

ĐÔI LỜI TÂM SỰ VÀO NHỮNG
NGÀY CUỐI NĂM

Nhân lực hăng ta – chuyện bây giờ mới
kể

Và em kiệt sức....

1 ý tưởng kinh doanh téo bẹo

Rèn luyện óc tưởng tượng để trở thành

người hay ho

Chuyện ở Quê Lâm

Cái chết của Chu Du

Biển rộng trời cao, con vẩy vùng...

Chuyện ăn chuyện nói: bài 1: nhận diện
thể loại ăn nói vô duyên

Chuyện ăn chuyện nói (Bài 2)

Chuyện ăn chuyện nói (bài 3)- Ăn

Sữa và nước mắt

Bệnh Alzheimer

Óc tinh tế

PHẾT PHẦY VÀ MA LANH

Tôi ôm con sáo bé bỏng của tôi...

Bệnh Cocky

Gà què liệu có gáy vang?

Nếu thời gian có quay trở lại,...

Lời thè Hippocrates

Điện đàm với Quỳnh Yên

Bệnh Autism

Vừa được 1 message như sau

Chuối và Tony

Viết cho những hoang mang

Sinh hoạt với giáo viên

Chuyên cái tổng đài điện thoại

480 USD ++

Cái chết của Chu Du

Những ngày khởi nghiệp

Chạy lái đò của em...

1. Tập 1: Hát mặt lên trời

Sau khi tốt nghiệp, Tony có đi mần 1 thời gian ở công ty của Nhật Bản. 1 hôm, công ty nó tái cơ cấu. Các tập đoàn đa quốc gia lâu lâu nó re-structure một cái, dẹp bỏ 1 vài vị trí. Thế là nó đèn cho mấy tháng lương, rồi cho lên đường.

Nhớ bữa làm cuối, cầm cục tiền lớn nên vui lăm, bèn đi mua cái tủ lạnh. Ước mơ của cả thời sinh viên là trong phòng ngủ có cái tủ lạnh để bỏ trái cây, bia bọt vào uống cho mát. Nhiều tiền còn lại đi chơi, từ bắc chí nam, động Phong Nha, Hội An, Mỹ Sơn, Lăng Cô...giờ cũng đi cho

hết. Đúng 1 tháng sau thì sạch túi. Cái
năm suy nghĩ, giờ phải làm sao để kiếm
tiền đây. Bèn nhớ đến nghề viết báo từ
lúc còn là sinh viên. Ngày nào viết cũng
cả 4-5 bài đủ mọi đề tài, liên hệ các anh
trong ban biên tập để gửi lại. Bài được
đăng đều đặn, tháng cũng được đôi ba
triệu. Nhưng sống chật vật quá, làm
freelance như phiên dịch, dạy học...
không có thu nhập ổn định. Gửi hồ sơ xin
việc thì như rải truyền đơn, công ty nào
thấy bảng điểm đẹp ngất ngây, bằng loại
giỏi nên mời lên phỏng vấn ngay. Nhưng
phỏng vấn xong đều từ chối, nói mày

lanh quá sơ làm không bền. Hoặc đẹp trai quá đồng nghiệp sẽ ghen tỵ. Nên đẹp và giỏi, lại là rào cản lớn để xin việc thành công....

Mất cả năm thất nghiệp. Bà già dưới quê gọi lên, nói con cứ lông bông hoài vậy, tìm việc làm đi. Cái buồn dễ sợ. Đâu bao giờ nghĩ mình như vậy mà thất nghiệp đâu. Xin miết mà không thành công nên đâm ra mất tự tin. Cái một bữa đi coi bói. Chị xem bói tên Nguyệt ở Bùi Viện nói số em nó vậy, em xin việc không được vì số em làm chủ. Mình về mở cờ trong bụng nhưng cũng chẳng tin

bói toán bao giờ. Rồi một lần đi Cambodia làm phiên dịch cho 1 công ty xây dựng xây con đường nối thủ đô Phnompenh đến cửa khẩu Poipet, thấy lúa bên đó sao xấu quá. Mới nhận ra là bên mình do dùng phân bón nên tốt tươi vậy, bèn về nước mở hang phân Phượng Tím, ban đầu không có vốn thì chọn giải pháp làm trung gian, làm cò kiếm tiền chứ biết thế nào, mình có ai giúp đỡ về tinh thần hay tiền bạc gì đâu.

Nói là quyết tâm làm. Ngày mở hang, chạy qua mấy người bạn thân mượn tiền để mua sắm thiết bị ban đầu. Bạn bè

ngày thường nghe Tony nói chuyện vui thì thích lắm, cười ha hả nhưng đến lúc cần tiền mượn thì thôi lý do đủ cả để từ chối. Nhiều bạn nói chơi thì chơi, đừng mượn tiền vì tui đầu tư mua đất hết rồi; 1 cô cũng giàu có lắm nhưng sợ mất, giả bộ nói chồng chị không đồng ý, cuối cùng chỉ có cô Song Hòa cho mượn 3 triệu và cô Troang xù kêu chạy qua cư xá Đô Thành lấy 2 triệu đi. Cầm 5 triệu trong tay, nhìn 2 cô bạn học cũ mà muốn rót nước mắt. Lúc khó khăn mới biết lòng người. Hồi xưa ông cậu Tony có nói, muốn đánh giá 1 con người dễ ẹt,

đụng đến vấn đề tiền bạc thì bản chất thế nào sẽ lòi ra thế ấy. Tony vẫn theo dõi 2 cô bạn ấy, 1 cô bây giờ sang Myanmar làm trùm bên đó về truyền thông, cô còn lại mở hệ thống cửa hàng thời trang lừng lẫy. Người tốt thì bao giờ cũng được trời thương, người cho đi thì sẽ được nhận lại nhiều hơn gấp vạn lần.

Cầm tiền trên tay, Tony chạy thẳng ra Metro mua cái máy in fax copy scan 4 trong 1. Rùi đi tìm nguồn hàng. Tới công ty phân bón nào cũng tươi cười anh của em, chuy của em... ai ai cũng say mê. Nói Tony ơi em dễ thương quá à. Tony

nói thấy tui dễ thương thì cho trả thiếu đi. Họ đồng ý liền, nói em lấy hàng về bán đi, mấy tháng sau trả lại tiền cũng được, toàn để giá vốn. Cái mình bắt đầu lên kế hoạch đi bán hàng.

Khô nỗi, khách toàn ở tỉnh hoặc xa chừ nội thành ai xài phân bón thuốc trừ sâu. Mà tiền đâu đi xuống đó tiếp thị, bèn chọn ngoại thành Sài Gòn và mấy tỉnh lân cận tiếp thị trước. Cứ ban ngày đi bán hàng, tối về làm giấy tờ hợp đồng đến khuya. Cứ sáng sáng, Tony uống 1 ly cà phê to khủng khiếp để tỉnh ngủ, rồi phóng chiếc Wave Alpha đỏ, treo lủng

lăng bịch mấu và mấy tờ rơi, phóng xuống các huyện Bình Chánh, Hóc Môn, Nhà Bè hay Bình Dương, Đồng Nai để chào hàng. Thường thì hẹn mấy đại lý cùng 1 tuyến đường cho nó tiện, trưa thì tạt vô ăn cơm ở quán lề đường. Những buổi trưa nắng nóng, bụi mịt mùng, Tony đen thui đen thịt, dáng cao gầy vẫn phóng xe vun vút. Lúc đó ước mơ có được chiếc xe 4 bánh, dù là xe tải cũng được. Cứ nhìn theo chiếc xe hơi chạy qua mà thèm, mà nhớ đến khi xưa mình là nhân viên tập đoàn thương mại hàng đầu của Nhật, 1 bước lên xe hơi taxi, đi đâu cũng

sang trọng quý phái... giờ như ông xe ôm, thỉnh thoảng cũng túi thân. Nhưng kê, miễn có tiền là được, mình lao động bằng sức lực và trí tuệ của mình mà, chứ có lấy của ai. Bất chấp cái nắng nhiệt đới chói chang như đốt lửa, bất chấp những buổi trưa 36-37 độ và bụi bay mịt mùng, gương mặt anh ấy vẫn cứ thanh tú. Và vẫn kiêu sa hất mặt lên trời như cái thời sinh viên đi xe đạp. Hồi đó, tụi cùng lớp nói sao mà ở tinh lênh, nhà nghèo thấy mẹ, đèn thui ốm nhách xấu bà cố, xe đạp thì cái bàn đạp rót mát, chỉ còn 2 cái thanh sắt láng bóng nhợt hoắt, mà cứ vừa

đi vừa hất mặt lên trời. Tụi tao đi ‘Đờ Rim’ hay 86 “kim vàng giọt lệ” mà con chưa dám nữa là.

Hém biết vì sao từ nhỏ xíu, Tony tự mình cho là tài giỏi hơn người nên tự tin hơi over 1 chút. Mỗi lần đi thi mà rót héng, là nói chắc ban giám khảo hém đủ trình độ. Hay thầy cô nào dạy gì mới, cũng nghi ngờ, về phải lật sách coi lại. Giấy khen học sinh giỏi là vứt mất, vì mình là hạc sinh xuất sắc chứ đâu phải học sinh giỏi mà khen giỏi. Nên tự gây áp lực, nói sau này phải giàu, giỏi và đẹp mới hợp thức hóa được cái việc chảnh đấy. Nên

sau này phải đi xe ô tô, vì ngồi trong xe, có hất cái mặt lên trời thì không bị ăn nắng da đen thui đen thịt. Ở VN, da trắng thì mới sang trọng...

Tập 2: Đỗ bịnh

Mặc dù là hạc giỏi, nếu chịu khó thi tho thì chắc cũng kiểm được hạc bỗng tàn phần. Nhưng lúc đó nghĩ sao thôi ở nhà kiểm tiền, rùi vài năm sau đi du hạc cũng chẳng muộn, mặc dù rất thèm. Lớp của Tony, đi du hạc hết mấy chục bạn, về kể nghe cuộc sống sinh viên xứ người mà thèm rõ dãi. Đêm đêm cứ nằm mơ, thấy mình đang nằm sõng xoài trên bãi cỏ, hay

tung cái mũ cù nhán lên trời ngược lên chụp hình, giống hình chụp trong mấy catalogue quảng cáo. Nhưng sáng mới tĩnh dậy, vẫn cái máng lợn bên mình. Lại uống ly cà phê to đùng và tất tả đi bán phân bán thuốc....

Mùa nóng thì chạy xe ngày mẩy chục cây rát bồng cả da. Cởi áo ra thì $\frac{1}{2}$ cánh tay đen thui. Mùa mưa thì thôi, áo mưa áo gió bùng nhùng, nhưng chạy phải đua tốc độ cho nhanh vì 1 ngày phải tiếp thị mấy khách. Nên giờ ở Đông Nam Bộ, đường nào cũng rành, đường tắt thì giỏi hơn cả xe ôm. Có bữa mưa gió sấm sét đùng

đùng, chạy từ khu Sóng Thần lên trên huyện Tân Uyên, đường đất đỏ lầy lội giữa rừng cao su, chỉ có mỗi mình mình và mấy chiếc xe tải, nước mưa như roi quất vào mặt. Nhưng bản thân không sợ ma, không sợ cướp, chỉ sợ mưa gió như vậy sẽ ướt mấy bịch phân mầu, khách coi thấy chê hém mua. Một ngày ngồi xe máy cả mấy tiếng, về đến nhà tay cầm chén cơm mà cứ rung rung theo chu kỳ hút-nén-nổ-xả của động cơ xe máy. Ăn cơm khô không nồi, nên phải nấu canh, cứ bỏ cơm vô canh mà húp, cho cơm nó trôi vô miệng chứ sợ không có sức khỏe làm

việc.

Được cái là đi tiếp thị khi mưa gió tầm tã vậy, ghé đại lý ai cũng động lòng, nói ở lại chị nấu cháo gà cho ăn, ở lại uống với anh chén rượu. Cái mình cảm ơn vì phải về sớm, tối còn phải về nhà làm hợp đồng, xuất hóa đơn, coi tiền bạc thu chi thế nào... vì chỉ có 1 mình mình làm, cả mấy tháng sau mới tuyển được mấy đứa sinh viên làm thêm vô phụ. Cuối tuần, tụi bạn làm văn phòng nước ngoài ở quận 1 rủ đi bar hay nhậu, ngồi chung 1 đám, thế nào mình cũng nổi bật vì nét giua, đen đúa và hốc hác, duy chỉ có nụ

cười vẫn vui vẻ và vẫn chỉ huy mọi trò tếu táo trong lúc ăn nhậu, cho đời nó hưng phấn...

Rồi làm việc kinh quá, ngủ chỉ có 3-4 tiếng/ngày, nên 6 tháng tích lũy được 1 ít tiền thì lúc đó cũng bắt đầu đổ bệnh. Tự nhiên mấy bữa đó tóc rụng quá trời, rồi lăn đùng ra hết biết gì. 2 đứa nhỏ làm part-time bữa đó hém biết sao có mặt, mới khiêng ra taxi chở lên bệnh viện Hoàn Mỹ ở Trần Quốc Thảo cấp cứu, mà và mấy chị ngoài quê bay vô ngồi khóc quá trời. Vô bệnh viện đo hòng cầu huyết áp gì đó chỉ còn $\frac{1}{2}$, phải nằm truyền xi-

rum, truyền đậm. Mất hết 2 tuần nằm ở đó, mới được về nhà. Tiền tích lũy 6 tháng sạch sẽ. Một số đại lý thấy mình vắng mặt cái giờ trò quỵt nợ. Số tiền kiếm được chả còn bao nhiêu. Rồi xui xẻo ập đến, khách từ chối không mua hàng, dù đã ký. Một đống hàng tồn kho. Xui thì thôi nó đến dồn dập, lúc này mới hiểu câu “hoa vô đơn chí”. Đến cái máy tính cũng hỏng. Mọi thứ đều trở về con số zero. Chiều mưa ngồi quán cà phê bờ kè nhìn xuống sông Thị Nghè, nhìn chiếc xe wave alpha màu đỏ dựng trước mặt, nhìn cái mũ bảo hiểm và mấy bịch phân

mẫu treo lủng lẳng trên xe, nhìn cái áo mưa phủ lên đầu xe đã rách vì gió quật vào... thấy chán chường gì đâu. Dù tự tin và lạc quan đến mấy, khi khởi nghiệp không thành, tâm lý tự nhiên bất an dễ sợ. Hay là mình kém tài kém đức? Hay may mắn không mỉm cười với mình? Hay đã chọn sai con đường?

Ước mơ hất mặt lên trời không thành. Thôi đóng cửa công ty, đi xin việc đi làm lại vậy

Tập 3: Bơi ra biển lớn

Nhưng đêm đó, Tony nằm mơ. Trong mơ Tony thấy mình đang đi lạc vào một khu

rừng. Qua một cánh rừng um tùm và
nhiều dây leo, bỗng nhiên xuất hiện trước
mặt một hồ nước trong veo. Trên hồ
nước, có một chiếc thuyền câu nhỏ.
Một ông lão râu tóc bạc phơ ngồi câu cá.
Tony mới tiến lại và lội nước ra thuyền,
tự nhiên mình thấy chiếc thuyền xa dần
xa dần. Tony lội một lúc thì nước ngập
đầu nên cố bơi. Nhớ là bơi nhiều lăm, hồ
nước rộng mênh mông và bắt đầu có
sóng. Tony uống mấy hơi và mẫn mẫn,
mới hay mình đã bơi ra biển rồi. Bơi
miết bơi miết, giàn như kiệt sức thì cũng
bám được vào mạn thuyền và leo lên.

Ông già bèn bắt đầu tiếng hỏi

“ How are you, Tony?”

Trời, ông già này nói tiếng Anh nữa. Cái Tony hoảng hồn, trả lời liền “Oh you know my name?” rồi nói qua nói lại, trong 1 cái conversation giống như hội thoại cuốn Streamlines 1 ấy. Chỉ nhớ là Tony nhìn vào giỏ cá của ông, thì thấy toàn đô la Mỹ trong đó, chẳng thấy cá đâú. Rùi giật mình thức giấc, ngủ lại không được. Hình ảnh mình cố bơi theo con thuyền đánh giá, và ra đến biển lớn, thấy giỏ tiền đô la...trong đầu Tony bỗng dung xuất hiện ý nghĩ. Điem báo. Phải.

Mình phải xuất khẩu mới được, mặc mớ
chi ngụp lặn trong nước cho mệt. Thế
giới bên ngoài có đến 6-7 tỷ người và
hơn 200 quốc gia, tha hồ mà kiếm tiền
về. Bao nhiêu người dân Việt vất vả,
suốt ngày cặm cụi may vá. Bao nhiêu bà
con cô bác suốt ngày cặm cùi phơi nắng
phơi sương trên đồng, để tạo ra bao
nhiều sản phẩm mà thế giới đang cần.
Nhưng họ có điều kiện bán ra ngoài đâu.
Mình có ngoại ngữ, có tuổi trẻ, tại sao
không thử. Mình sẽ phải đi buôn quốc tế.
Các bạn trẻ biết ngoại ngữ nhớ nhé, mình
phải xuất khẩu để đem ngoại tệ về giúp

cá nhân, gia đình và dân tộc mình giàu có hơn. Học ngoại ngữ bao nhiêu năm làm gì mà không nói được để lấy tiền của tụi Tây tụi Tàu, không rao bán bao nhiêu sản phẩm Việt Nam ra thị trường thế giới?

Nói đoạn, ngồi dậy. Lúc đó đã 3-4h sáng, nhưng trời vẫn còn tối lầm. Tony xuống nhà bếp, định pha ly cà phê uống suy nghĩ tiếp thì bỗng dung, nhìn qua lớp kính trên cửa sổ, thấy một con rắn bò qua và rơi về phía sân trước. Con Ki (con chó của Tony nuôi) sủa loạn xì. Tony mới mở ra cửa trước nhìn, thì không còn thấy gì cả. Chỉ có con Ki vẫy đuôi và vui

về với Tony như chẳng có chuyện gì xảy ra.

“ Gặp rắn thì đi, gặp quy thì về”-những người đi rừng hay nói câu đó. Như Doanh Chính Tân Thủy Hoàng với câu chuyện gặp rắn ở lẽ té sông mà làm nên nghiệp đế, khi bắt đầu một cuộc phiêu lưu trên đường công danh, gặp rắn là điều may mắn lắm. Tony biết vậy nên vội mừng, mới lên internet. Search những chữ như “ find buyer of ....in Bangladesh”, chẳng hạn, hòng tìm ra các người mua hàng nông sản hay sản vật của Việt Nam. Rồi gửi mail đi giới thiệu.

Một ngày Tony viết và gửi mấy trăm cái mail. Thức từ sáng đến đêm để search và gửi. Nhưng cả 2-3 tuần trôi qua, hộp thư inbox chỉ trống rỗng, hay toàn các email bị trả về do địa chỉ email bị sai hay cũ quá họ không dùng nữa.

Đang chán nản thì một hôm, nhận được email của Mr Johnson bên Mỹ. Ông nói tao thì về hưu rồi, không còn làm ngành xuất nhập khẩu nữa, nhưng nhận cái email của mày, tao định xóa đi nhưng thôi cũng đọc thử, dù sao Việt Nam cũng là nơi tao từng trải qua 1 thời gian trong cuộc chiến. Tao đọc và thấy trong đó là

cả sự tâm huyết và sự chân thành. Nên tao sẽ giúp mày. Tuần sau tao có dịp sang Việt Nam, tao sẽ ghé thăm công ty mày.

Ngồi đọc mail ông Johnson mà tay chân bủn rủn cả. Một cảm giác thành tựu lâng lâng trong người. Dù, xung quanh vẫn chỉ là cái máng lợn và số tiền mượn mọi người để tiêu xài và đầu tư cho công việc đã lên tới cả chục triệu...

Bỗng dung những giọt nước mắt nóng hổi, từ 2 hốc mắt sâu hoắm vì thức đêm, trào ra. Lăn dài trên gương mặt .... CÒN TIẾP

Ngày 02/02/2013

Tony đã “sống chứng khoán, chết vùi chứng khoán” như thế nào?

Thế rồi Tony cũng tham gia thị trường chứng khoán. Dắt theo là 1 lực lượng fan hâm mộ đông đảo. Fan cầm nào ảnh, nào hoa, nào gấu bông và la hét ôm tỏi. Chủ yếu để quay phim chụp hình và nói cười

cho có khí thế....

Sàn EPS tháng 1 năm 2008 (Đi sàn này vì có bạn làm ở đó)

- Nhà đầu tư Tony hùng hổ tiến vào sàn, 2 tay gạt hết các nhà đầu tư nhỏ lẻ khác. “Dang hết ra, hãy để tôi giao dịch”, vừa nói, tay anh ấy thoăn thoắt viết lệnh mua và bán. Cả sàn hồi hộp dõi theo từng động thái của nhà đầu tư Tony. Tháng 1/2008, nhà đầu tư Tony đã tung 10 triệu đồng vào thị trường, lập tức chỉ số VN Index tăng 2 điểm.

SÀN EPS THÁNG 2/2008

- Nhà đầu tư Tony lại đến sàn. Áo đuôi

tôm sang trọng. Có mấy fan chạy theo nâng vật áo. Nhưng. Bảng điện tử đỏ rực. Cả sàn hốt hoảng. Một số nhà đầu tư tháo chạy. Nhà đầu tư Tony gục ngã trên sàn
SÀN EPS THÁNG 3/2008

- Nhà đầu tư Tony lại tiếp tục bơm cho thị trường chứng khoán thêm 5 triệu đồng nữa. Thị trường lập tức lại khởi sắc. Nhưng không lâu sau đó, Tony bị bệnh cảm cúm nên thị trường đóng băng trở lại. Sau khi có khái niệm đáy, bây giờ có khái niệm thủng đáy....

Nhật báo lá cải (cải bẹ xanh chứ hẻm phải cải ngọt) ở Sài Gòn suốt ngày đăng

các tí tít bài rất câu khách, đại loại như " có hay không mối quan hệ giữa nhà đầu tư Tony và các chỉ số Index?" các paparazzi chạy theo Tony suốt ngày săn tin và giật tí tít " Không quan tâm lạm phát, anh ấy lại đến sàn", " bạn sàn của Tony là ai" hay " P/v Tony: chơi chứng khoán thành công, cần ăn gì vào buổi sáng.." rất thu hút độc giả mới lớn (còn tiếp)

Ngày 05/02/2013

Kiệt sức ở khách

sạn 5 sao

Nó được đối tác mời sang nước ngoài vì nó phụ trách mua hàng cho 1 công ty lớn. Ra khỏi sân bay, mắt nó choáng ngợp bởi sự hào nhoáng và vĩ đại của sân bay nước ngoài, đang láo lơ nhìn cho đã mắt thì đối tác đã bắt nó lên xe, đưa về khách sạn 5 sao.

Mèn đéc ơi, sao cái phòng Deluxe của khách sạn 5 sao nó đẹp đến thế. Cả đêm nó không ngủ được, vì ngủ thì tiếc không thưởng thức được không gian 5 sao. Thế là nó quyết định thức trắng. Vô toilet bật

nước nóng đầy bồn rồi tắm, tắm đi rồi tắm lại. Rồi ngâm chân. Rồi thỏa thuê xúc dầu tắm, xà bông loại thượng hạng trên người. Nó nhìn vô gương, cười cười. Nó thấy nó đẹp trai quá xá...

Nó lấy bộ áo khoác bằng chất liệu giống khăn tắm quần quanh người, thắt cái dây nịt vào và đi qua đi lại. Lại vào toilet soi gương. Nó thấy mình là 1 một ông hoàng Ả rập.. Nó nằm lên giường, chao ôi sao gợi nhiều đến thế. Nó trườn qua lăn lại, cười hi hí một mình.

Nó quyết định mở cửa đi ra ngoài để thiên hạ thấy sự sang trọng của nó. Nó đi

lang thang ra hồ bơi, xuống dưới sảnh lớn và định bụng đi ra ngoài đường phố. Ai cũng nhìn nó ngỡ ngàng, nó cảm thấy hết sức tự tin...

Sáng sớm nào cũng vậy, bồi phòng mang tặng nó dĩa trái cây và 1 giỏ hoa với lời chúc 1 ngày tốt đẹp. Nó chỉ dùng 2 ngón tay, nhón lấy miếng dưa hấu trước mặt thằng bồi phòng đúng theo kiểu quý tộc Pháp nó thấy một lần trên HBO. Dưa lên chính xác ngay bên trái miệng, khoan thai cắn nhẹ nhàng. Nó thấy quý tộc quá sức tưởng tượng...

Một tuần sau nó về nước. Mắt nó sâu

hoắm và hốc hác. Cả cơ quan ai cũng lo lắng vì thấy nó làm việc quá sức trong chuyến công cán này. Đối tác càng lo hơn nữa. Vì lúc check-out cho nó, đối tác nghe túi khách sạn báo là khách của ông hình như bị tâm thần hay mộng du gì đó, mặc đồ ngủ đi lang thang suốt đêm thôi.

Riêng nó thì khoái lăm, sau chuyến công du ấy, gặp bất cứ ai nó cũng kể. Sau 3 ngày 3 đêm, câu chuyện khách sạn 5 sao ấy vẫn chưa hết...

Ngày 24/02/2013

Trăng

Trăng nguyên tiêu đêm nay đẹp một cách bất ngờ. Tròn vành vạnh, trăng trong sáng thanh thiện. Bầu trời đêm nay cũng không một gợn mây.

Ngồi ở Balcony, ngắm trăng, tức cảnh sinh tình, bèn lấy một ly rượu Hạnh Hoa ra uống. Rượu, người Nhật gọi là Shu, người Hàn gọi là Ju, người Hoa gọi là tửu... có lẽ cùng một nguồn gốc tiếng Hán. Người sành rượu thật sự ở Trung Quốc cho rằng, rượu Ngũ Lương Dịch đắt tiền cả ngàn đô la một chai hay quốc

tứu Mao Đài mà Chu An Lai chiêu đãi tổng thống Nixon khi xưa không có cửa so sánh với rượu Hạnh Hoa, vốn là một làng nhỏ thuộc huyện Phan Dương, tỉnh Sơn Tây xa xôi. Nên nó có tên gọi là Phan Thủ. Năm ngoái Toni có đến viếng thăm Sơn Tây, đàm phán kinh doanh trong tứu quán, lúc say lúc tỉnh, say nói tiếng Việt tỉnh nói tiếng Hoa, đối tác 2 bên ai cũng say mềm. Nói về rượu, Tony nhở ngày xưa ghiền Kim Dung nên đối tác nói rượu nào Toni cũng biết, từ các loại Hoàng Thủu đến Bạch Thủu, Nữ Nhi Hồng, Nhị Oa Đầu....gi biết tuốt luốt nên

khách say mê lăm. Lưu luyến chia tay, bằng hữu có tặng 1 chai rượu Hạnh Hoa mang về. Liền đọc tặng ngay cho bạn 2 câu thơ nổi tiếng của Đỗ Mục, còn gọi là Tiểu Đỗ, để phân biệt với Đỗ Phủ :

Tá vấn túru gia hà xứ hữu

Mục đồng dao chỉ Hạnh Hoa thôn.

nghĩa là: " hỏi thăm quán rượu ngon ở xứ này có chăng. Mục đồng chỉ đến Hạnh Hoa thôn"

Đối tác sướng quá, ngất...

Ngày 09/03/2013

Chuyện ở đế quốc Mĩ (i ngắn hay hơn y dài)

Mọi người ép dữ quá bắt kể chuyện ở
Mĩ, hém muốn nghe chiện Việt Nam nữa.
Thật ra do tiếng Việt kém đi thấy rõ nên
nói ko được nhìu. Năm ngoái vừa PV
visa Mĩ xong bước ra khỏi lanh sự quán
ở đường Lê Duẩn thì bắt đầu cúng lưỡi,
chỉ có thể bập bẹ tiếng Việt, ghé tiệm
cafe ở Kumho ra dấu mãi con bé bán

mới biết là đang cần 1 ly cafe sữa đá. Vô phỏng vấn visa thì nói bảo vệ anh ơi mở cửa cho em, bước ra - khi biết được cấp visa rồi - thì nói pls help open the door for me làm anh bảo vệ sợ hãi nói Yes Sir. Từ đó đến giờ mình chuyển qua nói và viết song ngữ (giống trường tiểu học quốc tế). Hồi xưa vấp cục đá té thì quay lại chửi " má!", còn giờ thì rú lên " oh my god" hay " fax you". Sounds so Mĩ. Tiếng Mĩ thì tiến bộ, nói 1 tràng dài nhưng không ai hiểu. Thỉnh thoảng nó hiểu được 1 câu thì nó nói mà nói giống trong sách. Nên Tony có thủ sẵn 1 miếng

giấy và 1 cây viết, không hiểu thì viết ra dí vào mặt bọn Mĩ cho nó đọc. Nước Mĩ nên coi lại nền giáo dục của mình và tăng cường học tiếng Anh cho công dân Mĩ.

Hình chụp vẫn chưa xong nên vẫn chưa post lên được. Các nghiệp vụ về photoshop cắt ghép hình vẫn chưa xong, để vài bữa về nước nổ là đã đi chỗ đó rồi, nhưng thực ra chưa đi, tính mình hay khoe nên chưa đi mà cũng nói đi rồi cho mọi người thèm chơi. Nhưng lỡ đứa nào cắc cớ bắt trưng hình ra làm evidence thì cũng phải có chứ không nó bảo điêu (xạo), đang vất và search trên google

image để lồng ghép. Ví dụ ghép đang ngồi vắt vẻo trên tượng đài nữ thần Tự Do hay đang bắt tay với ông Obama. Hạc chả được bao nhiêu, suốt ngày bận rộn với mấy cái này.

Và mùa xuân ấm áp thì bãi cỏ xanh non nào cũng nằm xuống chụp hình tạo dáng. Bắt chước trong mấy cuốn catalogue quảng cáo du học, thấy bãi cỏ là sông xoài nằm xuống chụp, trên tay cầm vài cuốn tập. Còn bây giờ thì đang tuyết trắng nên phải dành thời gian để nô đùa với tuyết. Bà chủ nhà trợ nói sao sáng nào tao mở cửa ra cũng thấy mày lăn lộn

trên đống tuyết trước nhà vậy, không lạnh à. Mình nói đó là môn thể dục buổi sáng của tao. Nói đoạn, mình lấy tuyết vo thành 1 cục (bên này nó gọi là snow ball) ném vào cửa sổ nhà bên cạnh cho nó vỡ tung tóe ra rồi cười sằng sặc.

Ai ngờ cái cửa sổ đấy là phòng ngủ của ông hàng xóm. Già lớn khó ngủ, gần sáng chớp mắt được thì đã bị ném tuyết vào cửa sổ ầm ầm, nên ông khó chịu chống gậy qua phàn nàn. Bà chủ nhà mình mang kẹo dừa (mình cho bà này nhưng bà này răng giả không ăn được, ai tới nhà cũng đem ra nói this is the best coconut candy

all over the world) ra ép ống ăn, an ủi
nói ông ơi thôi kê thông cảm, as he is a
tropical student (anh ấy là 1 sinh viên
nhiệt đới).

Ngày 11/03/2013

NÓI KHÉO

Chiều nay hěm muốn viết mà bị mǎng dù
quá nên đành mở ra viết vài dòng. Bảo
kể chuyện gì cũng được....

Bèn kể chuyện hồi năm 2003-2004 gì đó.
Hồi đó công ty mới mở, tuyển được 2
đứa nhân viên, 1 đứa làm 1 bán thời

gian, nó đòi 800 ngàn 1 tháng, Tony kỵ kèo mấy ngày nó mới chịu làm cho mới giá lương là 700k đồng/tháng. Còn 1 đứa còn lại là sinh viên thực tập, không nhận tiền. Nhưng nó muốn đến lúc nào thì đến. Vì công ty nhỏ nên mình làm sếp cũng chạy chiếc wave alpha màu đỏ chói chang, có lần đi nhậu về cầu Thị Nghè té trầy xước hết. Đâu có tiền rào tấm ván ép thành cái phòng cho Tony ở trọ phía sau, công ty làm phía trước, có máy lạnh nhưng hẻm dám bật, nóng thấy bà.

Một buổi sáng, thằng bán thời gian vào làm và nghe điện thoại. Đầu dây bên kia

muốn gặp Tony để bàn thảo 1 cái hợp đồng, nó nói " dạ chị ơi chút chị gọi lại chừ Tony đang ngủ nướng giờ chưa dậy". Trời ơi, mình nằm trong phòng mà muốn ra dzộng nó 1 cái quá, vì đang mặc quần đùi và chưa quánh răng rửa mặt chừ không thì toi mày rồi nha con. Sau đó thì mình dặn là bữa sau ai gọi, thì phải "good morning, may I help you" trước, sau đó nói khéo là Tony đi ra ngoài, vui lòng để lại tin nhắn. Bữa sau ông già dưới quê lên thăm, ở bến xe miền Đông, gọi điện ra đón. Tony cũng đang ngủ. Nó nghe điện thoại cũng nói khéo là " Good

morning, what can I do for you sir? A, Mr Tony hả? Yes yes no no ... ". Nói xong ông già ú ó sơ hãi cúp máy liền vì nghĩ gọi nhầm vào đại sứ quán Mỹ (ông già trước 75 có học tiếng Anh lõm bõm). Ông lấy giấy ra, cẩn thận bấm số gọi lại, nói " bác muốn gặp thằng Tèo, nó lên Sài Gòn thành Tony đó, bác muốn gặp nó nói chuyện chút. Nó đang đâu, bác là..." Chưa kịp nói thì bị nó mắng sa sả " yêu cầu anh tôn trọng nội quy công ty chúng tôi, anh hãy để lại tin nhắn, chứ anh đừng nên hỏi nhiều về việc Tony đang làm gì nhé. Tony không cho nói đâu. Anh thông

cảm". Nói rồi nó cúp máy và ghi vào sổ note " sáng ngày ...tháng...một khách hàng nam gọi, yêu cầu gấp Tony, còn nói xúc phạm Tony là thằng Tèo nữa, mà lúc đó Tony đang ngủ nướng nên em kiên quyết không cho gấp và đã nói khéo với khách hàng là Tony đi vắng". Cuối tuần đọc cái weekly report của nó mà muồn quánh cho nó chết tươi

Ngày 16/03/2013

Những ngày xưa

thân ái....

Mấy bữa rày lo hạc hành, thi cử mệt moả quá nên không kể chuyện, giờ rảnh kể típ nha. Chuyện gì ta....già cả nên nhớ quá khứ hơi nhiều. Hôm bữa đi ăn bún bò, gặp con bạn cùng học lớp 3 ngồi bán, nó nhận ra Tony nên gấp thêm mấy miếng gân bò đang hầm làm Tony trêu trao nhai cả buổi không ra khỏi quán nó được, nhìn đôi tay thoăn thoắt xắt thịt bò của nó thật là cảm động, kỷ niệm ùa về, với những buổi tan trường tinh khôi trong tà áo trắng, những cuốn lưu bút chuyền tay,

những cánh phượng hồng ép vào trang vở, Tony nói vậy làm nó ngạc nhiên vì nó nghĩ hạc hồi lớp 5. Khô, kỷ niệm hạc sinh của Tony chỉ có vậy nên ai hỏi đến thì tuôn ra vun vút.

À kể chuyện đi xin việc làm đi. Dao này quá khứ hiện về lộn xộn nên nhập đè và thân bài hém dính dáng gì với nhau, mong cô thông cảm.

Hồi đó tốt nghiệp ĐH xong, nghĩ mình ghê gớm lắm. Đứa nào mới rời đít khỏi ghế nhà trường không nghĩ vậy. Nghĩ mình giỏi, mình học hành thế này thế kia phải bước vào những tập đoàn lớn như

Boeing Airbus...nên vào làm công ty nào cũng thấy không hài lòng, ba bữa là nghỉ. Lương thấp nghỉ, môi trường không có nói tiếng Anh nghỉ, thậm chí sếp xấu quá nhìn nhức đầu nên nghỉ, đồng nghiệp hôi nách cũng nghỉ....Một trong những lý do thường trực mà bọn mình lúc đó hay cafe để tám, là nói xấu sếp, thậm chí chê sếp ngu, tức thiểu năng trí tuệ theo ngôn ngữ bây giờ. Mấy nhóc chỉ hơn 20 tuổi nhưng nghĩ mình khôn, còn mấy ông sếp bà sếp thì lúc nào cũng ngu (ngu mà họ làm sếp, chỉ đạo mình akka). Thường mà những ai nói người khác ngu thì chính bản thân

họ chưa trưởng thành, dù tuổi lớn thế nào. Ngoài chợ, bà bán cá chê ông bán rau ngu, ông bán rau cũng không vừa, quay qua chửi bà bán mắm là thiếu năng trí tuệ, không phân biệt mắm thật và mắm dởm, bà bán mắm tức mình ném mắm vào mặt ông bán rau. Ông bán rau sẵn tiện vắt chanh, ớt lên mặt luôn, rồi tiện tay gọt trái dưa leo và cà pháo đang bày trước mặt...đưa lên chấm mắm, ý lộn, đắp mặt, 1 hồi thì đưa hết vào mồm, vừa đẹp da vừa ngon miệng. Nên giờ thấy ai chê người khác ngu hay thiếu năng gì đó, mình thông cảm lắm. Ai cũng cần có 1

thời bé dại để lớn lên.

Trong khi chờ đợi những tập đoàn lớn
đăng báo tuyển dụng để nói dối rồi trốn
đi phỏng vấn, việc kiếm 1 cty tư nhân
vào làm đỡ cũng là một giải pháp khôn,
lúc đó cả bọn ngồi nghĩ như vậy. Ôi đất
nước tôi với 1 thế hệ trí thức khôn hết
biết. Nên phỏng vấn công ty tư nhân nào
cũng giả bộ hứa hẹn, kiểu em sẽ gắn bó
công ty mình đến suốt cuộc đời, hay em
sẵn sàng bảo vệ công ty mình bằng máu
của em (giống ông nào ở Cuba hồi xưa
tuyên bố, vì Việt Nam, chúng tôi sẵn
sàng hiến dâng kể cả máu, nhưng máu

đâu không thấy chỉ gửi qua mấy tần đường uống xong sợ diabetes muốn chết).

Xong ké Tony đi làm. Nào công ty TNHH Hoàng Hôn, TNHH Lam Chiều Tím Biếc gì đó, nhiều đến nỗi giờ chả nhớ hết. Công ty khá được 1 tháng, còn thông thường là 1 tuần.....Chỉ có 2 công ty để lại ấn tượng nhứt. Công ty đầu có sếp nữ. Cả đám nhân viên mới vô suốt này nói bà ngu, cái gì cũng nói ngu cho được. Bà ấy thì đâu có thừa nhận, ngày nào cũng xoén xoét cãi lại "mấy em tưởng chuy ngu à, chuy ú chịu đâu, chuy

khôn lăm nhé...". Thê là sinh nhật của bà ấy, tụi mình tặng cho 1 kg muối i ốt. Ban đầu bà ấy vui lăm, vì nói ai tặng chuy gạo vào muối tức ý muốn chuy sung túc đấy. Chị ấy thích lăm, ăn lấy ăn để. Nhưng đâu được 2 tuần thì bà kêu cả bọn vào phòng, đóng cửa cái rầm, bảo " Hôm qua chuy xem tivi có câu khẩu hiệu là hãy dùng muối có chứa i ốt để phòng bệnh đần độn, chuy hiểu ra rồi nhé. Mấy người nói chuy vậy sao, chuy hận mấy người, chuy hận, chuy hận, mấy người hãy đi đi "(chị này xuất thân là diễn viên đoàn cải lương Hương Mùa Thu dưới Cà

Mau, chuyên đóng vai đào mùi). Thật ra muối thấm vào người chị 2 tuần nên chị đã thông minh lên rất nhiều. Thế là Tony và đồng bọn bị đuổi việc.

Qua cty thứ 2 thì đâu được 2 ngày thì đồng bọn phát hiện ông sếp cũng ngu nốt vì ông không biết dùng máy scan và phát âm tiếng Anh buồn cười vãi. Fax mà đọc là phắc, suốt ngày nhắc nhở "Lan ơi em phắc cho anh chưa, em bận quá thì nói cái Tuyết nó phắc giùm, rồi sao sáng giờ chưa phắc Hồng Kong, phắc Pháp, phắc Mỹ...." làm người ngoài nghe tưởng cái Lan là đứa lăng loàn xuyên quốc gia. Thế

cũng là sinh nhật của ông ấy, anh em trong phòng bèn cùng nhau tặng ông ấy 1 hộp sữa có chứa DHA. Ông ấy vui mừng khôn xiết, đem về nhà sáng chiều đều lôi ra uống. Uống mãi đến 1 tháng sau, lòi ra miếng giấy dưới đáy lon ghi rõ "sữa bổ sung DHA giúp trẻ thông minh", ông ấy hiểu ra là bị chơi xỏ nên kêu cả phòng lên. " Các em phải rời công ty trong vòng 7 phút" - he said. " Em có thể rời công ty trong vòng 6 phút"- said Tony. Nói qua nói lại một hồi kiểu game show gì đó thì Tony nói " Em có thể rời trong vòng 1 phút" . . Ông ta giận dữ " mời em rời".

Thế là lại bị đuối việc. Gọi í ới đồng bọn, tao bị đuối rồi nè, đi cafe đi. Và đồng bọn nói chờ tao chút, để kiếm gì vô chọc sếp cái đã. Đâu 1 tiếng sau thì cả bọn bị đuối việc sạch trơn, ra Hồ con rùa uống cafe rồi đi hát Karaoke inh ỏi.

Ngày 20/03/2013

Ở quê kì, ngày
tháng năm...

To: Near and far readers (

túc độc giả gần xa)

Nóa chung là công việc rồi hạc hành
cũng ceng thěng, nên Tony có giải trí (giải trí) bằng cách viết những dòng nho nhỏ xinh xinh trên mạng. Đầu tiên là yahoo blog, sau đó, thèng ku em ép dùng fb, ép mãi mới qua. Qua đâu được 1 năm thì viết luôn bên này vì bên yahoo đóng cửa. Sau đó, thì cũng thèng này, nói thôi em lập page cho anh vì quan niệm lạc quan tích cực của anh sẽ truyền cảm hứng sống cho mọi người. Nhiều đứa định tự tử vì tình hay vì tiền, nhờ đọc bài của anh mà vươn lên thành tổng giám

mục, ý lộn tống giám đốc hay sang Mỹ làm tiến sĩ đại học La Salle, ra Văn Miếu làm giáo sư cả....Xã hội thật tốt đẹp biết bao. Dân trí nước ta được nâng cao biết bao, chặng mấy chốc mà có đường sét curu tóc (đường sắt cao tốc). Nên mình nghĩ, nếu thật sự như nó nói thì cũng gáng mà viết héng. Nó thành lập luôn page cho mình chứ mình có biết chi mô mà vô internet. Lập luôn 2 page mới ghê. Nó nói anh Tony chơi sis luôn anh, đừng chơi lẻ.

Xong ké nó bắt mình ép like cái trang vừa lập ra. Tức trang Tony Buổi Sáng.

Còn trang kia thôi đẹp, mệt quá. Tiêu chí ban đầu là cạnh tranh với các tờ báo có chữ Morning trên thế giới. Nó kêu anh ép mọi người like đi anh. Mình ra tay liền. Đệ tử học trò, đứa nào không like mình quanh đập không thương tiếc. Bứt tóc móc mắt. Chặn đường lột áo. Lên gối giựt cùi chỏ. Quánh ôi thôi lên bờ xuống ruộng. Mình vốn đào tạo chuyên ngành Bạo Lực hạc đường. Tụi nó sợ quá like hết trơn. Còn mấy người lớn tuổi hơn thì năn nỉ. Khóc quá trời nói chú ơi, cô ơi like giúp con, con lạy cô chú. Một số đối tượng hém biết facebook mình cũng

lập ra rồi bắt like như anh Tư xe ôm, chị Bảy vịt lộn, cô Năm hủ tíu, cô Ba nước mía....Chòm xóm với nhau mà, mình mở cái gì ra họ ủng hộ liền. Một số đối tượng khác thì dọa ép nghỉ chơi, sáng unfriend để dọa, thấy nó ignore thì chiều add friend lại năn nỉ...Mình trở thành hoàng tử Lai. Nói chung đủ các chiêu trò thì cũng chỉ được 50 cái like...

Sau đó tiếng lành đồn xa, thấy viết dễ thương nên like quá trời. Mình thôi hổng ép like nữa. Like tiếng Anh là thích, tự nhiên ép mày hãy thích tao đi. Ai thích thì vào bấm Like Page, thế là nó tự động

nhảy lên Wall của mình khi có bài mới.
Vậy đi.

Nhưng giờ nghĩ lại bắt mọi người Like
quá trời làm chi ta? Mình đâu có nhu cầu
quảng cáo hay bán trang này cho ai đâu,
vì mình giàu quá rồi. Mình cũng đâu có
nhu cầu nổi tiếng, vì fan hâm mộ riêng về
nhoan séc và trí tệ của mình đã gạt không
hết xuống giường rồi. Vậy ép lai để làm
gì?

Thôi thì 1 ngày đẹp trời, mình sẽ dùng
dùng đóng cửa trang Tony Buổi Sáng
trong sự hụt hẫng ghê gớm của độc giả.
Rồi mình sẽ thành lập trang Tony Buổi

Trưa, lại bắt ép Like ...Và cứ thế cho đến Tony buổi Xế, Tony ban chiều, nhưng đâu tới Tony Giữa Khuya thì Facebook đóng cửa giống như Yahoo Blog vậy.

Thôi thì đọc vui được lúc nào, hay lúc đó. "Cuộc đời đó, có bao lâu, mà hững hờ. Em nói dzậy, đúng hông chị Bảy?
kính thư,
Em Tèo

Ngày 22/03/2013

Chuyện Tony bị

đại gia xài xuế

Năm 2007,có một chú Ả Rập sang nghiên cứu thị trường, Tony làm cò hướng dẫn. Tony ăn vận soang trọng (tức sang trọng) ra sân bay TSN đón, chú ấy nói tao theo đạo Hồi nên mày phải lưu ý nhé. Anh tài xế bảo thôi mình dắt đi ăn cá hồi đi cho nó hợp vần. Anh tài xế là người Phan Thiết nên phát âm cứ lộn giữa ôi và oai. Ví dụ " Anh ấy là người nước ngoài, và anh ấy thích ăn cá hoài" Tony phải book phòng KS có mũi tên trên trần để chú ấy hàng ngày hướng về

thánh địa Mecca cầu nguyện, rồi đàm đạo về văn hóa Hồi Giáo, về các Caliph và sự khác nhau giữa 2 dòng Sunny - Shaii, về mái vòm các thánh đường ở Thổ, Tây Ban Nha, về bộ kinh Coran nổi tiếng, về nàng Sheherazade với 1001 đêm nhưng chủ yếu cũng xoáy vào các truyện nổi tiếng mà nàng kể như cuộc phiêu lưu của Sinbad, của Alibaba vào 40 tên cướp, Aladdin và cây đèn thần... cứ mấy chuyện khác không nhớ nổi chi tiết để thảo luận. Những đóng góp của thế giới Hồi giáo như các con số trong toán học, mỹ thuật, thơ ca, ... cũng được

Tony nịnh hết biết. Tự hào dân tộc lên cao ngút trời, chú ấy hài lòng lắm, bảo là tao đi mấy nước khác, bọn nó chẳng biết gì về thế giới Hồi giáo tụi tao ngoài khùng bố. Tụi Việt Nam mày được giáo dục tốt như vậy, tao ưng bụng à nha. Sau đó cho Tony 1 vé đi xem triển lãm du thuyền ở Dubai mà Tony đâu có lấy, đói phải tắm gội cho sạch, rách phải dùng nước hoa cho thơm.

Để xác nhận là khách hài lòng, đi chung xe hơi, cứ khoảng 30 phút Tony lại quay sang đập vào tay chú ấy và hỏi " ông có hài lòng không", chú ấy nói " yes", cứ

đúng 30 phút sau Tony lại đập cái bôp vào tay chú ấy và hỏi " hài lòng hay không hài lòng", đâu chừng chục lần thì chú ấy sợ quá bảo là "tao hài lòng lắm, xin đừng hỏi nữa".

Đưa ra Hà Nội để họp tìm mồi, gặp 1 đại gia. Chú định lập nhà máy và liên doanh với vài công ty VN, biết tin, đại gia vui mừng ra sân bay đón ngay. Trên đường về thì không về thẳng khách sạn mà ghé 1 gara “ tiện đường lấy thêm 1 con xe”. Vừa mệt vừa đói nên khi đại gia hỏi “ mày thấy tao lấy con xe này nom được không” thì Tony chỉ nói “ ok đó

anh” làm đại gia giận. Vừa xuống máy bay bị jetlag nên Tony không nịnh được nhiều.

Lúc đi ăn, đại gia rủ đi Lệ Mật ăn rắn, thấy Tony âm ừ nên đại gia tức mình mua may quay cuồng, làm động tác miêu tả cảnh hành quyết con rắn sống để nuốt tim vào bụng, uống máu con rắn...rồi lột da chiên giòn, bẻ xương vào mồm nhai rau ráu...cho ông kia xem, ra chiều muốn rủ đi lăm lăm. Chú Á rập hỏi ủa ông ấy miêu tả cái gì mà ngộ nghĩnh vậy, Tony bèn dịch đây là điệu múa chào mừng khách phương xa, tập tục ở đây nó thế.

Thầy không được, đại gia rủ đi ăn cốc, nhái, chó, mèo, chuột, gà rừng, nhím, bồ câu, đại bàng, khỉ, vượn, hươu cao cổ, ngựa vằn, hà mã... gì Tony cũng giả vờ hỏi ý thằng kia rồi từ chối hết. Hết chuyện hay sao mà đi ăn động vật hoang dã và thú nuôi, có phải là thực phẩm được chăn nuôi đại trà đâu. Đại gia trong Nam thì con gì cũng bắt đem về nhà nuôi để khoe, còn đại gia đất Bắc thì con gì cũng phải thịt. Thuyết phục không được, đại gia giận lắm, làm bầm ngon thế mà bọn dở hơi này không ăn, nghi Tony kém ngoại ngữ, bảo thế thì thôi ăn ở khách

sạn Daewoo vậy.

Đại gia đích thân cầm lái, vượt tất cả đèn đỏ và hềnh hêch cười " mày nói với ông ấy là tao quen hết với công an giao thông ở đây" làm chú Ả Rập xanh mặt vì sợ tai nạn.“ lần sau ông có sang, tao đích thân đánh con Mèc S500 ra sân bay đón, chứ con này chán rồi", Tony vội vàng làm thầy thông y chang. Chú Ả Rập " Thanks". Đại gia" Mày có dịch là Mèc không đấy, sao tao không nghe". Tony vội bào chữa " Mơ Si Đì (Mercedes)". Ông Ả Rập vẫn hờ hững: " Thanks". Đại gia buồn xo, chép miệng " mày nói thế

nào mà ông ấy chả phản ứng gì, Mec Sơ Đét chứ phải chuyện chơi". Lúc sắp về, đại gia giả lả " hỏi giùm tao bên ấy ông ấy đi con gì đi". Chú Ả Rập nói con lạc đà. Sau này Tony mới hiểu con gì là con xe, nên mới dịch đúng, chú Ả rập nói tao không rõ lắm, có mấy chục chiếc cho công ty và cho gia đình (chú ấy có 3 vợ). -"mà sao cứ suốt ngày hỏi phương tiện giao thông vậy, bộ hết chuyện gì để hỏi rồi hả?-chú Ả Rập phản ứng gay gắt sau khi cứ xoay quanh đề tài automobile. Đại gia tròn xoe mắt khi nghe ông này không quan tâm đến ô tô, mắng "lại kém

ngoại ngũ, lần sau mày khỏi ra, tao nhò
thư ký tốt nghiệp ngoại giao, nó sẽ dịch
hết ý tao. Xe ô tô ai chẳng quan tâm, có
tiền phải mua siêu xe chứ. Mày toàn cắt
ý, éo biết thì nói éo biết". Tony rưng rức
khóc. Thương cái phận làm cò hay bị đại
gia sĩ nhục, túc bị xài xê kiểu người
miền Nam hay nói.

Và đúng là xã hội ta quan tâm đến xe cộ
thật. Nhớ hồi phố thông, 1 lần cả lớp đạp
xe sang nhà bạn Tuyết Tuyết chơi. Nhà
Tuyết Tuyết thuộc loại khá giả, một cái
ngoài lô, 1 cái trong vườn. Cả lớp gửi xe
đạp ở nhà ngoài và đi bộ trong vườn

chơi. Chỉ khoảng vài ba trăm mét, đang đi thì tiếng xe máy gầm rú vang hòi từ phía sau. Cậu bạn ấy đi đâu về, ông chạy đến trước mặt đoàn học trò và dừng lại, kêu rất to " Lê Trần Thị Hồng Hoa Tuyết Tuyết, lên Đờ Rim cậu chờ về con". Tuyết Tuyết phụng phịu " thôi để con đi bộ chung với các bạn". Cậu ấy quát " Tao bảo mày lên Đờ Rim là lên Đờ Rim ngay có nghe không? Đờ Rim cơ mà, đâu phải chuyện chơi !" Tuyết Tuyết đành leo lên xe đi trước. Vừa leo lên thì ông cậu rồ ga thật mạnh phóng đi làm con nhỏ suýt té ra đằng sau theo định luật quán

tính 3 của Niu Tơn FAB= -FBA. Khói
xăng kéo dài thành vệt, mùi xăng thơm
ngát suốt cả con đường làng..

Ngày 29/03/2013

Làm gì có doanh nhân ở nước ta?

Đúng là chẳng có cái cực nào giống cái
cực nào. Đi làm con buôn, đối tượng bị
miệt thị một thời, gắn liền với thành ngữ
"con buôn ép giá", bây giờ người ta gọi
là doanh nhân - giống như con hát bị vua

Tự Đức mắng là xúóng ca vô loài, giờ được gọi là ca sĩ. Mà thật ra, ở đất nước này, làm gì có doanh nhân, chỉ có nhóm người tự nhận mình và 1 nhóm trông giống giống doanh nhân mà thôi. Nếu chỉ mở 1 cty để trở thành doanh nhân thì ai cũng làm được. Nên nghe ai nói tôi là doanh nhân, nghe buồn cười không chịu được. Hôm bữa gặp chị kia, trang điểm mắt xanh lè, môi lem luốc, vú móm lòng thòng, nói chị là nữ doanh nhân nè em, chị mới mở công ty. Có ông làm cò đất, vài năm trúng nên lên luôn đại gia, gia nhập hội doanh nhân, tức 1 nhóm người

biết mặc vét, đi xe hơi và có đi quanh golf và hay đi họp hiệp hội. Hôm bữa có tham dự hội thảo nói về 3 kịch bản bất động sản của thành phố ta, thấy mấy ông ngồi họp ở Caravel Hotel mà kéo quần lên đầu gối, chắc cho mát, lòi chân phèn và lông lá 1 đống, sau đó ra đưa card nói anh là nam doanh nhân thành đạt ở Hóc Môn nè em. Đứng gần hôi nách không chịu được và đôi giày Ý nhưng vớ Trung Quốc, lâu không thay nên bốc mùi thum thủm. Nhưng thôi, khách hàng mà, ráng nịnh.

Cũng lớn tuổi nên Tony suốt ngày lúi lo

nịnh bợ the so-called đại gia hay doanh nhân gì đó, thì mệt mỏi vô cùng. Lúc Tony còn đi buôn sắt thép cho các đại gia xây dựng, đi nước ngoài suốt. Đạt doanh số, các đại gia được các suất đi tham quan. Ở trong nước thì kẻ hầu người hạ, lên xe xuống ngựa quen nê đi ngoại quốc (ý nói mấy nước phát triển) đại gia bức xúc lắm. Không đi ngoại quốc thì lúc trà dư tửu hậu ở VN không có gì để khoe, nên cực chẳng đã phải đi. Cặp chân chắc lâu quá không sử dụng nên teo tóp(đại gia hay vén ông quần lênh là vì vậy). Nhất là khoản đi bộ, từ ga tàu

điện đến chỗ cần đến, thậm chí taxi hay xe bus cũng vậy, ít khi nào ở ngay vị trí cần đến, thường phải đi bộ. Thế là các đại gia kêu mỏi chân, chê bai là hẻm băng Việt Nam. Nhưng rút ngắn lịch trình thì không ai chịu, phải tới cho băng được chỗ nổi tiếng đó để chụp cái hình (các cty du lịch ghi trên tour chi chít điểm tham quan mới mong bán được tour là vì vậy). Nhu cầu khoe của đại gia cao hơn nhu cầu tìm hiểu văn hóa lịch sử của điểm tham quan, nên rút kinh nghiệm, chỉ cần đưa đến và chụp hình, không cần thuyết minh làm chi cho mệt. Đi du lịch

cốt để chụp hình, tại Mỹ nó nói là Chinese-style tourism, tức du lịch kiểu Trung Quốc, hém biết vì sao lại gọi vậy nữa.

Một nhóm các đại gia đi chung thì phải hết sức khéo léo, vì người nọ muốn hơn người kia (A mua đồng hồ 5000 usd thì B sẽ phải mua 6000 USD để ...hơn A), nên việc tiết lộ giá tiền là điều không nên với người hướng dẫn. Rồi ăn uống, sẽ phải ăn có nước mắm, chanh và ớt, dù là cao lương hay mì vị gì của Tây Tàu đều không hợp khẩu vị, nên vượt qua cửa ải hải quan để mang theo các gia vị này là

điều phải làm. Nếu không thì phải mua ở các siêu thị người Việt or Tàu, kéo các đại gia không hài lòng, đùng đùng bỏ về khách sạn ăn mì tôm. Đi sở thú, đại giá có thói quen khoe là tao đã kinh qua rồi mặc dù trong lòng cũng tò mò muốn coi nhưng phải nói kiểu chảnh mới được, nên phải khéo léo năn nỉ đi đến cho đủ điểm tham quan, năn nỉ 1 câu là gật đầu ngay. Ví dụ đi ngang qua chuồng hổ, đại gia Bình Dương sẽ nói nhà tao có nuôi, khỏi coi, đại gia Hà Nội sẽ nói tao có ăn thịt rồi, khỏi coi, hay đại gia Cà Mau (không muốn mình bị xem là cà châm), sẽ nói,

tao có uống... cao hố cốt rồi, khỏi coi....Câu hỏi mà đại gia nào cũng cười ngây ngất là "chắc sếp đã ăn thịt con này rồi ấy nhỉ"....

Thêm nữa là chuyện nhà và chuyện xe. Biệt thự và xe hơi là 2 trong 3 yếu tố quan trọng cấu thành nên đại gia Việt (yếu tố thứ 3 là chân dài-sẽ nói sau), nên các đại gia có sở thích là đi ngoại quốc rồi tranh thủ mua biệt thự cho con nó sang học, đi ngắm các siêu xe để ưng bụng thì "nói nó tính giá rồi giao về VN cho anh/chị". Nên Tony đâu có muốn đi châu Âu đâu, ngồi máy bay mấy chục

tiếng ê đít thấy mẹ, nhưng vì mây lão đó
muốn đi Ba Lê coi tháp Ép Phen, rồi qua
Luân Đôn coi đồng hồ Bit Ben, rồi qua
Milan mua giày da b López da, coi xe Phe
Ra Ri, đi Thụy Sĩ coi cáp treo núi An
Pơ...nên phải chiều. Có điều " Á Á dạ
dạ...em qua liền"(mai viết tiếp, đang ở
khách sạn, đại gia gọi qua phòng coi 他们今天买的东西 - đi lễ sơ đại gia
giận, quýnh quáng nên đang ở Ý, không
nói tiếng Ý mà nói lộn tiếng Tàu mới ghê

Ngày 30/03/2013

Tua Gai (nghe giống bạch tuộc và xương rồng)

Một bữa ăn bây giờ, thực sự chưa đựng
biết bao là sự đầu tư trí tuệ, nhất là trong
1 thời kỳ sự an toàn thực phẩm là vấn đề
nóng bỏng. Thủ liếc sơ qua 1 thực đơn
các thực phẩm hiện nay trong 1 buổi tiệc:
1. Heo tai xanh quay chấm nước tương
3-MCPD
2. Gà dai Hàn Quốc hấp lá chanh

3. Tôm dư kháng sinh hấp nước dùa
4. Bò lở mồm long móng sốt vang
5. Bún phooc môn ăn với nước mắm có urê
6. Chả giò hay nem ướp hàn the và muối diêm đế cả tháng không hư, ăn không hết bữa sau bán tiếp
7. Rau muống tươi dầu nhὸn xe máy xào tối.....
8. Rau sống và rau thơm các loại
---và cù thê, người ta vô tư đưa những cái được gọi là cao cấp ấy vào cái bao tử bé nhỏ và mong manh kia. Mà người Việt, có lẽ là dân tộc ăn rau sống nhiều

nhất trên thế giới (Không dám chắc vì Tony cũng đi không nhiều lăm, còn những nơi mà anh ấy đi qua, rau sống chỉ dừng lại ở hành, salad, các loại rau thơm gia vị, lá dâu lá mè, cải xoong..còn tất tần tật người ta chiên xào nấu soup hết, kể cả người Trung Hoa, Lào, Cambodia...các nước giáp ranh). Người Việt thích ăn tất cả những loại rau sống, khế, chuối chát, hoa chuối, thêm vào một số loại lá cây như lá xoài non, lá mận, lá sung, lá cách, lá lụa, lá mơ, lá ổi, lá chùm ruột, kể cả các loại thuộc họ cỏ lá rộng như kèo nèo, lục bình, bông súng,

rau má, rồi cải xanh, rau nhút, rau muống, lá lộc vùng, lá bần, lá me, lá sấu, lá cóc.... ăn sống tuốt tuồn tuột. Đi siêu thị ở nước ngoài, Tony cứ đứng tần ngần ở quầy rau, rồi cứ so sánh cái này to hơn ở nước mình, cái này nhỏ hơn nè, cái này mắc quá, ở Sài Gòn có 5 ngàn đồng 1 bó hành còn bên London tới 1.75 bảng nhưng chỉ có 3 cọng. Còn mấy cái bồn hoa giữa đường phố Tokyo hay Thượng Hải, không biết nó trồng cái loại cây gì mà nứt đợt non mơn mởn, nhìn là muốn bứt xuông luộc châm nước mắm kho quẹt, ăn cho đã.

Hồi còn học tiếng Anh, Tony hay đưa khách nước ngoài đi tham quan để rèn Anh ngữ, nhưng lúc đó còn bé quá, nên ngây ngô không biết văn hóa nước nào là nước nào, nghĩ mình thích ăn gì thì khách cũng vậy. Vào quán toàn đặt món mình thích ăn. Nên sau 1 ngày được Tony nhiệt tình giới thiệu ẩm thực truyền thống, khách cứ nghe Tony đưa đi ăn tối là sợ hãi, nhưng Tony cứ ép ăn, bữa sáng thì lòng lợn tiết canh, bữa trưa thì thịt chó mắm tôm, buổi chiều thì bún mắm bún riêu bánh canh bánh bèo..... đâu 3 ngày là tự nó khóc ròng vì đói. Nhiều

khách 80 tuổi nói tui tao 80 năm nay lớn lên trong bánh mì và bơ sữa pho mát, nên mày ép ăn như vậy, cầm đũa không cầm được, ban đêm về khách sạn không ngủ được vì đói. Nghe vậy, Tony giận dữ, gấp bỏ đầy chén ép ăn, rồi giả bộ nói mày không ăn ở đây người ta sẽ giận, ngon lắm ăn đi ăn đi. Nên khách ăn mà nước mắt rơi lᾶ chᾶ trên bát, nước mắt chan hòa với nước canh cua rau đay... mà không húp là bị hướng dẫn viên Tony trùng mắt, xả xói, bắt shopping là chết tiề luôn.

Có lần, đưa đoàn Ấn Độ vào quán bánh

tráng Trảng Bàng, bọn nó nhìn nhau cười ngất ngây khi trên bàn là 1 đống các loại lá, rồi thấy thực khách và Tony bứt lá bỏ vô miệng rào rào, nên chụp hình khí thế. Kêu bọn nó ăn, bọn nó một mực từ chối, nói we can not eat those leaves. Một lần khác, anh ấy dắt 1 đoàn khách Tây đi chơi, đi ngang qua khu vực trồng điều (đào lộn hột) của Đồng Nai, mùa thay lá. Thấy các cây trơ trọi, một người trong số họ (ông này có vẻ đã từng qua VN, thấy hay múa may giải thích với mấy người khác) nói ở đây khí hậu nhiệt đới cây tươi tốt quanh năm, không có mùa đông

nên cây không có rụng lá. Có lẽ là dân địa phương ăn hết lá rồi, nên cây chỉ còn trơ trọi thế kia. Cả đoàn gật gù.... Ông Mark còn bảo hôm nào rủ Tony sang nước tao chơi, nhà tao có mấy cây giống như vậy có lá tươi tốt lắm, thích cứ hái xuống ăn với cơm. Xuống xe cho khách đi tự đạp xe tham quan cồn Thới Sơn dưới Tiền Giang, khách về, đúra nào đúra nấy khệ nệ 1 đống lá gồm lá chuối, lá dừa, lá mít, lá tre....nói thôi tui tao tặng mày để ăn dinner tối nay, khỏi tip cho mày nhé. Tui nó cứ nghĩ Tony là động vật nhai lại ấy. Nên nghỉ, không làm

hướng dẫn nữa.

Ngày 01/04/2013

Thơ

Hồi cấp 3, Tony hay làm thơ, dù học ban A. Những tiết học chán ngắt như Sử hay kỹ thuật nông nghiệp là lúc Tony ngồi làm thơ. Ngoài bên cạnh là bạn Ngọc Luận, cậu ấy cứ có bài nào mình vừa xuất khẩu ra là chép vào sổ, không biết cuốn sổ thơ đó giờ còn không nữa. Từ viết về bạn A đi vấp té đến thầy P rượt đuổi bạn B trong giờ quân sự, cô C hôm

nay mặc áo màu vàng đi dạy thiệt
đẹp...đến trời mưa trời nắng gió bão
gi...mình cũng vun vút thành thơ được.
Lục bát, thất ngôn bát cú, đường luật gì
chơi ráo trọi...nhưng thường làm xong,
không nhớ nổi.

Lên đại học ở SG, Tony ở trọ với 4 bạn
nữa. Trong đó có bạn M, rất thích em L.
Em L là nữ sinh khoa xã hội đại học tổng
hợp. Em này vốn lãng mạn, yêu thơ mến
văn. Lỡ nói xạo là làm thơ được nên cứ
mỗi buổi sáng, em ấy muốn thằng này
qua đi điểm tâm với em ấy bằng thơ, cho
nó bồi bổ tâm hồn. Ăn phở cũng đọc thơ,

ăn xôi cũng đọc thơ. Thằng này phóng lao thì phải theo lao. Thế là tối nào nó cũng năn nỉ mình, bữa thì hủ tíu gõ, bữa thì bánh cuốn..., để mình và đồng bọn lỡ ăn ngập mặt rồi thì phải cho ra 1 bài để sáng mai nó đẹp xe qua ký túc xá bên Trần Hưng Đạo tặng cho em. Em này đem đăng báo mực tím hay áo trắng gì đó để có nhuận bút 2 đứa nó ăn sáng, nhưng chủ yếu là khoe với các cô bạn học là bồ tao viết thơ tặng tao nè. Đâu được nửa năm thì mình không ở chung nữa, vì qua 1 người chị họ đi học cho gần. Thế là thằng này bị lộ là hổng biết làm thơ, rồi

2 bên giận dỗi, tình cảm phai lọt dần.
Một buổi tối, nó đạp xe qua nhà mình,
nắn nỉ mình thôi làm cho nó 1 bài thơ coi
như Bài Không Tên Cuối Cùng, nó mời
mình uống bia ăn cá cơm khô chiên giòn,
tâm sự mọi thứ rồi nhờ mình viết 1 bài
tạm biệt nói lý do chia tay em. 19 tuổi,
giờ đọc lại thấy bài thơ buồn cười không
chịu được. Bữa này nhận được message
của nó, gửi lại bài này cho mình nên
mình post trên mạng, đọc cho cuộc đời
nó nhẹ nhàng, không ceng thêng làm chi
cho mệt.

"Có lẽ một điều anh chưa nói với em

trái tim anh đã thuộc về em đó
những hẹn hò đón đưa thuở nhỏ
cứ lớn dần thành nỗi nhớ mênh mông
Anh muốn hóa thân thành một dòng sông
Chở thuyền em đến bến bờ khao khát
nơi biển trời hòa một màu xanh ngát
em mỉm cười, xa lăm, phải không anh
Rồi thời gian lặng lẽ trôi nhanh
Dòng sông anh vẫn cứ trôi về phía biển
mang trong lòng mình con thuyền thánh
thiện
Đó là em, em của riêng anh
Hai đứa chẳng ngờ hạnh phúc quá mong
mạnh

Những kỷ niệm giờ chỉ là bọt nước
Anh biết, nhưng chẳng thể nào khác được
Lá trên cành đâu thể mãi màu xanh
Em sẽ thôi buồn khi đã hiểu lòng anh
Một con sông, phải bên bờ bên lở"

Ngày 03/04/2013

Phỏng vấn xin việc

Sinh viên bây giờ tốt nghiệp ra, thất nghiệp nhiều quá. Có lẽ do kinh tế đang suy thoái nên không ngậm nổi lượng hàng của gần 400 trăm trường trên khắp cả nước hàng năm sản xuất ra. Thế nhưng 1 nghịch lý là ở các doanh nghiệp, lúc nào

cũng than thở tìm không ra nhân viên giỏi để làm việc. Cung và cầu đều rất lớn, nhưng .....

Lỗi trước mắt thuộc về các bạn sinh viên. Coi như sức lao động là 1 loại hàng hóa đặc biệt, thì lương chính là giá của hàng hóa đó. Nên hàng tốt giá cao và ngược lại. Nên các bạn phải cố gắng làm cho mình tốt hơn, mới mong bán được giá cao. Tốt về ngoại quan lẫn chất lượng bên trong. Điều kiện học tập tốt hơn nhiều, nhất là về kinh tế gia đình hàng tháng chu cấp và tiếng Anh, tin học...nhưng kỹ năng truyền thông (

communication) của các bạn lại kém hơn rất nhiều. Các kỹ năng mềm khác như tư duy giải quyết vấn đề, giao tiếp, tâm lý...phần lớn đều không bằng xưa. Từ năm 2004 đến giờ, Tony đã phỏng vấn mấy trăm bạn để cho doanh nghiệp mình và cho các doanh nghiệp bạn...và rút ra điều đó.

Cũng có thể do chu cấp gia đình tốt quá nên việc làm đối với 1 số bạn, nhẹ tựa lông hồng. Làm cũng được mà không đi làm cũng được, tháng cũng có mấy triệu gia đình gửi lên. Nên thái độ với công việc không tốt, ngay cả bữa đi phỏng

vấn, rảnh thì đi, không rảnh thì thôi. Tony có lần hẹn phỏng vấn bạn kia, qua email hay CV đều tốt, ngoại ngữ tin học bằng cấp quá trời, tham gia đoàn đội nữa... thế là hẹn 2h chiều hôm sau lên phỏng vấn. Ngồi đợi đến 3h không thấy đâu mới điện hỏi, sợ cậu ấy bị sự cố gì đó nghiêm trọng nên không gọi lại hủy cuộc hẹn được, ai dè nó áp úng nói anh ơi em quên mất, giờ em đang ngủ trưa, có gì mai gọi lại cho em được hông? Dạ được, anh Hai.

Có cô bé kia tốt nghiệp loại giỏi, phỏng vấn đã đòi vào làm được 2 ngày thì lấp

ló vào phòng Tony, hỏi em có việc này nói với anh được không. Mình nói được, nó nói em xin nghỉ vì công việc không phù hợp. Em tốt nghiệp quản trị kinh doanh, mà đi làm nhân viên văn phòng tức là lính như thế này, má em la mắng em chết. Em phải làm công việc quản trị anh à, nên em đi coi có doanh nghiệp nào cần quản trị không thì em mới làm. Em chuyên về quản trị chiến lược đó anh. Dạ, thôi em về với má đi em, công ty anh ở đây có mình anh quản trị chiến lược à, em đòi làm thì anh thất nghiệp sao. Rồi hồ sơ xin việc cũng vậy, chuẩn bị so

sài bắt ón. Đâu cái đơn xin việc mua ngoài tiệm, viết nghêch ngoạc vài chữ. Rồi giấy khám sức khỏe cái chi cũng 10/10, mặc dù mắt cận mấy độ, cứ như bác sĩ tặng không cho ấy. Rồi thậm chí có thư xin việc thấy ghi kính gửi công ty phân bón Phượng Hồng, mang đến nộp cho mình, mình nói công ty anh là công ty Phượng Tím em à, nó cãi Phượng Hồng. Mình nói ủa công ty của anh thì anh phải biết chó, tên là Phượng Tím. Nó cãi 1 hồi thấy không xong nên nói thôi để em sửa lại, miệng làm bầm nói Phượng Hồng không đặt, đặt Phượng Tím nghe

lúa thầy mẹ(mình đoán được, Tony vốn bậc thầy trong nghệ thuật nhép miệng đoán chữ). Có đứa đi phỏng vấn còn dắt theo 1 bầy ngòi lao nhao ngoài cửa, mình hỏi xin vui lòng cho biết ai đang xôn xao ngoài đó, nói dạ đám bạn thân của em. Mình hỏi, ơ mang theo chi vậy, nó nói tại tụi em đi chung cho vui. Lỡ anh không chịu nhận em thì em giới thiệu đứa khác vô liền cho anh coi, được thì nhận nó. Ôi dễ thương quá.

Thời gian toàn là facebook với chat chit, vậy mà đơn xin việc nào cũng ghi sở thích là đọc sách và thể thao. Cái mình

hỏi, thấy bạn ghi sở thích là đọc sách, thế
chẳng hay cuốn sách bạn đang đọc có tựa
đề gì. Nó nói xạo nên lúng túng, ấp úng
một hồi rất lâu rồi trả lời "Đạ, ...Cô
giáo Thảo". Đó là tất cả nó biết về văn
hoa đọc.Còn thể thao, em đang chơi môn
thể thao nào, nó nói dạ em hay quanh
bida độ vào buổi tối. Thỉnh thoảng cũng
có tiến lên xập xám phỏm bài cào 3 lá.
Cũng vận động tay mắt rất kinh anh à.
Ừa, thấy em giải trí lành mạnh quá, anh
sẽ nhận em.

Ngày 05/04/2013

Bài này xin lỗi trước mọi người, vì tính nhạy cảm của nó. Nhưng vì lý do học thuật nên không thể tránh được những từ không hay lăm. Xin phép trước rồi nên đừng ném đá

Khác biệt Á-Âu

Khi nổi nóng, thường ta buộc miệng chửi thề. Tây cũng vậy. Tuy nhiên, cách thể hiện là khác nhau. Ví dụ, ở VN, chửi thề phổ biến nhất là đ.mẹ (từ ngoài Bắc) tới đ.mạ (vô tới Huế), đ.móa (tới Quảng Ngãi), đ.mé (tới Phú Yên), và trở lại đ.má, đ.mẹ ở Nam Bộ. Nghĩa nôm của nó

là fax your mother, tức mặc dù mà làm lỗi nhưng tao lại fax mẹ của mà. Vì với người Việt, đó là sự xúc phạm ghê gớm, nên nổi điên lên, chửi lại, cũng fax your mother luôn. Đối tượng trực tiếp là người khác, tức con dại thì cái phải mang. Nên chửi ở VN, toàn lôi phụ huynh vô.

Còn Tây thì khác. Tư duy khác. Mày làm lỗi thì đối tượng trực tiếp phải bị trừng phạt là mày. Nên nó sẽ nói fax you. Thường là giơ thêm ngón tay giữa còn gọi là ngón tay thối, tức là nhục mạ ghê lắm. Tony có hỏi 1 thằng Tây, nếu mày

phạm lỗi, người ta không fax mà mà fax mẹ mà theo cách chửi thề của châu Á, thì mà thấy sao. Nó nhún vai và nói, why, you should ask her (hỏi bà ấy đi chửi sao tao biết).

Còn Ta thì sao. Tony cũng hỏi 1 cô bạn thân câu hỏi tương tự. Nếu bạn ra nước ngoài, bạn phạm sai lầm, bị thằng Tây nó đòi fax you, thì em trả lời sao. Cô bạn cười khoái chí rồi nói, tui sẽ trả lời với nó là " my pleasure" (rất hân hạnh). 1 chị bạn lớn tuổi hơn thì nói, nếu chị bị chửi như vậy, chị sẽ tươi cười kêu nó lại gần và thì thầm vào tai nó : when? (khi

nào). Nhớ nghen. Thằng kia nghe xong
xám hồn chạy luôn.....

Còn bạn, nếu bạn đi nước ngoài, lỡ bị
Tây nó chửi nó đòi fax you (mà cái này
phổ biến lắm nha, nên phải chuẩn bị
trước, khéo nghe nó đòi fax rồi tức, đứng
khóc ú ó không nói lại được thì nó fax
thêm mấy cái nữa), thì bạn sẽ trả lời
sao?

Ngày 06/04/2013

Dự báo thời tiết

Nhiều người trong chúng ta thích coi dự
báo thời tiết. Hồi nhỏ đi học, cô giáo nói

người Anh thích nói về thời tiết, mình sau này qua Anh gặp ai mình cũng ngó trời ngó đất rồi nói mưa gió tuyết sương nhưng thấy họ có quan tâm đâu. Coi truyền hình ở VN, thời sự xong, mình cũng ngồi nghe dự báo thời tiết rồi coi bản tin thể thao, nhưng thật sự rất thất vọng. Trừ bữa nào có bão thì có đưa tin cụ thể, có vẽ đồ thị hoàn lưu ...cho khoa học 1 chút, các bữa khác chỉ có 1 thông tin giống nhau là trời nắng, nhiều mây, có mưa rào và giông vài nơi. Có bữa đổi lại là có mưa rào và giông rải rác. Nguyên 1 vùng Nam Bộ mà nó nói như thế thì chả

biết rác nó rải chỗ nào, nông dân canh thời tiết để xuống giống, xịt thuốc, phơi lúa....trật 1 cái là khóc ròng luôn. Chẳng ai biết vùng của mình có nằm trong "rải rác" đó hay không. Đang phơi lúa thì mưa, hốt vội không kịp bị ướt hết, nẩy mầm sạch trơn, nhiều bác nông dân ngồi khóc như mưa. Trách gì được, nó nói có mưa vài nơi mà, chứ có nói hoàn toàn không mưa đâu, hên xui.

Rồi nhiệt độ nữa, chẳng hạn vùng Nam bộ khí hậu nhiệt đới gió mùa cận xích đạo nên nếu nói thấp nhất 20 độ, cao nhất 38 độ thì dãy hết biên độ cho phép, địa

lý lớp 6 dạy rồi, khỏi dự báo cũng biết
Dân đi biển thì cũng canh me dự báo thời
tiết để ra khơi. Nhưng hỏng ai coi trên
tivi, nói là nghe bắt mệt. Tầm nhìn xa thì
lúc nào cũng trên 10km. Còn bữa nào có
áp thấp hay bão thì tầm nhìn xa của
chúng ta sẽ giảm 2-4km trong mưa hay
sương mù, gió đông bắc cấp 5, cấp 6,
biển động. Gần tâm bão thì biển động dữ
dội. Nghe riết rồi quen, giờ Tony cũng tự
làm được 1 bản tin dự báo thời tiết mà
hết cần coi nữa. Theo Tony, nếu dự báo
không có gì mới thì khỏi cần lặp lại, cứ
nói là " chúng tôi dự báo thời tiết ngày

mai y chang ngày hôm nay, hết"

Không thì phải sáng tạo thay đổi. Chút Tony đi mua bản đồ các vùng thời tiết và bẻ 1 cây ăng ten tivi, tối nào cũng đứng chỉ chỏ như giáo viên dạy sinh vật, nói rồi quay phin, tung lên youtube, cạnh tranh với đài truyền hình. Bản tin giống nhau nên Mờ Cờ (MC) nào hay hơn thì coi. Bữa bạn áo ấm quần khăn, ngồi co ro bên ly trà nóng ở 1 góc phố nào đó của Hà Nội, chân trái gác qua chân phải, nhét 1 tay vào giữa 2 đùi, hít hà kêu rét quá rét quá (nếu dự báo trời lạnh, rét). Bữa bạn quần bơi hình tam giác màu

hồng phấn phấn khích nhảy múa như
thằng khùng (nếu dự báo có mưa, hay
triều cường, thế nào cũng ngập đường
phố, bơi cho đã), thậm chí bữa không
bận gì, chỉ ló cái mặt (nếu dự báo có
nhật thực tàn phần), sẵn tiền bảo vệ môi
trường luôn. Rồi bắt khán giả nhắn tin đố
bạn ngày mai thời tiết thế nào, có bao
nhiêu người có đáp án giống bạn. Quất
luôn 15,000 đồng/tin nhắn. Trúng thưởng
1 cái Iphone tốn chỉ có 10 triệu chứ mấy,
trong khi 1 đêm tiền thu về từ tin nhắn cả
tỷ bạc. Phải thêm vụ cờ bạc này vào để
lấy hết tiền của các "nam ngây nữ ngô"

chắt chiu tằn tiện, ăn hém dám ăn, mặc hém dám mặc, có nhiêu tiền nạp card hết để nhẫn tin cho mấy game show nhảm nhí này coi.

Í cha cha, bữa nay trời lại nắng và mưa rào rải rác khắp cả nước. Mặc gì đây ta....

Ngày 12/04/2013

Ven hóa tranh lực

Giáo sư Võ Tòng Xuân là 1 chuyên gia

nông học được cả thế giới nể trọng. Công lao của ông với việc phát triển nông nghiệp Đồng bằng sông cửu long thì không có gì phải bàn. Kế cả sau này ông chuyển sang làm hiệu trưởng trường ĐH An Giang, một đại học nhỏ và sinh sau đẻ muộn, nhưng thành quả của nó thật lớn lao với nhiều lứa sinh viên tốt nghiệp có chất lượng rất tốt. Tony đã từng làm việc với ĐH An Giang và thật bất ngờ về cơ ngơi của trường, có sân cỏ như ĐH ở các nước phương tây, mọi thứ đâu vào đây, công việc được sắp xếp rõ ràng, khoa học của những người lãnh đạo có tư

duy tốt.

Tuy nhiên, trong đời, ông lại có lần há miệng mắc quai. Không riêng ông mà chúng ta, ai cũng ít nhất 1 lần. Đó là đâu chục năm về trước, ông có viết 1 bài báo, xem xét bỏ Tết cổ truyền, ăn Tết theo dương lịch như các nước phương Tây. Lập luận của ông là Tết này thật sự là tết của Trung Quốc, theo nông lịch. Các nước vốn chịu ảnh hưởng của Trung Quốc như Hàn Quốc, Nhật Bản cũng đã không ăn Tết này nữa. Hàn Quốc chỉ xem là holiday, nghỉ 3 ngày, còn Nhật thì bỏ hẳn, chuyển qua tuần lễ vàng từ Noel đến

Tết dương lịch để nghỉ như phương Tây. Giáo sư Xuân còn lập luận là chúng ta nghỉ tết, thật sự là quá dài. Trước tết thì đã mất 1 tháng với tâm lý đã tháng chạp, lúc đó chúng ta bắt đầu quên dương lịch, toàn tính theo ngày âm, rằng bữa nay là mùng mấy tháng chạp rồi...nên bắt đầu chênh mảng công việc, chuẩn bị nghỉ Tết. sau Tết thì với quan niệm còn mùng còn ăn chơi, còn Giêng còn ăn chơi, nên mất coi như 2 tháng. Đơn hàng xuất khẩu đi các nước khác sẽ bị thiệt hại, v.v.v nói chung ông đưa rất nhiều con số mang tính định lượng để làm cho bài viết thuyết

phục.

Vừa đăng lên, 1 làn sóng phản đối mạnh mẽ. Nói theo ngôn ngữ bây giờ là bị ném đá. Ở VN, thật khó chấp nhận tư duy mới, hay quan niệm mới. Dù ở nước ngoài, nhưng quan niệm như vậy được xã hội tôn trọng vì công bằng mà nói, quan niệm đó cũng có lý, và có lợi cho cộng đồng, không phải vì lợi ích một nhóm người hay 1 ngành nghề nào cụ thể. Chỉ là quan niệm cá nhân nên chúng ta có thể phản biện, tranh luận. Tranh luận là nguồn gốc của phát triển. Tuy nhiên, tranh luận phải có phương pháp, tránh

công kích cá nhân. Sau bài báo đó, giáo sư chọn giải pháp im lặng. Không đính chính hay tranh luận lại, vì đó là giải pháp tốt nhất sau khi cái gọi là rùm beng. Ở VN, cứ ai phát biểu, thuận tai thì không nói gì, trái tai thì ôi thôi nhận đá mệt nghỉ. Bữa thì 1 ông Việt kiều vốn quen nổ (thông cảm, dù đã là tiến sĩ hay đang đi hạc như Tony, cứ phải nổ mới ra chất VK), bữa thì 1 ông "doanh nhân" chủ tịch hiệp hội gì đó nói năng rất quả quyết "chúng ta nên, chúng ta phải", bữa thì 1 cô ca sĩ muốn quanh bóng tên tuổi vì lâu rồi hát hẻm ai coi..nhưng tất cả

đều có chung 1 cách là mời phóng viên
tới để nghe phát biểu 1 câu xanh rờn,
càng xanh càng tốt, đều có trong kịch bản
PR.... rồi tung lên mạng. Có 1 nhóm
người, không rõ phe nào, thấy A phát
biểu là ủng hộ A, ném đá B, bữa sau B
nói A lại, thấy cũng xuôi tai, quay lại
ném đá A khí thế. Cứ cầm sẵn 2 cục đá
trên tay, đọc xong là ném, loạn xạ. Giống
con dơi, ngồi coi chim và chuột quanh
nhau. Thấy chuột thắng thì nói tao là
chuột, coi mặt tao nè, giống chuột hem.
Thấy chim thắng thì nói tao là chim, vì
tao biết bay.....

Tony từng tham gia tranh luận với bạn học trong 1 cuộc rượu hối còn sinh viên, đề tài là "Nên ăn sáng trước hay quánh răng trước". Đề tài thiệt dễ thương. Ban đầu rất vui, sau hối cay cú, bên này lỡ nói sai 1 chữ, bên kia chụp lấy, ghi nhớ, triển khai diễn giải khí thế... để phản công lại, bên này cũng không vừa, canh me mày nói sai chữ nào là bắt bí liền, lập tức triển khai ý và dùng lý lẽ, dẫn chứng để quật lại ... Bên này đuối lý, bên kia hả hê, sung sướng. Sau đó chuyển qua đưa các bậc phụ huynh vào, rồi sau đó tuyên bố mày vô văn hóa tao có văn hóa, mày

vô học tao có học, rồi lôi các bộ phận trong cơ thể cũng đưa ra ném vào mặt nhau, máu dâng lên ngút trời. Cũng may là Tony cũng đã kịp thời dì hòa vi quý bằng những câu chuyện hài hước, không là choảng nhau to. Bắt tay làm lành, cuối cùng chân nam đá chân chiêu, cặp kè nghiêng ngả lấy xe ra về, cả bọn kết luận, đế tài của tụi mình vừa tranh luận xong, thống nhất như thế này nhé: Mỹ không nên đánh I rắc.

Ngày 15/04/2013

Hùn hạp làm ăn

Người ta thường nói, người Việt hùn hạp làm ăn chung, thể nào cũng không bền được. Điều này khác hẳn với người Hoa, Hàn Quốc, Đài Loan, Nhật Bản và cả người Thái, người châu Âu, người Ấn Độ. .... Có cô bạn làm ở công ty chuyên dịch vụ đăng ký thành lập doanh nghiệp, cô nói các công ty mà ghép 3 chữ như ABC, tức 3 anh A,B,C hùn vốn thành lập, khoảng 10 công ty thì sau 10 năm chỉ còn 1. Tức 90% giải thể, trong đó có thể do kinh doanh tệ quá, và cũng có thể do

công ty ăn nên làm ra quá. Cả 2 đều phải giải tán. Vì sao nên nồng nỗi này?

Không ai biết vì sao. Tất cả đều do suy đoán. Khi làm ăn chung, khó khăn thì không nói gì, thậm chí là rất tốt, hữu hảo. Nhưng khi ăn nên làm ra, ai cũng muốn giành phần hơn, ai cũng nghĩ công lao mình nhiều hơn, nhưng lại chia phần bằng nhau. Tony có anh bạn, học chung lớp cao học. Anh lớn tuổi hơn và là 1 nhà kinh doanh thành đạt và học cao hiểu rộng, Tony xem như là đại ca. Sau khi rời tập đoàn xây dựng của Nhật với kinh nghiệm về tư vấn xây các tòa cao ốc, anh

mở công ty riêng với 1 anh bạn thân. Lúc khai trương công ty, thấy anh bá vai ôm cổ với anh cổ đồng này và nói "đây là ông anh của anh, coi như anh em ruột, sống chết có nhau, tụi anh tin tưởng nhau 100%, sẵn sàng hy sinh cho nhau". Nói rồi nâng ly côm cốc, bia rượu phùng phùng, nom có vẻ yêu nhau tha thiết. Những tưởng lúc đó ai mà nhào tới đánh ông cổ đồng này, anh có thể rút gươm ra chiến đấu và có thể tử vì bằng hữu.

Rồi công ty đến nay được 3 năm, làm rất tốt. Năm ngoái nhậu với anh. Anh uống ly bia và trè môi khi nói về cái anh cổ

đông đó "Nó có làm gì đâu, trong khi tao làm chết bỏ luôn, cuối năm chia tiền bằng nhau. Mày thấy có điên không, có đúng không". Tony hỏi lại thế lúc đầu góp vốn thì sao, có ràng buộc điều lệ thế nào. Anh nói là lúc đó nó có tiền, tao có nghề, nên mới hùn lại làm 50/50. Nó vẫn cứ đi làm việc của nó, vẫn có lương ngon lành, trong khi tao cày thay mẹ. Anh nói và có vẻ tức tối lắm. Tony hỏi vậy giờ sao, ảnh nói tao sẽ hất nó ra khỏi công ty, yêu cầu nó rút vốn. Công sức là của tao cả mà.

Hôm nọ gặp anh, anh nói "Tao đang điên

tiết. Nó không chịu rút. Nó thấy đang
ngon ăn mà. Rồi cũng sẽ phải rút thôi.
Tao sẽ làm cho công ty này thua lỗ, thế
nào nó cũng rút thôi mà ạ. Anh nói nó
ngu lăm, có biết gì đâu. Thế là tao chỉ
đạo kế toán tăng chi phí. Vợ con tao đi
chơi cũng ghi vào chi phí công tác, tao
cắt nhà thì hạch toán vào xây chi nhánh,
đi Đà Lạt tao cũng đi máy bay, rồi bắt tài
xế chạy lên để chờ tao đi vòng vòng, rồi
tao bay về, tài xế xách xe không chạy về
Sài Gòn. Tao suốt ngày tiếp khách...
Năm nay lỗ to mà ạ...mày thấy tao có
thông minh không?" Nói rồi anh cười đắc

thắng, gương mặt toát lên vẻ lanh lợi của 1 chủ tịch hiệp hội doanh nhân ngành Y quận X.

Đi trên đường về, Tony nghĩ thầm. Thông minh thật sao. Sao 1 người mình từng ngưỡng mộ, từng rao giảng bao điều hay cho mình lại có suy nghĩ như thế? Thế rồi say quá, ngủ li bì, chẳng suy nghĩ được nhiều, cứ thế thời gian trôi đi. Hôm nay anh gọi điện rủ mình đi hội thảo vào tuần tới, anh nói, tao làm diễn giả mà y ạ, mà y đi đi cho vui. Tony hỏi hội thảo gì anh, anh nói hội thảo về tính Liên kết để tăng sức mạnh cho các doanh nghiệp

Việt.

Ngày 17/04/2013

Chuyện Tony ở Harvard

Đại hạc Ha Vợt nhé, không phải Ha Vót như 1 số người nói đâu nha. Ai nói Ha Vót, Tony không có hài lòng. Chữ "Vợt" nghe nó có tính chất thể thao, còn Vót nghe như đậu vợt, vợt vát, trực vợt....Vậy nên ngoài biệt danh Tony Tèo, Tony Phân, có thể nói thêm Tony Ha Vợt. Nghe cường tráng gì đâu.

Chuyện bắt đầu từ trung tuần tháng 8 năm 2007, giáo sư John Quelch, phó hiệu trưởng trường kinh doanh Harvard Business School (HBS) có đến VN. Ông này là cây cao bóng cả về lĩnh vực thương hiệu. Ông thích thú với Nha Trang một cách đặc biệt (chắc giống Yersin, vĩ nhân hay thích Nha Trang). Tony cũng có đi tắm bể hôm ấy. Thấy Tây đang bơi thì bu lại rèn luyện tiếng Anh. Tạt nước, lăn, cút, đắp lâu dài cát, búng tay tôm tép.... với Ông một hồi mới biết Ông là Prof John Quelch. Bon chen cuối cùng Tony cũng có 1 cái danh thiếp

của Ông. Thế rồi quên bêng mất, lúc đó VN đang sốt mọi thứ, từ đất đến vàng, chứng khoán, làm gì cũng có tiền. Vung tiền ôm hết, Tony trở nên hết sức giàu có. Nghĩ mình đã bước 1 chân vào giới thượng lưu, chuẩn bị mua siêu xe dzót Hồ Ngạc Hòa rồi trên tay Cường Đô Loa. Sau đó đâu được hơn năm thì bong bóng xẹp, Tony bị vứt chỏng chơ ra ngoài xã hội, nghèo khổ, rách rưới, tuy gương mặt hãy vẫn còn thanh tú. Bất chấp suy thoái hay khủng hoảng, gương mặt anh ấy vẫn đẹp 1 cách rạng rỡ... Biệt thự, siêu xe...dần dần bán hết, đến cái

nhà trọ cũ kỵ cũng bị bà chủ vứt đồ ra đường, đuổi đi. Trong đống đồ vứt đó, rơi ra cái danh thiếp của giáo sư John Quelch.

1 đêm mưa buồn lạnh lẽo, Tony bèn chong đèn lấy ipad gửi meo cho Ông, nói giờ con rảnh quá hà, cho con qua hạc với. Đâu lúc sau Ông trả lời, nói ừa, qua hạc đi. Mình nói hảm có tiền. Ông nói thôi qua hạc miễn phí đi, tiền bạc gì, mày khách sáo quá. Cái mình xách đít qua Ha Vợt hạc.

Khi vác mệt qua bên đó hạc, thì mới thấy ủa trường này cũng đẹp và nổi tiếng.

Chụp hình thôi là chụp hình. Tỷ lệ vô hạc trường HBS là cao nhứt trong hệ thống các trường Ha Vợt, nhưng cũng khoảng 14%. Bên Y hay Luật khó vô hơn. Các danh nhân từ cổ chí kim có nhiều, như ông cựu TT Bush, ông Obama, hay ông tổng thư ký LHQ bây giờ, cái ông gì người Hàn Quốc quên tên ày. Rồi bảng vàng rồi đây sẽ có Tony Tèo...biết đâu được. Mình có hỏi ủa sao nhận tui vô rồi cấp hạc bống tàn phàn cho tui vậy, ngoài ngoại hình ra, tui có gì khác xuất sắc chăng? Máy cô phòng đào tạo nói ai biết, thấy có thơ thầy hiệu phó nói nhận mà

vô đi, tao tưởng mà bạn của Bạc Qua
Qua hay con ông tổng thống cái đảo quốc
nào đó chớ. Cuối cùng thì mới biết là 1
ngày có hàng ngàn thư gửi sang xin hạc,
nhưng toàn gửi phòng đào tạo hay bộ
phận tuyển sinh, chỉ có mỗi mình là gửi
cho hiệu phó. Ông rảnh quá, đọc thư
xong reply luôn. Trong thư, thầy nói mà
viết sai chính tả hết trơn nhưng tao đoán
ý thì hiểu. Viết dễ thương lắm Tony à.
Không biết mà ăn gì mà viết dễ thương
quá.

Lúc qua, cô bé làm phòng giáo vụ hỏi
mày muốn hạc cái gì. Mình nói đâu đưa

menu cho tao lựa. Lựa tới lựa lui một hồi mới chọn được chương trình chuyên tu tại chức văn bằng 2. Nói sẵn tiện cho tao hạc luôn tiến sūy nha, vì tao đang lòm cái tiến sūy ở quê nhà nhưng hạc hém nổi vì mấy thầy bên đó đang cãi nhau, bữa bắt định lượng, bữa bắt định tính, hệ Liên Xô và hệ Âu Mỹ đối đầu nhau chan chát. "Làm sao có thể tốt cho cả hai?". Chỉ có Ưng Hoàng Phúc mới trả lời được.

Lúc vào lớp, mình chẳng biết nói gì chỉ cười. Vì nghe có hiểu mẹ gì đâu. Lâu lâu đứng lên phát biểu cả lớp cười bò. Rồi

bắt đầu mọi người hâm mộ, nói ủa mày dân châu Á sao ăn nói sáng tạo quá vậy, tao thấy tụi châu Á đúra nào cũng rất là stereotype. Thầy cô cũng bắt đầu hâm mộ, nói thằng này nói chiện nghe vui và dễ thương quá nè. Mỗi lần Tony nói là SV cả lớp im lặng, vì Tony nói là tao phát âm tiếng Anh theo 1 trường phái riêng, và có sở thích hay nuốt chữ, swallow words, nên tụi mày phải tập trung hết sức, tao không nói lại 2 lần như thi Tóp Phô đâu.

Rồi Tony cũng hay dọa nghỉ học. Ngày nào cũng mang kẹo dừa xuống phòng

hành chính, ép ăn rồi chọc ghẹo mấy chị rồi nói bóng gió xa xôi chuyện nghỉ hạc để trở thành tỷ phú, giống Bill Gate và Mark Zuckerberg, cũng là cựu SV của trường nhưng hảm có tốt nghiệp được. Nên mấy thầy sơ hãi, bữa nào vào lớp cũng lụm cụm đi điểm danh (mấy thầy trường HBS già lắm), cứ thấy Tony ngồi 1 góc đang giũa móng tay, thì mới yên tâm giảng dạy. Mấy ông nói, nếu cho mà nghỉ, thế giới có thể có thêm 1 tỷ phú nữa, nhưng HBS hết vui. Các bạn người Ecuador hay Chile gì đó cũng nói nếu Tony nghỉ hạc thì họ cũng bỏ hạc về

nước. Cái thôi, mình hạc tiếp. Mình hay vì mọi người. Bữa nay thầy Michael Porter nói mới biết, cả trường xưa nay có hàng ngàn sinh viên bỏ hạc, nhưng chỉ có 2 tỷ phú, còn nhiêu đi móc bọc nylon hết râu.

Chu cha, vậy thôi, hạc, hạc
Hạc, hạc nữa, hạc mữa.....

Ngày 18/04/2013

Về nước

Tony chuẩn bị về nước. Dự kiến ghé Hongkong, mua ít vàng. Vì hải quan các

nước và VN cầm mang vàng dưới dạng
thỏi hay miếng, chỉ cho phép mang theo
vàng trang sức nên Tony quyết định đeo
đỏ người. 1 sợi dây chuyền 2 lượng dài
tới rốn. 2 chiếc lắc tay, mỗi chiếc 1
lượng. 8 ngón tay, ngón nào cũng 3 chiếc
nhẫn trừ 2 ngón tay cái. Thêm cái thắt
lung 2 cây, cái đồng hồ 1 cây. Thêm cái
kiềng chân và lục lạc vàng, bước đi keo
leng keng.....

Tất cả đều vàng 4 số 9, nhưng được gia
công sơ sài. Đem về nước, lột ra, tổng
cộng khoảng 10 cây. Chênh lệch giá vàng
VN và thế giới hiện 6 triệu/lượng, Tony

sẽ có 60 triệu.

Coi vé máy bay đi về bì nhiêu, chu cha
hết 100 triệu, đua đòi business cờ lát mà.
Giờ sao ta, sao lấy lại vốn đi Mĩ đây ta.
Chắc thêm cái vòng kim cô đeo trên đầu
cho giống Tôn Ngộ Không, 4 lượng nữa.
Tổng cộng 14 lượng, đủ vốn...100 triệu
Hải quan có nghi ngờ hỏi thì nói gốc
châu Phi, sở thích đeo vàng
Bịt thêm răng vàng hông ta? 32 cái răng,
mỗi cái 1 chỉ....Thôi chắc hẻm kịp....
Thôi về, về....

Ngày 22/04/2013

Ăn cắp quen tay, ngủ ngày quen mắt

Hồi nhỏ, trong xóm của Tony ở xảy ra 1 vụ ăn trộm. Tên trộm bị bắt được, trói cột đế ở nhà hương xá. Nhà hương xá là cái nhà cộng đồng, dùng để họp hành cho cả thôn. Tên trộm nghe nói đâu ở xã khác. Tony cũng chen lấn đến coi mặt cho biết thằng ăn trộm như thế nào, mặc dù nghe rất sợ. Ban đêm, trong nhà thấp đèn dầu, lúc đó chưa có điện, nên từ ngoài sân trở đi là 1 khoảng tối. Những

cây chuối, cây me, cây xoài ban ngày là màu xanh mướt mắt, nhưng ban đêm là nỗi sợ hãi khôn cùng của trẻ nhỏ, nhất là khi người lớn dọa có ăn trộm hay núp trong mấy bụi cây ấy. Nên đi tiểu cũng lũ lượt mấy chị em cùng đi. Vì sợ.

Trở lại vụ thằng ăn trộm. Hôm bị bắt, nó cứ cúi gầm mặt, nên bây giờ thật sự cũng không nhớ mặt mũi nó thế nào. Chỉ nhớ là nó bị cởi trần, cái áo bị xé thành sợi dây để cột 2 tay nó ở phía sau. Máy ông thôn đang ngồi tra hỏi gì đó, còn dân chúng thì chỉ được đứng bên ngoài, láo nháo, các bà các chị chen lấn, nón lá

trắng va nhau lao xao lẩn trong tiếng bàn tán xôn xao.

Đó là lần đầu tiên và duy nhất Tony biết về ăn trộm lúc ở quê. Trong ký ức tuổi thơ, ăn trộm là xấu xa, kinh tởm.

Còn ăn cắp thì cũng giống như ăn trộm, nhưng nghe có vẻ nhẹ nhàng hơn. Thường thì ăn cắp đi đôi với ăn cắp vặt, trong khi ăn trộm thì có quy mô và tính toán. Trộm thì thường đi với cướp. Người ta nói trộm cướp chứ không ai nói cắp cướp.....

Khi đi học, quay còp là 1 dạng của ăn cắp và lừa gạt. Ăn cắp kiến thức và lừa

gạt thầy cô. Đáng tiếc hành vi ăn cắp này
rất phổ biến, thậm chí được thầy cô bao
che, vì thành tích của lớp, của trường. Sự
không trung thực đã có sự luyện tập, ngay
trên ghế nhà trường, nơi mà lẽ ra phải
được đào tạo để thành người chân, thiện,
mỹ. Luyện tập ngày qua ngày. Và trở nên
bình thường. Tony thì chưa bao giờ quay
trong suốt thời kỳ đi học của mình, nhưng
cũng vài lần bạn Luân ngồi bên cạnh
quay rồi đọc cho mình chép. Nhưng sau
đó thì ngại quá nên kết quả 3 năm cấp 3,
lớp 10-11-12, môn Sử lúc nào cũng có
4.9, cô chủ nhiệm phải qua năn nỉ thầy

Thông cho lên 5.0 để đạt hạc sinh tiên tiến. Do quay phim nhiều, một số trở nên giỏi giang trong việc ăn cắp. Ăn cắp và lừa đảo để có được điểm số cao. Để có văn bằng đẹp. Tony mấy lần nói với bạn bè đi học ở nước ngoài rằng hồi nhỏ ở VN, tụi tao quay phim lúc thi ghê lắm, tụi nó ngạc nhiên vô cùng. Đối với phương Tây, học sinh quay còp là hiện tượng cá biệt, xếp vào dạng tâm thần nhẹ, cần được giúp đỡ.

Làm y chang theo bài văn mẫu cũng là 1 dạng ăn cắp. Ăn cắp kiến thức của người khác. Lê ra chỉ đọc tham khảo và vận

dụng, chỉnh ý lại theo quan niệm và khả năng của mình, nhiều người đã bê nguyên xi. Thậm chí thầy cô ép buộc bê nguyên xi. Miêu tả bà thì phải móm mềm, ngồi khâu vá bên ngọn đèn. Miêu tả mèo thì phải tam thể và chăm chỉ bắt chuột. Lớn lên 1 chút, cái này chuyền qua đạo văn. Ăn cắp cả đoạn, cả luận án, cả quyển sách của người khác thành của mình mà không bỏ trong ngoặc kép hay ghi trích dẫn. 1 tiến sĩ đạo văn trót lọt nói với Tony, chẳng có gì nhục nhã ở đây cả. Tiến sĩ vẫn cứ trong vinh quang, vẫn được thăng chức và kiếm được nhiều

tiền. Vì kiến thức có thể là giả, nhưng bằng cấp lại thật. Mày ạ.

Khi ra trường đi làm, tiếp tục sự nghiệp ăn cắp. Thư ký cuối giờ chiều về, nhét trong giỏ chút giấy. Tích đủ 100 gram thì đem ra tiệm photocopy. Tiếp tân thì lợi dụng lấy điện thoại cơ quan để tám mà họ gọi là điện thoại chùa. Chùa nào ở đây? Tài xế thì kiém chút xăng. Tài xế xe container chở hàng ra cảng, trên đường đi tấp vào chỗ nào đó, rút bớt ít tấn hàng. Tụp vụ kiém chút nước rửa bồn cầu. Bán hàng thì lươn leo, nói to nói nhỏ với khách hàng để kiém hoa hồng riêng, báo

cáo công ty một đẳng rồi chốt với khách hàng một nẻo. Kế toán thủ quỹ thì thục két, cấu kết với nhau đem ít tiền ra ngoài gửi lấy lãi. Còn có chức vụ 1 chút, người ta không gọi là ăn cắp mà gọi là tham nhũng, nhưng thật ra cũng là 1 cách ăn cắp mà thôi. Thậm chí ăn cắp thời gian để làm việc riêng, sáng 8h vô làm nhưng vô rồi đi ăn sáng, cà phê lang thang miết....Kết cục của mọi hành vi ăn cắp, cũng là cảnh không dám ngẩng lên kiêu ngạo với chính mình.

Người ta nói, ăn cắp quen tay, ngủ ngày quen mắt. Lỡ từng ăn cắp rồi, thì thôi,

đừng ăn cắp nữa. Rồi cũng sẽ quen và thấy việc ăn cắp nó kỳ kỳ thế nào. Ban ngày không ngủ nữa, quen mắt rồi thì buổi trưa vẫn ngồi làm việc bình thường. Hôm bữa ghé tòa nhà 33 tầng ở SG, đi ngang qua 1 văn phòng rất sang trọng, lúc đó khoảng 1h chiều, với bản chất tò mò của trai quê, Tony ghé mắt nhìn vô. Thấy bên trong có 3 thằng Tây và 1 thằng chắc Sin hay Hàn gì đó vẫn ngồi làm việc, còn đâu chục nhân viên VN thì ngủ la liệt dưới đất, chăn ga gối đệm, mền mùng chiếu gối giăng đầy. Xoài xanh muối ót dao kéo đầy bàn. Xa xa là 2 hộp

cơm dang dở. Một số ngủ nũ nhân viên công sở ngủ há miệng, nước bọt trào ra trên khóe môi, vài nam nhân ngáy tiếng kéo vang như tiếng đàn...hòa tiếng lách cách bàn phím của mấy thằng Tây ngủ ngày không quen mắt...

Rồi đúng 1h30, thức dậy, vẫn ngái ngủ, tóc tai rũ rượi, lục tục đứng lên, vừa phùi đít đem mùng mèn chiếu gói đi cất, kéo quần kéo áo chỉnh đốn tóc tai. Và ngoài cửa, cả chục người khách đã xếp hàng chờ vô giao dịch từ rất lâu. Bật đèn rồi mở cửa. Khi khách đầu tiên bước vào, em tiếp tân xinh đẹp cười chào

khách bằng 1 cái ngáp dài muốn sái quai hàm, trong miền Nam nói là muốn trẹo bảng họng...

Ngày 26/04/2013

SỐT VÀ ÔM

Năm 2008. Hồi đó còn ở Gò Vấp nên gọi là anh Tư Gò. Một buổi sáng, Tư Gò mở báo ra đọc. Toàn thấy sốt. Hết sốt chứng khoán đến sốt đất, rồi sốt nhà đất, sốt xi măng sắt thép, sốt thịt heo thịt bò, sốt gạo, ... ôi đủ trăm ngàn loại sốt khác nhau. Các báo còn kết luận, nguyên nhân

căn cơ của các loại sôt này đó là do Ôm. Trong tiếng Việt, “ôm” là một động từ chỉ hành động dang tay ra và đưa vật thể hoặc ai đó vào lòng. Từ điển tiếng Việt hiện đại chỉ mô tả hành động ôm có tính chất sinh học. Bà mẹ ôm đứa con vào lòng. Chàng trai ôm cô gái. Hai con cún con ôm nhau ngủ... Đó là hành động ôm cụ thể. Sau này, các văn nghệ sĩ phát triển theo hướng trừu tượng. Có thể mạnh mẽ như Thuận Yến “ em muốn ôm cả đất, em muốn ôm cả trời...” trong Khát Vọng hay đơn giản và lãng mạn như Trần Tiết trong Ngẫu hứng Sông Hồng “ tôi ôm con

sáo, bé bỏng của tôi...”.

Ngày nay, ôm không đơn giản chỉ có nghĩa sinh học nữa, nó mang nhiều phạm trù phức tạp hơn nhiều. Đất nước mới mở cửa, tệ nạn ôm cũng bắt đầu. Bia ôm, càfe ôm, bia ôm...bắt đầu mọc lên nhanh, khắp chốn thị thành lẩn thôn quê. Các cơn sốt cũng bắt đầu, sốt do nhiễm lao, giang mai, HIV,...Nói chung cái này, mặc dù biến tướng, nhưng vẫn là ôm sinh học và sốt sinh học....

Đất nước gần đây chứng kiến nhiều cái ôm khác, vĩ mô hơn nhiều. Thời chơi chứng khoán tất cả đều thắng, thiên hạ thi

nhau Ôm cổ phiếu. Công ty dù xa xôi cách trở nào đi chăng nữa, vừa cổ phần xong đã thấy không còn một cổ phiếu nào thừa ra cho công nhân viên. Tất cả đã có một đội ngũ chuyên nghiệp xuất hiện ôm hết. Sốt chứng khoán, sau một đêm, ai cũng thành triệu phú. Giá chứng khoán tăng vài chục lần, người này ôm một lúc, mỗi tay và kiểm được một ít, sau đó đưa người khác ôm.

Tới làn sóng bất động sản. Đất nền, đất dự án... đầu nậu đất tung tiền ra ôm hết, để đó không xây, khiến khu quy hoạch loang lổ như miếng da beo. Những người

có vốn ít cũng bèn góp với nhau, mỗi người một tay, tổ chức ôm đất. Rồi tới căn hộ, chủ đầu tư vừa công bố giá bán, dân đầu cơ ra ôm hết. Có người mua cả lô, cả dãy, cả tầng....Ôm xong đế đó, trên báo rao bán rao mua, toàn giới đầu cơ giao dịch với nhau. Người có nhu cầu thật sự đứng nhìn ngao ngán vì giá đã đội lên quá cao so với túi tiền của họ. Báo chí nói là sốt đất, sốt căn hộ ở địa phương X, ở tỉnh Y....Vàng, đô la Mỹ cũng được diễn ra y chang như vậy....Ôm hà rầm và sốt àm ĩ...

Rồi giá lương thực thực phẩm tăng cao.

Heo bò gà ôm không được, chỉ có gạo là dễ. Người ta bèn ôm ngay. Xuống tận cánh đồng ôm lúa, tới nhà máy xay xát ôm gạo, ngay cả những người làm nghề trái ngoe cũng bèn ôm cho nó phong trào. Tiểu thương ôm vài tấn, đại gia ôm vài kho, mấy bà bán hàng xén cũng bắt chước ôm vài chục ký, hàng xóm tới mua kiên quyết không bán. Ngay cả công ty may mặc thời trang cũng tiến hành mua gạo để ôm. Xi măng rồi sắt thép...cũng được ưu ái ôm vào. Người người ôm, nhà nhà ôm. Hậu quả: sốt hết mặt hàng này đến mặt hàng khác...làm người dân

lao động choáng váng, không biết đâu mà
lần.

Các ban ngành đang vất vả và sốt sắng
với việc chống lại hiện tượng ôm. Hết ra
chỉ thị rồi tuyên truyền giáo dục, thế
nhưng hết đợt sốt này, người ta nghĩ ra
cái khác để ôm và lại sốt. Sốt cao quá,
lâu quá, hết thuốc thang chạy chữa, người
ôm cuối cùng lạnh trộn vì lúc đó sốt đã
phát bệnh. Cứ theo lý luận này, người
đang ôm cõi phiêu bây giờ cũng coi
chừng bị sốt, không phải sốt nóng, mà là
sốt lạnh, sốt rét....

Tư Gò nghĩ đến đây, bèn chạy về nhà,

ôm mèn mà ngủ. Hơi đâu chạy theo thiêng
hạ ôm hết cái này tới cái khác, rồi bị sốt
lây cho nó mệt người, nhỉ !

*Sau bài này , các thị trường đóng băng
luôn tới giờ). Link ở thời báo KTSG at
<http://www.thesaintimes.vn/Home/van>

Ngày 08/05/2013

Hóng chuyện ở hội chợ quốc tế

Chuyện cũng lâu, cả chục năm rầu. Tại
hội chợ thủ công mỹ nghệ ở 1 Tp ở châu

Âu, Tony hồi đó có đi công tác, săn tiệc ghé coi. Phía tổ chức có bố trí cho các doanh nghiệp VN trong 1 khu trưng bày riêng. Đâu khoảng 30 doanh nghiệp mây tre lá, đồ gốm, dừa, đồ gỗ, ... của cả nước tham dự. Họ đều là các doanh nghiệp từ các làng nghề lớn, được nhà nước đài thọ 1 phần kinh phí, nên thường vợ chồng con cái cùng đi luôn cho vui. Sau 2 ngày hội chợ thì ngày thứ 3 sẽ tranh thủ tham quan thành phố...và mua sắm, chụp hình, rồi săn có visa châu Âu thì đi luôn mây nước khác.

Các doanh nghiệp này thật ra đều đã xuất

khẩu, nhưng thường qua khâu trung gian là các nhà buôn của Hồng Công hay Singapore. Lúc mới mở cửa, Trung Quốc ngây ngô, xuất gì cũng qua Hồng Công. Còn mấy nước Đông Nam Á thì xuất gì cũng qua Singapore. Sau đó thì từ từ, TQ đại lục hay các nước ĐNA như VN, Lào, Indo...cũng tự xuất được, thường tìm khách qua các hội chợ quốc tế. Thường khi đi, họ thuê phiên dịch, hay nhờ con cháu nào đó biết tiếng Anh, bắt mặc vét hay áo dài, trang điểm lem luốc đứng nói líu lo với khách tham quan, tìm mồi XK. Bữa đó, có 1 nhà nhập khẩu của Đức tới

tham quan khu trưng bày của VN. Gian hàng đầu tiên nó ghé thăm là 1 doanh nghiệp sản xuất đồ gốm sứ. Thằng Tây này tò ra hết sức thích thú với các bình hoa hand-made (làm bằng tay) của 1 doanh nghiệp ở làng gốm X. Hỏi thì mới biết chỉ có 10 USD cho 1 cái bình, tức khoảng hơn 5 Euro, trong khi giá bán ở các cửa hàng châu Âu cho cùng loại khoảng gấp 10 lần. Thấy cơ hội tốt quá nên nó mới đặt 2 container, và ký 1 bản ghi nhớ MOU (memo of understand) để về thì làm hợp đồng, rồi mở thư tín dụng và các nghiệp vụ XK khác. Đàm phán

thuận lợi, bắt tay vui vẻ. Khách vừa ra, vợ chồng và cô phiên dịch vừa ăn kẹo vừa cười nói vui vẻ khôn xiết.

Ai dè ở bên cạnh, ông doanh nghiệp khác, cũng sản xuất cùng trong làng nghề, nghe lén được nội dung trao đổi. Tại ông doanh nghiệp kia nói to quá. Thằng Tây vừa ra khỏi gian hàng thì ông kêu thằng con trai chạy ra chụp thằng Tây kéo vô. Thằng con có đi học ở Hà Nội nên biết ngoại ngữ. Ông bảo thằng con dịch là mày ngu lắm Tây ạ, thằng con chỉ ngay vào mặt " you are very stupid" làm thằng Tây như bị bắn vào đầu, đứng sững

người, bỗng dung giũa trời Âu văn minh lồ lộ, có 1 ông châu Á da vàng đứng mắng mình là sao. Thằng Tây chưa hoàn hồn thì ông này và bà vợ đưa ra cái bình y chang, nói cái này chỉ có 2 usd thôi, nó bán 10 usd là lừa mày đấy. Mày đặt tao đi, tao chỉ để mày 2 USD. Nói 1 hồi, thằng Tây nóng máu chạy qua hủy bản ghi nhớ MOU với doanh nghiệp trước. Doanh nghiệp kia đoán là bị phá đám nên bà vợ đứng chống nạnh lớn tiếng chửi đổng. Giữa hội chợ quốc tế, tiếng bà vang vang như lúc nhà bà mất con gà. Cũng có câu có cú, gieo vần biền ngẫu,

đưa các điển tích sử Tàu sử Ta ....vào bài chửi, nghe hay như hát. Dám giật miếng ăn trên miệng bà. Vợ chồng ông kia im thin thít, nhưng đâu một hồi thì chắc cũng tức nên chửi lại, đại ý là bán đắt thế thì ai chịu được. Khỏi chửi mò chửi đồng, tao đây. Ông chồng bên này rú lên "A thằng này láo" rồi sang gian hàng bên cạnh rút cây gậy tre sang quanh phủ đầu, ông kia cũng né, chạy ra ngoài, vớ lấy cái lẩy nón rơm hay nón xơ dùa giờ đó chống đỡ. Cao điểm là lúc 2 ông chồng lao vào nhau giữa lối đi trại thảm đỏ cho khách tham quan. Khách dáo dát

tìm chỗ ăn nắp. 2 bà vợ nhảy vào phụ chồng chiến đấu. Thằng con đứng la làng, cô phiên dịch bên này khóc thút thít. 4 người vẫn kiên quyết giằng co, kiểu trẻ con chơi dung dăng dung dẻ hay kéo cưa lừa xé.... 2 bà vợ vẫn kiên quyết đeo bám, túm tóc tuột quần, không nhả đôi phương dù chỉ 1 giây. 2 ông chồng quanh đep hơn, có lên gối giật cùi chỏ, có quyền có cước hắn hoi. Cả 4 tóc xõa rũ rượi, gầm gừ...quấn thành 1 khối, moving từ góc này sang góc kia như nhảy valse cỗ điện. Bảo vệ hội chợ rầm rập lao đến, và cán bộ quản lý đoàn doanh

nghiệp hót ha hót hải xuất hiện, rồi tất cả bị đưa đi đâu đó. Không rõ.

Tony coi tới đoạn này thì đứng hóng hớt 1 chút nữa, thấy các gian hàng khác bỏ việc ra đứng phía trước bàn tán xôn xao. Khách vào cũng chẳng buồn tiếp, mặc lo kể chuyện. Một số người thêm thắt các nội dung khác nghe hấp dẫn hơn nhiều. Có thêm vụ tình cảm vô nữa. Khoảng 3-4 tiếng sau thì thấy họ cũng hết sáng tạo thêm được tình tiết nào mới nên Tony bèn "thơ thẩn dang tay ra về".

Đi ngang qua mấy khu triển lãm của các nước khác, thấy nhộn nhịp kẻ ra người

vào và trao đổi danh thiếp, xem xét hàng mẫu, mua mua bán bán...nhưng nói chuyện gì thì thầm nghe bắt mệt. Thấy hẻm vui nên hẻm có ghé coi, nên hẻm biết có chuyện gì trong đó để kể

Ngày 10/05/2013

Những nỗi lo riêng

Nó chạy xe SH vào trong quán cafe. Xe tay ga xịn nên được đỗ trước quán, thể hiện đây là quán sang, do vậy mấy chiếc xe (non-tay-ga) khác bị thằng giữ xe dắt đi đâu mất. Ai trong quán cũng sụp sụp với chiếc nón Sơn sành điệu mấy trăm

ngàn trên đầu, dù nơi đây đang mở máy lạnh hết công suất và mùi thuốc lá, mùi nước hoa, mùi thức ăn và café hòa quyện vào nhau. Nếu không có nón, là những mái đầu unisex không phân biệt nhiễm sắc thể XX hay XY, nhuộm vàng hoe đang gật gù, đậm đậm theo tiếng nhạc "em không yêu anh, thì anh, không yêu em, oh yeh oh yeh".

Xa xa, 1 anh ra dáng doanh nhân đang "oai phai ", lâu lâu lại đưa 1 ly càfé hớp 1 miếng. Chao ôi là sành điệu. Thỉnh thoảng đưa mắt rảo nhìn xung quanh xem có ai liếc nhìn chiếc laptop sang trọng

kia không. Chỉ có nó. Chắc là anh ấy đang lo lắng về những hợp đồng thương mại lớn. Bàn tay anh tự tin gõ vào bàn phím. Nó ngưỡng mộ quá, lúc đi toilet ngang qua, vô tình nhìn vào, nó thấy anh đang chát Gia Hu với nickname " giật-nắnp quan-tài-hôn-em-lần-cuối". Trông anh rất lo vì bữa nay quán ít khách, đi khoe mà hỏng ai nhìn.

Bàn bên có 3 anh đang mèo chuột với 3 chị. Áo quần các anh thì rộng thùng thình, các chị thì ngắn cũn cỡn, dây nhợ vắt vưởng lung tung trên những tấm thân da vàng vọt Á châu, đầy hình xăm và

những miếng tròn tròn màu đỏ (chắc
đêm qua bị trúng gió). Đỉnh cao của
Nghệ thuật giác hơi và cạo gió.

Ngoài đường kia, anh xe ôm đang méo
mặt vì xăng tăng giá, cậu sinh viên gầy
còn lại càng gầy hơn vì bà bán cơm bình
dân xéo bót miếng thịt, con bé massage
đang kỳ kèo ông khách thêm 30 ngàn tiền
phụ thu, nếu không nó sẽ chỉ massage cái
lưng không thõi (bỏ qua cái chân, mỗi
cho chết luôn ai biểu keo kiệt).

Kết luận: Ai cũng có cái lo riêng của
mình

Ngày 10/05/2013

Phim Việt Nam

Lâu rồi Tony mới coi phim. Nói chung là Tony hảm có thích. Coi nhức đầu, toàn theo ý thẳng biên tập và đạo diễn. Bộ phim Hàn Quốc cuối cùng coi là Anh em nhà bác sĩ, lúc còn ở nhà trợ hạc đại hạc. Phim Tây ko nhớ phim nào, vì coi toàn cà giụt cà thọt, không đầu không đuôi. Phim Việt cuối cùng coi là Khi đàn ông có bầu, phim hài mà cả rạp hảm ai cười. Bữa đó Tết, cả nhóm bạn làm chung công ty quánh bài, xong cái đi ăn uống, coi

phim...vì rảnh quá, nhớ là cái rạp gì chỗ Cầu Bông. Vô coi xong, nôn ói tháo chết, rồi đến giờ chưa vô rạp lại, cũng hơn chục năm.

Tối qua lẽ 30/4, không đi đâu chơi vì chen lấn không lại, nên ở nhà quanh quần, cái mở ti vi ra coi. Bật qua mấy kênh, đều thấy phim Việt Nam, chắc do lẽ. Đều là những phim buồn, thấy diễn viên có khóc. Bối cảnh phim thấy toàn quay ở Đà Lạt, vì diễn viên phải mặc áo lạnh và quần khăn cho giống Hàn Quốc, nên nếu quay bối cảnh Sài Gòn thì người ta tưởng khùng. Nên phim nào cũng có

chuyên làm doanh nghiệp doanh nhân, có biệt thự ở Đà Lạt và có biệt thự ở Sài Gòn. Chắc đi đi về về. Thấy toàn biệt thự và xe hơi không, không có nhà ống nhà phố lô nhô, nhà cấp 3 cấp 4 xập xệ. Tên diễn viên cũng giống tiểu thuyết Quỳnh Dao, trai thì toàn Gia Thành, Gia Nghĩa...và gái là Gia Hân, Gia Lê, Gia Tú...chứ hém có Nguyễn Thị Bưởi hay Trần Văn Mít, Lê Thị Ôi. Sinh viên gì toàn vô bar uống rượu Tây. Bệnh nặng hay nan y cũng môi son đỏ chót. Ngủ thì mắt vẫn gắn lông mi giả nặng trịch trịch và bận áo bận quần pyjama xoa xít bóng

có mấy đồng tiền. Bà mẹ già khú đé vẫn gọi con dâu ra quán ngồi uống rượu nói chuyện phải quấy....Coi mà cười rất vui. Nên phim VN, cứ làm phim buồn thì người ta cười, còn phim hài thì người ta khóc.

Còn nhớ ngày xưa, thời đói văn hóa, lâu lâu có phim Liên Xô về, cả xã nô nức ra bãi đất trống chỗ sân vận động, để coi. Có ông thuyết minh nói trực tiếp, nghe đã gì đâu. Hết thời này thì chuyển qua thời phim có Lý Hùng Diễm Hương, nhứt là phim Phạm Công Cúc Hoa nghen, khóc phải nóitoi bời hoa lá. Cả lớp, hồi đó

hạc cấp 2, đúra nào cũng yêu mến các minh tinh này nên giờ ra chơi, toàn tụ năm tụm bảy nói chuyện Việt Trinh, Lê Công Tuấn Anh, Thu Hà....Có thông tin gì thì nói cái đó. Cũng có khi chẳng có thông tin gì nhưng cũng tự ý thêm thắt, kiểu tụi mày biết hông, tao có bà dì ở Sài Gòn về kê nè, Mộng Vân yêu Công Hậu....Riêng có 1 đúra trong lớp, thằng này rất cá tính, cả lớp ai cũng thần tượng Lý Hùng Diễm Hương thì nó bĩu môi chê, nó chỉ thích ....Ngọc Sơn và Y Phụng.

Cảnh nude hồi đó cũng dễ thương. Cứ có

cô gái, đi trong rừng chặng hạn, thấy 1 dòng suối, cái cô nhìn quanh, dáo dác coi có ai không để xuống tắm. Khán giả nín thở. Cái cô từ từ cởi áo, nhảy ủm xuống suối. Quần áo của cô vẫn mặc trên cành cây, gió thổi lay qua lay lại. Cái khán giả thấy cô trườn lên, chuẩn bị leo lên bờ để lấy quần áo mặc, thì rầm rập, 1 đoàn tàu chạy qua. Đoàn tàu dài, chờ tới cái toa cuối thì đã chuyển qua cảnh nói chuyện.

Mấy thằng choai choai trong làng coi đến đây hay phun nước miếng rồi chửi, dù má

Ngày 13/05/2013

Văn hóa tàu điện ngầm

Và Sài gòn đã khởi công xây dựng hệ thống tàu điện ngầm trong niềm hoan hỷ của ....báo đài. Người dân thì mơ màng bên ly cafe đầy hóa chất, mơ viễn cảnh tươi sáng của việc chui ra chui vào dưới lòng đất mát rượi và không sợ mưa, không sợ nắng, không sợ kẹt xe, khói bụi...và đặc biệt không có mấy chú màu

vàng núp sau gốc cây nhảy ra " cút hà " sợ đến hết hồn. Giới đầu cơ lật đật đi mua đất quanh các nhà ga mà có tàu dừng, mong là giá đất nơi đây sẽ lên để kiếm lời khi dự án hoàn thành (công thức làm giàu ở VN), các bạn chứng khoán thì mua ngay cổ phiếu của công ty nào liên quan đến dự án (công thức đầu tư tài chính ở VN), và rầm ran trong các quán cafe, mọi người hỏi nhau ngồi xe điện là như thế nào, bước lên thế nào bước xuống ra sao, đặc biệt ai đã từng đi ngoại quốc thì ra sức hướng dẫn cho những người chưa đi (ngoại quốc ở đây

là các tp có metro, có nơi gọi là underground hay subway, chứ hém phải Viêng Chă̄n, Phnom Pênh hay Manila đâu nhé). Cả thành phố sục sôi không khí điện ngầm và văn hóa điện ngầm. Một số phường xã có tuyến xe chạy qua sẽ tổ chức lớp tập huấn cách đi đứng nói năng trên tàu điện cho dân địa phương, ưu tiên hộ khẩu thành phố và KT3 học trước, dân nhập cư học các khóa sau....

Và đầu năm 2018. Giả sử mọi thứ đều trơn tru vì có bàn tay vô hình của A Đam Xơ Mít, dự án hoàn thành. Dân Sài gòn sẽ nô nức đi thử. Sẽ tranh nhau, sẽ chen

lần để mua vé. Hồi mới ra siêu thị cũng vậy mà. Giá vé chính thức dự kiến là 7,000đ cho tuyến từ Bến Thành đi Suối Tiên, trước mỗi ga sẽ có đội ngũ bán vé chợ đen lên đến 70,000 vnd (đội ngũ này xuất thân từ các nữ hoàng cúc ổi mía ghim, lên đời nhờ dự án tàu điện), ai làm biếng xếp hàng thì mua đi cho lẹ. Người người chen chúc đến Suối Tiên chẳng biết vì mục đích gì, đến Suối Tiên vẫn không xuống, ngồi lại cho nó quay về Bến Thành, rồi lại ngồi tiếp đến Suối Tiên. Rảnh quá mà, ngồi đồng quán cafe suốt mấy chục năm ờn quá rồi...giờ lên

ngồi đồng trên tàu điện cho mát. Có thể sẽ có thêm thông báo trên tàu là " ai nấy giờ ga nào cũng hảm xuống thì vui lòng ra khỏi tàu, nhường chỗ cho người khác". Rồi cả gia đình các tỉnh thành toàn quốc sẽ kéo nhau đi Saigon và mua tour du lịch " tham quan tàu điện ngầm". Hình ảnh cả nhà già trẻ bé lớn dắt díu nhau lên tàu, vừa đi vừa khóc vì sợ, tiếng con nít thất thanh gọi bà, tiếng ông ngoại bà nội tìm thằng Cu con Bé..dáo dát. Áo bà ba và nón lá phấp phới, tiếng gà vịt heo què inh ỏi (lên Tp hông lẽ không có chút quà quê). Còn dân tp thì trên tay ai cũng cầm

một cái mũ bảo hiểm để đến ga xuống thì lấy xe máy chạy về nhà, vì theo lời một thanh niên ngồi bên cạnh "đi bộ là gì chúng tôi không hiểu, từ đầu hẻm đến cuối hẻm cũng phải đi xe máy, đi bộ mỏi chân thấy mẹ". Anh ta lưu ý tôi là nhà anh ta nằm trong khu phố văn hóa của một phường văn hóa...

Hàng ngày từ 6h sáng đến 12 giờ đêm là tiếng rì rầm của động cơ tàu dưới lòng thành phố. Trên mặt đất khu vực các trạm tàu điện là âm thanh vang vọng của tiếng khạc nhổ, tiếng loa báo chú ý móc túi, tiếng xe ôm, taxi và hàng rong hòa quyện

vào nhau. Sau 12h đêm, còn lại trên sàn tàu là hộp cơm, bao nylon, đất cát vôi vữa, lá chuối, vỏ lon coca, cút gà, kẹo cao su, vỏ chai nước suối.... lăn lông lốc. Các công nhân vệ sinh lại càn mẫn dọn dẹp, khiêng hàng tấn rác ra khỏi tàu, làm quần quật vừa xong thì bình minh đã ló dạng, những tia nắng đầu tiên soi rọi đến làm các chú chim thức giấc, reo vang trên những hàng cây. Và mọi người bắt đầu lao ra đường và lập tức đi Suối Tiên...bằng tàu điện

Ngày 15/05/2013

Làm răng

Xã hội mình đang sống đầy rẫy những hiểm nguy chực chờ. Tai nạn giao thông rình rập, cả những người đứng trên lề đường không hề tham gia giao thông vẫn chết tức tưởi. Những cơn mưa và những con đường ngập ngụa nước và rác, những người dân lom khom chạy xe máy dưới làn mưa và nguy hiểm treo trên tính mạng của mình, giành giật nhau từng m2 đường để sống. Không khí sạch sẽ trong lành và thực phẩm an toàn là cái gì đó xa xỉ. Từ ly cafe đến miếng thịt heo, ăn chứa trong

đó là hóa chất, là mầm mống của bệnh ung thư và sự sụp đổ niềm tin giữa người và người. Kinh tế suy thoái, nhà máy đóng cửa, sa thải công nhân. Dân đen quần quật bán sức lao động chỉ đủ kiếm cái đưa vào bao tử sống cho hết kiếp người, ngơ ngác đọc báo và không hiểu thâu tóm là gì, vài trăm tỷ là gì, thất thoát và thua lỗ vài ngàn tỷ là gì, tiền đâu nhiều thế? Rồi các tin về cướp, hiếp và giết...choáng hết các trang báo, đến nỗi tờ báo và ly cafe buổi sáng, lẽ ra phải là những tin vui, là động lực mạnh mẽ để làm việc cho một ngày mới, thì lại gây

cho ta cảm giác buồn xo và chán chường.
Ly cafe trở nên đắng ngắt, vì không biết
có bao nhiêu đậu nành, bắp và hương
liệu bên trong? Tin hay không tin trong
màu sóng sánh thơm lựng kia, có bao
nhiêu phần trăm là sự thật?

Bây giờ thì phải làm sao? Làm sao?

Không ai biết

Bèn đi Huế chơi. Thấy dân Huế bảo nhau
"bây chừ thì phải làm răng!". Người kia
cũng đáp lại "vậy phải làm răng!"

Làm răng? Mới thấy, bây chừ chỉ có dân
Huế là còn lạc quan. Kinh tế và xã hội
suy thoái thế này mà vẫn rủ nhau đi nha

sĩ.

Khoe và được nể

Khoe là một nhu cầu. Maslow đã vẽ ra cái tháp nhu cầu (Hierarchy of need) đầu tiên là nhu cầu sinh lý (tức ăn- ngủ- x - y), mà thôi dùng từ sinh học cho nó hay, chứ nghe sinh lý nhiều người nói nó nhạy cảm. Và cao nhất, tức các nhu cầu khác thỏa mãn hết rồi, thì tới nhu cầu khoe, trong học thuật người ta gọi là nhu cầu tự thể hiện (Self Actualisation), tức được nể trọng, ngưỡng mộ.

Ông bà ta nói, tốt khoe, xấu che. Khoe

chỉ diễn ra khi mình có mà xung quanh không có. Xã hội đang đi xe đạp thì mình có chiếc Dream thì phải dựng trước nhà. Ai cũng ăn mặc rách rưới thì khi có chiếc áo mới, Tony sẽ mặc ra đứng đầu xóm cho cả làng ngưỡng mộ. Xã hội sẽ đẹp biết bao khi ai cũng có cái để khoe. Có xì khoe xì, có y cà rốt khoe y cà rốt. Máy ông Tây cũng khoe dã man. Họ khoe về những hầm rượu mấy trăm năm, về những cuốn sách quý họ đọc được trong thư viện, khoe về những vùng đất họ đã đi qua, khoe về những con người ở xứ sở tít mù nào đó họ đã đến khám chữa

bệnh, dạy học hay cứu trợ.Châu Á khoe ác liệt hơn nhiều. Ai có dịp đi London chẳng thể nào không vô dòm ngó 1 chút cái Harrods, khu mua sắm soang trạng (sang trọng) của một quý tộc Ả Zập (nghe nói ông này cặp với công nương Diana (không phải Diana bán ở VN). Rồi TQ, Indo, Thailand, Hàn Quốc...., ở đâu người ta cũng khoe xe Ben Lây Lé Xệt, khoe nhà biệt thự Phú Mỹ Hưng, Trung Hòa Nhân Chính (nghe nói giờ chuyển qua biệt thự Đồi Cọ giữa rừng đâm tuốt Vĩnh Phúc râu), khoe con cái học trường điểm trường chuyên lớp chọn hay du học

1 trường danh tiếng nào đó ở bến. Chân dài + đại gia => đám cưới siêu xe. Vì phải khoe mới được nè.

Tối qua, Tony thức cả đêm để quyết định khoe gì. Mục đích là để được nè. Biệt thự chǎng. Xe hơi chǎng. Thường quá. Hay khoe cái quần lót 2 tỷ ? Cũng thường quá. Thôi mình khoe bằng cấp đi, những tấm bằng mà mình đã sưu tập, mua bán, năn nỉ, đạo văn, quay còp...tức hẻm có cái liêm sỉ nào mà mình không từ bỏ để có được.

Thế là thực hiện chiến dịch truy tìm bằng cấp. Đầu tiên là bằng bé khỏe bé ngoan,

rồi bằng tiểu học, bằng cấp 2 cấp 3 đại học thạc sĩ tiến sĩ... ô ạt được lau bụi ép nhựa, ngày mai sẽ photo dán đầy nhà, đầy công ty, tặng các đối tác. Trường cấp 3 bình thường ở huyện Ninh Hòa sẽ được sửa thành trường chuyên Nguyễn Trãi nghe cho nó giỏi, nhưng đừng hỏi chuyên gì nghen, đếch biết hồi đó hạc chuyên gì, chắc chuyên công dân giáo dục. Bằng đại học tại chức chuyên tu sẽ sửa thành hệ chính quy tập trung dài hạn, lớp cử nhân tài năng. Tony đã là doanh nhân rồi nhé, đừng có nói nước ta không ai là doanh nhân nhé vì Tony đã nộp mấy

triệu đăng ký vào câu lạc bộ doanh nhân rồi... Các giải thưởng vở sạch chữ đẹp, em làm kế hoạch nhỏ, Thắp sáng tài năng kinh doanh, Dynamic... sẽ công chứng và dịch qua tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Trung hết. Hôm bữa đi từ thiện cho trại mồ côi nọ, sợ mấy bà sơ và các cháu ấy quên ơn nên Tony có bắt ký xác nhận, có giấy tờ hẵn hoi nè. Rồi cũng có chụp hình và có giấy chứng nhận của ủy ban xã công nhận thành tích xuất sắc trong công tác từ thiện. Có cả bằng .... lái xe 4 bánh và 2 bánh. Nê chưa? Quá nê quá nê. Đang hý hùng thì đọc tin sét đánh. Một

bây giờ không ai khoe bằng cấp nữa. Người ta nói mày học vậy thì có giàu có, có thông minh hiểu biết hay có chức vụ cao là bình thường. Người ta phải khoe ngược lại. Không học gì mà làm được người ta mới nể. Bắt chước cựu tổng giám đốc 1 bank xuất bản cuốn "Tù cậu bé chăn trâu thành tổng giám đốc" rồi ép bà con mua hem? Hay bắt chước viết tự truyện "Người giàu nhất Đông Dương từng là đứa trẻ mồ côi"? Ông này bữa ra mắt cuốn sách này, đã nhớt cha mẹ của mình trong nhà mấy ngày liền trong thời gian tung chiến dịch PR sơ bị báo chí

phát hiện...là có cha mẹ. Thêm mấy ông doanh nhân có tiền giờ đều nói bỏ hạc nửa chừng nữa chó. Thôi thôi mình cũng bắt chước vậy.

Trưa nay về nhà đốt hết bằng cấp. Không còn 1 cái lận lưng. Lý lịch cuối cùng của Tony: lớp 3 nghỉ học ở nhà chăn trâu, chăn được 2 năm thì đi ở đợ, 2 năm sau bị chủ nhà quánh dữ quá, sợ bị quánh chết nên đi lên Sài gòn bốc vác, được mấy năm thì bốc không nổi nữa nên đi biên giới Lạng Sơn làm đấm bóp, sau đó đi Mỹ điện con nai (con lai), sau về mở hàng phân Phượng Tím và trở nên giàu

có vô cùng, chuẩn bị mua lại chợ Bến Thành sơn sửa lại thành trung tâm thương mại Tony Plaza chỉ để bán phân và cá mắm giải trí cho vui. Nói thêm, Phượng Tím là tập đoàn đa quốc gia khổng lồ có tới ....2 nhân viên, cũng dốt như chủ. Trụ sở đặt đâu ta? Thôi quận 1 đi, chình ình ngay đường Nguyễn Hợp cho nó trung tâm. Vậy đi.

Nể giúp tui cái....

Ngày 16/05/2013

Du hạc sinh và vấn

đè chuối hóa

Du hạc xong, trong đầu bất cứ du hạc sinh nào cũng xuất hiện câu hỏi ở hay về. Tất nhiên du hạc ở đây là 4-5 năm trở lên, quen hết đường đi nước bước, ngôn ngữ, văn hóa...bản địa, chứ hém phải 12 tháng hay 24 tháng hay tại chức đi đi về về kiểu ông tổng biên tập, vừa chuẩn bị quen biết từng hàng cây góc phố ở Luân Đôn, Pa Ri, Niu Ót, Sít Ni, Meo Bènh, Am Tẹc Đam ....thì chương trình đã xong. Các chương trình này thật ra là 1 cách xuất khẩu giáo dục của các nước,

họ muốn lấy tiền và ta muốn mua bằng, nên cứ đến hẹn lại lên, chương trình 12 tháng để xong 1 cái master thì họ cấp visa đúng 12 tháng. Nên phải về. Hạc yếu cũng cho về. Cũng vì thế nên dù mình viết sai tè le, mấy thầy vẫn châm chước cho qua. Kiều Liên Xô và Đông Âu ngày xưa, viết sai 1 chút chăng sao, cho qua hết để các bạn lấy xong cái Phó Tiến Sĩ, về nước lệ để tham gia quanh Mỹ.

Nhóm này thường đã đại hạc ở VN rồi, mới đi làm thạc sĩ ngoại, hay cử nhân liên thông 2 năm ở Việt Nam 2 năm ở

bến. Kiếm cái Tóp phô 80 hay cái Ai Eo 5.5 trở lên là đi. Thật ra ở bên kia chừ cũng suốt ngày lên mạng đọc báo Việt Nam. Toàn quan tâm những gì diễn ra bên dải đất hình chữ S. Thậm chí 1 nhóm đâu cả chục bạn cùng sang, cùng thuê 1 nhà, cùng hạc 1 trường, 1 lớp. Vào giờ thảo luận tụm nhau ngồi 1 góc, bày đặt nói tiếng Anh 1 lúc ông thầy vừa xách đít đi là chuyển qua nói tiếng Việt cho phé. Ở nhà cũng thay nhau nấu bún bò Huế, mắm tôm mắm ruốc kho lên nghi ngút, cũng mở tivi VTV3 qua máy vi tính coi cười ha hả. Nhóm này về nước thường

thành công vì văn hóa Việt Nam không quên mấy. Nên hòa nhập tốt. Vẫn lái xe máy chạy ầm ầm, vẫn quan niệm đèn vàng là dấu hiệu tăng tốc trước khi đèn đỏ. Gặp áo vàng vẫn biết lốp bi lốp biếc. Nên xin việc có job ngon lành, đi đâu gấp, ai nấy đều nể với khả năng nói ngoại ngữ nhanh. Và cũng hay nói, hồi tôi ở bên...(Ông Tống biên tập là 1 ví dụ)

Còn nhóm 4, 5 năm trở lên, thường thì họ sang từ lúc 18 tuổi, hạc cử nhân, có thể hạc thêm hạc hoài đến tiến sỹ. Trải qua cuộc sống sinh viên, đâu được 3-4 năm là bắt đầu hòa nhập với xã hội bên kia.

Sau chục năm thì gần như người bản xứ, chỉ có điều phát âm còn cứng, nghe kỹ vẫn nhận ra, chỉ có nhóm qua trước 15 tuổi thì nói bể miệng được y chang như Mỹ thiệt. Nên nếu muốn con cái làm việc ở Mỹ thì cho qua từ lớp 10 là OK. Nhưng đi sớm cũng có bất lợi là nó hổn có tình cảm nhiều với cha mẹ, anh em, không có văn hóa Việt như mấy đứa sau. Dù sao việc hạc 3 năm cấp 3 ở VN cũng hình thành tính cách Việt hơn. Nó vẫn khóc ngon lành khi nghe Cẩm Ly ca bài Ru Lại Câu Hò. Còn thế hệ mà qua Mỹ từ nhỏ hay sinh ra ở Mỹ, người ta gọi

là thế hệ chuối, banana generation, bên trong màu trắng bên ngoài màu vàng, tức màu da thì vàng nhưng suy nghĩ hành động gì đều y chang người da trắng. Nhóm này nghe nhạc Mỹ, ăn hamburger hay fastfood, không thèm ăn ốc và hột vịt lộn, mỗi lần kêu tụi nó ăn thì tụi nó chỉ nói give it a try. Và hơi ngây ngô kiểu Mỹ trắng, không có sâu sắc, thâm thúy như người Tàu hay người Việt trong nước.

Có anh bạn, ra đi từ năm 18 tuổi, vừa học vừa làm gần 20 năm, không về nước lần nào, kiếm ăn cũng khá và là tiến sĩ

kinh tế. Kinh nghiệm thương trường dạn dày. Gót giày gỗ mòn hết ở mọi góc phố tài chính thế giới. Anh tự hào về bản lĩnh kinh doanh và vốn sống của mình lắm. Cơn sốt nào cũng trải qua. Bong bóng nào cũng dự đoán được. Bỗng dung 1 ngày lòng thấy buồn, muốn đem cục tiền về nước đầu tư làm ăn, vừa giúp quê hương và 1 phần cũng vì bên Mỹ giờ cũng khó mần. Gặp anh ở quán phở Lê chố Harvard Square, Tony cản, nói thôi anh, về nghỉ ngơi ăn hột vịt lộn ăn ốc cho vui đi chứ làm cái gì, anh chuối hóa mắt rồi, về làm ăn khó lắm. Anh trè môi, nói

mày cứ coi thường anh, cái đầu đầy sạn
như thế này, anh không ừa ai thì thôi chứ
đứa nào lừa được anh. Nửa đêm anh vừa
xuống sân bay, đã 1 thằng taxi nó chém
đẹp. Nó chở từ Tân Sơn Nhất về hotel ở
Q.Bình Thạnh mà đâu 2-3 tiếng đồng hồ,
anh nói sao nó chở tao đi lòng vòng, chở
tao đi qua Thủ Thiêm, rồi tới Thủ Đức,
rồi tới Thủ Thừa, Thủ Dầu Một ....tất
Thủ là Thủ. Đầu tiên tao mải coi quê nhà
đổi mới thấy thích thú, một hồi tao thấy
sợ. Nhớ đâu có xa vậy, cái tao bắt đầu
thủ ....võ. Lỡ tâm sự với nó là 20 năm
anh chưa về quê và đang đem tiền về

nước đầu tư. Tony nói cũng may cho anh, chứ nó đưa anh ra bãi đất hoang rồi ...thủ tiêu, không thì kéo đồng bọn gái đẹp dàn cảnh mát xa ...thủ zâm làtoi đòi trai anh râu. Cuối cùng anh cũng về được khách sạn ở Bình Thạnh với 2 triệu tiền cược. Anh nói, đúng là về VN, mới thật sự là hạc. Anh vốn thích hạc.

Rồi anh tham gia vào thị trường chứng khoán, quanh lèn quanh xuống cắt lỗ chốt lời khí thế, đòn bẩy đòn biếc gì anh cũng áp dụng, các định luật quy tắc gì anh cũng lôi ra. Cuối cùng, anh thất bại cay đắng, nói sao chứng khoán ở xứ mình lạ

quá, chưa có trong lịch sử chứng khoán thế giới nên anh phán đoán hěm được, nhưng vui mừng vì có thêm bài hạc. Rồi anh đầu tư mua bất động sản, phân tích đạo hàm ghê lắm, giá cứ đáy là anh mua, vì đáy rồi sẽ lên theo đồ thị hình sin, ai ngờ ở thị trường của ta có thêm khái niệm "thủng đáy". Hay " phá vỡ đáy cũ, tạo lập đáy mới", rồi nó bất động như chính tên gọi của nó, anh được thêm bài hạc. Số tiền cuối cùng còn lại, anh hùn hạp làm ăn với ông anh họ, chén chén anh thè thè thót thót, rồi tan vỡ, cãi lộn như giặc, không nhìn mặt nhau... anh

lại có thêm bài hạc. Sau 2 năm, anh thắt
thêu trở về nước Mỹ mến thương, với 0
đồng và 1 sấp các bài hạc. Cái mặt méo
xẹo, dài như cái bơm và cái quần đùi lò
xo tới háng.

May mà còn có cái che thân. Ai biếu 20
năm trời hẻm về nước chi cha nội!

Ngày 18/05/2013

Bài hát Thói Đời

Bài hát Thói Đời hóa ra lại là 1 bài hát
không xưa và sến chút nào. " Giàu thì
nhiều người theo, quanh hiu trông vắng
khi nghèo"... Vì nó đúng cho mọi thời đại

và luôn mang tính thời sự cao.

Hôm bầu Kiên bị bắt, trên báo chí rần rần phong trào tuyên bố không liên quan gì đến bầu Kiên. Bắt đầu từ ngân hàng ACB, rồi đến Sacombank, rồi Eximbank, rồi VFD...đến cả báo Thanh Niên cũng tham gia " chúng tôi không quen bầu Kiên, bầu Kiên không có chức vụ gì ở đây, không ảnh hưởng gì đến chúng tôi".

Thiệt là éo le tình đời. Hôm trước anh Hà Dũng phá sản, bao nhiêu cô chân dài chạy mất dép, trong khi được anh cho ăn cho hát quá trời. Hôm chị Diệu Hiền trốn đi nước ngoài, bao nhiêu người được

phen hỷ hả, phủi tay sạch trơn dù trước đó từng ngon ngọt "chụy của em, em của chụy đây mà". Giờ biến thành "cho chùa bả đi, ai biếu giàu quá". Hả hê. Sung sướng.

Buồn tình Tony ghé hàng rau chợ bà Chiểu hỏi mua cái gì về nấu canh tôm ăn cho mát, chị bán rau nghiêm mặt lại nói "Mua gì thì mua, chó có mua bầu. Tiếu thương chúng tôi ở đây không ai dính dáng gì đến bầu Kiên đâu nhé". Chỉ vào rõ bầu non mơn mởn, chị nói đây là bí Thái, giống mới đây em à
Bèn òa khóc giữa chợ!

Ngày 19/05/2013

Ngày xưa Tân Thị

Cách đây cũng đúng 10 năm, cũng xôn xao vụ ngân hàng ACB và bà con thi nhau rút tiền rầm rầm. Lúc đó mình nhớ bạn Tân Sáu Hùng (bạn hạc cùng lớp, gái chứ hém phải trai, xinh đẹp lắm, hém biết sao ba mẹ đặt tên nghe giống tiệm sửa xe quá hổng biết) hay tin, bon chen lao xe ngay đến đường Nguyễn Thị Minh Khai để rút tài sản đâu được 1 triệu gửi ở đấy. Sau khi lao vun vút trên phố, hót ha hót hải vừa đến nơi thì thấy cánh cửa

sắt đã khép lại, vắng hoe không một bóng người. Tân Sáu Hùng (tức Tân thị) rút điện thoại ra gọi điện cho mình khóc rưng rức "vậy là nó phá sản thiệt rồi ơi, nó đóng cửa luôn rồi nè, tui đứng ở đây mà không thấy nó mở cửa". Sau đó thì một bác bảo vệ thò đầu ra nói "cháu ơi hôm nay đóng cửa để nhân viên đi du lịch, có gì tuần sau ghé, đây là công ty dược phẩm Sanofi đó nha". Chắc sáng giờ cũng cả chục con tới đứng khóc trước cửa như vậy rồi.

Tân thị vui mừng khôn xiết, vội chạy xe lên lề đến ACB bên cạnh đó rút tiền 1

triệu ra. Sau đó qua rủ mình đi ăn hột vịt lộn và bánh xèo miền trung ở Sư Vạn Hạnh 2 ngàn đồng/cái. Tân thị bảo mình ăn uống thoải mái, muốn ăn bao nhiêu thì ăn, thị đãi, hôm nay được phép vung tay quá trán và ném tiền qua cửa sổ...

Mình ăn đâu được 20 ngàn thì lời họng.

Ngày 20/05/2013

Chuyện làng quê hóa đô thị

Phân 1: Em quê đâu?

Cái bệnh nhất và nhì đã ăn sâu vào đã ăn

sâu vào xã hội VN đến mức được đem ra là một chuẩn mực để tự hào. Từ tâm lý tiêu nông là phải học giỏi nhất xóm, đẹp gái nhất làng, nhà to nhất xã...nên sau đó lên thị thành, anh học giỏi nhất xóm trở thành quan chức, cô đẹp gái nhất làng nếu có i ôt thì thành hoa hậu và lấy đại gia, thiếu i ôt 1 chút thì thành phu nhân của anh học giỏi nhất xóm, còn cô hoàn toàn thiếu muối thì làm gái, nhưng cũng phải nhất 1 cái gì đó. Tất cả không che dấu được dưới gót chân kia là những vết dâu phèn và tư tưởng tiêu nông " gà phải túc nhau tiếng gáy ". Nên thi sĩ Nguyễn

Bính mới có bài Chân Quê, hay thế, đáng yêu thế vậy mà ai cũng chối đây đẩy, cứ phải nói là em dân Hà Nội, Sài Gòn, càng trung tâm càng tốt, càng trung tâm người ta càng nể. Sợ nói ở quê xa xôi người ta coi thường.

Sài Gòn là dân tú xứ hội tụ về. Nên người ta hay hỏi, em quê đâu? Nhiều bạn trả lời theo kiểu cứ nói được giọng bắc thì quê em Hà Nội, ối giờ ơi trung tâm cực, nhà em chỉ cách Tháp rùa 200m (chắc nhà bạn ấy nằm ngay quán kem Thủy Tạ hay bưu điện Hà Nội và tuổi thơ chỉ chơi với mỗi ...con rùa nếu nhà trong

bán kính này) chứ hém dám nói ở Cố Nhuế hay Hà Tây. Có bạn còn ở Sơn La Mộc Châu nhưng cũng nói nhà em có ông bác ở Hà Nội, tuần nào chả xuống uống cà phê Nhân hay ăn bún chả Hàng Mành. Cố vót vác cho nó có hơi hướm thủ đô. Còn nếu mặc dù là dân Tuy Hòa nhưng vô mấy năm, sửa được giọng nam, tức giọng Sài Gòn và mua được cái nhà Sài Gòn thì nói "trầu quâu quơ (trời ơi quê) em hứng, quơ em lè Sài Gòn chứ đâu, em sinh re ở trước cổng chợ Bến Thành, em thò (thè) em nói thiệt, có ông Yersin và ông Pasteur làm chứng nè". Còn có

người Huế vào Sài Gòn làm việc, mặc dù ở tuốt trên huyện miền núi A Lưới chứ ai hỏi cũng nói, "Dạ thưa nhà em ngay Ngọ Môn Đại Nội, trung tâm ghê lắm nghe, răng mà anh không biết hè?". Nếu bạn nghe vậy thì vui lòng đừng hỏi tiếp chuyện mắm ruốc bún bò bánh bèo bánh khoái nữa nha, người ta ngắc ngứ tội nghiệp.

Bắt chước nên ai hỏi quê đâu, Tony liền nói ở "moa sinh ra vào 1 đêm tuyết rơi ở nhà thờ Đức Bà trung tâm Paris St German" sau đó lập tức chuyên qua nói giọng mũi cho nó tres Francaise

Nói dzầy ai hổng nở (nǚ) mới lẹ (lạ).

Ngày 21/05/2013

Chuyện cô Cao và ông hiệu trưởng

I. Một La Mã: Cô Cao là ai?

Khóa đại học của Tony tốt nghiệp xong, trong khi mọi người đang chạy đôn chạy đáo tìm việc thì cô Cao Thị Oan Lạc, một cô gái đẹp xuất sắc nhất Bình Phước, vẫn thong thả rong chơi, chẳng màng thế sự. Cả lớp nhốn nháo bữa thì đi thi 5-6 vòng tuyển dụng bên Unilver, bữa

thì phỏng vấn qua P&G, bữa thì trắc nghiệm bên Nestle, bữa thì gặp nhau ở phỏng vấn Itochu, rồi Sumitomo, rồi Mitsui.....6 tháng sau khi tốt nghiệp, các bạn ai ai cũng yên bề gia thất, ai cũng có việc. Chỗ làm chủ yếu là trong mấy tòa nhà cao tầng ở quận 1, nên trưa nào cũng í ới rủ nhau đi ăn trưa. Chỉ có cô Cao là vẫn chẳng mang thế sự. Hỏi làm ở đâu, cô chỉ lắc đầu cười.

Hóa ra cô mở công ty. Mà cũng hém phải công ty, cô mở cả 1 tập đoàn Oan Lạc Group. Có 5 công ty con. Công ty du lịch Oan Lạc. Công ty giao nhận kho vận

ngoại thương Oan Lạc. Công ty quảng cáo và sự kiện Oan Lạc. Công ty phát hành sách báo Oan Lạc và công ty phần mềm tin hạc Oan Lạc. Cô tốt nghiệp cả kỹ sư tin hạc bên trường tự nhiên nữa.

Một bữa Tony ghé lên thăm cô. Cô thuê luôn 1 cái villa to để đặt trụ sở 5 công ty con ở đó. Thấy trên bàn làm việc của cô là 5 hộp card khác nhau, với 5 cái điện thoại và sim số khác nhau. Bên Du lịch thì thấy cô lấy tên là Tuyết. Bên Quảng cáo thì cô lấy tên là Hồng. 5 tên khác nhau và 5 số ĐT khác nhau, 5 danh thiếp khác nhau, đều chúc danh là nhân viên

bán hàng. Cô nói, vì tập đoàn mới mở nên cô đi sales luôn. Nhưng hổng lẽ nói giám đốc đi bán hàng thì kỳ cục quá nên cô mới dùng tên giả. Cô đẹp gái, tốt nghiệp vừa ngoại thương vừa khoa học tự nhiên, tư duy logic, ăn nói lanh lợi, vui vẻ hoạt bát nên hợp đồng tới tấp. Nói chung cô làm việc khá cật lực, đi sales cả ngày, tối về còn làm hạch toán tiền bạc, giấy tờ...đến khuya. Đâu 6 tháng sau thì cô mời Tony qua ăn tân gia, 1 biệt thự trên đường Hoa Lan bên Phan Xích Long, giá lúc đó là 5 tỷ, thời điểm năm 2001.

II. Hai La Mã: Chuyện gì xảy ra với cô Cao?

Bữa nọ, cô Cao hốt hải chạy qua bên văn phòng Itochu ở số 6 Nguyễn Bình Khiêm, kêu Tony ra ngoài, nói chuyện. Cô kể là ở ông giúp tui cái này, ông ăn nói khéo léo, đòi giùm tui 30 triệu tiền nợ khó đòi này coi. Số là cô tổ chức 1 chuyến du lịch Nha Trang cho cả 1 trường tiểu học trên Củ Chi, giá trọn gói là 100 triệu. Nhà trường ứng trước 70%, xong đi về trả nốt 30% còn lại. Cái đi về, nó nói chất lượng tour không giống như giới thiệu, nên không trả nữa. Cô làm mọi

cách năn nỉ, dọa nạt...thế nào nó cũng ko trả. Nên cô bảo, ông đóng vai chủ tịch hội đồng quản trị, gọi giùm thầy Tuấn, thầy hiệu trưởng nói giùm tui, may ra với chức danh chủ tịch hội đồng quản trị, Ông sẽ nể nang mà trả giùm.

Cái Tony ra quán cà phê, gọi. Mới 22 tuổi biết ăn nói kiểu chủ tịch là sao đâu nên mới thỏ thẻ " dạ thưa anh Tuấn, em là Tony, chủ tịch hội đồng quản trị công ty du lịch Oan Lạc, em có thể nói chuyện chút với anh được không". Đầu dây bên kia 1 giọng giận dữ vang lên " Chủ tịch cái quần què. Đ. má tui mày lên đây tao

đập thấy mẹ". Tony hết hồn nói ủa sao
anh là hiệu trưởng mà ăn nói kỳ cục vậy,
cái ống trả lời " hiệu trưởng kê mẹ tao,
đ.má tui bây là 1 đám lừa gạt. Lúc bán
tour thì nói ngon lành lắm, nào là mỗi
buổi sáng, 5h thức dậy, đi dọc bãi cát,
ngắm bình minh trên biển, nhặt vỏ ốc vỏ
sò gọi hồn hút gió gì đó, có đâu. 8h sáng
thẳng hướng dẫn còn ngủ vì say rượu.
Bữa ăn thì quảng cáo ngon tuyệt với 8
món đặc sản địa phương, mẹ, hết 7 món
rau còn 1 món là cá nục kho. Rồi tham
quan chỗ nào cũng hồi nhanh nhanh để đi
shopping lấy hoa hồng. Mẹ. Tui tao giáo

viên tiền đâu mua tranh thêu, yến sào, bào ngư vây cá mà 1 ngày chở vô đó cả chục lần? Khách sạn thì nói 3 sao ra tới nơi thì có sao nào đâu, 5 người nhét chung 1 phòng. Toilet thì có 1 cái, cứ canh nhau đi toilet, thằng này ra thằng kia vô, hết mẹ 1 ngày. Tụi tao ra Nha Trang để tham quan du lịch chứ không phải xếp hàng đi ị ". Tony nói dạ thưa anh, đó là lỗi của bên công ty em, em là chủ tịch hội đồng quản trị nên anh cứ nói, em sẽ giải quyết. Ông nói "Lỗi phải gì, giờ tao không trả là không trả. Tụi mày lên đây, vừa tới Củ Chi nha, 10 chục thằng cái đồ

chủ tịch như mày tao cũng quánh chết".

Nói xong ông cúp cái rụp.

Mặt tái ngắt vì sợ, Tony nói thôi Cao à, ông này dữ quá, tui đòi không được đâu, thui bà tự xử đi nha. Cái cô Cao nói thôi cảm ơn ông, để tui về suy nghĩ cách đòi ông Tuấn này mới được.

Ngày 24/05/2013

Khủng hoảng và em

Và khủng hoảng đã gõ cửa từng nhà, từng công ty, từng xí nghiệp. Chuẩn bị đi tham

dự hội chợ quốc tế về hóa chất lớn nhất thế giới, cứ tháng 11 hàng năm là dân trong ngành nô nức kéo nhau đi, mới hay đơn vị tổ chức hội chợ này đã phá sản rồi. Choáng váng...Mấy anh bạn bên UK bảo là công ty của tụi tao nợ lương mấy tháng rồi, mà công ty to lớn đàng hoàng đấy nhé.... Cô bạn làm ở trụ sở chính 1 tập đoàn lớn của Hàn Quốc i-meo về than thở là vừa bị cắt giảm 30% lương, mà cô này là nhân tài - người không thể thiếu của tập đoàn này - chứ theo lời cô nói, dân ngáo ngơ đã bị sa thải ngay để cắt giảm chi phí.Thằng cu em làm sếp to

vật ở Morgan Stanley Hồng Kong nói công ty khuyến khích với chính sách lay-off tự nguyện, cu mới nhắn tin chắc em về nước bán phở.

Đi gấp khách hàng. Đâu đâu cũng than lỗ. Nước mắt giọt ngắn giọt dài lăn trên khuôn mặt cháy sạm và móm sوم của các doanh nhân một thời được tiếng là thành đạt, là Việt Nam idol cho bao người. Giá trị đất đai, cổ phiếu chỉ còn 1/2, 1/3, một số người đang rất giàu bỗng chốc nghèo đi nhanh chóng. Tony cũng không nằm ngoài. Sáng không còn dám ăn tô phở 24 nữa mà chuyển qua hủ

tiêu bà Tư trong xóm. Buôn bán é ấm bèn lên sân golf đi dạo 1 vòng, tìm ai quen để mượn tiền. Các bạn của mình sao lâu không thấy đến tập luyện nữa, sân golf vắng hoe, cảnh cũ vẫn còn đây mà người xưa đang ở nơi nào? Nhiều túi golf đế trong phòng gửi đồ phủ đầy váng nhện, chúng đã sinh con đẻ cái đến thế hệ thứ n. Gọi điện các bạn lòm en (làm ăn), các nữ hoàng từ thiện tranh chấp tay đôi 1 thời trên tivi không thấy an sò, nhắn tin vẫn biền biệt không một rì phờ lai nào cả. Vì hoàn cảnh, nhiều nữ doanh nhân phải từ bỏ thú spa cao cấp chuyền qua tự

gọt dưa leo cà chua cà pháo để đắp mặt nạ hay ngồi u sầu nặn mụn trong nhà tắm. Nhiều nam doanh nhân phải từ bỏ thú vui lang thang quanh golf xuống 1 phát luôn với các trò dân gian hẻm tồn tiền như tạt lon đánh đáo bắn bi... tranh chấp quyết liệt với bọn nhỏ trong xóm, tụi nó la rân trời sao mấy chú giành chỗ chơi của tụi con?

Ra Hà Nội đợt này chẳng buồn đi đâu. Thằng em đưa đi chùa vãn cảnh, ghé Đường Lâm thăm ấp 2 vua, ghé chùa Mía, đèn Vàng. Cảnh nông thôn Bắc Bộ trong tiết chuyển mùa đẹp. Gió se lạnh

và những cánh đồng ngô biêng biếc.
Những bụi dúi cổ nơi tương truyền 1 thời
là nơi cột voi của Phùng Hưng đứng
thẳng tắp, uy nghi, to lớn và ngạo nghẽ
trong gió chớm đông lành lạnh. Những
người làm đồng vẫn cần mẫn làm đất để
chuẩn bị trồng rau vụ mới. Bà lão bán
bánh tẻ trong chùa Và có hàm răng đen
bóng, cười rang rỡ như trong truyện cổ
tích ngày xưa.

Ngoài kia cơn bão tài chính đang gầm rú
tàn phá thế giới....

Ngày 25/05/2013

Chuyện Tony đi công tác ngoại quốc

Chuyện lâu rồi cách đây cả chục năm, lúc Tony mới mở công ty phân bón Phượng Tím. Một buổi sáng nọ, khi ánh bình minh vừa ló dạng, và những tia nắng đầu tiên của 1 ngày mới xỏ xiên vào căn phòng Tony đang ngủ làm anh ấy bừng giấc. Anh ấy đã dậy rồi, nhưng 2 chân vẫn đang gác lên tường và vẫn chưa

muôn ngòi dây, trong đầu suy nghĩ là nên ăn sáng trước hay quánh răng trước rồi mới ăn sáng. Suy nghĩ mãi cả tiếng đồng hồ vẫn chưa xong việc hệ trọng này thì nghe tiếng lao xao bước chân của 2 cậu nhân viên vào làm. Lúc đó còn thuê nhà, phía trước làm văn phòng làm việc, phía sau Tony ở trọ. Tony nghe ngóng thử chúng nó nói gì. Một thằng bảo " Chắc ông còn ngủ nướng chưa dậy. Thằng kia nói chắc đi ăn sáng rồi ấy chứ đâu thấy đôi dép đâu. À, mà sao em thấy sếp mấy công ty khác hay đi nước ngoài công tác, mà sếp mình mấy tháng nay kể từ lúc em

vào làm tới giờ chả thấy đi đâu". Thằng kia phụ họa " ừa sao lạ quá nhỉ, chả thấy đi đâu. Hay là ông hồng có tiền".Thằng kia cãi, "ông là sếp mà sao không có tiền mậy"....

Mình nằm nghe 2 thằng nhân viên nói qua nói lại mà lòng buồn vô hạn. Rồi tao sẽ cho chúng bay biết tay. Nhưng giờ thì đi đâu? Đi đâu bây giờ. Quyền hộ chiếu còn còn mới cáu cạnh nhưng sắp hết hạn, chỉ có đi tập huấn ở Ấn Độ đúng 1 lần cách đấy cũng 4-5 năm. Mà tiền đâu mà đi? Mà không đi thì bọn nhân viên nó khinh ra mặt, cứ chàm dàm cái mặt ở cty mãi

hắc ám chúng nó không được lên mạng chơi game hay chát với thỏ ngọc mắt nâu hay đọc tin nhảm nhí ...Cuối cùng Tony cũng book được 1 tour du lịch đi ngoại quốc, đi chơi chứ chả có công sự gì, nhưng giả bộ nói đi công tác.

Tin đồn Tony đi công tác ngoại quốc làm chộn rộn cả công ty. 2 đứa nhân viên làm gì cũng khoe, gọi điện thoại pháp phới với khách hàng "anh ơi, chị ơi fax hợp đồng lại liền cho bên em ký đi chứ không là ảnh đi ngoại quốc, không ai ký à nha". Trên bảng treo tường tụi nó ghi chi chít lịch làm việc, nhưng cũng chỉ có 1 nội

dung là ngày ...tháng...Tony đi công tác
ngoại quốc. Ngày Tony đi, bọn nó náo
loạn cả lén. Đứa thì mang đến áo len, áo
ấm, khăn quấn cổ, đứa thì đem thuốc ỉa
chảy đau bụng nói cho anh coi chừng ăn
đồ Tây hổng quen, chộp ruột ỉa chảy chết
à. Tony đi có 3 ngày nhưng tụi nó chuỳnh
bay (tức chuẩn bị-đang kê tự nhiên muốn
chêm tiếng Tàu vô khoe mọi người biết
mình biết nhiều ngoại ngữ) đến 3 cái vali
nặng trịch, mở ra mới thấy ôi thôi đủ
quần áo tắm các thể loại cho tắm bể, cho
tắm hồ bơi nước ngọt nước mặn, lướt
sóng lướt bè...rồi thời trang thu đông,

xuân hè, công sở, dạ hội...Đồn vào cả 3 cái vali lặc lè, 1 ngày 1 thể loại.

Tony đòi đi taxi mà tụi nó hém cho. 2 đứa lao ra nói để em chở anh đi bằng xe máy cho đỡ tốn tiền, công ty mới mở mà anh. Đi một đoạn thấy tụi nó vun vút hướng Nguyễn Văn Trỗi, Tony bảo tụi mày chở tao đi đâu đấy. Bọn nó nói lên thẳng sân bay luôn đi anh, tụi em sẽ vẫy vẫy anh giống tiên Việt Kiều vây đó, rùi anh xoa đầu dặn dò tụi em ở nhà mạnh khỏe, chăm chỉ rồi anh gửi đồ la Mỹ và đầu gió xanh về cho tụi em. Tụi em sẽ đứng ngoài nhìn vô miết khi nào anh lên

cầu thang để ra máy bay thì thôi.

Tony nói "mấy đứa ngừng lại. Anh đi Campuchia mà, nên chở anh lên khu Đề Thám để bắt xe buýt qua bến". 2 đứa đồng thanh á lên một tiếng và 1 trong 2 đứa bất tỉnh nhân sự (thằng này tiền sử bị máu loãng), khiến mọi người xúm lại giật lung quần giật tóc mai 1 hồi nó mới tỉnh lại. Câu nói đầu tiên của nó sau khi tỉnh dậy là, "Tony à, sao anh làm tụi em...hụt hẫng vậy?"

Ms Broken Rice

Sáng nay Tony ăn cơm tấm, sườn nướng

phết mỡ hành và bì. Ngon quá, vừa ăn vừa quẹt mỡ, chợt nhớ chuyện Tâm Cám ngày xưa (dẫn vào đề).

Chuyện xảy ra ở trường làng. Cô giáo ra đề " hãy phân tích sự nết na hiền dịu của cô Tâm và sự độc ác của mẹ con Cám". Tony đã viết như sau:

Thật ra em thấy đề bài này ngược lại mới đúng. Hiếu thảo là cô Cám, còn độc ác vô văn hóa mới là con Tâm.

Cám ngây thơ, hành động bộc phát duy nhất của Cám là ăn trộm tép mà thôi. Sau cú lừa ngoạn mục đi tăm đè đau chị khỏi lấm, cái Cám trút hết giỏ tép mang về.

Đây là 1 hành động ăn cắp vật mà tuổi thơ nhiều người trải qua, em và bạn bè cũng vài lần ăn trộm xoài nhà hàng xóm mà... Cũng chính hành động này mà chỉ Tâm mới có cơ hội được gặp Ông Bụt...

Các lần sau, Cám chỉ hành động theo lời mẹ mà thôi. Mẹ bảo gì thì làm nấy. Đó là sự hiếu thảo đáng trân trọng...

Riêng Tâm thì quá mít ướt, đụng đến là khóc. Ông Bụt cũng rảnh dữ quá, hễ con Tâm khóc là hiện ra, cho hết cái này tới cái kia...

Các câu nói của Tâm như " giặt mà không sạch tao vạch mặt ra" hay " kẽo cà

kẽo kẹt, mày tranh chồng chị, chị khoét mắt cho"...không thể nào thốt ra từ miệng của 1 người hiền dịu được. Tâm nói chuyện giống giang hồ...

Còn hành động sai người rót nước sôi cho con Cám chết nhăn răng và sau đó làm 1 hành động phi nhân tính là cắt đầu làm mắm thê hiện sự độc ác đến ghê gớm của cô này, vậy mà nói hiền dịu"

Đọc xong đến đây, cô giáo té xỉu còn hiệu trưởng kêu Tony lên đuối học...

Ngày 27/05/2013

Chairman, người

ngồi trên ghế

Hôm qua Tony có nhận được 1 hồ sơ xin việc. Trong hồ sơ ghi rõ kinh nghiệm làm việc là " Từ ...đến...chủ tịch hội đồng quản tri, rồi từ ...đến...,từ...đến...làm chủ tịch hội đồng quản trị" tức ra trường đến lúc nộp đơn xin việc vào cty mình, anh ấy chỉ làm chủ tịch HĐQT.

Tò mò nên hôm nay cũng mòi lên phỏng vấn thử. Bước vào phòng là một cậu ốm tong teo với cặp kính cận muốn đánh sập cái mũi. Tony hỏi thế với kinh nghiệm làm việc trước kia, bạn có thể đóng góp

được gì cho hằng của tôi. Anh ta lúng túng nói là em cũng không biết anh à, nhưng anh nhận em vô đị, việc gì em cũng làm, từ đánh máy đến thu tiền đến rửa xe hay đi mua đồ ăn xế...cho anh chị trong công ty. Tony hỏi chứ các công ty trước đây thế nào, anh ta nói phá sản hết rồi. Vì anh ta có 1 bà chị, cứ vài tháng lại nghĩ ra 1 ngành nghề, lại thành lập công ty và bắt anh ta làm chủ tịch hội đồng quản trị....Rồi làm không được nên đóng cửa rồi lại mở ra cái mới, hết công ty TNHH Ngọc Giàu đến TNHH Thanh Nga đến Cổ Phần Hoàng Hôn đến TNHH

1 thành viên Chiều Tím Biếc, công ty cổ phần Mây Lang Thang..."Lần này thì em quyết tâm rồi anh à-anh ta quả quyết-em muốn đi làm, em không làm chủ tịch hội đồng quản trị nữa đâu, chị ấy có chửi em cũng mặc". Đoạn, anh ta òa khóc rưng rức. Đôi vai gầy rung bần bật trong làn gió mát rượi tỏa ra từ chiếc máy lạnh 12 triệu mình mới mua hôm bữa.

Chợt rùng mình cũng vì lạnh. Sao chức danh cao sang đến Chairman mà hổng ai chịu làm vậy ta. Thấy mấy bữa nay báo chí xà lách, cải ngọt cải bẹ xanh..đều loan tin là "một hotboy vừa lên làm chủ

tịch hội đồng quản trị của 1 ngân hàng".
Đọc vào thấy toàn mô xẻ nhan sắc, bằng cấp quốc tế và già phả hơn là thành tựu của anh ấy.

Sáng mai, cũng không bất ngờ khi đọc các tin giật tí trên báo như " chủ tịch HĐQT tập đoàn A xinh tươi diện váy ngắn xuống phố" hay Hotgirl chủ tịch HĐQT tập đoàn B :" tôi và Tèo đô la chỉ là bạn!"

P/S: Đại ý của bài này là khoe cái máy lạnh mới mua giá 12 triệu

Ngày 28/05/2013

Lòng tin còn một chút

"Tôi kể người nghe chuyện My Châu
Trái tim làm chõ đặt trên đầu
Nỏ thần vô ý trao tay giặc
Nên nỗi cơ đồ đắm biển sâu"

Cuối cùng thì An Dương Vương rút gươm chém My Châu, cô con gái yêu của mình khi thần Kim Quy kết tội " giặc ở sau lưng nhà vua đó". Sự thơ ngây cả tin của nàng, để đến nước mất nhà tan, là một bài học đau lòng về niềm tin trong

tình yêu, niềm tin giữa con người và con người. Nàng trả giá bằng cái chết, tuy thương tâm nhưng không bất ngờ. Lịch sử thì quy kết tội nàng, nhưng chính An Dương Vương cũng là đồng phạm, nếu ông không nuôi ong tay áo. Chính ông cũng tin Trọng Thuỷ. Nhưng ai mà biết được chữ ngờ.

Cuộc sống là vậy. That's life.

Báo chí bây giờ nhiều tin tức rất ghê rợn, vượt qua trí tượng tưởng của rất nhiều người. Hiệu trưởng mua dâm nữ sinh, thầy giáo hiếp dâm học sinh tiêu học, con giết cha, chồng giết vợ,... Nhiều lúc tự

hỏi, không biết cái gì đang xảy ra ngoài xã hội hỗn loạn kia? Ngày xưa đâu có thể? Hay ngày xưa vẫn có thể nhưng mình không biết? Nhìn một người, nhiều lúc không biết còn có đáng tin nữa không, bên trong họ đang âm mưu gì với vỏ bọc trong sáng lịch lãm thế kia. Nhưng con người không thể không tin nhau, không tin thì làm sao có thể sống, làm việc. Của tin còn một chút này, dẫu biết thế nhưng lòng vẫn buồn. Man mác. Cuộc sống là vậy. C'est la vie.

Một quan hệ mới được thiết lập. Một niềm vui, một hy vọng. Ngày qua ngày,

đến một lúc nào đó, sự hy vọng bị dập tắt, thành sự thất vọng. Sự phản bội và sụp đổ. Con người, đã không vượt qua được sự cám dỗ của danh vọng, tiền bạc, đã bán đứng người khác. Ánh mắt vẫn ngơ ngác, nàng My Châu không tin đó là sự thật, vẫn rắc lông ngỗng trên đường. Và con đường đưa đến biển cả, máu nàng hòa trong sóng biển. Ngàn năm, nhắc hoài một trái tim thơ ngây. Một cơ đồ chìm đắm. Một tình yêu trái ngang, một lòng tin bị bội ước.

Cuộc sống là vậy. Sheng huo shi zhe yang de

Dẫu biết rồi sẽ có sự ăn năn. Nhân rồi
quả. Trọng Thủy gieo mình xuống giếng.
Kết thúc cuộc đời, trả giá cho sự bội
bạc. Người đời không giận anh, nghĩa tử
là nghĩa tận, chết là hết, dù lúc sống họ
có làm lỗi thế nào. Trái tim người Việt
bao dung là thế, nên mới giữ vững giang
sơn sau bao lần ngoại xâm. Nếu người
Việt cũng chưa trái tim hận thù như kiều
quân tử trả thù mười năm chưa muộn, thì
mãi mãi sẽ chẳng đến đâu. Máu cứ trả
bằng máu, tiếp nối mắt mát và đau
thương. Thôi thì hãy khép lòng mình lại,
nhẹ nhàng.

Và ngoài kia nắng lên. Gió thổi nhẹ trên
đường. Một ngày mới.

Ngày 29/05/2013

Búp phê với cái Hằng

Khoảng năm 96-97 gì đó, em Trương Thúy Hằng, bạn hạc cùng lớp, có rủ Tony đi ăn buffet ở 1 khách sạn sang trọng ở Sài gòn. Bạn ấy có được 2 cái phiếu mời, chắc ai cho. Lúc đó khách sạn này còn gọi là Saigon Prince, giờ đổi

tên thành Duxton thì phải, nằm ở đường Nguyễn Hợp. Ở Sài Gòn thời mới mở cửa, New World là sang trọng nhứt với câu cửa miệng là đi ăn ở New World (mấy bà nội trợ đọc là Niêu quơ), sau đó thì Ca Ra Ven rồi Sai Gon Prince. Nên Tony hăm hở lăm, buổi trưa đó đã phải nhịn đói để buổi tối ăn cho nhiều, cho đã. Đi ăn buffet (đọc là búp-phê theo kiểu tiếng Pháp, chứ không phải Búp Phết theo tiếng Anh đâu nha) là ăn thoái mái nên phải có chiến lược bài bản, không được lãng phí và bỏ lỡ bất cứ cơ hội nào.

Đang nằm ngủ trưa nhưng vì còn cào trong bụng quá và cũng nôn nóng nữa nên ngủ mãi không được, khoảng 2h thì đã phải dậy tắm rửa để đi ăn búp phê. Tắm rửa kỳ cọ thiệt sạch, tìm bộ đồ vía đẹp nhứt để mặc. Cái quần tây màu xanh dương đậm, cái áo thun màu trắng kem, đóng thùng, mang đôi dép có quai hậu. Mỗi lần co chân lên đẹp thì cái ống quần lại lên tuốt trên đầu gối, lòi mắt cá và 1 khúc ống quyển đầy lông và đầy phèn. Chân quê mà, lúc đó chưa "chân thành phố" như bây giờ.

Đẹp tới khách sạn thì cũng đâu khoảng

4h chiều. Gửi xe đạp ở khách sạn lớn sơ
nó hổng nhận nên chạy qua tận trường
Ngân hàng gần đó để gửi rồi lôi bộ qua.
Thong thả, rong rủi cố kéo dài thời
gian... mãi cũng chỉ mới có 5h, mà trên
thiệp mời 6h mới ác. 2 đứa bèn đứng
trước khách sạn, nói chuyện trường
chuyện lớp, nhưng bụng đói cồn cào, hoa
mắt muốn xỉu...

6h kém 15, hai đứa xuất hiện ngay trước
nhà hàng. Tụi phục vụ còn chộn rộn dọn
đồ vào ra, 2 đứa ngó nghiêng quan sát
chút nữa mình sẽ ăn cái gì. Nó bung tôm
ra kìa, nó bung thịt gà ra kìa, nó bung

bánh mì ra kìa...2 đúra nhìn theo nuốt
nước bọt ừng ực

Đúng 6h, 2 đúra lao vào ngay. Ngồi sát
mép quầy dọn thức ăn. Cả nhà hàng chỉ
có 2 đúra vì sớm quá, chưa ai vào. Ngồi
xuống. Lấy khăn phủ đùi. Lấy 2 ly nước
lọc, vì chỉ miễn phí nước lọc. Xong cái
lon ton chạy ra quầy bày thức ăn. Đầu
tiên là mình ăn gỏi bưởi tôm thịt, cha mẹ
Ơi, ngon quá, Tony quất 1 dĩa to, cái
Hàng nói ông ngu quá từ từ chưa gì đã ăn
gỏi, no sao ăn cái khác. Thấy mình ngu
thật nhưng hổng lẽ tự nhiên đồ dĩa gỏi,
nên ráng ăn xong, chạy qua ăn thịt cừu.

Lấy 1 miếng to, thịt cừu thì mình chưa ăn bao giờ trong đời, chỉ đi học Anh văn, cô giáo bảo Lamb là thịt cừu nên lấy ăn cho biết. Ăn vào trong họng thì ôi thôi, muốn ói quá. Cái mùi gì kinh khủng, nhưng hổng lẽ ói trong khách sạn 5 sao, ráng nuốt. Tony thông minh nghĩ ra cách lấy thêm cà chua ăn kèm vào sẽ át đi mùi cừu. Vật vã mãi 2 đúra cũng hết dĩa cừu nướng. Cái Hằng bảo, thôi mình phải ăn cái gì sang trọng thôi, tôm hùm đi. 2 đúra tới quầy tôm hùm, nhìn nhìn nhưng không chắc là có miễn phí hay phải trả thêm tiền, nên không dám lấy, cứ đứng coi.

Một lúc thì Tony đánh bạo hỏi anh đầu bếp là tui em ăn cái này có được không anh, Ông trả lời được được, giờ làm món gì? Cái Hắng nhanh nhau bảo nướng bơ tỏi đi, tui em thích ăn bơ và tỏi

Một đúra 2 con tôm hùm xong thì thấy nó cũng chả ngon lành gì. Nhìn sang bên cạnh thì thấy mấy ông khách đang ăn hàu sống và cá hồi sống một cách ngon lành, thế 2 đúra cũng ra quất cho 2 đĩa to, ăn thử cho biết. Trêu trao và sợ hãi, lần đầu tiên mình ăn động vật chưa qua chế biến như vậy. Nhưng rồi cũng xong 2 đĩa hàu và cá hồi. Sau đó chuyển qua ăn bánh mì

Pháp, rồi ốc hương, rồi lại bánh mì đen, rồi lại ăn tôm sú luộc. Tuyệt nhiên không đụng đến rau và cơm, ngu gì...

Đến 10 thì khách về hết, chỉ còn 2 đúra. 2 ly kem to là món ăn cuối cùng, thật sự nuốt không vào nữa, nhưng cái Hằng cứ ép ăn đi chứ uống quá ông, 2 ly kem nước ngoài này ở ngoài bán mấy chục ngàn lận đó. Thế là ráng. Cái Hằng quất được 2 muỗng còn Tony ráng được 1 nửa ly thì óc quá phải đứng lên ra về. Khi ra về, bẽn lẽn đưa 2 cái phiếu ăn miễn phí cho cô phục vụ trong sự ngỡ ngàng của cả nhà hàng....

Tối đó ngủ không được. Nước bọt trong cứ tiết ra hoài. Trở qua trở lại 1 lúc thì thấy muốn ói, nhưng phải kiềm lại. Ói uỗng chết, công trình ăn từ chiều đến giờ, ráng cho nó tiêu được bao nhiêu thì tiêu. Nhưng đến 2h sáng thì chịu không nổi nữa, vào toilet ói sạch trơn, cái bụng lại trống không, lúc đó mới ngủ được. Giấc ngủ của anh ấy đêm ấy không sâu, chập chờn và có nhiều tiếc nuối....

Ngày 30/05/2013

Chuyện cô Cao và

thầy hiệu trưởng (tiếp)

(Tóm tắt cốt truyện phần một la mã và hai la mã: Cô Cao có công ty du lịch Oan Lạc, tổ chức tour đi Nha Trang cho 1 trường học trên Củ Chi. Thu trước 70%, còn lại 30% đi về rồi thu. Đi về, trường này nói chất lượng tour không đạt, không trả 30 triệu còn lại. Cô Cao nhò Tony đòi nợ giùm, bị ông hiệu trưởng chửi thậm tệ. Giờ phần tiếp theo nha)

III. Ba La Mã: Cô Cao giải trình

Lúc đó, Tony nói thôi Cao à, mình kinh doanh phải có trước có sau, chứ nghe khách hàng nói vậy chắc cũng có lý do. Cốt để về mình quản trị lại doanh nghiệp, dù ông chửi nhưng mình xem là 1 lời góp ý, là cơ hội để sửa chữa. Lúc này thì cô Cao mới phân trần là giá tour lẽ ra phải 200 triệu mới đủ các chi phí cho cả trường đi chơi như thế, nhưng vì cạnh tranh khốc liệt quá, nên cô chào giá còn phân nửa. Và với số tiền ít ỏi đó, để thực hiện được tour, cô phải bóp mồm bóp miệng, cắt giảm mọi chi phí có thể, thậm chí giảm số sao khách sạn, ăn

uống...Cô nói cái ông này lúc ký hợp đồng thì vui vẻ lắm. Nên cô cũng nhân lúc vui vẻ mà lòng ghép một số cái bất lợi mà lúc sales hổng dám nói như là có khi tui em sẽ ghép chung 5 người 1 phòng được không thầy, Ông nói vậy càng vui, đi chơi chủ yếu là thức chơi chứ ngủ nghê gì, quay qua còn nói với mấy ông thầy khác tao ngủ với mày, mày ngủ chung với thằng kia con kia....cười ha ha mà. Cô nói khéo là ăn uống em sẽ rau nhiều hơn thịt cá nhé, Ông bảo là được em, giờ thịt cá ớn quá rồi, tui anh thích ăn rau lắm, nhất là rau sạch. Rồi cô cũng

nói có đi mua sắm không để tụi em biết, ông bảo phải đi chứ, tụi anh dành dụm cả năm nên ra đó em cứ đưa đi mua sắm. Rồi thẳng hướng dẫn nó nói, tối hôm trước nó xin phép ngủ sớm để sáng mai đưa các thầy cô lâng mạn đi dọc bãi biển nhặt vỏ sò mượn hòn hút gió, nhưng mấy ông thầy có cả ông hiệu trưởng nữa, 12 đêm còn tụ tập qua phòng nó, đem bia ra rồi ép nó uống, nói mày say thì mai nằm nghỉ, đi đón bình minh bình miếc làm cái éo gì. Ông này trùm nói tục mà. Nên nó mới say và ngủ quên. Cô nói, đã nói như vậy rồi, xác nhận hết rồi nhưng về, biển

thành nội dung khác, vì không muốn trả tiền. Làm ăn thì mệt vụ đói nợ lắm ông à. Tony ngồi giữa nghe thì thấy bên nào trình bày cũng thuyết phục, nên thôi im lặng uống hết ly cà phê rồi về văn phòng làm việc. Lúc cô Cao lấy xe máy chạy về, dáng người cao nhòng ôm nhách trên chiếc Mio màu đỏ, Tony nhìn thấy thiệt là tội nghiệp. Mình không biết làm gì để giúp cô ấy. Tính hồi đó hay bao đồng, thấy bạn bè mất tiền mà mình thở dài thườn thượt cả buổi.

IV. Bốn La Mã: Cô Cao và giải pháp đòi nợ

Đâu 2 tháng sau thì cô Cao gọi mình ra quán cà phê, khoe là đã đòi được nợ ông Tuấn rồi. Mình hỏi ủa sao hay vậy, kể nghe. Cô kể thì tui lập ra 1 trung tâm du lịch mới, tên là trung tâm du lịch Rạng Đông, tui cử 1 đứa lanh lợi giỏi giang qua chào ông Tuấn tham quan Sở thú cho hạc sinh cả trường. Tụi nó có chương trình ngoại khóa tham quan sở thú. Tui chào giá tổng cộng 45 triệu, rẻ phân nửa đối thủ. Cái bên đó đồng ý liền, tui trích ngay tiền lại quả commission cho ông hiệu trưởng 3 triệu. Bên đó chuyển trước cho tui 70%, tức khoảng 30 triệu. Nhận

được tiền, coi như xong nợ, tui thanh lý
hợp đồng cũ. Tui đòi mãi không được
nên nghĩ ra cái mưu này để lấy lại tiền,
và số tiền lấy đúng là số tiền cũ, không
lường gạt một xu.

Cô Cao còn kể, tui nhận tiền xong cái
muốn cho ông hiệu trưởng 1 bài học.
Hiệu trưởng gì mà hay chửi tục quá đi.
Nên tui im lặng không nói gì. Sáng hôm
đó, bên trường vẫn tổ chức đi tham quan
cho thầy cô và các em. Tờ mờ sáng, các
em học sinh đã nô nức đeo khăn quàng,
được phụ huynh chở lên trường ngồi chờ.
Các thầy các cô thì nào cõm nắm trái cây

nước trà đá..., cũng ngồi chờ sớm từ lúc 6h sáng. Đợi mãi đến 7h vẫn không thấy, các thầy phụ trách đội mới cho các em múa hát và các trò chơi sinh hoạt tập thể trong lúc chờ đợi. Hát hết bài này đến bài khác, múa hết bài này đến bài khác, sinh hoạt chán chê mà xe vẫn chưa thấy đâu. Ông hiệu trưởng gọi vào máy di động lần máy bàn hoài mà tui không thèm bắt máy. Đâu 9h30 tui mới gọi lại giả bộ hỏi ông "chó thầy gọi em có gì hem". Ông nói ủa sao xe công ty giờ vẫn chưa thấy lên, cả trường đang ngồi chờ nè. Cái tui nói chờ đợi chi thầy ơi, thầy cho các

bạn giải tán hết đi. Có trung tâm du lịch Rạng Đông nào đâu, công ty Oan Lạc đó, lấy lại tiền nợ cũ đi Nha Trang đó thầy.

Ông hiệu trưởng mất mấy phút lắp bắp mới nói lại được, nói cô, cô dám, dám...tôi sẽ sẽ sẽ kiện, sẽ thưa. Cái cô Cao nói dạ muốn thưa muốn kiện gì thì tùy thầy, em có cái băng ghi âm lúc thầy nhận 3 triệu nè, em cũng trình ra luôn. Nên thầy nói các bạn giải tán hết đi nha, về sớm nghỉ ngơi chứ nắng. Nói rồi tui cúp máy, tới giờ hổng thấy ông gọi lại.... Tony nghe xong mà người toát mồ hôi. Đúng như truyện kiếm hiệp Kim Dung,

núi cao át có núi cao hơn. Mà bạn mình, tên Oan Lạc, họ Cao, làm gì cũng cao cơ. Nên ông hiệu trưởng kia thua trí là phải.

Ngày 31/05/2013

Đề bài: Em hãy mô tả quang cảnh phòng chờ sân bay.

Em có dịp đi Hà Nội bằng máy bay. Xong thì em quay về lại Tp. Làm thủ tục xong và vào phòng chờ sân bay Nội Bài,

em vừa yên tọa, bỗng giật mình bởi tiếng của 1 cô gái mặc áo dài xanh đứng núp trong cánh cửa, tay cầm cái mi cờ rô "Nây đi èn gen tờ mìn, Việt nam è lâi, phò nai năm bờ Vi En Oanh Oanh Phò....hát bin đì lây " (đoán là Ladies and Gentlemen, Vietnam Airlines, Flight Number 114 had been delayed). 1 cậu tre trẻ ngồi bên cạnh em liền chửi thề bằng tiếng Mỹ fax you man. Cậu lầm bầm nên đổi tên là Đì Lây È Lâi cho rồi. Lầm bầm xong, cậu móc điện thoại gọi điện cho người thân để thông báo. Cậu nói biết thế thì đã đi Jet Sò Ta Pa Si Phíc È

LÃi. Em xếp câu này thuộc nhóm rành sinh ngữ hay đang mần cho công ty nước ngoài, vì thấy nói chuyện không có câu nào mà đầy đủ tiếng Việt. Ví dụ 1 câu của câu này là "Ôi giờ ơi nó lại đì lây (delay) rồi, nên em nâu nít (no need) ra đón anh sớm, khi nào có i xác thai (exact time) anh sẽ còn phơm (confirm) lại".

Mấy cô mấy cậu khác thì em thấy đang chui mũi vào cái lap tóp chắc để oánh gem chát chúa hay dạo chơi trên mạng, la hét om sòm cười nói như ở nhà riêng. Em xếp vào nhóm rành tin học.

Trong 1 góc, các bô lão đang hãnh diện
kể cho nhau nghe về con A, thằng B của
tôi...đang làm gì ở Sài Gòn. Lâu lâu vẫn
quy thóc giá vé máy bay rồi chép miệng.
Em xếp vào nhóm phu huynh có con cái
Nam tiến, làm ăn có chút tiền muốn báo
hiếu bằng cách ép các cụ sử dụng
phương tiện giao thông hiện đại cho biết.
Một nhóm mấy bà mấy cô vội vã chạy
vào quầy để mua sắm chè xanh, mơ, sầu,
bánh đậu xanh..., mấy cô mậu dịch viên
mặc áo dài hồng vây quanh tươi cười
tiếp chuyện. Em xếp vào nhóm Hãy chọn
giá đúng.

Phần lớn hành khách đăm chìm và say mê nhẫn tin qua di động, lâu lâu lại cười hi hi. Với một số người Việt, ĐT di động là báu vật, cứ mấy phút phải móc ra coi 1 lần, thấy không có ai nhẫn tin thì lại bỏ lại vô túi quần. Em xếp vào nhóm Đam mê Truyền Thông.

Vài ông nhìn da trắng meng móc chắc Đài Loan, Trung Hoa gì đó đang nói cười với mấy cô em xinh đẹp gốc Miền Tây, nói về Hỏ Nei, Xia Lỏng Wan (Hà Nội, Hạ Long)...Mấy cô em hạnh phúc ra mặt sau chuyến trắng mặt. Em xếp vào nhóm hôn nhân có yếu tố nước ngoài.

Một nhóm say mê nhìn màn hình tivi đang phát chương trình gem sô gì đó thấy người chơi chạy nhảy lung tung và 2 MC ra sức lùa người chơi vào cái ô cho đúng luật, đạo này gem sô nhiều quá không biết cái nào là cái nào. Kết luận: Nhóm văn hóa nghe nhìn.

Mấy khách du lịch ngoại quốc mắt xanh đang ngồi thành 1 góc. Tất cả im phăng phắc và mỗi người 1 cuốn sách trên tay. Để ý thấy Tây hay đọc sách trong sân bay, nhà ga, phòng chờ...cứ có thời gian rỗi là họ đọc. Cảm giác bình thường không nôn nóng mấy. Em xếp vào nhóm

cộng đồng văn hóa đọc, không thấy người Việt nào trong nhóm này, từ lâu rồi em không thấy người Việt nào đọc sách ở chốn công cộng.

Đợi lâu quá nên cậu trai rành sinh ngữ mon men tới ngồi cạnh đám khách Tây chắc để thực tập sinh ngữ. Cậu hỏi ngay một bà Tây rất già đang run run cầm sách (Chắc bị Parkinson nhưng cũng bon chen vui thú reading) "hoe oa ziu phò zôm? – đoán là where are you from". Bà Tây có vẻ bị làm phiền nhưng cũng mấp máy trả lời cho nó có văn hóa với người bản địa...

Quan sát tới đây thì đã quá mệt, em bèn ngủ gục.

Ngày 05/06/2013

Đói thì cho sạch.....

Ebook miễn phí tại : www.Sachvui.Com

Ai đã từng học qua môn Marketing căn bản đều biết đến Philip Kotler. Hiện ông đang dạy bên ĐH Northwestern, Chicago.

Năm 2007, giáo sư Kotler sang Việt Nam để giao lưu, nôm na là đi dạy cho các doanh nghiệp Việt Nam biết làm thương hiệu. Học phí cũng đâu có ít, vài trăm USD/ngày, nhưng thôi cũng ráng ăn khoai ăn cỏ để tham gia. Có cả ông tây

bà đầm học nữa. Trong lúc cao hứng, ông có đề nghị Việt Nam tìm 1 thương hiệu quốc gia, ví dụ như là cái nhà bếp của thế giới (kitchen of the world) chẳng hạn. Học trò ngồi dưới xôn xao, hay quá hay quá. Chưa nước nào nghĩ ra. Một Amazing Thailand hay một Truly Asia cũng chẳng thể sánh bằng. Rồi đây, thế giới sẽ biết tay ta. Muốn ăn thì thì lăn sang nước Việt...

Nghe đến đây, Tony liền bỏ học, chạy ra ngoài reo lên Eureka (nhưng hem có nude)! Thì ra, anh ấy đã tìm được công thức làm giàu cho bản thân mình (xong

phần mở bài).

Vô thân bài nè: Thật ra cái Tony nghĩ cũng chẳng có sáng tạo gì, kiểu xe công nông cải tiến. Tony nghĩ Việt Nam có thể mang thương hiệu "nhà tắm của thế giới" (bathroom of the world) được hông?. Thôi thì bố trí nhà tắm khắp nơi, từ sân bay bến cảng, đến cửa khẩu, nông thôn thành thị làng mạc phố xá ...đều có bảng hiệu "nhà tắm here" giăng giăng. Khách vào ra gì cũng bắt tắm. Tắm rồi mới cấp visa. Vào Việt Nam, câu đầu tiên hướng dẫn viên du lịch hỏi là "mày tắm chưa?". Các tour du lịch rộn ràng với

các chương trình tắm trọn gói. Tắm nắng rồi tắm mưa. Tắm sông rồi tắm suối, tắm hồ rồi tắm bể. Tắm khô rồi tắm bùn. Tắm hồ bơi, tắm sauna, tắm khoáng, tắm cao nguyên và tắm đồng bằng, tắm miền duyên hải và tắm nơi rẽo cao. Tắm trà xanh. Tắm cà phê. Nhà nhà tắm, người người tắm.

Hòa chung không khí tắm táp đó, Tony mở thêm 1 công ty nữa có tên là "Tắm Việt"- theo model cái gì cũng có chữ Việt ở phía sau. Hoa hậu Áo Tắm trong cuộc thi hoa hậu toàn quốc sẽ phụ trách mảng marketing. Đài truyền hình sẽ có

chương trình gameshow ăn khách là "tắm với ngôi sao", bữa thì mời Thanh Bạch, bữa thì mời Hồng Vân, bữa thì mời Công Lý, Quang Tèo, Lý Hùng, Lê Thúy, Ngọc Giàu..... Công ty Tắm Việt sẽ nổi tiếng với câu slogan " Hãy về mà tắm ao ta, dù trong dù đục cũng là đi tắm" (tức đi tắm, vì gieo vần lục bát nên phải thành tắm).

Sau đó thì Cỗ phán ngay ! Mời 1 vài thiên tài trong lĩnh vực đòn thổi cỗ phiếu. 1 ngày nghĩ ra 1 dự án. Vẽ vời nào lân biển để xây nhà tắm nghỉ dưỡng, đục núi để xây hang tắm. Dự án vừa thủy

điện vừa tắm trên cái hồ chứa (nhớ lưu ý kéo kẹt chân vào tua bin máy phát điện nghen). Trồng cao su cũng có chương trình “ tắm trong rừng cao su”. Đầu tư quốc tế để có chương trình trái phiếu ủng hộ " tắm với Khơ Me Đỏ", "tắm với voi Lào". Dân chúng mê tí mắt, mua cổ phiếu trái phiếu khí thế. Và thế là, Tony lại tha hồ đếm tiền trong nhà tắm !!!

P/S: Thông báo mới nhất: sau bao năm cầm cự, công ty Tắm Việt chuẩn bị giải thể. Cty nợ lương nhân viên cả năm rồi và năm nào cũng thưởng tết bằng các suất tắm miễn phí. Có bữa hẻm có khách hàng

nào, chỉ toàn cán bộ công nhân viên tăm
rửa kỳ cọ lưng cho nhau nhưng mặt ai
cũng buồn thiu. Hôm qua, nhân viên trung
thành nhất cuối cùng cũng rời bỏ công ty.
Thằng này lúc vào gần 80kg giờ chỉ còn
45kg vì thiếu ăn. 2 gò má nó tóp lại và
cái miệng dài ra thành cái mỏ. Hôm qua
nó vào phòng Tony, vừa gó cửa đã thấy
cái mỏ vào trước, Tony giật mình không
biết thể loại chim cò nào lạ quá bay vô
đây, nó bảo, không phải chim đâu anh,
em nè. Nó lại mặc cái áo vàng khè làm
mình nhìn thấy giống tụi bán pizza hóa
trang thành vịt Donald đi giao bánh. Nó

khóc với Tony “ Giờ suốt ngày em chỉ nghĩ đến việc ăn thôi anh à, lương anh không trả, em đói bụng quá mà suốt ngày bắt tăm cho khách coi, em tăm không nổi. Em biết đói thì phải sạch, nên cứ mỗi lần đói bụng, em lại đi tăm. Nhưng bữa nay, tay em cầm cục xà bông không nổi nè anh. Em trả lại mấy vé tăm miễn phí, em đi xuất khẩu lao động ở Hàn Quốc đây”. Nó nói rồi quay quả bước đi, nước mắt rơi lã chã nhưng không ướt được cái cằm vì bị cái mỏ húng hết.

Nói đến Hàn Quốc, Tony tự nhiên thèm kim chi. Thèm gà đέ thải dai nhách của

nó nữa, đẻ mẩy chục đợt và đầy kháng sinh bên trong, hết đẻ được nên bị thải, xuất qua Việt Nam được công ty nhập khẩu phù phép thành gà ta thả vườn. Dai nêñ ai cũng thích vì có cái đẻ nhai được lâu. Trong năm 2012 vừa qua, Việt Nam-1 nước với 70% dân số làm trong lĩnh vực nông nghiệp-đã nhập từ Hàn Quốc, 1 nước công nghiệp phát triển với tổng kim ngạch nhập khẩu đạt 15.54 tỷ USD, ngoài máy móc trang thiết bị hóa chất xe hơi, còn có cả ....gà đông lạnh. Góp phần tạo nên cơ cấu mặt hàng nhập khẩu của nước ta thêm phong phú.

Ngày 06/06/2013

Du hạc lần 1.

Kiếm 1 đống tiền từ chứng khoán và nhà đất rồi, thế là Tony đi du hạc lần 1. Còn mấy ngày nữa lên đường, tự nhiên thấy chộn rộn quá hè. Mấy bữa nay, người cứ tưởng tượng đang ở Mỹ không thôi. Sáng nay ngủ dậy, tự nhiên cảm thấy bị jet lag (tình trạng say máy bay và do chênh lệch múi giờ).

Hôm qua đi Củ Chi thăm đất xây nhà máy, cậu tài xế mở radio, ca sĩ ca bài Quê hương là chùm khế ngọt, Tony ngồi

nghe mà khóc rầm rứt, bứt tóc bứt tai...vì nhớ Việt Nam. Tụi Singapore ngồi cùng xe (tụi nó qua Việt Nam góp vốn lòm en với Toni) ngạc nhiên, hỏi ủa sao mày khóc, nên Toni sẵn tiện dịch luôn nội dung bài hát (hometown is a bunch of sweet starfruits, Tony giỏi quá cái chi cũng dịch được). Tụi nó nghe xong xúc động quá, và cũng thích thú nữa, bắt ghé chợ mua trái quê hương để ăn cho biết. Tôi qua ăn hết mấy trái quê hương ngọt, còn để dành trong tủ lạnh một đống quê hương chua, sợ ăn nhiều thì bị anh Tào Tháo ruột (nói vậy chứ anh Tào anh

hung nỗi tiếng trong thiên hạ, tự nhiên đi
ruột đuối mấy đứa ỉa chảy làm chi)

Sang Quê Kì lần này, hành trang mang
theo chủ yếu là cái camera cả chục chấm.
Mục đích chính là đi chụp hình về khoe.
Chắc tốt nghiệp xong, kiến thức sách vở
đâu không thấy chỉ thấy mang về nước
mấy vali toàn Album và Album...Các
chủ đề toni và bạn hữu, toni và giáo sư,
toni và thư viện, toni và cảng tin, toni và
đường phố, toni và x xì, tony và y cà rốt
...đều được bọc giấy kính cẩn thận, ghi
rõ thời gian địa điểm chụp để không có
đứa nào cãi được là dùng phô tô xốp.

Chỉ sợ tụi nó không tin, đó là điều căng thẳng nhất trong suốt thời gian du hạc của Tony.

Còn phải mang theo tiền nữa chớ. Ở bên này ai xin cũng không cho, ki bo keo kiệt, qua bên kia, mỗi lần nghe Quê hương là chùm khế ngọt do Cẩm Ly ca, Toni lập tức đến Western Union thực hiện hành vi kiều hói. Biết viết sai chữ "hói" rồi nhưng cố tình sai cho nó ra Việt kiều....Đúng là khả năng hòa nhập nhanh dẽ sợ.

Rồi đang search thử Nasa hay Boeing ở bang nào nữa chớ, ở bên này đi làm thêm

cắt cỏ hay làm móng mêt thấy bà, về nước phải nổ, lúc rảnh rỗi, ngoài giờ lên lớp, Tony có đi làm kỹ sư lắp ráp máy bay Bô Ing hay làm phi hành gia Nasa cho bà con sợ hãi...

Ngày 07/06/2013

Du hạc đợt 2 ở Căm Rai

Kinh tế cứ suy thoái hoài, chờ mãi cũng chẳng thấy dấu hiệu nào khả quan. Chả ai làm ra tiền lúc này cả. Giờ thì phải làm

răng? Làm răng? (có 32 cái làm hoài) Suy nghĩ mấy đêm, Tony quyết định đi du hạc trở lại. Tony cứ nhức đầu là thay đồ đi du hạc. Năm nào cũng đăng ký 1 trường. Từ trường đại học Thanh Hoa đến Harvard, đều bon chen xin vô cho được, rồi hạc nứa chừng thì bỏ, không hạc nứa vì phải về nước bán phân. Nghe mình trình bày lý do nghỉ học, Tony nói lý do là yêu môi trường và sự trong lành của quả đất, răng phân là một phần của sự sống, của màu xanh trên hành tinh này...Nghe xong, thầy cô lẩn đồng môn đều òa khóc nức nở, lật đật làm farewell

party rồi hát vang bài "Tiễn bạn lên đường" trong nước mắt. Kể từ đợt du hạc lần 1, mấy năm nay gián đoạn bởi ở nhà lo trùng tu ngoại quan, e.g. nhổ tóc bạc, kéo căng da mặt, xóa dấu chân chim, hút mụn bọc, tắm trắng, tẩy lông vĩnh viễn, bọc răng sứ.... Ngoại quan giờ khá rồi nên đi hạc tiếp đợt 2, dự kiến kéo dài đến năm 2015 để lấy bằng về khè mấy người trong xóm.

Thật ra, thời khủng hoảng, hạc là 1 cách trú bão hay nhất. Vừa có kiến thức, vừa ngoại ngữ, vừa có mạng lưới quan hệ quốc tế. Qua khủng hoảng lại về làm ăn.

Mà học cái gì và trường nào đây? Bèn search top 10 trường đại học tốt nhất thế giới, in ra bỏ trong rõ và ngồi lưa. Harvard hông ta? Thôi lạnh lắm, không hạc ở khu vực lạnh lẽo này nữa đâu. Hay Standford, nghe chữ Ford hổng thấy hay, nghe giống xe hơi, Oxford cũng vậy, nghe cứ thế nào. Hay Cambridge (mình phát âm là "Căm bờ rai" hồi nhỏ đến giờ hổng ai sửa, hôm bữa mình nói mình học tiếng Anh giáo trình Căm Bờ Rai bị 1 giáo sư người UK nói mà khùng). Bèn mở google image ra coi cơ ngồi trường thế nào. Ủa trường này được nè, vì mình

cũng thích chèo thuyền (Mình sẽ ghi rõ trong đơn nhập học là lý do chọn học là row row your boat, gently down the stream..cho nó dễ thương).

Ai đang đọc cái này, thì cũng nên đi du hạc cho rồi. Nếu bạn có chút tiền và có chút i ốt, hãy du hạc. Hồng có tiền như Tony thì gửi thư qua trường xin hạc bổng, gửi 10 lá thì cũng được 1 cái đúng chính tả, Tây nó đọc nó hiểu thì nó cho liền. Cứ nói Việt Nam dân tộc vừa thoát khỏi chiến tranh, đáng thương nhất thế giới thì ai đọc không mũi lòng. Ở trong nước cũng chẳng làm được gì, khởi

nghiệp thì cũng tiêu, tìm việc tốt thì không có. Mở báo lá cải ra đọc toàn các tin tiêu cực có dấu sắc như té, móc, chích, quánh, cướp, hiếp, giết, ói, cắn, đốt.... Nếu đang kinh doanh không thành công mấy hay mới bị đuổi việc, đừng lo: hãy sang Mỹ hay Anh du hạc...

Vì vậy, nào ta cùng đi du hạc. Không đi Mỹ thì đi Úc, Anh, Liên Xô, Trung Quốc...đều được hết (nếu không du hạc thì du lịch, du mục, du canh, du cư, du công, du đăng...miễn có DU là được)

Nói vậy thôi chứ ai không đi cũng được, ở Việt nam cũng được. Ở VN vui hơn nhiều, ăn ốc và hột vịt lộn cực ngon, bên kia làm gì có mấy món ốc xào me, chem chép nướng mỡ hành, ốc gạo luộc ? Đi hạc làm gì, hạc đã đời về nước cũng vậy hè. Hạc cho lầm về cũng thất nghiệp. Vả lại, lúc nhỏ hẻm đi thì thui, giờ luống tuổi rồi đi du hạc mệt lém, hạc nhức đầu thấy mẹ.

Ngày 08/06/2013

Đời cua, đời cáy....

Khi còn hạc ở HBS, có lần giáo sư đặt câu hỏi, theo bạn, doanh nhân là ai. Rất nhiều quan niệm khác nhau được đưa ra, vì lớp hạc là 1 hợp chủng quốc, đến từ nhiều nền văn hóa. Sau đó thì thầy mới đưa ra quan niệm của thầy, cũng như của các giáo sư trong trường, thành 1 quan điểm hay còn gọi là trường phái Harvard về doanh nhân. Nôm na là doanh nhân là người lãnh đạo, có thể làm chủ hay không phải làm chủ, nhưng phải là lãnh đạo doanh nghiệp hay tổ chức có lợi

nhuận. Mục tiêu là lợi nhuận nhưng doanh nhân phải lèo lái làm sao đó để không xung đột với đạo đức xã hội. Doanh nhân phải giải quyết sao cho sự phát triển của doanh nghiệp của mình không gây phương hại đến môi trường thiên nhiên. Doanh nhân phải làm từ thiện xuất phát từ tâm của mình, từ tình đồng loại chứ không phải vì nhu cầu marketing. Và cuối cùng là doanh nhân phải biết chia sẻ, với thế hệ sau, về cả tiền bạc lẫn vốn sống, kiến thức.....nhằm tạo ra 1 thế hệ doanh nhân mới khi mình chết đi. Các quan niệm tuy có khác đi

chút ít, song vẫn tựu trung các ý trên.
Thành 1 chuẩn thế giới.

Nói chung là diễn giải từ tiếng Anh qua tiếng Việt, Tony nói thấy nó không có trọn tru gì hết. Và lúc đó mình cũng hoảng hồn, thấy mắc cỡ. Vì mang tiếng là doanh nhân đã lâu, ngày 13/10 nào cũng tổ chức ăn uống hát hò tặng bằng khen treo đầy nhà, nhưng mình đã làm được gì. Chẳng làm được gì cho cộng đồng và chẳng chia sẻ với ai một cách tự nguyện. Bạn bè hỏi, ở VN, doanh nhân là thế nào. Tony thật sự lúng túng, và nói ở VN muốn làm doanh nhân không có tiêu

chuẩn hay ai cấp phép, nên tự tao thường phải đăng ký vào câu lạc bộ doanh nhân, là xong. Đó là tiêu chuẩn Việt Nam (TCVN). Thế là ngồi suy nghĩ lại, thế giới người ta quan niệm doanh nhân nó khác mình. Vậy nước mình chắc không có ai, hay có mà mình chưa biết. 15 năm đi làm, gặp n người gọi là doanh nhân, mình thấy không ai thỏa hết các điều kiện của chuẩn thế giới như thế cả. Có người thì làm giàu một cách nhanh chóng nhờ lấy tài nguyên thiên nhiên, chặn dòng chảy của các con sông làm thủy điện, xả nước thải ra sông mặc cá tôm chết sạch.

Có người làm giàu bằng bóc lột sức lao động của đồng loại mình một cách quá đáng, ép quần quật bán sức lao động cho họ nhưng tới lúc lãnh lương thì kỳ kèo, o ép, hẹn tới hẹn lui mới trả. Có người đoạt giải anh hùng từ thiện, quán quân từ thiện...nhưng lu loa lên cho cả thiên hạ biết, ghi rõ tên mình hay doanh nghiệp mình lên phong bì, chỉ cho vài triệu đồng nhưng phải bắt những thân phận đáng thương kia phải khóc phải cười phải cảm ơn xỉu lên ngất xuống... để quay lên ti vi, chụp hình lên báo. Có người có con đường làm giàu bí hiểm, không ai biết

làm sao họ giàu vì họ không muốn chia sẻ, vì cái khôn của người Trung Quốc dạy ta là "cho bạc cho vàng, không ai trả đàng đi buôn". Bao nhiêu tỷ phú thế giới lúc họ chia gia tài, chỉ để lại cho con vài đồng gọi là, còn tất cả đều đưa vào quỹ từ thiện, trong khi bên ta thì ngược lại. Nhà thường thường bậc trung có 2 đứa con thì ông cha bà mẹ cũng cày gân chết để có 2 cái nhà cho chúng nó làm của. Còn doanh nhân ta thì làm quần quật, ép đối tác tung đồng, kỳ kèo với người làm tung xu....để con cháu mua siêu xe, đốt tiền nấu trứng như công tử Bạc Liêu

một thời. Thương con hay không thương.
Tụi Tây nói vậy là không thương. Vì như
vậy là làm cho nó hỏng.

Lúc thảo luận, mình có ngồi chung nhóm
có 2 bạn Trung Quốc. Thấy các bạn nói
là bên Trung Quốc, vẫn có khái niệm
không ai giàu ba họ. Tức giàu cho lăm, 3
thế hệ thì cũng hết, nhưng ở phương Tây,
họ giàu đến cả chục thế hệ, cụ thể trong
nhóm vẫn có 1 anh người Ý là thế hệ thứ
5 của một tập đoàn sản xuất các sản
phẩm cà chua. Mình chợt nhớ lại hình
ảnh cậu con của Ba Huy, công tử Bạc
Liêu lừng lẫy những năm 1930-1940, với

cả trăm ngàn hecta đất ruộng lúa và ruộng muối, với chiếc máy bay và sân bay tư nhân đầu tiên, thế nhưng thằng con sau này chạy xe ôm, sau này nhà nước phát hiện ra nên cho về làm bảo vệ khách sạn công tử Bạc Liêu. Du khách đến tham quan, ông vẫn dắt khách chỉ trỏ đây là phòng ngủ của ba tui, đây là chỗ đá gà của tui, đây là chỗ tui chỉ con gà con vịt nào...là gia nhân sẽ bẻ cổ ngay lập tức để luộc tui ăn, đây là giường nóng, đây là giường lạnh...Từ hội đồng Trạch đến Ba Huy giàu có vậy, mà tới thế hệ thứ 3 thì chạy xe ôm. Ủa sao kỳ vậy, tụi Trung

Quốc nói bên tao cũng vậy. Vậy Âu, Á có gì khác biệt.

Cái Tony với 2 người bạn Trung Quốc đi tìm hiểu tiếp. Vô thư viện search tài liệu đọc, rồi phỏng vấn bao nhiêu là người. Cuối cùng cũng tạm rút ra được nguyên nhân trong 1 cỗ thư Trung Quốc thế kỷ 15, họ cũng làm thống kê trong cả mấy ngàn năm lịch sử TQ và châu Á, nên nhóm tạm tin và dùng làm cơ sở nghiên cứu tiếp. Cuốn sách nói về sức mạnh của sự chia sẻ. The power of giving. Một người sinh ra, để thành đạt, có 1 phần tài, 2 phần đức và 7 phần phúc. Nôm na

cái phúc này là cái may mắn, phúc phần của gia đình tổ tiên để lại. Sinh ra có phúc, nó đẹp đẽ khôi ngô lành lặn, nói một hiểu mười. Cái đó sẽ quyết định 70% sự thành đạt. Vấn đề là con người mình không biết cái phúc của mình bao nhiêu, nên con người muốn thành đạt phải tích đức, tức tăng tỷ lệ trong cái zoom 20% đó. Phải luyện tài, để đạt max trong cái zoom 10%.

Có ví dụ ông Trương ở Hàng Châu, một nhà buôn nổi tiếng thời Đường. Số phận của ông là thương gia, nên thang đo sự thành công là số tiền có được. Phúc của

ông là được 100,000 lượng vàng, đó là tới điểm cực đại của đồ thị sự nghiệp của ông. Tức ông nếu chỉ có 50,000 lượng, thì công việc cứ vẫn phát đạt, vì đồ thị vẫn còn đi lên. Nhưng khi ông có 100,000 lượng rồi mà vẫn cứ tích lũy tiếp, thì sự nghiệp bắt đầu xuống dốc. Rủi ro xui xẻo, rồi bệnh đau, đủ thứ chuyện cho nó mất dần mất dần, rồi xuống con số 0. Đó là thế hệ thứ 3 của ông sẽ phải gánh chịu.

Nên người phương Tây họ nắm bắt cái này sớm, họ đưa ra giải pháp. Đó là bí mật của nhà giàu phương Tây. Họ chỉ

nuôi con nuôi cháu đến 18 tuổi, rồi muốn học nữa thì đi vay, của chính phủ hay của gia đình, có hợp đồng luật sư đàng hoàng. Xong ra trường, tui này cũng cày quần quật như bao nhiêu người khác, để trả nợ. Sau một thời gian dài mới vô công ty của gia đình làm, rồi leo dần lên như người ngoài vậy. Nên tui nó quý trọng đồng tiền. Các tỷ phú phương Tây vì không biết cực đại của cuộc đời mình là bao nhiêu, nên họ chủ động bỏ bớt. Khi đến con số 99,000 lượng, họ cho đi 90,000 lượng vào quỹ từ thiện, chỉ còn 9,000. Số phận của họ lại được tiếp tục

91,000 lượng nữa, nên làm ăn cứ lại phát đạt. Cứ như thế, tới đời con đời cháu, cứ phát đạt hoài....Chưa kể khi cho đi, sức mạnh của sự chia sẻ, nó lại làm cho cực đại của họ cao hơn, mức cực đại lần sau sẽ là 150,000 lượng chứ không phải 100,000 lượng nữa.

Đọc xong. Thở dài. Hiểu. Thôi thì "đời cua cua máy, đời cây cát đào". Thôi giờ lo cho tụi nhỏ thế hệ Tony junior hưởng 1 chương trình giáo dục thật tốt. Rồi thôi, không để lại 1 xu cho nó, rồi nó muốn làm gì thì làm, muốn siêu xe biệt thự gì thì tự nó làm lấy. Mình, mảnh đất bé xinh

ở một góc đồi Đà Lạt, cất cái nhà nhỏ ẩn
trong rừng thông, bình yên, sáng pha ấm
trà Cầu Đất, xong đạp xe đi dạy hạc,
truyền cho thế hệ sau những cái mình đã
biết. Chiều tưới cây tưới hoa trong vườn,
viết thơ, viết văn, đọc sách, đối ẩm với
bạn hiền. Chờ trăng lên và gió ngàn vi
vút qua đồi thông trước mặt.

Hỗng biết có làm được không nữa. Thấy
cũng khó....nhưng ráng.

Ngày 20/06/2013

Unbreak....

Có nhiều độc giả gửi thư nói anh Tống

show hình cho coi đi. Lỡ hứa cứ đủ 1000 độc giả thì show mệt 1 lần. Nhưng thú thiệt là hảm có nhiều hình vì Tống vốn là "a camera shy", tức người thấy máy chụp hình thì trở nên rụt rè, ngượng ngùng và không còn tự nhiên nữa. Nên chụp hình nào cũng thấy nó đẹp 1 cách giả tạo thế nào ấy....Post lên thì mọi người bảo là phô tô s López chứ người đâu đẹp thế? Trên trang facebook của mình, đoạn khai " about me", Tống tự khai là "đẹp như tranh vẽ" nhưng mạng dân (tức cư dân mạng) không ai dám ném đá vì đúng quá. Vì vấn đề là ai vẽ?

Nên thôi thì miêu tả cho mọi người nǎm
nhé. Vầy đi cho dẽ hình dung. Chắc ai
cũng biết Lương Triều Vỹ đúng không?
Theo nhiều người anh này là tiêu biểu
cho chủng da vàng vì nhìn rất Á Châu.
Và chắc ai cũng biết Alain Delon đúng
không? Theo nhiều người thì ông này tiêu
biểu cho chủng da trắng.

Anh Tông là mix của Monsieur Alain và
Lương tiên sinh, nên nhìn khá Tây mà
cũng hao hao châu Á. Bọn Tây thì nói
mày là dân châu Á nhưng nhìn không biết
chính xác nước nào. Còn bọn Á thì nói
mày nhất định là diện "con nai" vì cao to

mũi cao mắt 2 mí và nói tiếng nước nào cũng lơ lớ, dù biết mấy sinh ngữ nhưng không chuẩn được ngữ nào.

Tóm lại, nét đẹp của anh Tống là nét đẹp mixed nationality. Nhưng trong quá trình mix, có xảy ra lỗi.....

Chẳng hạn như cái mũi cao ngất, quặm vô như con két, 2 lỗ mũi lõ ra kiểu châu Âu lại để trên cái mặt bụ chà bá gọi là mặt thịt hay mặt mâm.. rất đặc trưng của châu Á. Dáng cao ráo trên 1m80 nhưng lưng hơi gù kiểu Tể tướng Lưu Dung mix với thằng gù nhà thờ Đức Bà. Còn làn da thì trắng meng méc hơi xanh xao kiểu

máy Ủ Pa nhưng lại trổ đồi mồi như Tây, lại có mụn bọc kiểu cư dân các nước ven xích đạo. Ngồi họp mà nghe phát biếu nhảm là anh Tống ngúra tay vân vê mấy cái mụn, khó chịu quá thì tổ chức nặn luôn, có khi nó bắn thẳng sang người ngồi bên cạnh.

Thêm cái mặt bị gãy nữa chó. Gãy cúp. Tiếng Anh gọi là broken face. Bất chợt trong đầu vang lên giai điệu của Toni Braxton ca....

Unbreak .....my face, un-break .....my face, say you'll love me again...
undo this hurt...!

Dịch: xin đừng làm gãy cái mặt của anh.
Xin đừng làm gãy. Hãy nói em sẽ yêu
anh thêm một lần nữa. Đừng làm tổn
thương....Đừng mà....

Ngày 21/06/2013

COI MẮT

(Truyện ngắn được bầu chọn là 1 trong
10 truyện ngắn hay nhất mọi thời đại)

Nàng là con gái rượu của một gia đình
trâm anh thế phiệt ở thủ đô. Xinh đẹp
tuyệt trần, môi đỏ như máu, da trắng như

tuyết, tóc vàng như nghệ. Giới giang khôn tả. Ăn học vừa chính quy vừa tại chức mãi đến 30 mươi cái xuân xanh mới nhớ nhiệm vụ thiêng liêng của phụ nữ là lấy chồng. Bèn thảng thốt đi tìm 1 nửa còn lại. Nàng tất tả đi du lịch, đi toàn vé hạng C mong làm quen với bậc không doanh nhân cũng là đứa sang trọng mới ngồi ở khoang này. Cứ 2-3 tuần nàng lại ra sân bay để tìm chồng, leo lên rất nhiều phi cơ nhưng toàn xui xẻo ngồi cạnh tụi mà nàng cho rằng rất nhảm nhí, không xứng với nàng. Lắm khi, vừa leo lên máy bay nàng nhìn quanh xem có ai hay ho

không, vẫn không, thế là nàng khóc.

Anh cũng là bậc đại trượng phu lung 6
tấc rộng thân 15 thước cao (hỏi diện tích
của anh lớn hơn diện tích Từ Hải bao
nhiêu cm vuông?). Nổi danh như cồn ở
đất phương Nam vì tài võ nghệ thao lược
và văn chương khét tiếng. Chỉ tội lung
hở gù 1 tí nhưng anh hay an ủi " lung gù
nhưng tấm lòng chân thật" kiểu Lưu
Dung. Anh và nàng gặp nhau ở một quốc
gia xa xôi, tình trong như đà, mặt ngoài
còn e, anh bèn xắn túi đưa cái card rồi
khen nàng đẹp, nàng cứ giấu mãi khuôn
mặt đỏ bừng trong làn tóc vàng như nghệ

lõa xõa. Nàng thích anh thật rồi.

Rồi anh theo nàng về ra mắt bố mẹ. Biệt thự rất to và có cái cổng rất cao trên một con phố rất hẹp của 1 trong 5 cái cửa ô cổ kính. Bố nàng là giáo sư tiến sĩ về văn học dân gian Việt Nam, chuyên sưu tầm về và ca dao tục ngữ của 53 dân tộc còn lại (trừ người Kinh vì có nhiều tiến sĩ khác sưu tầm rồi), mẹ nàng cũng tiến sĩ giáo sư về tàu điện ngầm đào tạo ở Liên Xô trong thập niên 70 nên sau khi về nước trở thành chuyên gia nội trợ giỏi. Trong nhà, số lượng tủ sách và tủ rượu là ngang nhau. Các vật dụng trong

nhà được sắp xếp theo hệ nhị phân một cách khoa học đến mức mà người thấp hơn trình độ đại học vào nhà có thể bị hoa mắt và không tìm được chỗ cũ sau khi sử dụng xong. Nghe đồn lúc xxx để sinh ra nàng, ông bố và bà mẹ đã phải tính toán hàm số, vẽ bao nhiêu là sơ đồ, đưa ra rất nhiều giả thuyết và chứng minh rạch ròi.

vào đúng thời khắc đã được lập trình đấy, bà tiến sĩ điện ngầm liền hạ sinh ra nàng. Bầu trời nhan sắc Việt có thêm 1 ngôi sao lung linh tỏa sáng.

Nàng lớn lên trong vòng tay yêu thương

của gia đình, các giáo sư viện sĩ, cầm kỳ thi họa đều giỏi cả. 8 tuổi đã thuộc lầu Tú thư và 10 tuổi thì Ngũ Kinh cũng rành rọt. 13 tuổi giải nhất cẩm hoa toàn thành và 14 tuổi, đoạt giải nhì trong cuộc thi "mũi thêu đẹp" toàn quốc. Vừa trang trí bánh kem vừa gảy đàn bầu, vừa ăn vừa thổi sáo, vừa ngủ vừa kéo violon. Ba lần vừa đi chợ vừa bắt cướp chỉ với quả chuối đang ăn dở trên tay, nàng ném 1 phát bọn cướp đẹp phải lăn đùng ra giấy giưa. Nàng đa tài đến mức nếu Thúy Kiều sống lại cũng phải ghen tỵ, bước ra sông Tiền Đường thốt lên rằng trời đã

sinh ra Kiều mà còn sinh ra Tuyết, nói
rồi hộc máu chết (Chắc lộn qua Chu Du,
chứ Kiều nào có đố ky như thế).

Còn anh thì nào có kém cạnh gì. Sinh ra
và lớn lên ở 1 tỉnh miền Tây Nam Bộ,
anh nổi tiếng thần đồng từ bé, rạng danh
vùng sông nước chau thô. Lên 14 tuổi,
vừa mới dậy thì vỡ giọng, anh đã đoạt
ngay giải nhất tiếng hát người leo dừa
tất cả Bến Tre. Anh cứ leo lên đỉnh cây
dừa và ngồi hát vang trên đó, hái từng
quả dừa ném xuống sông kêu bùm bùm
văng nước đầy mặt ban giám khảo, nên
ban giám khảo năn nỉ nói thôi mà xuống

giùm tao, tao cho mà y giải nhất. 3 lần leo lên sấp tới đỉnh Olympia thì cả 3 lần đều bị đau răng, bèn bỏ cuộc. Anh còn là quán quân giải bơi lội vượt sông Vầm cỏ mở rộng (lưu ý là Vầm Cỏ Đông chứ không phải Vầm Cỏ Tây đâu đấy nhé) và đồng thời đoạt giải cầu thủ có gương mặt khả ái nhất trong cúp tranh vô địch bóng chuyền toàn quốc. Anh đã lên ngôi về mặt nhan sắc trong một rừng các quần đùi áo số mồ hôi mồ kê nhẽ nhại. Đội bóng của anh đoạt luôn giải phong cách vì không có màn rượt đuổi trọng tài. Ở nước ta, các trận đấu thể thao trừ cờ vua

cò tướng, còn lại từ bóng đá bóng rổ cầu lông bóng bàn.... thường có hơi hướm thi đấu võ thuật giữa đội ngũ cầm còi và các người chơi sau mỗi trận đấu, nên trọng tài ở ta, tiêu chuẩn đầu tiên là phải có khả năng chạy nhanh nếu muốn sự nghiệp cầm còi lâu lâu 1 chút.....

Cũng đã mấy lần, nàng dắt vài chàng mà nàng có vẻ hơi ưng ưng ra mắt bố mẹ. Ông bố sau khi kiểm tra IQ tổng quát với

hàng loạt các bài trắc nghiệm trên phòng khách, thì tới lượt phải nhảy xuống nhà bếp thi vấn đáp với bà mẹ. Bà mẹ thường kiểm tra khả năng phản ứng nhanh nhạy của ứng viên với việc chửi phủ đầu lúc ứng viên vừa ngồi xuống, kiểu như hôm nay mày trốn vợ sang đây à. Hầu hết các chàng trai đều bị đánh trượt do quá bất ngờ kiểu Mỹ Tâm Oh First kiss, you make me happy, you make me crazy....

Mặc dù nàng cũng chuẩn bị rất kỹ cho các ứng viên bằng 1 bộ đề có 1 số câu hỏi thường gặp, các dạng trả lời kiểu thi bằng lái xe, ví dụ không cần đọc, cứ có

chữ "tất cả" là đánh dấu vào, hay câu nào dài nhất là đáp án đúng. Lúc các ứng viên thi thố tài sắc, nàng thường tổ chức việc quét sân hòng hóng hót nghe chuyện. Thế nhưng, trí tuệ của nàng không thể nào lường trước được mưu mẹo của 2 bậc sinh thành, để rồi cứ lần hồi nhìn từng chàng từng chàng một dắt xe ra khỏi nhà, chân bước liêu xiêu, đầu không ngoảnh lại, bỏ mặc sau lưng thèm đầy nắng, lá và người con gái xinh đẹp với chiếc chổi tre hờ hững trên tay. Khi bóng dáng của ứng viên vừa khuất đầu phố, nàng buông chổi, òa khóc, nước mắt nước mũi ràn

rựa như một đứa trẻ.

Thật ra thì ông bô bà bô cũng nóng lòng không kém. Mấy chục năm đi đám cưới người ta, chỉ mong một ngày tổ chức rình rang để thu lại. Ông tiến sĩ nhầm tính thời bao cấp thôi coi như bỏ qua, sau vụ lạm phát 700% giữa thập niên 80 giá trị đồng tiền không biết bao nhiêu để quy ra thóc hiện tại. Trước năm 2000, 2 ông bà đã đi 362 đám cưới, mỗi đám 50 nghìn, sau là 100 nghìn với 214 đám, từ đầu năm 2008 đến nay do việc mất giá của đồng Việt, họ đã phải tăng tiền mừng lên 200 nghìn, tổng cộng có 37 đám. Chi phí riêng cho

việc cưới xin đã có sẵn trên file excel trong máy điện toán trong phòng làm việc của ông. Mong thu hồi vốn, bà tiến sĩ điện ngầm càu nhau, đỗ cho ông tiến sĩ văn học đã đưa các câu hỏi quá khó, đánh đố làm trượt hết các thí sinh tiềm năng. Ông tiến sĩ văn học thì khăng khăng lỗi là do bà, dẫn chứng là xưa nay học trò thi trượt đều là ở vòng vấn đáp cả. Sau nhiều đêm trằn trọc suốt đêm nghe tiếng sông Hồng thở than, ông bà bèn hạ mức độ khó của đề thi xuống. Các câu hỏi được ông lập tức cắt bớt theo hướng có luyện thi thì có đậu. Bà quyết định sẽ

thôi không hỏi những câu cắc cớ, nanh nọc nữa. Họ lo lắng cô con gái rượu của họ để lâu có thể biến thành cồn, không bán được. Đã mấy tháng trôi qua, họ chẳng thấy bóng dáng của ứng viên nào. Mãi đến hôm nay, nghe đứa con gái báo sắp có người bạn về thăm bố mẹ, ông bà tỏ ra mừng vui hớn hở khôn xiết. Từ sáng, bà tiên sĩ diện ngầm đã trang điểm thật kỹ, vận bộ áo dài màu tím hoa cà có thêu con rồng bay từ đầu gối tới tận vai, tóc uốn mẩy lọn hất ngược ra sau. Ông tiên sĩ văn học diện bộ complet màu kem, chiếc áo sơ mi màu hồng cánh sen

và chiếc cà vạt màu xanh nước biển, sự
đối lập biền ngẫu chan chát trong việc
pha màu được ông suy diễn sẽ tạo ấn
tượng mạnh. Ông pha sẵn 1 ấm chè San
tuyết thật to ngồi đợi, sốt ruột lâu lâu lại
nhìn đồng hồ. Hà Nội mùa thu năm nay
sao lạ quá, mưa đỗ tầm tả, cả ngày chưa
dứt. Nước bắt đầu không rút kịp, dâng
lên ngập vỉa hè. Ông lo lắng thằng con rể
tương lai trong phương Nam lặn lội ra,
không biết có bị nước ăn chân không. Bà
tiến sĩ thì cầm sẵn chai thuốc DEP ngồi
đợi, định bụng thằng nhỏ vừa vào là lao
đến, kéo quần nó lên bôi thuốc liền. Bà

hiểu rất rõ tác hại của bệnh nước ăn chán, phải kiên quyết phòng hơn là trị.

Máy bay chờ anh phải lượn lờ trên không trung một lúc rồi đợi mưa bớt nặng hạt, phi công liền cho rẽ máy đáp xuống phi trường. Vừa mở cửa máy bay bước ra, anh chợt thảng thốt vì "bên em là biển rộng". Phía trước phòng đợi, các doanh nghiệp nhanh chóng trang bị đội thuyền ghe và tàu cao tốc thay thế đội ngũ taxi

thường ngày. Tài xế taxi nhanh chóng được huấn luyện các nghiệp vụ lái tàu như lặn, bơi, cút, ... Anh đang lờ ngó trước 1 rùng cơ man nào là tàu cao tốc đang đứng đón khách thì một chiếc trò tới. Sau hồi khẩu chiến mặc cả, anh cũng được mặc áo phao và lên tàu. Chiếc tàu nhanh chóng rẽ nước lướt qua sông Hồng, đến đoạn khách sạn Daewoo thì diễn ra hiện tượng tắc sông, dân phương nam gọi là kẹt thuyền. Trên đường phố, các phương tiện cơ giới đường thủy thi nhau chen lấn. Tiếng đập của cánh vịt, tiếng động cơ nổ, tiếng rú thất thanh của

1 em nào đó vô tình thò chân xuống nước bị cá rỉa...vang vọng 1 góc đường. Thấy tình cảnh không ổn, anh bất ngờ tung ra 1 quyết định hết sức táo bạo, anh quyết định ...bơi. Cởi hết quần áo bỏ vào 1 bao nylong to, anh nhảy ra khỏi thuyền, bơi về hướng nhà nàng. 1km đầu anh bơi bướm, đường bơi của anh điêu luyện đến mức những người biết bơi đều thấy chóng mặt. Bay bướm quá. Nhưng tới mấy km sau, do sức cùng lực kiệt, anh chuyển qua bơi sải, bơi éch, bơi tự do. Chỉ còn 100m nước rút thì tới ngõ của nhà nàng, anh quá mệt, chuyển qua bơi

chó. Bơi chó là kiểu bơi cuối cùng của anh.

Tông ngồng đứng trước nhà nàng, trên người anh chỉ có mỗi một cái nây-y bé xíu hình tam giác cân màu hồng phấn (chú thích: nây y là nội y, tự nhiên tới đoạn nhạy cảm này cái nói tiếng Tàu, chán quá. Kiểu phim Việt Nam, tới đoạn cởi đồ tắm sông thì thể nào cũng có đoàn tàu chạy qua). Anh e dè bấm chuông cửa. Sân nhà đã biến thành 1 hồ bơi. Các chậu hoa là các hòn non bộ. Một đàn cá trăm và cá giếc vẩy đuôi mừng anh. Nàng mừng rỡ lội nước ra mở cổng, quần xắn

cao tận bẹn, chi chít ven đùi là những bông hoa nhỏ, dấu ấn của một thời bị trái rạ đậu mùa do bà tiên sī quên tiêm chủng cho cháu nó. Đàn cá trông tưởng cá sấu đói mồi, hãi quá không dám rỉa. Anh vừa lội vào nhà, bà tiên sī đã từ nhà bếp vọt lên, tươi cười đứng trên thềm tự bao giờ. Bà liền thoáng " Ôi anh đến thăm, phúc quá phúc quá". Ông tiên sī giả vờ thơ ơ, mắt dán vào màn hình tivi, thật ra là đang hóng hót chuyện ngoài sân. Ai nói câu gì ông đều nghe hết, lâu lâu lại mỉm cười vì... hiếu.

Trên màn hình tivi đang diễn ra trận đấu

bóng đá, giữa đội U35 VN và U35 Mông Cổ. Sân vận động Mỹ Đình tích nước thoát không kịp, biến thành 1 hồ bơi không lồ. Nhanh như cắt, ban tổ chức quyết định chuyển sang thi đấu bóng nước, các cầu thủ vội vã trút bỏ xiêm y trên người, tổ chức các pha ném bóng và té nước quyết liệt vào nhau. Các cầu thủ dân sông nước như Tài Em, Minh Phương, Tấn Tài...bơi như rái cá, trong khi đội Mông Cổ quen cõi ngựa thì hì hục ngoi lên hụp xuống chỉ mong không bị uống nước. Thẻ vàng thẻ đỏ được rút ra liên tục cho hành vi nhận nước (dìm

đầu đội bạn xuống nước 1 cách cố ý). Đội nhà ghi điểm quá trời, trong khi đội bạn thì vừa bơi vừa khóc, chỉ mong hết giờ. Hết thúc trận đấu, bác sĩ phải đưa ghe vào sân, vớt các cầu thủ đội bạn lên khán đài nhầm hô hấp nhân tạo, vì bụng ai cũng úr đầy nước. Các nhân viên nữ trong đội châm cứu bấm huyệt Nguyễn Tài Thu lợi dụng tha hồ hôn môi các hot boy cầu thủ đẹp trai đến từ xứ Thành Cát Tư Hãn. Ông tiến sĩ văn học vừa xem, vừa suy nghĩ sẽ phải đối xử với thằng này ra sao. Mưa gió thế này, uống ít rượu Làng Vân có phải ngon không. Đầu ông

bất giác nghĩ về đĩa thịt chó và vài lá mơ
thơm ngát.

Rồi anh cũng thay đổi xiêm y, lên nhà
trên thi trắc nghiêm với ông tiến sĩ văn
học trước. Ông nhìn anh có vẻ đặc ý lắm,
nom sao mà ưa nhìn đến thế. Nhìn mãi
rồi cũng ưa. Ưa nên lại nhìn. Nước da
anh rám nắng miền nhiệt đới trông khỏe
mạnh biết bao. Lại thêm mái tóc loăn
xoăn trông nghệ sĩ phết. Nhìn anh, ông cứ

gật gù mãi một lúc thì mỏi cổ quá nên thôi không gật nữa. Anh đang hì hục stick vào phần multiple choice, lại tẩy xóa và highlight các câu trả lời. Thỉnh thoảng ngược mắt nhìn ông cầu cứu. Ông vội gõ xuống bàn 3 cái, anh liền chọn đáp án C. Anh vốn thông minh và được đào tạo bài bản chính quy về các ám hiệu trong thi cử từ bé. Được một lúc thì anh cũng nộp bài. Ông tiến sĩ rọc phách (thói quen, cứ phải cầm dao rọc phách mới công bằng, mặc dù nét chữ, giọng văn kia là của gà nhà mình), sau đó đưa vào máy chấm. Anh đạt 27/30, vừa đủ điểm D (đạt),

không bị H (hỗn) -(cái này ông copy từ phần thi lý thuyết của ....thi bằng lái xe ô tô). Anh sau đó xuống nhà dưới thi vấn đáp với nữ tiến sĩ điện ngầm.

Trong lúc anh thi vấn đáp, ông tiến sĩ văn học bèn nghĩ ra cách giúp anh. Ông núp sau cái tủ lạnh, đằng hắng liên tục, coi câu nào khó quá thì liệu ra tay giúp cho cháu nó. Còn nàng thì ngồi trong nhà bếp, trộn 1 đấu thóc vào 1 đấu gạo vào nhau, tóm chúc nhặt thóc cho nó nữ tính giống chị Tấm. Thật ra tâm trí nàng rối bời, căng thẳng theo dõi câu chuyện ngoài kia.

- " Thế anh đã có nhà chưa? " Bà vừa hỏi anh vừa rót nước mời anh uống
- " Ý bác gái hỏi là nhà ở đây đúng không ạ"

Bà phật ý lăm " Ô cái anh này, tôi hỏi không nhà ở chứ là nhà gì"

" Dạ ngoài một số nhà ở, cháu còn có nhà máy" -anh trả lời.

Bà tiến sĩ giật mình thảng thốt. Anh bồi thêm " Dạ ngoài nhà máy, cháu còn có nhà may ". Ông tiến sĩ toát mồ hôi, vội mở tủ lạnh ra lấy 1 cục đá ra liếm và lau trên trán cho hạ nhiệt. Ông không ngờ nó giàu đến thế. Còn nàng thì hài lòng lăm,

cú lấy nhầm thóc bỏ vào gạo loạn xì
ngầu cả lên. Bà tiến sĩ bất giác nhìn
xuống cái áo dài đang mặc, không biết có
hợp thời trang không, thằng này mà có
nhà may là nó rành về fashion lắm đây.
Anh đoán thế nên mới vội nịnh đầm
ngay: " áo dài của bác gái đang mặc rất
đẹp, nó thuộc về trường phái thời trang
thu đông với chủ đề Hoài cổ ". Bà tiến sĩ
điện ngầm cười hỷ hả, khoái quá đi mất.
Cái thằng thế mà ranh.

Bà chợt nhận ra vị thế của mình. Bà vội
nghiêm túc lại. Giám khảo bây giờ hay
xuề xòa lắm, ai đời nhận xét về giọng hát

trong một cuộc thi sao mai sao ch襍i gì
đấy, mà cứ liếng thoảng " em hát có 2 nốt
bị phô, còn lại là rất tốt, chị rất hài lòng
về cái váy của em, hôm nay trông em rất
đẹp, chị xin cảm ơn em". Chuyên môn
không tập trung, cứ xoáy vào quần quần
áo áo thế này là không ổn. Bà liền
nghiêm giọng hỏi

- " Thế cháu có hộ khẩu thành phố chứ.
Cố gắng kiểm cái hộ khẩu thủ đô cháu à".
Ông tiến sĩ lo sốt vó. Cục đá trên tay ông
dường như tan nhanh hơn, chảy nước đầy
nhà. Trong nhà bếp, nghe câu hỏi, nàng
sợ hãi làm rơi 1 hạt thóc xuống đất mà

cũng chẳng buồn nhặt lên. Câu hỏi khó quá, trả lời thế nào đây. Nàng biết anh không quan tâm mấy đến những thủ tục giấy tờ. Trả lời không hay lại bị out mất. Anh thoảng suy nghĩ trong phút chốc, rồi mới từ tốn trả lời. Anh lễ phép hỏi lại cho rõ:

" bác vui lòng cho cháu hỏi có phải cái cuốn sổ ghi tên các thành viên trong gia đình đấy phải không a? Thế nó có quan trọng không hả bác".

Anh vừa hỏi, làn mi cong chớp chớp liên hồi, nét ngơ ngác mà ta hay bắt gặp ở 1 người ngoại quốc cư trú tại Việt Nam lâu

năm, nói tiếng Việt quá sõi nhưng chẳng bao giờ hiểu nổi thủ tục giấy tờ của chúng ta. Bà tiến sĩ điện ngầm bĩu môi:

" Góm, cứ làm như trên giờ mới xuống ấy, hộ khẩu ai chả biết. Giờ nhá, làm gì đi đâu người ta đều yêu cầu ngoại hình ưa nhìn và hộ khẩu thành phố nhá. Cứ như cái Tuyết nhà tôi, nó đi xin việc ở đâu người ta cũng say mê cả".

Rồi bà chép miệng, tỏ vẻ thất vọng lắm :

" Anh cũng nên kiếm 1 cô gái thủ đô mà lấy làm vợ, để có hộ khẩu nhé. Khối anh ở tỉnh chỉ mong cái đây thôi".

Anh chợt hiểu ra, líu ríu xin lỗi:

" Dạ cháu cũng ít ở Việt Nam nên cũng không rành cái này lắm, mong bác bỏ qua".

Anh vội nảy ra một sáng kiến, kéo cái giỏ xách tới, anh lấy ra đưa cho bà 1 cuốn hộ chiếu. Từ trong hộ chiếu ấy, vài cái thẻ rơi ra. Bà nhặt lên và hỏi : " thế cái gì đây, toàn tiếng ngoại quốc".

Anh đáp:" Dạ đây là cái thẻ xanh green card của Mỹ đấy ạ, cháu không có hộ khẩu thành phố nhưng có thẻ cư trú của Mỹ, visa 10 năm của châu Âu và thẻ PR Permanent Resident của Hồng Công, là những nơi cháu hay lui đến. Không biết

có thể thay thế được không, nhưng cháu
cũng xin dâng báu xem qua".

Nghe đến chữ thẻ xanh của Mỹ, ông tiến
sĩ văn học sướng tê tái. Ông muốn đi Mỹ
tham quan nhằm suru tầm thơ, vè và đồng
dao của người Anh Điện từ lâu lăm rồi
nhưng chưa có dịp. Nay nếu cái Tuyết
lấy được thằng này thì sẽ là cơ hội lớn
cho ông. Ông vội tắt tẩu chạy lên kê sách,
lôi cuốn English for Today ra học ngay.
Ông tự nhủ, từ nay, ông sẽ phải trau dồi
tiếng Anh nhiều vào mới được.

Bà điện ngầm ngâng tò te. Từ xưa đến
giờ, đây là câu hỏi gai góc khiến bao

chàng trai rời lê, muôn xe toang cái hộ khẩu tinh lẻ của mình. Và niềm tự hào hanh diện bao lâu nay của người dân thành phố cũng đã bị anh xe toang. Quá sốc trước câu trả lời của anh, bà cứ luôn miệng lẩm bẩm "lẽ nào lại thế, lẽ nào lại thế". Lẩm bẩm hồi lâu, bà quên mất câu tiếp theo cần phải hỏi là gì, đành ngồi thử mặt ra. Ông tiến sĩ đang cầm cuốn sách, chợt ngẩng mặt nhìn lên, sao lâu quá không thấy ai nói gì, thi vẫn đáp chả nhẽ chỉ có 2 câu. Ông quyết định rút di động ra, nhắn tin mớm đè bài cho bà.

Nghe tí, tí, bà vội mở điện thoại di

động ra xem. Năm được vân đê, bà cười tươi thăm lại ngay:

- Thế cháu đi xe gì, mèc sơ đét hay bò mờ vê kép ? (BMW-bà vốn vẫn chịu ảnh hưởng của lối phát âm Liên Xô).

Ông tiến sĩ bèn chạy xuống gần vách với nhà dưới, áp sát tai vào vách hòng nghe cho rõ, tên các nhãn hiệu xe bây giờ toàn na ná nhau, nghe rõ đâu phải chuyện dẽ. Còn nàng thì thôi không sục sạo thóc và gạo nữa, tập trung hết sức vào phần listening, nàng có kinh nghiệm qua các lần thi tóp phơ (TOEFL), chứng chỉ Cờ (chứng chỉ C) cũng như qua các cuộc thi

"thiếu nữ nói tiếng Anh giỏi" toàn quận. Trong lúc anh đang hì hục cộng trừ nhân chia và lục lợi trong trí nhớ của mình nhăn hiệu những chiếc xe mà anh đang sở hữu, bà tiến sĩ điện ngầm kiên nhẫn ngồi đợi. Hồi lâu, bà bèn lên tiếng phá tan im lặng:

- Thôi được rồi cháu ạ, bác hỏi cho biết vậy thôi chứ gia đình bác chẳng quan trọng gì chuyện vật chất cả đâu. Bản thân gia đình bác là một gia đình cơ bản mà. Cháu lưu ý là gia đình cơ bản đấy nhé - Bà cười giả lả, tiếp tục châm nước chè mời anh. Còn anh,

Hết chuyện vì tác giả mỗi tay không viết
nữa

Ngày 01/07/2013

Many stories....

Xưa xưa, sinh viên hay truyền nhau cái
chuyện cái Lan và bịch bột giặt. Số là
cái Lan đi ra ngoài mua bịch bột giặt Tide
rồi về ký túc xá giặt đồ. Tới cổng
bảo vệ ký túc xá thì anh bảo vệ đến thăm rủ
đi chơi, nên cái Lan gửi bịch bột giặt cho
anh bảo vệ rồi leo lên xe đi. Anh bảo vệ
do không coi ngó nên người khác lén vào
lấy mất. Cái Lan về tiếc tiền, tức khóc và

bắt anh bảo vệ đèn bích bôt giặt mới. Ngày mai, trên trường đồn nhau là cái Lan, quê Sơn La, ở phòng A217 ký túc, vừa có thai. Tác giả cái thai là anh bảo vệ. Anh bảo vệ không chịu thừa nhận nên cái Lan nó khóc đòi tự tử....

Trí thức xứ ta mà còn hiểu kỳ và tò mò vậy huống hồ chi dân thường, rảnh rang thì càng nhiều chuyện lăm. Ở quê thì nói chung tò mò hơn thị thành. Người nổi tiếng thì càng bị tò mò chuyện đòi tư. Nói chuyện 1 hồi thì ai cũng quen Đàm Vĩnh Hưng và Mỹ Tâm. Và ai cũng khẳng định là có quen biết hay tận mắt thấy, tận

tai nghe... để tăng phần thuyết phục khi kể chuyện. Ở 1 làng quê nọ, đêm đến, 2 vợ chồng nhà X to tiếng trị tội thằng con, thằng con quỳ gối không được nói, cửa thì đóng nên thì hàng xóm bỏ ăn bỏ ngủ bu quanh nhà, hand in hand, miệng mồm im thin thịt để lắng nghe và thấu hiểu. Khô là tiếng được tiếng mất, có quá nhiều dấu ba chấm do lúc đó 2 đương sự tự nhiên nói nhỏ lại, đám đông ghé tai sát vách cũng nghe không rõ gì cả. Thế là đám đông bên ngoài tự động điền vào chỗ trống, cho nó hay, tùy theo khả năng sáng tạo. Cả làng cả đêm trằn trọc không

ngủ, chỉ mong tinh sương sớm mai ra chợ
kết nhau nghe. Chuyện vợ chồng nhà X rì
rầm cùng tiếng gà tiếng vịt kêu quang
quác, tiếng chặt thịt lao xao. Đâu trưa
trưa bà vợ nhà X đi chợ, gặp ai cũng
nghe nói kiểu thế sáng này vẫn dây đi
chợ được à, hay mua thịt cho nó ăn làm
chi em ơi, đàn ông nó vậy đó em, em có
hầu hạ cho lăm thì nó cũng có bồ khác
thôi... Chị vợ nghe xong không biết là
chuyện nhà mình, tưởng chị hàng thịt có
tâm sự nên chia sẻ ghê lăm, nước mắt
lung tròng vì thương chị ấy. Đi về, quăng
miếng thịt xuống bếp, lên nhà trên ngay

để kể cho chồng nghe rằng chị bán thịt chợ mình vừa bị chồng bỏ tội lầm anh à. Anh chồng liền gọi bạn bè qua làm xi rượu Làng Vân để thảo luận đề tài khoa học cấp thôn, "vì sao mấy cô hàng thịt hay bị chồng bỏ...".

Xưa Tony có 1 anh tài xế rất vui vẻ. Bữa đó đường khá đông nhưng anh không tập trung lái gì cả, chỉ nhìn ra cái gương chiếu hậu bên phải. Thấy cứ nhìn hoài nên Tony cũng nhìn theo, thì thấy 1 cặp 2 thanh niên đang đi xe máy, vừa đi vừa chỉ chỏ bàn tán về cái xe của Tony. Nó chạy theo khá dài nên Tony nghĩ chắc là

sợ nó bẻ gương hay gì đó nên anh ấy đê phòng. Ai ngờ lúc đèn đỏ ngừng lại, thấy anh tài xế hạ kính xuống, thò đầu ra nói " xe 7 tỷ chứ không phải 2 tỷ đâu Phúc ơi, Minh nó nói đúng đó". Tony hỏi ủa chuyện gì vậy, anh quen tụi nó hả? Anh nói đâu có, tại tui nhìn qua gương, thấy 2 đứa nhép miệng nói qua nói lại về đê tài cái xe mình, tui hiểu hết. Thằng lái tên Phúc, thằng sau tên Minh, tụi nó nói đúng hết các chi tiết, chỉ trừ cái giá xe nên tui lật đật đính chính....

Ngày 06/07/2013

Hot boy, hot girl và hot dog

Năm 2006, bà Iris người Hà Lan qua Việt Nam chơi và thăm Tony. Tony gặp bà ở lâu đài Windsor ở Anh năm 2005, lúc đó mình cứ gặp Tây là tranh thủ tiếp thị đất nước, gặp ai cũng lúu lo welcome to Vietnam rồi nói VN hay lắm, đưa card ép lấy, nói có qua thì email, mình sẽ đón tiếp nồng hậu, dù buôn phân chử chả phải làm du lịch. Không quen biết gì, chỉ gặp nói chuyện 1 chút, vậy mà về email

qua lại, rồi thân thiết. Một hôm, bà Iris rủ thêm bà Catherine đi qua VN chơi luôn. Tony đưa đi bảo tàng chiến tranh, đi Củ Chi, đi Mê Công Đèo Tà (Mekong Delta) chèo thuyền ăn mận, ăn cá elephant ear (tai tượng), 2 bà say mê lắm. Nói nước mày đẹp quá, anh hùng quá hè, tụi tao say mê rồi. Chuẩn bị đưa đi miền Trung và miền Bắc cho ngất ngây con gà tây luôn với bao nhiêu di sản thế giới....

Trên đường về Sài Gòn có ngang qua khu chợ ông Tạ gần ngã tư Bảy Hiền. 1 bà nhác thấy bên đường là cửa hàng bán

các con chó quay vàng ươm đang bị móc họng treo lủng lẳng, mấy con khác thì còn trăng hếu trên bàn. 1 bà hỏi bán thịt gì vậy, mình chưa kịp đáp thì thằng tài xế tài lanh tài lợt nói dog dog rồi cười ha hả. 2 bà tự nhiên im lặng, 1 lúc sau thì khóc thút thít. Tối đến 2 bà không ăn gì. Tony mời ăn đồ ăn Việt, 2 bà kiên quyết không ăn, mặc dù hôm trước là khen ngon và ăn khí thế. 2 bà chỉ mua 2 cái bánh mì rồi về phòng khách sạn.

Sáng hôm sau bà Iris viết cái mail cho Tony, nói là tối qua 2 bà nhức đầu quá không ngủ được, và nói thôi đặt vé máy

bay cho bà về nước sớm. 2 bà không có good mood để đi tham quan nữa. Và cũng không muốn nói chuyện với người Việt nữa, vì cứ nhìn thấy những cái miệng xinh đẹp kia từng cắn xé từng miếng thịt chó là 2 bà bị ám ảnh, không trò chuyện được. Vì đối với 2 bà và phần lớn người phương Tây, chó là người bạn. Không ai ăn thịt bạn hay vui chơi với người đã ăn thịt bạn mình. Già thì khó tính. Thôi thì chiều ý, Tony đặt vé cho bà đi Angkor Wat rồi nối tuyến bay về Amsterdam, dù sao đến Đông Nam Á thì cũng nên đi Angkor, chứ già

rồi sợ không có dịp quay lại.

1 tuần sau về nước, bà mới gửi Tony 1 cái mail khoe hình và nói ở Angkor Wat, 2 bà đã có 1 khoảng thời gian tuyệt vời. Nhắc đến VN, 2 bà nói về có kể lại cho bạn bè nghe, ai cũng ngạc nhiên và trách móc sao người Việt, một dân tộc dũng cảm anh hùng..... lại ăn thịt chó, nó là thú nuôi chứ đâu phải thực phẩm, tức các con vật được sinh sản nhân tạo và nuôi đại trà trong các farm đâu. Bà nói, truyện ngụ ngôn phương Tây có kể rằng ngày xưa, khi tất cả muôn loài được sinh ra, chó mèo vẫn còn ở trong rừng. Loài

người mới dù khị kêu về ở chung cho vui, loài chó có ra điều kiện là sẽ trung thành tuyệt đối, dù có đánh, nó vẫn vẫy đuôi mừng, nên mình có quyền định đoạt, tức có thể đánh chết, nhưng không có được ăn thịt nó, thì nó mới theo về. Loài người hứa....rồi quên. Người châu Âu cũng từng ăn thịt chó, dẫn đến hành vi báo oán, tai họa dịch bệnh liên miên, có dịch chết mấy triệu người. Ai ăn thịt chó thì chó nó thấy là nó sửa dữ dội, và trước sau gì cũng bị tai ương vì lời nguyền ngày xưa. Nên bà nói, ai ăn thì ăn nhưng mày đừng ăn Tony nha. Tony từng ăn thịt

chó khí thế, tung lê la từ khu sân bay, đến khu Cống Quỳnh, khu cầu Thị Nghè, khu cư xá Bắc Hải, khu K26 Gò Vấp còn ở Hà Nội thì khỏi nói, Hải xóm Hải không xóm, Tú béo Tú gầy Tú thật Tú giả gì cũng ghé qua....nên nghe bà nói vậy, thấy sợ sợ nên sau đó thấy thịt chó, tự nhiên bị bad mood liền, mà trước đây, chưa bao giờ có cảm giác này.

Lên mạng search và hỏi thăm, thì biết thế giới hiện giờ chỉ còn người Triều Tiên (Nam Bắc Hàn), Trung Quốc (1 số tỉnh phía nam TQ giáp VN và phía Đông bắc giáp Triều Tiên), và VN là còn thói quen

ăn thịt chó. Qua Hàn Quốc, mấy đê tử bên đó nói thế hê tụi em không ăn đâu anh à, chỉ có thể hê cha chú, lúc đó Hàn Quốc còn nghèo còn đói nên mới ăn, giờ nhiều thực phẩm quá nên tụi em chủ yếu ăn hải sản và các loại rong biển. Và thằng Khan còn bảo, em nghe nói các nhà khoa học giải mã ADN của chó, nó là động vật giống con người nhất, hơn cả khỉ, nên đậm của chó vào cơ thể sẽ được hấp thụ cực nhanh. Nhưng cũng có nhiều phản ứng như co giật, sùi bọt mép sau khi ăn thịt chó do có sự tương hợp khi ăn thịt đồng loại. Thường gà sẽ không ăn

thịt gà, chó không ăn thịt chó, heo không ăn thịt heo...dù chúng ăn tạp như thế nào đi nữa, do sự dị ứng tương hợp này. Mình chợt nhớ lời bà Iris, thấy buồn.

Rồi gần đây, vì nhu cầu ăn thịt chó tăng cao, lượng chó bắt trộm từ Thái Lan, Lào và Cambuchia ùn ùn kéo sang Việt nam qua cửa khẩu Cầu Treo Hà Tĩnh, từng đoàn xe chở chó, ánh mắt con nào con nấy thống thiết nhìn lại cố hương lần cuối trước khi tập kết rồi hóa kiếp tại bờ đê sông Hồng. Khổ thay phận chó Miên chó Lào, tưởng được êm ám trên những thửa ruộng bậc thang, được vui đùa mỗi chiều

trên bên dòng Mê Công, tung tăng bên nương rẫy với các bạn có cái tên nghe na ná Ôm Chảo Bay Ra Biển thì ... Trong cái chiều định mệnh, đang lang thang vui đùa trên đường quê thì bị sợi dây thòng lòng của 2 tên đi xe máy thịt cỗ 1 phát lôi lên xe trong tích tắc, rồi ..tập kết hết lên xe có song sắt phía sau, thành hàng hóa xuất khẩu sang quốc gia láng giềng. Chúng chỉ biết kêu rên ăng ăng, ánh mắt buồn xa xăm trên con đường gập ghềnh. Để lại sau lưng là những nhà sàn với khói bếp lam chiều, những đứa trẻ đứng khóc mếu máo vì nhớ bạn Văn bạn Vẹn,

những ông cha bà mẹ đi khắp núi rừng để tìm về, cứ ngỡ chúng hôm nay mãi săn chuột mà đi lạc ở nơi đâu....

Tony qua Lào vào nhà bạn chơi, thấy 1 con chó đẹp chạy đến vân vê, các bạn nhìn mình với ánh mắt nghi ngại, nghĩ mình thèm. Rồi tin ở Nghệ An, trộm chó bị đám đông dân làng đánh chết, cũng bỏ vào bao tải đập chết rên ư ử giống như trộm chó đã làm với chó, nói cho mày chừa. Có chừa được không khi nhu cầu thịt chó vẫn cao chất ngất? Có cầu thì ắt có cung. Có chừa được không khi hàng quán thịt chó vẫn đông khách thâu đêm,

cô em Nam Định xinh xinh Tony gấp 1 lần vẫn có thói quen dùng tay cầm đùi chó găm từng miếng và khen không biết chó vùng nào ngọt thịt quá, từng sợi thịt chó vẫn giắt vào kẽ răng khi em cười...Có ông ngồi bên cũng bị giắt răng, bèn lấy tăm xỉa ra rồi nuốt lại vì ngon quá, thấy tiếc....

Trên mạng diễn ra cuộc tranh luận gay gắt. Có người nói sao mạng người rẻ hơn mạng chó, nhưng cũng có người cãi lại, tại туì nó ăn cắp, hành vi ăn cắp cần phải trùng trị....thói quen của cô Tâm ăn sâu vào dân mình, cứ phải cắt đầu làm mắm

thì mới hả dạ. 1 mạng người đã ra đi....để phục vụ cho nhu cầu nướng riêng sả lá mơ, xáo măng rựa mận, hấp hành...cho những nam thanh nữ tú, những hot boy hot girl ở thành phố. Họ không biết rằng, khi ăn thịt chó, họ đã phạm phải 1 lời nguyền, từ rất xưa, khi con người còn là đồng đẳng với chó, với muôn loài.....

Nếu dân ta không có thói quen không ăn thịt chó nữa, thì làm gì có trộm chó, rồi bị quánh chết tang thương. Yêu thương nhau, yêu thương muôn loài, quây quần chia sẻ niềm vui nỗi buồn với nhau có

phải hay hơn không? Chợt văng văng câu
thơ Tố Hữu

" Có gì đẹp trên đời hơn thế, người yêu
người, sống để yêu nhau"

Có khi nào bên miếng dồi chó thơm phức
và ly rượu cay nồng, chợt nhớ ai đó vì
miếng ăn này mà phải bỏ mình. Thôi
không thương chó thì hãy thương người.
Cũng là người Việt, cũng con cháu Lạc
Hồng, cùng màu da giọng nói với nhau,
ai nỡ....

Ngày 13/07/2013

Chuyện ở Nha Mân

Nhiều vùng của nước ta nổi tiếng vì gái đẹp. Ở miền Nam, 2 vùng được nhiều người cho là nhiều gái đẹp nhất là vùng Gò Công của xứ Tiền Giang và Nha Mân của xứ Đồng Tháp. Nếu như vùng Gò Công góp 2 nhan sắc cho triều Nguyễn là bà Từ Dũ mẹ của vua Tự Đức (Dũ chứ không phải Vũ đâu nha Tí, mày cứ tưởng tao quánh chính tả sai là bắt lỗi) và bà Phương Nam hoàng hậu, vợ vua Bảo

Đại Nha Mân thì không có những tấm nhan sắc leo lên bậc mẫu nghi thiên hạ như vậy, nhưng gái đẹp thì vượt trội hơn về số lượng. Tương truyền, ngày xưa vua Gia Long Nguyễn Ánh chạy loạn vì bị quân Tây Sơn rượt đuổi, có bỏ lại mấy trăm bà ở Nha Mân, rồi Gia Long ra Phú Quốc, sang Xiêm. Mấy trăm cung tần mỹ nữ, đủ mọi vùng miền cả nước, suốt ngày ngồi đan áo chờ chúa công trở về. Nhưng mấy năm trôi qua vẫn cứ ngồi ngóng miết, mỏi mòn không thấy bóng chúa về, thôi thì bèn tổ chức lấy chồng cho xong, rồi còn kịp để con đẻ cái chứ vượt quá

33 tuổi thì khó khăn trong việc làm giấy khai sinh cho các cháu. Dù mấy ông chồng chỉ là trai quê miệt vườn, chỉ biết cầm cui mần ăn trong guộing trong gãy nhưng do gen của mẹ đẹp nên con đúra nào đúra nấy nhìn sáng bừng, đặc biệt là con gái. Nên trở nên nổi tiếng," nem Cao Lanh, gái Nha Mân". Các nhà giàu khắp miền Tây, từ miệt Cà Mau Năm Căn đến tận miền núi Tri Tôn, thậm chí là nhà giàu bên Cambuchia....năm nào cũng đi Nha Mân, tìm con dâu cho con trai của mình, gọi là đi dọ dâu. Thấy nhà nào để con gái là cả mấy đám nhào vô đặt cọc,

không có gửi tiền mà gửi lúa, gọi là lúa
dâu, tức gửi lúa cho nàng dâu vừa đang
bú sữa mẹ, ăn chóng lớn rồi về nhà
chồng. Nên nhà nào quất lần chục cô con
gái thì cứ tha hồ sướng, ông cha ngồi
nhậu xỉn từ mờ sáng, bà mẹ thoải mái
quanh tú sắc và đi nhiều chiện với hàng
xóm, khỏi mần ăn chi cho mất công.

Gái Nha Mân lớn lên nhan sắc mặn mòi,
lại dễ thương lễ phép lúc nào cũng dạ
thưa, nghe mát ruột mát gan dù bà mẹ
chồng khó tính đến đâu đi nữa. Cũng
không có lý luận hay ý kiến ý cò gì, nhà
chồng mà nói nặng thì chỉ khóc và ra sau

nhà, ngồi bệt xuống đất, bứt cỏ nhìn xa
xăm, nước mắt ngắn dài...rồi vô nói
chồng ơi, lúc buồn vầy em nhớ quê em
lắm, em nhớ tía em, nhớ má em...., nhưng
em đã đi lấy chồng là theo chồng, đắng
cay sao em cũng chịu. Vừa nói vừa gục
đầu, vừa mím môi đến bật máu, tóc mây
mẩy cọng lòa xòa xuống gương mặt trắng
hồng, vai rung lên mấy cái, nhìn thấy
thương. Cái thoi, nhà chồng cũng không
nỡ nào chửi nữa. Thời phong kiến hay
Pháp thuộc, 14-15 tuổi là gái Nha Mân
đã tạm biệt quê để đi lấy chồng, có cô
đang nhảy dây hay chơi ô quan với bạn ở

gốc dừa thì đứa em ra kêu chị Hai ơi vô
đi lấy chồng kìa, xong cái cô đứng lên,
phủi đít, nói với đám bạn thôi tụi mầy ở
lại vui nghen, tao vô nhà thay đồ đi lấy
chồng đây.

Ủa cái này sao giống đoạn anh Tống nhức
đầu thay đồ đi Mỹ vậy ta. Thôi bữa nào
viết tiếp giờ có độ đi quanh bida và nhậu
rồi, bye

Ngày 17/07/2013

Thương lắm, nẫu!

Phú Yên là vùng đất mà mình thích nhất
ở Nam Trung Bộ. Chiều chiều nắng sấp

tắt, ngoài trên mây phiến đá sát biển ở Gành Đá Dĩa, với những viên đá được mài mòn và xếp hàng bởi bàn tay của tạo hóa, rất giống Causeway ở quận Antrim, Bắc Ai len, di sản thế giới nổi tiếng dân châu Âu ai cũng muốn 1 lần tới thăm. Nếu ai không có dịp đi Causeway thì đi Gành Đá Dĩa cũng được. Phú Yên đẹp. Vẻ đẹp ngỡ ngàng của núi và biển, đặc biệt là núi Thạch Bi, hay còn gọi là núi Đá Bia vì trên đỉnh núi có 1 tảng đá nhìn giống như bia đá. Có người bảo đó là cột mốc ranh giới Đại Việt và Chăm Pa sau khi Lê Thánh Tôn đích thân cầm quân

đánh Chiêm Thành. Có người khẳng định đó chính là cột đồng Giao Chỉ với lời nguyền Mã Viện năm xưa, nhưng cũng có người cho là không phải vì thời đó khu vực này vẫn thuộc nước khác không phải Giao Chỉ. Người Chăm gọi đây là núi Cùi Bắp, vì nhìn lên trông giống cùi bắp....Nói chung là nhiều truyền thuyết, nhiều câu chuyện xung quanh ngọn núi nổi tiếng này, nhưng ai ở Phú Yên mà chẳng biết câu ca dao " Chiều chiều mây phủ Đá Bia, Đá Bia mây phủ chị kia mất chồng" hay là 1 lời trách thân, trách phận nghe thiệt dễ thương trong bài dân ca

cùng tên.

Phú Yên còn đẹp, đẹp vì có núi Nhạn với bài hát tha thiết của Anh Bằng, "anh còn nợ em, chim về núi Nhạn, trời mờ hơi sương"..... Phú Yên còn đẹp với dòng sông Ba, hay còn gọi là Đà Rằng, bồi đắp 1 chậu thổ phù sa màu mỡ, là vùng trồng lúa lớn nhất trong các tỉnh Nam Trung Bộ, và là thị trường bán phân chủ yếu của anh Tống ở khu vực miền Trung. Phú Yên đẹp và đồ ăn thì ngon, ngon đến mức khiến mình khóc 2 lần. Anh Tống vốn dễ thương, thấy đồ ăn ngon là khóc. 1 lần ăn cơm gà trong 1 hẻm nhỏ ở thị xã

Tuy Hòa, hồi đó còn là thị xã, chưa lên thành phố. Cơm gạo địa phương nấu với nước luộc gà. Miếng thịt gà vàng ươm, cơm dẻo, ngọt ăn kèm hành chua ngâm, ăn cành hông vẫn muốn ăn tiếp, vì no quá ăn không được nữa nên tức, khóc. Lần thứ 2 là người bạn đai món bò hay trâu gì đó phơi 1 nắng, ăn mới muối ớt có giã con kiến gì trên núi, con kiến này giống con kiến vàng bò trên mấy cây xoài, nhưng cái bụng nó có chứa 1 loại tinh dầu cay, thơm, khi giã với muối rồi chấm miếng bò 1 nắng này ăn, thì thôi ...không nói nữa, sợ ướt bàn phím.

Người Nam Trung Bộ, từ Bình Định trở
vô với Phan Thiết, có kiểu phát âm nghe
là lạ mà dễ thương vô cùng. Nghe riết
ghiền luôn. Âm a nghe hơi giống âm e,
âm ao thì hơi giống âm eo, còn âm an thì
giống âm en kiểu Nam Bộ. Dân vùng quê
thì phát âm nặng hơn dân phố. Nhưng ai
cũng ăn nói thiệt thà chất phác. Sáng nào
Tony cũng dậy thiệt sớm, thấy các bà các
mẹ, da đen thui, quẩy gánh bún cá đi tới
chỗ dọn hàng cũng ngay trên lề đường,
thường lựa 1 bóng râm nào đó ngồi cho
đỡ nắng, hàm răng cười trắng bóng, hỏi
bún cé hông em thì Tony quất luôn 3 tô.

Và ăn xong cứ ngồi nhìn các bà hoài, thấy thích, thấy thương. Hay mấy anh xe ôm mà ngoài đó gọi là xe thồ cũng vậy, dễ thương và nhiệt tình đến độ lỡ ai dừng xe lại hỏi đường, không biết đường cũng ú ó chỉ cho bằng được. Nên nếu hỏi trúng ai mà lao ra đường, đứng vung tay chỉ trỏ có vẻ chắc chắn ghê lắm thì đi theo, còn thấy ai mà ú ó suy nghĩ 1 lúc rồi chỉ, thì nên hỏi thêm 1 anh xe thồ nữa nha, có khi anh mới này sẽ chỉ đi ngược lại.... Hồi ra quẩy chơi, mới sáng sớm, bạn Tony tới khách sạn mình đang ở rủ đi cà phê sáng, cô tiếp tân gọi lên " anh

ơi, anh có bẹn tới tìm nè. Anh nói rủ anh đi uống trè đẹo". Mình nghe 1 phút thì hiểu là trà đạo, liền xỏ quần dài lao xuống cầu thang rồi vun vút đi trè đẹo với đám bẹn dở thương không chịu nǎu. Nước mình nó dài mà ốm nhách, từ vùng này qua vùng khác, thời xa xưa núi sông nó cách nó ngăn nên giao thông trắc trở, các vùng ít giao lưu với nhau, dân trong vùng tự nói với nhau rồi phát âm nó chêch đi ít nhiều, thành thô ngữ hay phương ngữ. Nhưng nghe dân vùng nào nói thấy cũng đáng yêu. Năm nguyên tắc phát âm 1 lúc là nghe hiểu hết, càng nghe

càng thấy thú vị, càng thấy càng thương người mình. À trở lại vụ ở Phú Yên, Tony có chị bạn người Hà Nội, vào Phú Yên mở rì sọt (resort), ngày khai trương thoi tung bừng khách khứa. Chị ấy muốn biết ơn các anh công nhân địa phương đã vất vả trong cả 2 năm trời trên công trường xây dựng, nên bữa khánh thành mới mời 1 anh lên phát biểu. Anh này phát biểu xong, cả rì sọt lăn ra cười, còn mấy quan khách ở Hà Nội vào hay Sài Gòn ra thì tái mặt. Biết ảnh nói sao hông, chúc chị và công ty mình, khai trương rì sọt, làm ăn tấn tài tấn lộc, mā đéo thành

công !

Trâu quâu chắc chết !

Ngày 22/07/2013

Con nuôi

Anh Tống biên tập Tony Tèo là một người háo danh. Bằng chứng là khi không đi lập cái page Tony Buổi Sáng (TBS) này, viết nhăng viết cụi, viết nhảm viết nhí, ai khen thì vui, ai chê thì không hài lòng, giận. Tuy nhiên, chỉ dừng lại ở mức độ tự giận, tự bứt cây bứt lá cho đỡ tức chứ không có đi search trên google rồi

cãi chày cối lại cho bằng được, hay mỉa mai ai khác quan điểm với mình. Hồi nhỏ còn ngây dại sân si thì anh Tống cũng vậy, nhưng giờ cao tuổi rồi, sân si người ta nói chết...

Còn thêm cái bệnh tham phú phụ bần. Thấy ai giàu có hay quyền lực là bu vô chơi. Tụi nó đuổi cũng mon men ra xa 1 hồi thì bu lại. Chơi cho bằng được. Còn mấy đứa nghèo hay hạc dở là gat ra, quanh đập không thương tiếc. Và câu tiền kiểu cơm gạo. Ví dụ hạc chủ yếu là ở trường A, sau đó hạc thêm ở trường B mà nghĩ là trường B ngon hơn, thì sẽ ghi

trên facebook hay sơ yếu lý lịch là em tốt nghiệp trường B, dù trường B mình chỉ tham gia 1 khóa học lấy cái đíp lôm ma (diploma) hay chỉ là cái xơ tí phi két (certificate). Mà cũng không biết phiên âm này đúng không nữa, bà cô dạy Anh văn lớp 7 đọc là xơ tí phi két, lên lớp 10 ông thầy nói sai bắt đọc là xơ tí phi cay, lên đại học bà cô người Huế kêu là sờ tí phi két, cô nói mấy đứa yên tâm đi, phạt âm theo cô là đúng. Cô tốt nghiệp Cô le đờ Đông Ba, trường Tây hẵn hoi, chắc đúng.....

Xã hội giờ nó vậy, xếp loại người như

xếp loại tôm đông lạnh xuất khẩu. Nói thẳng này đại hạc hơn đúra này cao đẳng. Đúra này cao đẳng hơn đúra kia chỉ mới xong lớp 12. Nay cả đại hạc với nhau cũng chia tốp trên tốp dưới, tốt nghiệp trường tốp trên này chắc chắn là có trí tuệ hơn đúra hạc trường tốp dưới kia. Nhưng thang đo xếp loại này là gì, chủ yếu do dăm bài toán lý hóa sinh nhằm nhí nó xếp loại trong 2 ngày thi cử. Hạc hành là cả quá trình chú sao kiểm tra có 2 bữa mà biết nó giỏi hay dở? Lỡ bữa thi đó nó bị bệnh thì sao, cơ thể đau óc sẽ không minh mẫn nên không làm bài

được, bị trượt, tự nhiên bị quánh xuống tôm loại 2, không xuất khẩu được là sao? Hay bữa đó nó không hiểu, không làm được mấy bài toán đó nhưng sau này nó tự hạc, nó vẫn hiểu biết và làm được nhiều việc, vẫn thành đạt như thường.

Chúng ta nhiều lúc nhìn ngó chuyện trình độ hạc vẫn quá mức. Thật ra trình độ hạc vẫn nó không liên quan gì đến trình độ văn hóa và ngược lại. Trong khi, con người đối xử với nhau đâu phải là phản ứng trung hòa mà phải là nhân chính. Cái chỉ số thông minh IQ không là gì so với cái EQ, tức chỉ số cảm xúc, vì con người

với con người sống, làm việc với nhau không phải cứ rõ ràng 2 cộng 2 bằng 4, càng không phải made in Japan thì tốt hơn Made in China, cứ không phải tốt nghiệp trường B thì là đúra tử tế...

Ngoài ghi cho được trình độ hạc vấn để tăng danh, anh Tống cũng ham quan hệ ghê lắm. Suốt ngày cũng khăn gói đi tìm cha nuôi, mẹ nuôi. Một bây giờ nó thế. Người nổi tiếng phải có ai đó nuôi chứ tự mình lớn lên không được. Phải lên báo bừa chụp với cha nuôi tỷ phú X trên thảm đỏ, bừa thì ăn trưa với mẹ nuôi triệu phú Y, bừa thì đi mua sắm với anh

nuôi, em nuôi, chị nuôi, thím nuôi, mợ nuôi, cậu nuôi, bác nuôi, ông nuôi, bà nuôi.... Trừ anh nuôi thì vào doanh trại bộ đội tìm là có, các nuôi khác phải săn lùng. Vật vả lắm. Với lợi thế các sinh ngũ lưu loát của mình, Tony đã thực hiện thành công chiến dịch săn nuôi mấy năm nay, hiện đã sưu tầm được 1 ba nuôi người Hàn Quốc, một chị nuôi người Hồng Công, 1 em nuôi người Pháp. Hiện còn thiếu 1 mẹ nuôi. Mà phải nổi tiếng, triệu phú hay gì gì đó chứ không thể mẹ nuôi là bà Natapong nào đó xắn quần ngồi xắt chuối nấu cám heo ở Cambodia

được dù bà ấy có dễ thương và yêu thương mình đến đâu đi nữa.

Mấy bữa rày không viết bài. Bận. Biết đi đâu hem? Đi tham dự triển lãm du thuyền ở Dubai. Tiền đâu mua, chủ yếu đi tìm mẹ nuôí. Chu cha cái hội chợ nó lớn. Tây Tàu gì cũng toàn giàu có, ăn vận sang trọng, nước hoa đắt tiền sực núc. Lọt thỏm trong đó có anh Tống, dáng vẻ liêu xiêu, trên tay cầm hộp card. Gặp bà Tây nào cũng nhào tới how are you rồi khen đẹp, khen trẻ, cười nói huyên thuyên. Thấy bà nào châu Á nào thì cũng lao tới gập đầu cung kính nỉ nài ma rồi lập tức

xua hán duy. Nhưng 2 ngày rồi mà vẫn không đ𝐞 cập được với bất cứ bà nào chuyện you want to become my foster mother or not (dịch: bà muốn làm mẹ nuôi của tôi không), vì bà nào cũng nói 2 câu với mình là đứng dậy bỏ đi. Hém biết sao...

Sáng nay từ hotel, anh Tông lại y phục lóng lẫy lao ra hội chợ tiếp tục tìm mẹ nuôi. Vừa gặp 1 bà Pháp đang ngồi cà phê, vừa đến, mình chưa kịp bonjour thì bà đứng lên nói ngay là có phải mày muốn tìm mẹ nuôi không. Mình mừng rỡ gật đầu, ủa sao bà biết hay vậy. Bà nói

nhìn cái mặt hót hơ hót hải là biết, sáng giờ mày là đứa cháu Á thứ 4 tới ép tao thành mẹ nuôi nè. Bà nói bà từng rất giàu có nhưng giờ phá sản rồi, nợ nần chồng chất, bà đến đây để ký bán cái du thuyền bị ngân hàng tịch biên và cũng có ý tìm .....con nuôi.

Thôi chạy chạy.Tiền đâu nuôi bà.

Ngày 01/08/2013

Lời **thề**

Hypocrates

Hôm trước, một đệ tử đến tạm biệt anh

Tony và tạm biệt Sài Gòn, về Đắc Nông
để làm việc. Cậu ấy vừa tốt nghiệp đại
học y khoa Tp HCM, và về quê chú
không bám trụ Sài Gòn như các bạn trong
lớp. Nó nói em thi vào y khoa, thật ra là
không đủ điểm nếu không được ưu tiên
miền núi, nên em phải về anh à, chính cái
chữ "miền núi" đó đã giúp em có 1 cơ
hội vào giảng đường. Rồi sau vài năm
nữa, nếu muốn học tiếp thì có thể em lên
lại Sài gòn, thì cũng không muộn anh há.
Mình nói ừa, thanh niên còn trẻ, cứ trải
nghiệm, ở trên đó, em còn có thể trực
tiếp chẩn đoán mổ xé, chẳng mấy chốc

mà kinh nghiệm làm việc còn hơn các bạn ở đây, khi ra trường chuyên môn chỉ dùng lại ở việc pha trà rót nước cho các cây đa cây đề. Sống trên đời biết ơn nghĩa như em là đáng quý, lòng biết ơn là cái giúp con người khác các động vật khác, em hãy kiêu hãnh để ngẩng đầu với chính em. Chia tay, mình tặng nó cuốn sách You Can Win mà mình rất ưa thích, và dặn dò, dù gì đi nữa, phàm đã chọn nghề y cao quý, thì đừng quên lời thề Hypocrates nghen em.

Sinh viên y khoa khi tốt nghiệp, đều phải tuyên thệ, còn gọi là lời thề Hypocrates,

ông tổ của ngành y phương Tây. Coi như lời hứa danh dự của nghề. Mà tiếng Việt mình cũng hay, có 2 nghề mà người ta gọi là bác, là bác sĩ và bác tài....đơn giản vì giống nhau ở chỗ, đều nắm sinh mạng của người khác trong tay. Nên khi hành nghề phải tuyên thệ, vì 1 phút chốc nào đó, chất con nỗi dậy lấn át chất người, sẽ vì mình hay vì tiền mà đánh đổi mạng sống của người khác.

Nói đến nghề y mới nhớ, hồi còn ở quê, ở đầu thị trấn có một bác sĩ, tên An. Lúc đó còn học tiểu học, có lần sáng ngủ dậy, mình bị sốt cao rồi ói. Bà dì chạy ra

vườn hái lá chùm ruột giã rồi đắp trên trán cho mát, nhưng một hồi sau thì tình hình cũng không khả quan hơn, sốt còn cao hơn nữa, mặt mũi xanh lè. Má mình phải nghỉ dạy, lật đật đạp xe đèo con chạy ra thị trấn, ghé nhà bác sĩ An nhờ khám. Xuống xe, mình đi loạng choạng vào sân nhà Ông và có ói 1 ít vào bồn hoa, thật ra cũng chỉ toàn nước thôi chứ có ăn uống gì. Ông đi ra, đứng trên thềm cao, mặt mũi khó chịu nói sao chị lại để cháu ói vào bồn hoa, hai mẹ con đi đâu có việc gì. Má có la mình, nói sao con lại ói vào đó, rồi đứng khép nép nhìn

lên, ánh mắt van lợn, nói bác sĩ ơi giúp
giùm con chị, nó bệnh đột ngột quá. Mà
bữa nay nhà chị không có tiền, chị chưa
tới kỳ lãnh lương nên khi nào lãnh chị sẽ
mang ra liền. Thấy ông chàn chờn nên má
mình cũng tò ra khá lanh lợi khi đê cập
là có quen cô Hay, cô Thạnh, cô X, cô
Y.... tức các cô giáo cùng dạy trong
trường Ninh Quang nhưng ở thị trấn gần
nhà ông, đê ông yên tâm là không bị xù.
Nhưng ông nhìn nhìn 2 mẹ con, nhìn
chiếc xe đạp mini cà tàng rồi phán, thôi
chị đi chờ cháu đi chỗ khác đi, tui đang
bận. Mình vẫn ngồi dưới đất và ói. Má

mình năn nỉ nói bác sĩ coi cháu giùm một chút có sao không, làm ơn làm phước giùm chị, chị mang ơn suốt đời. Ông nhìn cái bồn hoa và tức giận bỏ vào nhà, đóng cửa lại. Má đứng khóc như mưa trước nhà làm mình khóc theo, con nít mà, thấy mẹ khóc là hay khóc theo. Rồi sau đó hai mẹ con ra bệnh viện huyện, ở bên kia cầu Dinh, có ông y sĩ gì đó lấy viên thuốc màu vàng đắng nghét cho mình uống hạ sốt, nằm nghỉ một lúc thì về. Mình nhở xíu, đội cái mũ vải rộng thùng thình của chị Hai, ngồi phía sau xe đạp như con cốc, vịn chặt cái yên xe vì sợ té. Lúc đạp

xe đi về ngang qua nhà ông, mình có ngoái nhìn vào. Coi cái chỗ lúc nãy ói đã có ai dọn chưa, thấy sợ hãi vì cái tội ói vào bồn hoa nhà bác sĩ...

Đối diện với nhà bác sĩ An là nhà thầy Thực, dạy Anh văn cho mình năm lớp 6. Thầy dạy rất vui nhộn nên học trò theo đônđ. Giờ thầy đã về hưu nên cùng với các thầy cô khác đứng ra thành lập quỹ học bổng khuyến học, cũng được đônđ đảo những người ở địa phương hay gốc Ninh Hòa đang sinh sống ở phương xa ủng hộ. Các thầy các cô lặn lội chạy xe đi khắp nơi từ trên xā miềñ núi đến xā

miền biển để tìm đối tượng cần trao. Anh Dương Tân Nhựt, làm việc ở viện sinh học Đà Lạt, một người anh rất thân với mình, nói em về quê đi Tony à, ngày 2/9 năm nào cũng có lễ phát học bỗng, và bao giờ cũng trong nước mắt, vì có những hoàn cảnh mà mình ngồi tưởng tượng cũng không hiểu tại sao có những con người cơ cực đến như vậy. Chỉ dừng lại ở quy mô rất nhỏ, không ồn ào nhưng quỹ của các thầy là 1 mảng màu đẹp mỗi khi nhớ về Ninh Hòa, nơi người ta biết chia sẻ động viên nhau, nơi tình người vẫn còn chan chứa lắm...

Và trên khắp đất nước hình chữ S này, không khó để bắt gặp hình ảnh những người mẹ gầy gò, quần đen và chiếc áo sơ mi đã sờn, đội nón lá, gồng mình đạp xe chở những cậu bé, cô bé nhỏ xíu như cái kẹo ngồi đằng sau ba-ga để đến trường với một niềm tin tươi sáng, rằng thế hệ người Việt tiếp theo sẽ không khổ cực như cha mẹ chúng.

Hồi xưa mà có cái quỹ học bổng này thì thế nào Tony cũng được vì đẹp trai và học giỏi...

(Tiếp tục ói, dù không bị bệnh.....)

Ngày 07/08/2013

TÂM CỦA TONI

Đọc báo thấy mọi người hay nói tâm và tầm. Tâm thì hěm biết là cái chi nên tạm thời Tony bàn về tầm. Tầm là gì thì cũng hěm biết, nhưng Tony cũng hay bon chen ý kiến là người này thiếu tầm, trè môi nói tầm ông A cao hơn tầm ông B. Search trên google chữ "tầm" sẽ thấy 1 nửa trang nói về tầm nhìn và 1 nửa trang nói về cá tầm nhập lậu. Về tầm nhìn, do 1 phần là giáo dục thuộc lòng xưa nay nên ở ta, hiếm ai tầm nhìn xa trên 10km, mà

toàn là 2km trong sương mù, nên cái gì cũng mờ mờ ảo ảo. Với quan niệm tới đâu hay tới đó, nước tới chân thì nhảy, không nhảy kịp thì ướt quần nên tầm nhìn được đào tạo chỉ có vậy. Nhiều sinh viên chỉ biết ngày mai thi môn gì vào.... tối hôm trước, do lúc đó mới lấy bài ra hạc. Thi xong hôm sau đánh chết cũng không nhớ hôm trước thi môn gì, giáo viên dạy mình là ai. Rồi cũng thành cử nhân thạc sĩ tiến sĩ, đứng vào đội ngũ trí thức. Nhưng như mình nè, trí thức gì không đọc nổi một quyển sách, thấy chữ nhiều là nhức đầu, ceng thêng. Vì thiếu tầm nên

mới có chuyện, con đường làm ra xong, khánh thành xong, sau đó mới nhớ là quên lắp cống thoát nước. Bèn lật lên để làm. Xong trải nhựa lại, vài tháng sau mới nhớ ối trời, quên đi ngầm cáp viễn thông rồi tựi mày ơi, lại lật lên để lắp. Tưởng được yên thân, vài tháng sau thì lại quên đi ngầm dây điện và lại lật lên để ngầm hóa mạng nhện....và cứ thế cứ thế....con đường nào cũng sóng sánh, lầy lội, bùn sinh; con đường nào cũng có thể để đạo diễn Châu Thổ quay "Những nẻo đường phù sa".

Giống các bác nông dân bữa giá tiêu lên

trồng tiêu, bữa giá điếu lên trồng điếu, hết chặt tiêu lại trồng điếu và ngược lại, các bạn trẻ của chúng ta hầu hết không có khái niệm định hướng nghề nghiệp. Thấy nghề nào hot là đăng ký học, năm nay đỗ xô học kinh tế, năm sau đỗ xô học bưu chính viễn thông, năm sau đỗ xô học tiếng Nga, sau đó đỗ xô học Pháp, rồi du khách Nhật qua đông thì đỗ xô học tiếng Nhật. Đỗ xô là động từ phổ biến cho tình trạng hiếu học ở ta. Nên kết quả là học văn chương ra làm xuất khẩu, học cơ khí tốt nghiệp làm ca sĩ, học múa thì ra làm giám đốc, học sư phạm ra bán bánh mì,

học IT hay kiến trúc thì giờ thất nghiệp, học Harvard giờ về bán phân...Trừ các thầy cô giáo thế hệ cũ, các giáo viên bây giờ nói chung càng trẻ, càng ngây ngô về trí tuệ, vì 20 năm nay, hiếm hoi những bạn giỏi nhất cấp 3 thi vào sư phạm, hiếm hoi các bạn giỏi nhất đại học ở lại trường làm giảng viên. Bạn Tony là thợ giảng 1 trường kinh tế cho biết, một cái slide giảng hoài bao nhiêu năm, vì sáng dạy, chiều dạy, tối dạy...thời gian để ăn còn không có, nên giờ vẫn cứ ra rả dân số nước ta là 80 triệu người, tỷ giá trong môn tài chính vẫn là 1 đô ăn 12,000

đồng, hay có giảng viên môn điện tử vẫn thao thao định nghĩa " điện thoại là một thiết bị thu nhận tin hiệu âm thanh, chỉ dùng để nghe nói" trong khi học trò ngồi dưới đúra nào cũng 3G vèo vèo, đúra lo chát, đúra lo phây búc, đúra lo chơi game, ông nói gì nói kệ ông, toàn mấy cái cũ mèm, bấm google 1 phát ra ngay. Thế là ngây ngô dạy ngơ ngác, và tốt nghiệp xong thì tranh nhau đoạt giải trong game show "ai ngáo ngơ hơn".

Và mình cũng vậy. Nên không dám trách đa đa, không dám chê ai không có tâm hay tâm ngắn tầm trung. Dù đã là 1 thạc

suy và chuẩn bị làm tiễn suy, tầm nhìn xa nhất của mình vẫn là mấy tiếng đồng hồ sau. Vẫn băn khoăn không biết trưa nay ăn gì, bún bò hay bún riêu, cơm bà Cả hay cơm ông Cả... Từ 8h vào công sở là suy nghĩ cho thực đơn buổi trưa, và sau 1h30 là băn khoăn về thực đơn buổi chiều. Làm chỉ để qua ngày đoạn tháng, không bị đuối là được. Căng thẳng nhất là hôm nay hổn biết lấy cái gì của cơ quan, bữa thì ăn gấp thời gian đi cafe, bữa thì ăn giấy (in tài liệu cá nhân đem về nhà đọc), bữa thì ăn điện thoại (lấy điện thoại cơ quan nấu cháo di động với

bạn bè, tiền chùa mà). Hào hứng suốt ngày search trên mạng xem ca sĩ A đã sửa mũi chưa, diễn viên B khóa môi với thầy tu C được mấy phút? Rồi bộ phim nào mới ra, cửa hàng thời trang nào mới mở. Đầu óc căng thẳng và đầy lo toan...cho thí sinh X có thể bị loại khỏi chương trình giọng hát Việt tối nay trên tivi.

Tối nào cũng vậy, nếu không dán mắt vào tivi và lăm lăm cái di động để nhắn tin bình chọn chuyện hát hò thì sẽ đi lượn xe máy đi trà chanh chém gió, ngồi vỉa hè uống ly nước 10 ngàn và vung tay chém

gió phẫn phật về tương lai đất nước. Hoặc vừa xem tivi vừa mở laptop, vừa ôm Iphone lên facebook. Sẽ nhảy vào còm men mắng ông D không có tầm nhìn, chửi bà E vì phát ngôn ngớ ngẩn, dè bỉu ông F nói sai về kinh tế vĩ mô, đăng status toàn chuyện lớn với những câu như tao chắc là Mỹ không quánh I rắc, tao chắc luôn là giá vàng tuần sau sẽ lên 2%, tao chắc luôn sẽ là aabb ...cái có đứa nhảy vô tao chắc luôn sẽ là ccdd...nhưng ý kiến ngược lại thì sẽ dẫn đến tranh luận. Và tranh luận chưa đã thì hẹn đi cà phê offline để cãi tiếp, nói qua nói lại

rồi đên tiết nhào tới quánh nhau mẻ đầu
xói trán, mặt mũi đỏ gay đỏ gắt nói
...mẹ.. nó nói thế bô ai chịu được. Các
đề tài tranh luận thường dẫn đến đánh
nhau là " tao ăn thịt chó sao mà không
ăn", "bảo tồn giá trị văn minh lũy tre làng
cho trí thức trong thời hội nhập" hay
"nước Việt Nam ta - lớn hay nhỏ".

P/S: Đến cái tiêu đề này, chữ Toni cũng
phải là i ngắn chứ hém có nỗi cái y dài.
Tầm nhìn ngắn nên cái chi cũng ngắn.

Í, mà có cái cũng không đến nỗi....

Ngày 09/08/2013

TINH TƯỚNG

Cách đây 7-8 năm, có một bác tinh tướng vào Sài Gòn công tác. Trước đó, Tony ra Hà Nội gặp bác ấy và với trình độ "Nịnh" đạt mức thượng thừa, Tony làm bác ấy ngây ngây dại dại vì sướng. Nịnh là phải để người khác sướng, nhưng phải đầy kỹ thuật để không bị phô ... Thế là khi bác ấy chuẩn bị vào SG, có ĐT kêu Tony " mày cho tài xế đánh con xe ra đón anh ở phi trường, nhớ đi sớm nhé vì

anh đi hạng thương gia, không hành lý gì đâu, ra trước mọi người hết. Nhớ đúng giờ, anh nhắc lại này, hạng thương gia đấy nhé...". Tony" vâng hạng thương gia thì em chỉ có ước mơ cả đời cũng không dám bước lên khoang ấy, nhất bác. Em tự hào về bác". Bác ấy trong lòng hoan hỉ, liên tiếp cười rú lên từng hồi, vang rền cả sóng điện thoại....

Lúc đón được bác ấy thì sự cố xảy ra. Cậu tài xế gọi điện bảo là Ông đuổi em về anh à. Ông bảo xe Kia Ông không đi đâu. (Hồi đó cty có chiếc Kia Caren). Tony bảo thôi em về đi. Bác ấy gọi Tony

mắng sa sả " mày nghĩ sao mà đón anh với con Kia ấy", rồi cúp máy. Nghe đồn bác gọi điện ngay cho thằng X, thằng Y, thằng Z ...để đánh con Mèo hay con Cam rì ra đón. Toàn là các doanh nghiệp bán hàng cho bác ấy nên bác lúc nào cũng tự hào là "gọi phát ra ngay". Nhưng bữa đó xui, thằng X tắt máy ngoài vùng phủ sóng, thằng Y xe đang đi miền Tây, thằng Z chắc đang tắm gội gì đó máy reng hoài mà không bắt. Đâu 30 phút sau, bác ấy gọi lại Tony " thôi mày cho xe qua đón đi, Kia cũng được". Tony ghét nên nói ngay, " em rất tiếc bác ơi, tưởng bác

không đi nên em cho đi bảo trì xe rồi, 2 tiếng nữa mới xong, giờ sao bác nhỉ? Em phải làm sao?" Bác ấy giận dữ " trăng sao gì, giờ tao phải đi taxi về khách sạn thôi, chứ ngồi đây 2 tiếng có mà chết à". Hôm sau mình đi cafe với bác ấy. Gặp được 1 chủ doanh nghiệp khác cùng ngành, cũng vừa vào SG công tác, sẵn tiện nên cafe luôn. Anh chủ doanh nghiệp này nhìn mình đầy vẻ khinh khỉnh, vì mình còn nhỏ quá, ăn mặc tầm thường chỉ có gương mặt thì tương đối thanh tú. "Chào anh, anh ở Hà Nội ở khu nào nhỉ" - Tony đon đả làm quen. "Biệt thự Hồ

Tây"- anh đáp. Câu đầu tiên anh ấy hỏi lại mình là " Thế chú mày nhà cửa ở đâu, có ở Phú Mỹ Hưng không? Sài Gòn mà không Phú Mỹ Hưng thì vứt". Mình nghĩ đến cái chung cư bé nhỏ của mình, nên mếu máo hỏi lại theo anh, em nên vứt đi đâu? Anh ấy phì cười " ôi thằng này trả lời buồn cười vãi nhưng cũng là đứa khá". Chuyện trò 1 chút thì anh ấy hỏi mình " thế chú mày có biết chơi gôn không, trong này thấy chả ai biết chơi gôn cả, chán thế không biết ". Mình chỉnh ngay vì mình vốn khá ngoại ngữ " Ý anh nói golf hả? "Góp-phò, anh phát âm theo

em, góp-phò, không phải gôn, phò đọc nhẹ thôi, thế, thế...". Anh ấy, chắc ngoại ngũ là thế yêu nên tinh tướng cũng giảm đi ít nhiều, xù xuồng, ngoan ngoãn phát âm theo như 1 cậu học trò. Thấy đói phương choáng nhẹ, Tony bồi thêm " cái đấy lâu rồi em không chơi nữa anh à, bây giờ mấy đứa cháu của em nó chơi, anh muốn chơi thì em bảo nó qua đón anh đi". Anh ta mặt tái lại, nhưng cũng vót vát " thế bây giờ đằng ấy...chơi..chơi..gì?" "-À, bây giờ chúng em chơi Boomerang, phát âm theo em, búm-mơ-răng". Anh tinh tướng phát âm

theo, búm mơ dăng , môI răng rung bần bật vì sợ sai. Tony nạt nộ "phát âm phải cho đúng, răng không phải zăng". " Thế cái đó thế nào, anh chơi được không?"- Anh ấy hỏi, nước mắt lung tròng. Tony bảo "được anh, nhà anh nếu có ít nhất 200 mét ngang thì chơi được, ném cái này đi, phải có không gian để ném. Em ở chung cư nên rộng, ném suốt ngày. Một quý tộc trên thế giới bây giờ đấy"

"200 mét cơ à"...Anh ta lầm bẩm,"-biệt thự Hồ Tây của mình thì to vật vã, nhưng 200 mét ngang thì không tới" . Tony kết luận " vậy khỏi nghĩ đến uống công anh

à, anh chỉ chơi được "góp-phò" thôi". Anh ấy vừa nhấp ly cafe, vừa lầm bập tập phát âm: góp phò, búm mơ zăng....,. Giờ thì mình mới có dịp nhìn kỹ. Giữa 1 quán cafe máy lạnh, một anh trung niên ăn mặc bánh bao, với hàm răng vẩu (hô) nhẹ, xỉn màu tê-ra-xi-lin, giữa các kẽ răng có chút ít màu đen thuốc lào, khe khẽ tập phát âm tiếng Anh... đôi vai nắc rung lên rung xuống theo nhịp 2/4 do vừa khóc xong, ai cũng thấy dễ thương và đáng yêu đến lạ.

Ngày 14/08/2013

...Lĩnh

Khoảng hơn chục năm trước, Tony có đi làm cho 1 xí nghiệp giày XK. Bên Hàn Quốc cung cấp 1 loại keo dán đế, có chứa dung môi dễ bắt lửa, nên căn dặn công nhân tuyệt đối không được hút thuốc trong nhà xưởng. Nhưng vừa quay đi thì có cậu công nhân móc ra làm điều vì thèm, thấy quản lý tới thì vội ném xuống sàn rồi lấy chân giẫm lên. Có lần vừa ném xuống, trúng vào lọ keo bị đổ, thế là cháy bùng lên. Mời lên phòng kỷ luật thì gật gật gù gù dạ em hiếu, em hứa,

em thè...., nhưng hôm sau vẫn chứng nào tật đấy. Tony phải đề xuất cho nghỉ việc vì chẳng mấy chốc mà nướng hết mấy trăm công nhân và biến xí nghiệp thành lò quay. Lúc đó có quánh có đập nó thì sự cũng đã rồi.

Giao thông ở ta là nơi béo đèn (biểu diễn) cái liều nhiều nhất. Xa lộ, cao tốc và thình lình những người băng qua đường, trèo lên dải phân cách dưới làn xe vun vút. Cầu vượt bộ hành chỉ dành cho vài cặp tình nhân leo lên đó để ngắm xe, cãi vả nhau để lao xuống tự tử cho dễ (giống phim Hàn). Hay những bạn tho

ngày đi ngược chiều hay đường cấm, vừa đạp xe vừa hát, vừa đạp xe vừa gặm bánh mì, nó tông 1 phát thì "câu hát ngân lên bỗng tắt nửa chừng".... Những chiếc xe máy chạy cắt ngang đầu xe hơi cái rẹt, chỉ 1 phút lơ là của tài xế xe hơi là có thể leo lên nóc tủ suốt ngày ăn chuối xanh, ngắm gà khỏa thân, nhưng chỉ có người nước ngoài là thấy sợ, người Việt thấy bình thường với cảnh đó. Không ai hiểu sao có một quốc gia mà giao thông rối rắm phức tạp, nhiều loại phương tiện từ thô sơ đến siêu sang tranh nhau từng mét đường, còi bóp inh ỏi, la hét gầm gừ,

ném vào nhau những ngôn từ xấu xí nhất của tiếng Việt và ánh mắt giận dữ khi va quẹt....? Nếu đụng nhau, người đi xe đạp sẽ mắng người đi xe máy, người đi xe máy sẽ mắng người đi xe hơi. Cứ xe to hơn là có lỗi trước mắt và thường nhường nhịn thì là bỏ qua, nhưng nếu sừng cồ lại thì sẽ dẫn đến tranh chấp quyết liệt, thậm chí nói có mả tấu trong cốp xe tao nha mây.

Có cái tự liều, như việc đi ngắm bão chụp hình, đứng càng sát chụp càng đẹp rồi bị sóng cuốn xuống biển, Long Vương hỏi vì sao con chết thì nói ủa ông

không check status trên facebook hôm nay à? Hay nghe nổ cái đùng thì thay vì nằm xuống hay chạy đi, lại nhao nhao chen lấn nhau coi, sau đó nếu có nổ thêm 1 cái nữa thì chết sạchtron. Chết trong ngoi ngác. Nhưng cũng có cái do người khác liều mà gây hại. Những sợi dây điện bùi nhùi dọc ngang trên phố, có thể sau 1 trận " chiều mưa giông tối" là rơi xuống đường, nếu không đứt thì cũng tòn teng móc cổ người chạy xe máy, còn nếu đứt thì rơi xuống vũng nước ở đường phố, nơi nước thoát không kịp và nước cũng là chất dẫn điện tốt. Nhưng phải có

sự cố thì mạng nhện ấy mới được tháo bỏ, còn dọn dẹp gọn gàng trước để hạn chế tai nạn thì không làm vì nghĩ không ra. Những bếp ga mini rỉ sét loang lổ vẫn được sử dụng bơm ga tới bơm ga lui cả trăm cả ngàn lần, bật lửa tanh tách trên các bàn nhậu và xung quanh là hàng chục khuôn mặt đang hau háu ngắm nhìn cái lẩu. Sự cố xảy ra 1 cái héng, thì lên bệnh viện cho bác sĩ gấp lưỡi heo ra khỏi lưỡi người. Những câu như " đưa tao ăn cho, chết chóc gì" thường thấy khi phải đỗ bỏ thức ăn bị ôi thiu, khoai tây lên mâm, bánh kẹo nhuộm màu công nghiệp...vì

tiếc, ngộ độc rồi thì mới vừa khóc vừa ói nói dạ để em rút kinh nghiệm. Nhiều người Trung Quốc khi Tony đề cập đến thực phẩm có quá nhiều hóa chất của nước họ, họ trả lời tinh bợ "thì cũng sống là bao, 80 tuổi là cùng chứ gì...." như một cách bao biện rất phổ biến.

Chúng ta hay đổ tai nạn giao thông là do đường sá chật chội xuống cấp, nhưng đó chỉ là 1 phần. Ở Trung Quốc, hệ thống đường sá cực tốt, ở một số thành phố duyên hải thậm chí nhất nhì thế giới, nhưng tai nạn giao thông vẫn xảy ra nhiều, vì cái sự liều của người dân. Ở

ngoại ô Tp Thanh Đảo, có lần anh Lý đang lái xe hơi chạy trên đường thì phát hiện anh Chu đi xe máy ở chiều ngược lại, thế là anh Lý vội thắt (phanh) xe cái két, chắc chỉ để chào hỏi nỉ hao mà cho vui. Máy chiếc xe đang chạy phía sau xử lý không kịp, thế là tông đít xe anh Lý cái rầm. Đợi miết không thấy anh Lý xuống xe vung tay chửi bới như mọi khi, tới mở cửa thì mới thấy anh Lý đã chết trên vô lăng. Hóa ra anh Lý vừa lái xe 1 tay, còn 1 tay kia...móc cứt mũi - một thói quen rất đáng yêu ở châu Á - thì bị tông từ phía sau nên 2 ngón tay (đang

năm trong mũi, bị lực quán tính) đâm thẳng vào sóng mũi lên tận mắt, ngập thở, chết.

Và báo chí thống kê, trên khắp Trung Quốc, 1 năm có khoảng 600,000 công nhân chết vì làm việc quá sức và vì các lối ngáo ngơ, bất cẩn, liều mạng.

Ở đời, liều thì sẽ lĩnh.

Ngày 20/08/2013

Weak kidney

Rồi mãi Tony cũng chấp nhận cho phóng viên một đài truyền hình nợ phỏng vấn.

Phóng viên (PV): Xin chào anh Tổng

biên tập. Xin anh Tống cho biết vì sao
gọi là Tony và vì sao có chữ "buổi sáng"
ở đây ạ?

Tony: Tony là tên tiếng Anh của tôi. Còn
"buổi sáng" là vì tôi muốn cạnh tranh với
các tờ báo có chữ "morning" trên thế
giới như Bangkok Morning hay New
York Morning...

PV: Vậy thưa anh Tống, mục đích xây
dựng Tony Buổi Sáng (TBS) là gì? Tại
sao anh không ra mặt và xây dựng thương
hiệu cá nhân, để có thể nổi tiếng và đi
diễn thuyết, xuất bản sách để kiếm tiền
và kiếm danh như tiến sĩ A, giáo sư B,

nhà văn C, diễn viên E, đạo diễn F....?

Tony: Dạ thưa vì tôi khác. Tôi chỉ muốn chia sẻ cho vui. Lúc nào tôi ờn, hết muốn chia sẻ thì tôi sẽ đóng facebook, chuyển qua mở quán Tony Buổi Trưa, cạnh tranh với 1 số tiệm bán thức ăn nhanh. Tôi không phải là cây bút thương mại, bên Mỹ gọi là opinion leader, thường xây dựng 1 hình ảnh tuyệt vời lung linh tài giỏi và đạo đức vô cùng để dân chúng ngưỡng mộ, thật ra những điều họ nói hay viết đều có trong sách khác, họ tổng hợp lại chứ ít ai sáng tạo ra cái mới. Rồi cô biết không, họ khéo léo lái đám đông

theo hướng có lợi cho họ hay công ty họ đang làm, ví dụ chê bất động sản đắt giá rẻ rồi mua hay nói mọi người nên mua cái gì đó rồi bán... Tôi bán phân, không làm được chuyện này. Mặc dù chỉ là 1 tên thương lái, về ngoại hình, tôi hơn hẳn các người mẫu. Về gương mặt, tôi không thua bất cứ diễn viên nào. Về khả năng viết lách, thì như cô thấy đấy, ở châu Á tôi chỉ sau Mạc Ngôn... về độ tuổi.

Phóng viên: Xin anh cho biết vì sao anh lúc nào cũng không khiêm tốn như vậy? Tôi nghĩ một số độc giả không có óc hài hước rất dị ứng và ghét kiểu người như

anh...

Tony: Ai ghét, cô chỉ tui coi....

Phóng viên:...(Ủ ơ, cứng họng, nghiệp vụ trong trường báo chí chưa dạy phải phản ứng thế nào với đối tượng khùng nhẹ này..)

Tony (làm bầm): Ai ghét, tui quánh bầm mắt

PV: Dạ. Câu hỏi cuối, nếu nói ngắn gọn 2-3 chữ về mình thì anh sẽ nói thế nào?

Tony: Giàu và đẹp

Cô phóng viên vừa nghe vừa hí hoáy ghi chép vào sổ. Thằng quay phim ngồi cười hả hả, nói sao mà 2 đứa em mê anh quá

hà. Cười nhiều quá nên sau khi 2 đứa nó đứng lên đi về, thấy something còn đọng lại ở dưới ghế. Cái này ngoài bắc gọi là mót, ở trung gọi là té, trong nam gọi là són.

Kết luận: Tuổi trẻ bây giờ thận yếu.

Ngày 26/08/2013

Chuyện hạc chuyện hành

Tập 1: Quân cờ di động

Tốt nghiệp xong cấp 3, Toni cũng bon

chen đi thi đại học. Thi vào một trường mà học sinh phải khảo sát được 1 bài hàm số, 1 bài tích phân tích đúc, rồi tính số mol vừa đủ, rồi ô mê ga tê cộng phi thì mới đậu (nhưng giờ hěm biết tính mấy cái đó để làm gì). Nhưng ai muốn học để làm giám đốc thì thời đó, chẳng có sự chọn lựa nào khác. Lúc thi, thầy cấp 3 dặn là nó hổng giống thi tốt nghiệp đâu nha, cho người ta coi bài thì người ta đậu, mình rót ráng chịu. Khó mình thì khó người ta, dễ mình thì dễ người ta nên làm bài được chưa chắc đâu nha. Nghe lời thầy, đứa nào vào phòng thi lườm

lườm, không ai nói chuyện với ai. Làm thì 1 tay viết, 1 tay phải che chắn lại, đừng để đứa bên cạnh nó coi. Lần đầu tiên đi thi mà lạnh lùng bắt ón. Thêm vụ “giám thị không được giải thích gì thêm” nữa chớ. Nghe hẻm có nhơn ven chi ráo trọi. Phòng thi thì toàn mượn của mấy trường phổ thông, mình thi ở trường cấp 3 Lê Quý Đôn còn đỡ, nghe nói có bạn phải thi bên tiểu học Văn Đồn gì đó cái ghế và cái bàn thiết kế cho các bé nhi đồng, có vài thí sinh cao trên 1m80 ngồi 3 buổi thi xong về phải ghé BV chấn thương chỉnh hình để chỉnh cột sống vì bị

vẹo, không làm người mẫu được nên đã khóc như mưa vì cái tội đi thi đại hạc.

Hồi đó có cái thằng bên cạnh, dân Sài Gòn, tên nó y chang mình nên giám thị quanh số báo danh hướng đông tây nam bắc chi thì nó cũng ngồi cạnh. Nó cho mình cục kẹo chanh xanh lè rồi xin coi bài, mình nói ngu gì mậy, cho coi rồi mày đâu tao rót sao. Nó nói hỏng sao, tao đi thi cho vui vì vài bữa nữa má tao bán nhà đi Mỹ định cư luôn rồi. Kẹo chanh thì mình có ăn rồi nên hỏi nó chử nhà mày có vòi sen đê tắm không, nếu có thì chút nữa cho tao về tắm 1 cái thì tao

cho coi (mình hồi nhỏ đến lúc đó chỉ thấy trong phim nên thích tăm thủ cho biết). Nó nói được được nên mình tháo bàn tay trái đang che bài ra cho nó cọp py liền. Bởi cái tật ham tăm vòi sen nên thẳng này cũng đâu điểm cũng ngang ngửa với mình, vô hạc được đâu 1 hạc kỳ thì đi Mỹ thiệt. Chứ nó mà hạc luôn thì tới năm 2 thế nào Tony cũng tổ chức chặn đường quanh, lột áo quay phim tung lên mạng cho chừa tội dám lừa Tô Ni
(P/S: Xuống tone: bạn ơi, giờ mình mất liên lạc với bạn rồi, mình có qua Mỹ mấy lần, cũng có nhìn nhìn xung quanh

nhưng hěm thấy bạn. Nếu bạn có đọc bài này thì nhǎn tin cho mình qua fb nha đê nhận những món quà xinh xắn...)

Tập 2: Trời xanh qua kẽ lá

Vào hạc mới choáng. Choáng ngợp trước các hạc hòm (tức học hàm) và hạc vị của các thầy cô, thấy ai cũng ra giáo trình có các ký hiệu PGS, GS, TS, PTS, ThS phía trước tên riêng, làm học trò ngưỡng mộ quá đỗi. Do yếu tố lịch sử khách quan, phần lớn được đào tạo ở

Đông Âu và Liên Xô với cách phân loại hạc vị khác. Về nước, một số thầy cô với tấm bằng phó tiến sĩ (nghe nói học lâu hơn thạc sĩ nhưng chưa tới mức của tiến sĩ), nghe nói bỗng dung ngủ 1 đêm thức dậy trở thành tiến sĩ với chương trình hợp pháp hóa tiến sĩ theo nhu cầu đổi mới, vì liên kết với Anh, Pháp, Úc, Mỹ,... phó tiến sĩ không có cấp tương đương để trao đổi hạc thuật, nên nước ta không còn phó tiến sĩ nữa. Các bác tiến sĩ cũ vội vã đi in lại name card mới tên gọi "tiến sĩ khoa học-TSKH", quyết không đồng sàng dị mộng. Nhiều thầy cô

tranh thủ học thêm ngoại ngữ nên nắm bắt và đọc được các giáo trình bằng tiếng Anh, trở thành các cây đa cây đề, được nhiều sinh viên tôn trọng và yêu mến. Một số giảng viên khác đuối quá nên thôi phân công gì giảng đấy, nhiều lúc cũng không rành lăm vấn đề họ giảng nên nếu bị sinh viên chất vấn ngược sẽ dùng quyền lực "cả vú lấp miệng em" mà trả lời, khiến sinh viên hết sức sợ hãi. Lên trường nghe thông báo nghỉ học do bữa đó cô bịt là đúra nào đúra nấy mừng hết lớn, liền tổ chức đi câu cá hay coi... cò ở vườn cò. Dù giáo trình khá tiên tiến

nhưng phương pháp dạy và học vẫn thụ động, sinh viên vào ngồi chờ thầy đến, nói gì nghe đấy, đọc gì chép đấy. Các thầy cô trở thành các phát thanh viên với những giọng đọc truyền cảm và các sinh viên là các tay chép chuyên nghiệp sau 4-5 năm. Sinh viên hào hứng được 15 phút là gục ngã xuống bàn và ngáy vang như sấm. Giảng đường là các miên trường khổng lồ với những lời thỏ thẻ qua micro ru ngủ ngon giấc hàng ngàn sinh viên bao thế hệ...

Rồi ngủ mãi cũng có ngày bạn đập dậy, dậy đi, tới ngày tốt nghiệp rồi. Chu cha

mừng húm. Nói ủa tốt nghiệp rồi hả mây.
Vài đứa hạc giỏi thì bảo vệ luận ven, còn
lại là thi tốt nghiệp. Toni cũng nằm trong
danh sách được bảo vệ vì hạc giỏi. Các
luận văn cử nhân thường là các công
trình sao chép công phu từ khoa này sang
khoa khác, khóa này sang khóa khác, nên
giờ thú thật không nhớ đề tài mình viết
về cái gì nữa. Ngày ra trường, xúng xính
áo quần tốt nghiệp, đứng cho ông thầy
cầm cái dây nhợ đang treo lòng thòng
trên mũ hất từ bên trái sang bên phải, thế
là thành cử nhân. Mình tức cười nhưng
hỗng dám vì ông nói đây là không khí

trang nghiêm, đứa nào cười thây quanh chết. Sau khi xuống sân khấu, đứa nào đứa này cũng tranh chụp hình, đứng ẹo qua ẹo lại trước cổng trường thiệt là dễ thương, giống bên Tây. Chỉ thiếu bãi cỏ để nằm sông xoài xuống. Hồi đó chưa có vụ liệng cái bằng hay cái mũ lên trời rồi ngược lên cho người khác chụp như bây giờ.

Ông cử bà cử –sản phẩm của dây chuyền thiết bị cũ mới không đồng bộ-vừa vui vẻ hỉ hả xong phải đối mặt với thách thức đầu tiên: tìm việc. Gia đình quen biết gửi gắm thì còn đỡ, còn đứa từ cố

vô thân như mình thì suốt ngày lên báo Tuổi Trẻ, Mua Bán... đọc coi có ai tuyển dụng thì lật đật mang hồ sơ đến. Nhưng hồ sơ nộp cả chục cái mà hổn có ai gọi, sau này mới biết là vì viết thư xin việc mà giống nhau như đúc vì thói quen sao chép. Phỏng vấn thì oh sorry I am so shy, ngại ngào nói không nên lời nên nhà tuyển dụng không biết ý nó sao. Cuối cùng, mình may mắn tìm được việc làm vì 1 đêm uống café bị thức trắng, bèn sáng tạo chèn 1 bông hồng ngay vào chỗ To whom it may concern - do mới học kỹ năng insert trong winword. Rồi viền

quanh thư xin việc với Page Border nữa
chớ, hình các em bé nắm tay cầm ly kem,
in màu đỏ rực rõ. Nhà tuyển dụng vừa
thấy là gọi điện thoại mời phỏng vấn
ngay, chị nhân sự nói lúc nhận hồ sơ của
em, cả công ty từ giám đốc đến lao công
phấn khởi lắm vì nói thẳng này biết chèn
bông hồng và viền cái trang trong C.V
nè, chắc là nhân tài đây. Thế mới biết,
nhân tài là phải tỏa sáng đúng lúc.

Nhưng vô được mấy bữa thì mới ôi thôi,
cái gì nó cũng không biết. Lại tinh tướng
nói mình hạc chính quy giỏi giang, nói
không nghe, cứ nghĩ cỏ ở đồi khác thì

xanh hơn nên cứ nhấp nhôm nhảy việc.
Ông giám đốc biết nên đuổi việc luôn
cho nhanh. Tony thất nghiệp hổn biết
làm gì nên hạc cao hạc, tức thạc sĩ, và
chuẩn bị tiến tới hạc tiến sĩ ...luôn cho
đủ 25,000 tiến sĩ (chỉ tiêu của nước ta
đến năm 2020, nên hạc tiến sĩ cũng dễ,
đăng ký thi là đậu nếu tiếng Anh không
quá tệ)

Tập cuối: Trả lại tên cho em

Lên cao học và nghiên cứu sinh, thấy 1/3

học viên là thất nghiệp không biết làm gì bèn đi học; 1/3 là sự o ép của gia đình, toàn ông cha bà mẹ nói tao hạc ít mà hạc được thì “tới luôn bắc tài”, tao nuôi; 1/3 còn lại là muốn có bằng cấp để làm cái gì đó, cũng có người đam mê khoa học nhưng ít coi như con số ép xi lông, không đáng kể. Lớp chia 2-3 phe, để không trượt trong các kỳ thi, các phe tận dụng tối đa thế mạnh của mình. Ai có X dùng X, ai có Y dùng Y.., ai không có XY thì dùng Z. Ông thầy hướng dẫn của mình suốt ngày thích hót tóc ráy tai, nên nhóm mình 3 đứa phải thay phiên đưa

Ông đi ráy tai ở chung cư gì ở đường Trần Quang Diệu, Q3. Đi riết rồi lúc mình đưa đè tài nói thầy ơi em làm đè tài này được không, ông chửi quá trời. Đè tài của Toni định làm là “ Kinh doanh hót tóc ráy tai trên địa bàn quận 3, thực trạng và giải pháp”. Thì suốt ngày vô đó mà, có biết cái gì khác mô?

Rồi cũng tìm ra được 1 đè tài đe viết, kiểu cử nhân thì phân tích công ty A, thạc sĩ sē là phân tích tổng công ty B, tiến sĩ là phân tích ngành C. Luận ven thạc sĩ của mình bị hội đồng mô xé có tới 14 điểm yếu, chỉ có 3 điểm mạnh là font chữ

to dễ đọc, bìa vàng gắn lò xo và học viên
đẹp trai, trình bày lôi cuốn. Tất cả đều
vinh quy, với các luận án, đề tài " cả hội
đồng thống nhất quanh giá là có thể ứng
dụng thực tế" trong ngăn thư viện cả trăm
năm vẫn còn như mới. Hôm gặp 1 chị
kia, trước là cán bộ giữ thư viện và là
hung thần của nhiều sinh viên, giờ bỗng
dung trở thành thạc sĩ y khoa. Chị tươi
cười bảo, đề tài luận ven của chị là "Thống kê tình hình mắc bệnh ỉa chảy của
dân cư vùng Đồng Tháp Mười từ năm
2000-2005, tầm nhìn 2020". Mình hỏi
thế chị là thạc sĩ toán học thống kê à. Chị

chắc lưỡi, thống kê là thống kê thế nào, thạc sĩ y khoa hắn hoi nhá. Các thầy trong trường trong viện cả, lên đây mượn sách quen chí hết. Mấy thầy thương chí ngàn áy năm lặn ngụp trong việc phân loại sắp xếp đống tri thức ngôn ngôn kia, lại sắp về hưu rồi, có hạc hòm hạc vị thì lương hưu cao 1 chút, nên KQ toàn là chín phẩy năm, chín phẩy năm và chín phẩy năm....(dấu ấn SV 96).

Chị còn nói thêm, em biết chị Nga thu tiền trong phòng tài vụ hem, thạc sĩ tài chính rồi đó. Đè tài của chị ấy là “ Một số giải pháp phân biệt tiền giả tiền thật

khi sinh viên đóng tiền hạc phí”, đê tài dày lăm mẩy trăm trang, chỉ ấy những 30 năm ngồi đếm tiền cơ mà, kinh nghiệm cứ thế mà viết ra, tuôn trào dào dạt. Em biết chú Tư bảo vệ hem, chú ấy vừa bảo vệ xong cử nhân với đê tài “ Phương pháp sắp xếp xe đẹp và xe gắn máy gửi trong trường Đại học X theo mô hình hồi quy đa biến”, xếp loại ưu đây nhé. Chỉ Bảy lao công thì đang hạc ven bẳng 2, bên trường đại hạc tư thực thể dục thể thao Phạm Văn Mách Bảo, mới nâng cấp lên đại hạc đây, các tỉnh nước ta hình như chỉ còn Đắc Nông là chưa có đại

học em à. Xong rồi chị Bảy sẽ liên thông qua thạc sĩ thể dục dụng cụ hay tiến sĩ wushu luôn, em mà thấy chị ấy cầm chổi quét, ối giờ ơi đẹp lắm, Thúy Hiền mà thấy á, phải xách dép chạy theo gọi Mợ bảy ơi mợ Bảy....

Tin cuối : Theo PGS.TS Phạm Bích San, Phó Tổng thư ký Liên hiệp các hội khoa học kỹ thuật Việt Nam and Nguyễn Văn Túu á n <http://sgtt.vn/Khoa-giao/175221/Hoat-dong-khoa-hoc-Viet-Nam-can-cuoc-cai-cach-lon.html>, số lượng các bài báo công bố quốc tế (có bình duyệt) trong 2012 (gần 400 đại học

và cao đằng trên địa bàn cả nước) khoảng 1200 bài, thấp hơn của một ĐH của Thái Lan (ĐH Chulalongkorn hay Mahidol). Thế nhưng số giáo sư, tiến sĩ của chúng ta lại nhiều nhất Đông Nam Á với hơn 9,000 giáo sư và 24,000 the so-called tiến sĩ.

Good news: And 5 years later, it will be 24,001 vì có thêm tiến suỹ Dr Tony Tèo, Ha Vợt

Ngày 03/09/2013

Chuyện hát chuyện

ca

1. Người ta nói nhiều về vai trò của âm nhạc trong đời sống con người, đặc biệt là dân Việt, một dân tộc yêu ca hát đến nỗi quán karaoke nhiều hơn thư viện hay nhà sách. Hiếm có tiệc tùng nào tăng 2 không phải là hát Karaoke và tăng 3 cũng là hò chèo thuyền mái đầy trong nhà nghỉ. Trên tivi tràn ngập các cuộc thi âm nhạc và trên không gian ảo lẩn không gian thật, đâu đâu cũng nói về Trần Lập, Hồ Ngọc Hà....với đủ mọi lời bình thể hiện sự quan tâm cao nhất. Ít ai nói về học hành

thi cử. Ít ai nói về sản xuất kinh doanh. Hiếm thấy ai trên fb 1000 friends của mình, mà toàn là trí thức mới ghê, nói về sách này hay sách kia, các status update phần lớn là hôm nay ca sĩ này hát hay quá, ca sĩ kia hát dở quá, hôm nay chán quá... Ít ai tự nghĩ ủa sao cũng con người mà dân Hàn Quốc say sưa đọc sách, say sưa nghiên cứu và say sưa làm việc, rồi họ bước chân ra đi với câu giới thiệu tôi là người Hàn Quốc và cả thế giới thán phục, phần lớn các nước đều miễn visa cho họ, muốn đi đâu thì đi. Phần lớn thời gian của thanh niên Việt Nam bây giờ, kể

cả trí thức (tạm gọi những người tốt nghiệp đại học là trí thức), gắn liền với việc nhìn vào cái máy laptop hay cái Ipad hay Iphone...

Hằng ngày, họ vẫn say sưa về giọng hát Việt, thần tượng Việt, tài năng Việt mà chủ yếu trong đó chủ yếu là hát hò. Đã tìm tài năng Việt Nam đây sao? Tài năng của cả 1 đất nước là việc nuốt kiêm vào cổ họng hay hát 1 bài nghe giống ca sĩ nước ngoài, càng giống càng tài năng? Họ không quan tâm ngày mai tiền đâu đi chợ, giá cả sẽ tăng thế nào, làm thế nào để tăng thu nhập, ra đường làm thế nào

không bị tai nạn giao thông, ăn uống thế nào để không ngộ độc, học hành thế nào để ra trường biết làm việc và kiếm được việc làm. Có ai quan tâm 60,000 cô dâu Việt ở Hàn Quốc và cũng con số tương đương ở Đài Loan? Sao đều là con rồng cháu Tiên mà ngậm ngùi đến thế? Và đến Malaysia hay con phố Geylang ở Singapore, không khó để nghe tiếng mình vang lên giữa khu phố đèn đỏ ấy, đến độ hải quan 2 nước này, cứ phụ nữ Việt Nam sang du lịch thì phải chứng minh có đâu 1 ngàn USD trong túi để tránh đi làm gái. Hàng vạn cu li nói tiếng Việt bán mồ

hở quần quật trên những công trường, dưới cống, trèo cây, lau nhà cao tầng....những chỗ nguy hiểm dân bản xứ chê không làm. Một ngày quần quật, đêm về nhớ quay quắt vợ con ở quê nhà hình chữ S. Cả đến khoản nợ mấy ngàn đô vay để thế chấp đi lao động, canh cánh bên lòng.

Và mấy chục triệu còn lại ở quê vẫn đêm đêm hướng lên màn hình, vui vẻ cho những trò lô lăng vô bổ, thích thú với các màn lộ hàng khoe thân rẻ tiền, hay nhẫn tin khí thế để làm đầy túi tiền của 1 công ty giải trí nào đó. Mình từng chứng

kiến ở miền Tây, một nhà kia có cô con gái đi xuất khẩu lao động hay làm gì đó ở nước ngoài, 2 vợ chồng cứ nằm vỗng kẽo kẹt chờ đến 4h chiều là số đê, đánh theo các công ty xổ số. Cứ mỗi lần kẹt tiền thì "Út, mày viết thư gửi chị Hai nói gửi về ba một ít sửa cái chái, cái hiên..." đủ các lý do đê xin tiền. Ai biết những chị Hai bên kia cày chết mẹ luôn, cực khổ hay đau ốm gì cũng không dám nói, nên bên Việt Nam tưởng đi nước ngoài là hái tiền như hái lá ổi, cần là bảo gửi về. Sau một ngày mưu sinh vất vả, đêm về những chị Hai ấy nước mắt cứ tuôn trào vì thương

phận mình, rồi nhớ nhà, nhớ quê...nhớ dòng sông lục bình trôi tím ngắt, nhớ mỗi hoàng hôn bìm bìm lẻ bạn kêu tha thiết đến nao lòng....

2. Vai trò của âm nhạc thật là to lớn. Có những đội quân thắng trận như Hồng Quân Liên Xô vì họ biết cỗ vũ tinh thần binh sĩ bằng những lời như " trùng trùng quân đi như sóng, lớp lớp đoàn quân kéo về" hay tình yêu cũng nhẹ nhàng và hòa trong tình yêu đất nước " tình đã trao nhau êm đềm, gặp nhau lần nào cũng vội vì chẳng đủ gần mà giận dỗi...". Nhưng cũng có những số phận, những con người

của một vùng đất mà cứ phải đeo đắng cái nghèo cái hèn, cái bất lực và túxú tha phuong cầu thực vì trót gảy đàn bầu. Tỷ lệ phá thai của Việt Nam cao nhất nhì thế giới là vì vậy (mới có câu "làm thân con gái chó nghe đàn bầu"-một sự liêntưởng gượng ép rất nhảm của Tony).Những cô gái đất phuong Nam bước chân ngàn dặm ra đi lấy chồng Hàn chồng Đài .....hay làm gái massage bia ôm tận Mộc Châu Sơn La...cũng chỉ vì câu hát " thương những đời như lục bình trôi". Ít có cô gái miền trung nào làm nghề này vì ở miền trung đâu có nhũng

bài hát buồn như vậy. Hèm có cô gái bán bia ôm nào vào phòng sau khi sà vào lòng khách là không chụp micro hát vang trong nước mắt bài "Tội tình" với "sao anh bỏ ra đi, em nào có tội tình gì, sao anh bỏ ra đi, em nào có lỗi lầm chi..?"
Còn nếu bạn đi karaoke với 1 bà giáo sư tiến sĩ viện sĩ với các huy chương lắp lánh trên ngực, bạn sẽ nghe "dây mà đi, dây mà đi, ai chiến thắng không hề chiến bại", phải chăng họ nghe nhạc hùng hồn như thế nên mới ăn học đến giáo sư viện sĩ tiến sĩ khoa học hàn lâm?

Ca sĩ Lê Thu, hôm trước phỏng vấn có

nói hình như bài hát nổi tiếng đầu tiên nó vận vào người cô. Đó là bài " Nước mắt mùa thu", bài hát mà Phạm Duy sáng tác riêng cho cô, cho nghệ danh của cô với những câu buồn nã ruột như " nước mắt mùa thu khóc ai trong chiều, một đời ca sĩ hát trong buồn tênh". Nghe thúi ruột thúi gan. Lúc ở bên, Tony sợ vào quán của người Việt mặc dù thèm đồ ăn ở đó. Vì vào nghe nhạc buồn, nhớ quê. Có cái bài gì, "ở bên này nhớ cha nhớ mẹ, may mà thời gian trôi vun vút, không như Sài Gòn, nếu không tôi đã khóc một dòng sông". Ngồi nghe xong nước mắt cứ chảy

dài, trời đông lạnh giá, nước mắt vừa trào ra đã khô cứng trên má, gỡ ra bỏ vô ly cà phê nóng thành cà phê đá (rẻ hơn 1 usd). Công ty nào nghe nhạc sến cả ngày trước sau gì cũng phá sản. Người nào nghe nhạc sến cả ngày thì trước sau gì cũng bị chồng bỏ vợ quanh bầm mắt cho coi.

Vậy phải làm sao? Làm sao để lên dây cót tinh thần? Kinh tế đang suy thoái, nên nghe nhạc hùng hồn để có tinh thần làm ăn. Đang buôn bán ế? Bạn nên dẹp mấy nhạc râu rի nếu đang nghe. Tony cũng vậy, giờ quyết định hém coi cải lương

nữa. Coi khóc hoài. Bữa thương con Lan
bữa thương thằng Đệp. Bữa tội nghiệp
cô Lưu (hồng phái Mai thị Lưu). ....Khóc
quá nên hết muối làm ăn gì->tiền hẻm có
lại ngồi khóc tiếp. Chủ nợ tới thấy khóc
quá nên ghét, quánh thêm, càng đau đớn
nên càng khóc bạo. Lúc rảnh rỗi giải trí,
Tony sẽ chuyền qua nhạc hồng quân Liên
Xô hay xem Gangnam Style. Nghe là
hung phấn, lao đi gấp khách hàng, cười
nói lá lợi, rồi nếu nó không chịu ký hợp
đồng thì hung phấn đập phát chết tươi.
Quyết đi nhổ hết tóc bạc và kéo căng da
mặt trong chiều nay ở thẩm mỹ viện. Hay

đi làm răng cho nó lóa sáng bên nha khoa bác sĩ Bảy (chỗ Tony hay làm răng). Chiều sẽ đi thể thao, có thể là đi quanh golf hay chơi tạt lon với mấy đứa nhỏ trong chung cư. Tối sẽ đi Metro mua về 1 thùng nước collagen của chị Diệu Hiền trước khi ngủ uống 1 lon cho nó trẻ. Ngày mai, sẽ là 1 Tony đầy năng lượng, phơi phới mười tám đôi mươi, kiêu hãnh bán phân giữa dòng đời xuôi ngược.

Ngày 04/09/2013

Một đề bài cực hay và một bài văn xuất sắc. Chia sẻ cho những ai đêm khuya còn lơ mơ với văn hóa đọc

Bài duy nhất anh Tống share không phải do mình viết, nhưng cũng có nhiều tâm tình tương tự, thôi nhở thằng ku 18 tuổi ấy viết giùm

Bài: hãy để lại mình một đối thủ

Đội tuyển thể thao Trung Quốc tuy đã đoạt toàn bộ huy chương vàng tại Giải vô địch Bóng bàn thế giới, thế nhưng tôi lại không lấy làm phấn khởi chút nào cả, một cảm giác buồn bã cô đơn chỉ mong thất bại chợt trào lên trong lòng, thật là ở

trên cao không sợ gì giá lạnh. Đội tuyển Trung Quốc cần phải có một đối thủ. Mà trên đời này, chẳng phải cũng như vậy hay sao, một người nào đó mà có một đối thủ thì là điều rất hạnh phúc, bởi vì đối thủ của bạn, sẽ cùng bạn trưởng thành trên đường đời, cho đến khi bạn leo lên đến đỉnh cao nhất.

Thời thế tạo anh hùng, hay anh hùng tạo thời thế. Anh hùng thường xuất hiện từng đôi từng cặp một, Việt vương Câu Tiễn và Ngô vương Hạp Lư, Tào Tháo và Lưu Bị, Mao Trạch Đông và Tưởng Giới Thạch. Trong họ đều như đối thủ của

nhau, thế nhưng họ đã khiến cho đối phương thành công, đồng thời họ cũng làm nên chính bản thân mình, và chính vì có sự tồn tại của đối thủ, thì bản thân mình mới phải càng gắng sức gấp bội cho việc học tập, và mới đi phấn đấu. Cuối cùng mới có được công thành danh toại.

Vua Tân Thủy Hoàng thống nhất thiên hạ, tôi tin rằng thứ mà ông có được không phải là niềm vui vì mình đã trở thành người duy nhất được tôn vinh trên muôn vàn người, mà là ông cảm thấy buồn tẻ và lạnh lẽo vì không ai địch nổi mình,

không chiến mà thắng, ông đã mất đi mục tiêu phấn đấu, đồng thời cũng mất đi chính bản thân ông, cuối cùng triều đình nhà Tần đến đời thứ hai liền bị diệt vong. Lưu Bang tuy tham tiền hám của, háo sắc đẹp, thế nhưng vì có sự tồn tại của Hạng Vũ, khiến Lưu Bang đã từ một kẻ bụi đời trên phố, cuối cùng trở thành một đế vương tài giỏi, tôi tin rằng, năm Lưu Bang qua đời, người tưởng nhớ Lưu Bang nhất không phải là ai, mà ắt phải là Hạng Vũ-đối thủ suốt đời của Lưu Bang. Hạnh phúc thường khiên cho con người trở nên mê muội, thế nhưng khổ đau lại

khiến cho con người trưởng thành. Người chúng ta thường không nhớ rõ lầm chính là người mang lại hạnh phúc cho mình, thế nhưng ai là kẻ gây ra nỗi khổ đau to lớn cho mình thì thường lại khắc cốt ghi tâm. Cuộc đời không có đối thủ chính là cuộc đời không trọn vẹn. Mỗi khi tôi đọc cuốn "Khang Hy Đại Đế", thì dường như trông thấy hình ảnh vua Khang Hy chúc rượu trong bữa tiệc Thiên thọ, tôi thường cảm động đến nước mắt lung tròng, nhà vua chúc ba bát rượu, bát rượu thứ nhất kính dâng cho Hoàng thái hậu Hiếu Trang, bát rượu thứ hai kính dâng cho

các vị công thần, đến bát rượu thứ ba, Ngài nói như thế này: "Bát rượu thứ ba này, Trẫm kính dâng cho kẻ thù đã chết của Trẫm, Ngao Bá, Ngô Tam Quế, Trịnh Kinh, Cát Nhĩ Đan, còn có Thái tử Chu Tam nữa, họ đều là những anh hùng hào kiệt, chính họ mới là những người đã tạo nên Trẫm đây, họ đã ép buộc Trẫm lập nên công trạng vĩ đại. Trẫm căm ghét họ, nhưng lại kính trọng họ. Ôi, đáng tiếc làm sao, họ đều đã chết cả rồi, Trẫm buồn tẻ biết nhường nào! Trẫm không chúc họ chết đi một cách bình yên, mà chúc họ khiếp sau sống lại thì vẫn làm kẻ

thù của Trẫm!"

Thật là hào phόng biết nhường nào, thật là bất khuất làm sao.

Từ xưa anh hùng nhiều trắc trở, muôn vàn hiểm trở cuối cùng cũng như sâu tăm từ trong kén chui ra.

Hãy giữ lại một đối thủ cho bản thân mình, hãy để lại cho mình một mục tiêu phấn đấu, hãy để cho bản thân mình mãi mãi đạt dào sức sống.

Hãy chúc phúc đối thủ của mình, chính vì có họ, bạn mới có thể giành được vinh vang của ngày hôm nay.

Hãy quý trọng đối thủ của mình, bởi vì

rồi có ngày bạn sẽ phát hiện, vai trò không thể thay thế được của họ lại ngự trị trong lòng bạn.

Chúng ta không làm người cầu mong thất bại một cách cô đơn, chúng ta là những hảo hán bằng xương bằng thịt, chúng ta kính trọng đối thủ của chúng ta, để đối thủ và chúng ta cùng nhau tiến bộ, cùng nhau trưởng thành, tất cả chúng ta đều sẽ tiến tới có được một mảnh trời xanh thuộc về chính bản thân mình.

(Bài trích từ bài văn đạt điểm tối đa của học sinh Bắc Kinh mùa tuyển sinh 2011).

Đề bài: Đọc tài liệu cho sẵn sau đây,

làm bài theo yêu cầu:

Sau khi kết thúc Giải vô địch bóng bàn thế giới Rotterdam, giáo viên và học sinh cùng nhau thảo luận. Học sinh A nói: Tuyệt vời quá, Đội tuyển Trung Quốc lại đoạt toàn bộ chức vô địch ! Thành công này có thể nói là rất xứng đáng. Thi đấu thể thao là phải dựa vào thực lực. Học sinh B nói: Nhưng tôi lại càng mong muốn chứng kiến các tuyển thủ nước ngoài thi đấu quyết liệt và chiến thắng các tuyển thủ nổi tiếng Trung Quốc. Một quốc gia nếu độc quyền tấm huy chương vàng môn thi đấu thể thao

nào quá lâu thì thật ra sẽ không có lợi cho sự phát triển của môn thể thao đó. Học sinh C nói: Có người chủ chương, Đội tuyển Trung Quốc nên nhường một hai tấm huy chương vàng cho đội tuyển nước khác, nhưng tôi lại không tán thành, nếu như cố tình thua, thì sẽ vi phạm nguyên tắc thi đấu công bằng và tinh thần Ô-lim-pich...

Giáo viên: Các em nói đều có lý, những lý lẽ này không những thể hiện trong môn thi đấu bóng bàn, mà cũng phù hợp với các lĩnh vực trong cuộc sống xã hội.

Yêu cầu: Dựa vào tài liệu cho sẵn trên

đây, mời anh/chị tự lựa chọn góc độ, tự đặt tiêu đề, liên hệ với thực tế, làm bài văn trên 800 chữ. Ngoài thơ ca ra, không giới hạn về thể loại)

Ngày 07/09/2013

Telesales

Những năm cuối đại học, có lần mình theo chân cô bạn hết sức xinh đẹp và lanh lợi cùng lớp tên V.A đi làm telesales, tức bán hàng qua điện thoại cho khách sạn Grand. Làm lương cũng khá, nhưng chủ yếu là mình vô khách sạn 3-4 sao để học giao tiếp. Đây là bước

đêm cực kỳ quan trọng để có thể tự tin nói chuyện qua điện thoại, vì đủ loại người, đủ hạng người hỉ nộ ái ố mình gặp sau này. Dù sao thì nếu họ chịu tiếp mình qua điện thoại, thì coi như thành công. Nên kỹ năng nói qua điện thoại của mình giờ rất dễ thương, ai nghe mà không hồn xiêu phách lạc mới lạ. Cũng nhờ 6 tháng làm ở đó, ngày nào cũng gọi mấy chục cuộc. Nên các bạn sinh viên có thể làm telesales để tăng cơ hội va chạm, trải nghiệm, kỹ năng ăn nói khéo léo.....mà lại còn được tiền, chả mất gì cả. Cứ mạnh dạn làm đi. Có khi gọi 100 cuộc

mà chỉ có 1 cuộc có nhu cầu, 99 còn lại
thì thôi đủ kiểu, nói nhẹ nhàng từ chối
cũng có, la hét chửi bới cũng có, cúp cái
rup cũng có...nhưng đều nên xem đó là
cơ hội được trải nghiệm, sinh viên mà,
sợ gì. Nhưng cũng có những mối tình hay
các quan hệ đặc biệt từ đó, thú vị lắm..

Giờ nghe các bạn gọi điện đến tiếp thị
bảo hiểm hay sàn vàng, đất đai, chào
hàng cái gì đó...mình đều nhẹ nhàng từ
chối, rằng cảm ơn em anh không có nhu
cầu em nhé. Mình hiểu lắm cảm giác bị
tôn thương khi ai đó quát nạt một đứa trẻ
20 tuổi những câu như là gọi gì gọi hoài

vậy, mà có tin là tao qua công ty mà đập phát chết mà không, thậm chí 1 tràng toàn tiếng đan mạch. Cũng vì công việc, vì công ty họ bắt làm, cũng vì miếng cơm manh áo cả thôi. Độc giả TBS nếu có bị gọi nhiều quá thì cũng đừng có nặng lời với các bạn nhé, coi như đó là giọng nói của anh Tống lúc 20 tuổi đi. Hồi đó, anh Tống về vắt tay lên trán suy nghĩ, cũng buồn, cũng thấy tự ái, nói thôi chắc nghĩ không làm nữa. Nhưng nghĩ lại, vài bữa tốt nghiệp xong có khi mình vào làm chỗ công ty đa quốc gia, lỡ bị bắt ngồi máy tính suốt ngày (phân tích

số liệu chặng hạn), thì chặng còn có cơ hội được nghe những lời đủ cung bậc cảm xúc như vậy nữa. Thế là sáng hôm sau khi uống cốc cà phê, lòng lại vui, lại lạc quan và cầm điện thoại lên gọi khí thế.

Khoảng cuối những năm 90, gọi chủ yếu là điện thoại bàn. Muốn tra thông tin về số ĐT hay tên chủ thuê bao thì có thể gọi 108 hay 116. Gọi 108 thì tốn tiền trong khi 116 thì miễn phí, nên tựi mình hay gọi 116. Nhớ kỷ niệm lần đầu làm telesales. Mát cả tháng đào tạo, vừa xong 1 cái là mình nhanh nhẹn lao ra chỗ

ngồi làm việc thực tập liền. Bấm 116, bên kia đầu dây vang lên 1 giọng nữ. Mình lanh lẹ hỏi " chào chị. Chị ơi giúp em số điện thoại của nhà hàng X, địa chỉ 213/15/34 Lê Văn Sĩ được không ạ?" Bên kia đầu dây trả lời tinh bợ " Sao tui biết được". Mình lặp lại yêu cầu, nhưng chị nói tui không biết cậu ơi. Mình bắt đầu mất kiên nhẫn "chị nói gì kỳ vậy, nhiệm vụ của chị là cung cấp thông tin này cho tôi chứ. Tôi không hài lòng về cách trả lời của chị. Chị tên là gì vậy, tôi sẽ nói chuyện với giám đốc của chị". Chị nói " mà cậu là ai, ở đâu". Cái mình tho

ngây khai liền, nói em là Nguyễn Văn Tèo, tên tiếng Anh là Tony, gọi đến từ khách sạn Grand Saigon. Chị ấy hỏi em làm ở bộ phận nào, dạ nói em vừa vào bộ phận telesales đó chị. Chị ấy nói, Tèo ơi là Tèo, chị Thái nè, giám đốc kinh doanh ở đây nè. Em gọi 116 phải bấm số 9 đầu mới thoát ra được, còn 116 là số nội bộ của khách sạn, là số của chị.

Trời ơi, chị ấy mới tuyển mình vô làm mà, mới train nhóm mình xong. Tự thấy mình ngáo ngơ thấy ớn, thôi chạy vô xin lỗi, nói em quên, em đã ghi vào sổ lỗi này và sẽ không lặp lại nữa. Mình đứng

trước mặt chị gãi đầu ngượng nghịu, tay chân lóng ngóng vụng về. Chị nói, khi 20 tuổi, người ta được phép sai lầm vì nhiệt tình quá.

Chị ấy khen sinh viên kinh tế ngoại thương như tựi em sao thiệt thà dẽ thương và nói, để chị đề nghị kế toán mai tăng lương cho em và V.Anh nghen.

Mình nói Dạ. Hết.

Ngày 14/09/2013

Chuyện thơ chuyện thần

Làm thơ nói chung khá khó, theo quan điểm của Tony thì làm thơ khó hơn viết văn. Viết văn thì chỉ nắm được ngũ pháp và diễn đạt, sau đó cứ để mạnh cảm xúc trôi theo dòng chữ. Còn làm thơ phải có vần, có điệu, nói ít nghĩa nhiều. Nên thường một số nhà văn không có khả năng làm thơ và ngược lại. Tuy nhiên nhiều người có khả năng vừa viết thơ, vừa làm văn...và cả hai đều dở như nhau

(ví dụ Tony). Làm thơ đòi hỏi tư duy logic và toán học nên con của các nhà thơ được cho là thông minh hơn con của nhà văn (không có kiểm chứng, Tony tự nghĩ). Các vĩ nhân trên thế giới, họ có khả năng làm thơ siêu phàm. Thường họ yêu thơ và có thể làm thơ, hay đề thơ trên vách núi kiểu "Ô hay buổi sáng hôm nay. Anh Nguyễn Văn Tèo đã đến đây", nhưng hổng hiểu sao mấy chỗ di tích lại không cho viết, nói không được vẽ bậy lên tường, chứ không thì từ chùa Một Cột đến Bia Văn Miếu đều chi chít thơ là thơ. Một người chỉ huy cũng nên có tố

chất đó, ngoài IQ cao ngất đế năm băt công việc nhanh chóng, chỉ số EQ cao giúp họ thành công trong đối nhân xử thế. Bạn hñay yêu thơ nếu bạn muốn làm sếp. Nhé.

Thơ Việt Nam vốn chịu ảnh hưởng của thơ Trung Quốc, đặc biệt là thể loại 7 chữ 8 câu (thất ngôn bát cú), hay 5 chữ.v.v..Có loại thuần Việt như song thất lục bát hay lục bát túc câu 6 câu 8 mà truyện Kiều là một kiệt tác. Luật thơ lục bát không khó, chỉ việc chữ thứ 6 của câu 8 phía dưới phải trùng ván với chữ thứ 6 của câu trên. Và chữ thứ 6 của câu

tiếp theo phải vẫn với chữ thứ 8 của câu trước. Ví dụ dăm câu lục bát hồi Tony mới học làm thơ nhé (lúc học lớp 6)

Lao xao em nhé lao xao

Lao xao mực tím với bao nụ cười

Lao xao trang sách mở rồi

Lao xao đồng lúa bầu trời mênh mông

Lao xao 1 chút nắng hồng...

Các vẫn phải gieo chính xác như ao, ông...và cũng có những vẫn đặc cách như cười, rồi, tròi...cũng được xem là hợp lệ vì có thanh bằng (bằng là dấu huyền và không dấu, các dấu khác là trắc). Kiểu "Cỏ non xanh tận chân trời, cành lê trắng

điểm một vài bông hoa" thì chữ "trời" và chữ "vài" ở đây cũng được xem là hợp lệ, còn nếu chuẩn thì phải "một vòi bông hoa".

Sau này thơ Pháp và thơ các nước khác du nhập vào, xuất hiện thơ tự do. Bằng trắc khá phóng khoáng, vẫn điệu nghe nó tron tru là được. Tuy nhiên, dân mình vẫn thích thơ cổ điển hơn.

Gần đây, phong trào làm thơ diễn ra nô nức. Nhà nhà làm thơ, người người làm thơ. Dư ăn dư uống rồi. Thơ là thú vui tao nhã, sang trọng. Doanh nhân sau khi có chút tiền, kẻ ra tự truyện, kẻ viết sách,

kẻ làm ca sĩ, kẻ làm thơ. Thơ của họ đọc lên nghe nhức nhối chuyện thu chi nợ nần mua bán sáp nhập. Rồi các bác hưu trí cũng bị lừa vào câu lạc bộ yêu thơ, phải đóng mấy chục triệu một bác để cùng nhau xuất bản, mà đọc lên na ná thơ của cụ Trãi cụ Du, nhưng xuyên suốt toàn bộ cuốn sách toàn là chuyện đánh cờ, nuôi chim. Tôi nghiệp các cụ, để dành tiền hưu trí không dám ăn dám mặc, lâu lâu có 1 cậu ở Hà Nội xuống khua môi múa mép là các cụ móc ra hết để xuất bản thơ. Mình thấy ngoài bìa ghi là "Tuyển tập thơ Tô Hưu", mình nói chắc lõi đánh

máy rồi. Các bác nói không, thơ của các cụ trong tổ hưu trí đấy.

Có lần Tony được tặng 1 tập thơ là sáng tác của các chị trong câu lạc bộ múa quạt và chơi cầu lông huyện X. "Em đọc xem thử tựi chị viết có thua kém chị Hương, chị Quan không- (Hồ Xuân Hương, bà huyện Thanh Quan)"-chị hội trưởng bảo. Tony đọc thấy buồn cười, nhưng không dám nói, chỉ giả lả chắc tầm em chưa lĩnh hội được hết, để về em đọc kỹ lại. Mấy chị nói em không hiểu thì ai hiểu, bèn hùn tiền ép Tony vào nhà hàng ăn uống, nói để tụi chị phân tích cho em

thấy, em mà không mê thì thôi. Ví dụ một bài "Trăng sáng vườn chè" để em thấy chất văn học trong dòng thơ của huyền chị nhé:

"Đêm nay trăng sáng vườn chè
Gặp thằng mất dạy nó đè chụy ra
Ban đầu chụy tưởng nó tha
Ai ngờ nó nhét mả cha nó vào..."

Các bài khác cũng tương tự. Tony nghe xong thì lạnh sống lưng, mồ hôi tuôn ra như thác. Mấy chị nói, đó là tiếng kêu phản kháng của phụ nữ vùng trung du trước ván nạn "5 dâu sắc", mà dâu sắc "hiệp" là nhức nhối nhất. Hóa ra thơ thời

đại nào cũng mang hơi thở của xã hội thời đại đó.

Dù ý chưa thanh thoát lắm nhưng Tony khen các chị gieo vẫn thế là chuẩn, mấy chị sướng tê tái. Thế là nòng nọc được các chị gấp nia nịa vào bát của Tony. À. Nói mới nhớ có lão bạn mình làm doanh nhân doanh nhéo gì đó, có tiền nên suốt ngày chỉ quanh golf và làm thơ thôi, để đời nó nể. Nhưng khổ nỗi thơ của anh ấy gieo vẫn cứ tréo ngoe cẳng ngỗng, đọc lên nghe tức anh ách. Bạn nghe thử nhé, thơ lục bát miêu tả một người chị yêu dấu nào đó của lão:

" Chị ngồi dáng vẻ bồn chồn

Hỏi ra mới biết cái lưng chị đau"

Đưa cho anh nhà thơ Y gốc Quảng Nam
để góp ý, ông buộc miệng chửi thề nói
"gieo vẫn chi mà lọa rúa bai. "Bồn
chồn" mà lại vẫn với "cái lưng" được
à?"

Lẽ nào không được?

Ngày 23/09/2013

Chuyện cái khăn lạnh

Lúc Vietnam Airlines (VNA) mở đường

bay thẳng đi London, cũng trùng hợp đợt đó mình sang Anh họp. Đi cùng là 2 anh bạn người Nhật. Mình ép 2 anh bạn đi VNA, nên phải ghé Tp HCM transit, chứ nếu không thì 2 bạn ấy bay từ Tokyo bay thẳng London, nhưng mình ép quá nên đành chiều lòng. Vì tiền vé mạnh ai nấy trả nên mình đi hạng ghế phổ thông, 2 anh bạn Nhật đi hạng doanh nhân, giá mắc gấp 3 lần nên mình muốn tiết kiệm. Mình có gì nói đó, thiệt thà chứ không có sỉ diện, nên 2 bạn Nhật hết sức yêu mến. Nhiều người khuyên nói mày làm việc với Tây không hà, nên phải diện cho nó

xứng đáng. Chứ toàn cái Vina Giày, quần áo tự may hay của Dệt May An Phước, hay nước hoa cũng mùi lúa mới của mỹ phẩm Sài Gòn, quê mùa, toàn đồ Việt Nam không có xứng, phải dùng hàng hiệu. Bỏ thêm ít tiền ngồi trên khoang doanh nhân luôn, chứ ngồi chi dưới khoang kia, nó coi thường thì sao. Tony thì không quan tâm mấy, miễn là thấy đẹp, thấy hợp gu là dùng, nhưng thật ra vẫn có sự ưu tiên hàng Việt, vì tinh thần dân tộc. Một công dân tự trọng với sản phẩm quốc gia họ sản xuất thì dân tộc đó mới tự cường. Minh nên chinh phục bạn

bè quốc tế bằng vẻ đẹp của trí tuệ, vẻ đẹp của sự chân thành...còn ngoại hình thì tử tế, sạch sẽ, tươm tất là được. Trong điều kiện hiện nay của mình, sang trọng quá thành ra không hay, mình thấy có lỗi với đồng bào của mình đang vất vả kiếm cái đưa vào bao tử cho no bụng, cho hết 1 đời người, ngoài kia.

Tony cũng hay đi Hàn Quốc, Nhật và thực sự thích cách làm, cách phát triển của họ. Người Đức cũng vậy, họ rất ủng hộ sản phẩm của nước họ với 1 tinh thần dân tộc mạnh mẽ, đôi lúc cực đoan, nhưng phù hợp cho 1 giai đoạn phát triển

nào đó. Papa Kim, tức cha nuôi người Hàn Quốc của mình kể, lúc ông ấy đi học, tức thập niên 60-70, Hàn Quốc nghèo, nghèo hơn cả miền Nam Việt nam. Tổng thống Park Chung Hy lúc đó mới suy nghĩ cách nào để phát triển kinh tế, nên mới gửi quân đi đánh thuê, kiếm tiền về làm đường sá. Phải bán máu lúc cần thiết. Người Hàn Quốc trở thành số 1 thế giới về thời gian xây dựng đường cao tốc, nhanh nhưng có chất lượng vì họ nghiêm khắc với bản thân mình. Ở Sài Gòn, có xa lộ Đại Hàn là của họ làm, với chất lượng tương đương với 1 đường

băng Tân Sơn Nhất, máy bay có thể sử dụng để đáp xuống. Tinh thần dân tộc họ mạnh mẽ đến mức, cứ vào lớp học, cô giáo sẽ kiểm tra cặp học sinh, những dụng cụ học tập nếu không phải của Hàn Quốc sản xuất sẽ bị phê bình, gửi thư về phụ huynh góp ý. Một thế hệ lớn lên trong sự quyết tâm cao độ, rằng sẽ thoát nghèo, sẽ cho thế giới biết trí tuệ dân tộc, sẽ trở nên văn minh...nên cái gì họ cũng xài của nội địa. Lòng dân thì quyết tâm nên các doanh nghiệp cũng quyết tâm không kém. Họ lùng sục đi mua các thiết bị, các sản phẩm của Nhật hay Âu Mỹ

về, lục tung hết, nghiên cứu ngày đêm không ăn không ngủ để sản xuất y chang cho bằng được, thậm chí tốt hơn, rẻ hơn. Các du học sinh khi học xong, đồng lòng kéo nhau về đất nước dù Hàn Quốc đến bây giờ vẫn trong tình trạng chiến tranh với chế độ đi lính bắt buộc. Tất cả đều bảo nhau, hãy làm thêm, làm thêm. Những người con dân tộc mình đang bán máu, bán sinh mạng để gửi từng đồng đô la về xây dựng đất nước, hà có gì mình không thêm vài giọt mồ hôi? Những công trường rầm rập, những cao ốc văn phòng đèn sáng đến nửa đêm, những học sinh ở

trần, lăn lê bò trườn dưới tuyết với 1 lời thè sē đưa đất nước tiến lên. Thư viện sáng đèn 24/24. Không nghỉ ngơi, giải trí gì hết, vì không được phép khi đất nước còn nghèo. Trên tivi là sự chia sẻ cách làm giàu, dạy ngoại ngữ, dạy đạo đức, dạy kiến thức... Cả xã hội lao vào học tập và làm việc như điên. Chỉ trong mười mấy năm, một kỳ tích sông Hàn ra đời, một Hàn Quốc kiêu hanh với ô tô, xe máy, điện tử, hóa chất, đóng tàu, phim ảnh, thời trang...không thua một quốc gia tiên tiến nào. Thế vận hội năm 1988, Seoul đã trình cho thế giới thấy, với sự

quyết tâm, không có gì là không thể. Cứ như 1 ngôn ngữ bất thành văn, 1 quốc gia phát triển kinh tế sẽ ra thế giới để trình bằng 1 cái Olympic. 20 năm sau, đến lượt người Trung Quốc với Olympic Bắc Kinh.

Từ nước chót bảng, Hàn Quốc thành nền kinh tế thứ 12 trên thế giới, dân Hàn Quốc được cả thế giới tôn trọng, hầu hết đều miễn visa cho họ, muốn đi đâu thì đi. Rảnh, nhức đầu thì đi Mỹ. Muốn ăn Pizza thì lên máy bay đi Ý....

Giờ đây những hình ảnh Hàn Quốc, gọi là làn sóng Hanlyu (한류), lan tràn khắp

châu Á. Các ụ pa với vẻ đẹp đài các, kiêu sa và hay khóc, đã quảng cáo hiệu quả ngành mỹ phẩm và thời trang của nước này. Nhớ lần Jang Dong Gun qua Việt Nam, 1 nhãn hàng băng vệ sinh phụ nữ tài trợ với yêu cầu phải mua mấy chục gói mới đổi 1 tấm vé, tạo thành sự hỗn loạn tranh giành, 1 ngày bán hết veo. Giá vé chợ đen lên gấp mấy lần. Tony thấy cả có những nhà trọ, toàn con trai, nhịn tiền ăn cơm để mua băng vệ sinh. Chen lấn coi xong, vè kề 3 ngày 3 đêm chuyện 1 tài tử đẹp trai cũng chưa hết. Còn đóng băng vệ sinh thì không biết làm gì. Nhân

dịp qua chơi nên tụi nó mới hỏi anh Tony ơi, anh thông minh anh nghĩ giúp tụi em, giờ làm gì với đống giấy này, không lẽ vứt? Mình nói thôi tụi mày bỏ vào ngăn đá tủ lạnh, lấy ra làm khăn lạnh lau cũng mát. Nhớ cho tao vài cái...

Gần đây, các ụ pa này sang nữa, vì hợp thị hiếu nên cứ sang hoài, kiếm khói tiền. Vừa xuống sân bay, dù 2h sáng cũng luôn có 1 nhóm nhốn nháo ngoài cửa đợi, băng rôn giờ cao, hình ảnh in ra cầm trên tay, khóc lên xỉu xuống. Ủ pa vừa họp báo đứng lên, lại có 1 nhóm học sinh khác lao đến, tranh giành đánh nhau để

được hôn vào ghế...

Viết đến đây. Mồ hôi đầm đìa. Tí ơi, đưa dượng cái khăn lạnh.....

Ngày 28/09/2013

Chuyện trên chuyến bay đường dài

Lại nói về chuyến bay hôm đi London. Tony ngồi hạng economy hay còn gọi là hạng phổ thông, 2 anh bạn Nhật thì đi hạng thương gia (business class), phía

trên đầu máy bay, cách nhau cái rèm. Ghế hạng thương gia thì rộng, bật ngã phía sau như cái giường nên ngủ thoải mái. Cái 1 anh bạn nói thôi mà cứ ngồi dưới đọc sách hay viết báo cáo đi Tony, tụi tao ngủ trước, xong sẽ nhường ghế cho mà, chứ bay mười mấy tiếng mà không ngủ sẽ rất mệt. Tony ngồi bật đèn lên làm việc đâu mấy tiếng thì lên đổi chỗ để ngủ. Giờ mới để ý thấy các cô tiếp viên hàng không của mình, lúc phục vụ ở khoang economy thì mặt lạnh tanh, ăn nói cộc lốc "bò hay gà", nhưng vừa kéo rèm bước qua khoang business là

nhún 1 cái, cười toe toét, dịu dàng hẵn ra, dù chỉ đi ngang qua để lên lấy thức ăn hay trao đổi với phi công trên buồng lái.

Tony đang ngon giấc thì bỗng bị đập kêu dậy. Cô tiếp viên nói yêu cầu anh xuất trình Boarding Pass. Tony ngái ngủ nên móc trong quần 1 lúc mới ra được (ý nói móc cái Boarding Pass-NV). Cái cổ nghiêm mặt, "mời anh xuống dưới kia, ngồi đúng vị trí của mình!". Tony ngáp (có che miệng) rồi tươi cười "thưa cô, chỗ này của bạn tui, cậu ấy nhường tui lên ngủ 1 lát". Cô phẩy tay, "mời anh đi cho, đó là quy định hàng không. Không ai

được phép ngoại lệ!". Gương mặt khó
đăm đăm, nói tiếng nào rõ tiếng đó cứ
như "dao cau liếc vào móm đá". Cái
mình nói nếu là quy định thì tui chấp
hành, cảm ơn cô đã nhắc nhở. Tony đi
xuống, trình bày với thằng Nhật, kêu nó
trả chỗ. Thằng Nhật ngạc nhiên, đi tìm cô
tiếp viên hỏi cho ra nhẽ. Lý luận của
thằng Nhật là chỗ của nó, cho ai là quyền
của nó. Rằng lẽ ra là đi hằng khác, mà
cái thằng Tony này nó ép tụi tao đi vì
đường bay mới mở, ủng hộ quê hương,
nên các bạn phải có thái độ nhẹ nhàng.
Nhưng cô tiếp viên đốp chát ngay, nói

chúng tôi không quan tâm ai là ai, đó là quy định. "Giá vé khác nhau, chế độ ăn uống của 2 khoang là khác nhau, ngồi lộn xộn thế này chúng tôi không phục vụ được". Giọng nói của cô càng ngày càng gay gắt và quyết liệt với các cấu trúc tiếng Anh như I dont like, if you want, you must, you have to, don't say that, how to do....

Thấy tình hình có vẻ căng thẳng, Tony mới trình bày, thưa cô, nếu cô không giận thì cho tui góp ý cái nhé. Cỗ lườm mắt nhìn, rồi gật đầu. Tony said "-cô ơi, quy định của hàng không nhiều lúc hành

khách không biết. Thật ra ở các hãng khác, có thể cũng có quy định vậy nhưng trên máy bay người ta đổi ghế cho nhau cũng bình thường thôi cô à. Nhưng mà nghề của cô suốt ngày trên này, sao cô không vui vẻ cho môi trường công việc của mình nó thoải mái, có phải hay hơn không? Tụi tui đi 3 người, 1 Việt 2 Nhật, cô xem, đều cao ráo đẹp trai, gương mặt đứa nào đứa nấy cũng ngồi ngồi thanh tú, tính tình lại hoạt bát vui vẻ. Cô nên nhìn hành khách như tụi tui mà tìm thấy niềm vui trong nghề nghiệp. Cô đẹp quá mà, cô mà dễ thương nữa thì hay biết mấy

...".

Cô tiếp viên nhìn Tony sững sờ. Chắc hồi giờ chưa ai dám nói vậy. Chớp mắt mấy cái xong cái rú lên, ôi trời ơi, anh Tống phải không. Anh Tống đây mà. Em chắc luôn. Rồi rầm rập chạy vào trong buồng kêu thêm bạn bè, Yên ơi, Oanh ơi....có Tony đi chuyến bay của mình nè, ra coi. Cái Yên cái Oanh lao ra ngay, nói ủa Tony nào, Tony Blair hả? Hay Tony Buổi Sáng? Đẹp trai vầy phải là Tony Buổi Sáng rồi. Anh ngồi đâu, ôi anh lên đây với tụi em....Nói đoạn, 3 cô kéo xèn xêch Tony vào buồng để thức ăn,

bóp tay bóp chân sờ má... Hỏi anh Tống
ăn gì em lấy, nước rau má mā đè cũng có
nè, anh uống hem? Còn nói ở ngoài anh
trẻ quá anh à, anh ăn gì mà trẻ quá. Cái
mình giả bộ giận, nói "nhưng hồi nãy
mấy cô làm tui buồn". Cô tiếp viên
trưởng nãy giờ đứng quan sát nghe hết
câu chuyện, vội xen vô "tui em hứa với
anh, từ nay về sau, tui em sẽ vui vẻ với
hành khách, ăn nói dạ thừa ngọt lịm, cái
gi gì cũng giải quyết thấu lý đạt tình. Sẽ
không nhăn nhó, cau có với hành khách
nữa. Sẽ lẽ phép dễ thương, giữ hình ảnh
đẹp của 1 hãng hàng không lớn, của một

dân tộc văn minh nghĩa tình". Cái Yên nói thêm "dù sau này có làm ở môi trường trên không hay dưới mặt đất, hay đổi qua ngành khác, em sẽ luôn luôn giữ môi trường làm việc của mình đầy ắp tiếng cười. Cám ơn anh Tống....". Tụi Nhật nhìn nhau nói đây, nó là Tống biên tập Tony Morning cơ mà, có phải chuyện chơi. Tính tình của nó lại vui vẻ hài hước một cách thông tuệ, nên hóa giải mọi xung đột căng thẳng cứ như không. Chuyến bay dài mà chẳng thấy mệt mỏi, vì nụ cười thường trực trên môi tiếp viên lẵn hành khách.

Tony ngồi đọc báo một lúc thì anh phi công cũng xuống, rủ lên buồng lái chụp hình. Tony nói cảm ơn nhưng xin lỗi vì tính hay ngượng, không muốn lên báo. "Thôi anh lên tập trung lái đi, chứ để máy bay vô vùng thời tiết xấu, bị turbulence là hành khách ói" Tony said. Anh nói, ừa, thôi em ngồi chơi uống nước rau má đi nghen, để anh lên lái tiếp.

Mình nói Dạ.

Ngoài cửa sổ, máy bay trắng xóa....

Ngày 03/10/2013

"Thì ai ơi xin đừng" !

Cách đây hơn chục năm, một diễn viên điện ảnh xinh đẹp bị lộ clip giường chiếu với bạn trai, sau đó điều tra thêm thì phát hiện thỉnh thoảng cô cũng làm nghề buôn vốn tự có, thế là cả xã hội thi nhau chửi bới cô không tiếc lời. Nhiều ông đàn ông đàn ang đường đường chính chính...cũng châm biếm chế nhạo cô như con vật, dù trước đó nếu mà được cô cầm tay thôi thì đã hồn xiêu phách lạc. Thậm chí có

người còn làm thơ dè bỉu cô với nội dung hết sức tục tĩu và được share bằng email một cách vui mừng khôn xiết. Các tin tức cập nhật liên tục khi cô bị bắt, bị đi phục hồi nhân phẩm được mọi người theo dõi sát sao với một thái độ vừa hiếu kỳ, vừa hả hê, mát lòng mát dạ. Cô toan tự tử, nhưng đã được phát hiện và cứu. Nếu cô chết, thì đến bây giờ, xã hội quên lãng cô ngay, nếu đau xót, thì chỉ có gia đình cô và vài người, may ra.

Lúc đó, mình muốn không vào vòng xoáy ấy. Đi uống cà phê cũng nghe, đi nhậu cũng nghe, thậm chí đi họp cũng nghe.

Nhiều lúc tự hỏi, có nhất thiết trí tuệ của bao nhiêu người đi săm soi 1 người đàn bà đáng thương như vậy không? Có người nói phải trị để xã hội sợ mà không bắt chước? Nhưng cũng có chừa được không? Hay thậm chí lại nhiều hơn. Rõ ràng sau sự cố đó, việc lộ clip nhạy cảm ngày càng nhiều, càng nhiều.

Gần đây, lại một sự cố khác. Một cô gái xuất bản 1 cuốn sách, có một số chi tiết phi logic, và người ta cân đo đong đếm..và rành rành là không thật. Nhưng cô thì trẻ người non dạ, nên thay vì im lặng, lại đi thanh minh thanh nga, xù lông

lên bảo vệ, nên bị ghép luôn vào tội "ghét cái thái độ". Phe bảo vệ cô khăng khăng là nên đọc tác phẩm theo hướng lấy cảm hứng và tinh thần dám đi dám làm, để ý chi các chi tiết vụn vặt; còn phe phản đối thì nói nhật ký phải chính xác 100% và phải trưng ra các bằng chứng, nếu không có phải đăng đàn xin lỗi, tự vả vào mặt mới chịu tha cho. Tranh luận dần đến cao trào, đưa ra trọng tài phân xử, lúc trọng tài chưa biết kết luận sao thì trên diễn đàn, 2 phe tiếp tục mỉa mai, công kích cá nhân, lôi bằng cấp học vấn ra mạt sát nhau, chẳng dính

dáng gì đến nội dung tranh luận.

Thời hồng hoang mông muội, cứ có sai lầm, người ta cứ sẽ trùng trị bằng một sai lầm khác, kinh khủng hơn. Lỡ chặt cây cau giết người thì sẽ sống dậy để xử tử hình kẻ thù bằng cách trung nước sôi và cắt đầu làm mắm. Trộm chó phải đền mạng. Bắt được ăn cắp phải cầu véo cho tan nát đời người ta mới hả dạ hả lòng, mới sướng tay. Giờ thế kỷ 21. Sao vẫn cứ như xưa? Cũng là con người, có phải côn trùng rắn rết gì đâu mà ghét là lấy cây đập chết hay đâu phải thời "thay trời hành đạo" như trong tiểu thuyết Kim

Dung .

Cư dân mạng quen với khái niệm ném đá. Xưa kia các nước Hồi giáo, những cô gái trót làm liều với người mình yêu, sẽ bị dân làng phạt. Cô gái sẽ bị trói giữa bãi đất trống, tất cả mọi người đi qua, nhặt 1 viên đá ném vào cô. Có viên đá to, viên đá nhỏ. Có viên rơi trúng đầu, có viên trúng mắt, trúng tay chân. Có người ném mạnh, có người ném nhẹ. Thân thể cha mẹ cô sinh ra, bị tàn phá bởi đám đông cuồng nộ. Rồi cô sẽ chết, chết trong đau đớn tột cùng của cô và trong sự vui mừng hả của dân làng.

Đặc biệt là các nhà hàng xóm, cũng có con gái xấu xí hơn, thì càng vui mừng gấp bội, sự hồn học đố kỵ. Còn ở Việt Nam cũng chẳng hơn gì, một cô gái có hoang thai, sẽ bị gột đầu bôi vôi, thậm chí thả bè trôi sông, cả làng đứng trên bờ vỗ tay, vui cười hoan hỉ, người đàn bà kia dưới sông, nước mắt ngắn dài, gọi tên cha tên mẹ, tên người thân trong tuyệt vọng và từ từ chìm xuống nước, mất hút....

Dân làng tụ họp, các cụ sai mổ lợn, ăn uống hát hò. Cả làng cười nói xôn xao, chỉ trừ gia đình cô gái nọ....

Khi cái ác đã lên tới đỉnh điểm, văn minh hãy còn quá xa vời. Dù là bây giờ, nó được gọi với một cái tên khác, hình thức khác, nhưng sự tò mò, sự hiếu kỳ, sự đố kỵ, tâm lý đám đông... vẫn khiến người ta sống hết sức khổ sở. Giá mà đám đông biết dừng lại, mỗi cá nhân (có lương tâm và có việc để làm) thôi không tham gia vào đám đông ấy nữa, thì sự việc sẽ không đẩy đến chỗ quá xa. Rồi mất hút vì sẽ một sự cố khác, tò mò hơn, xuất hiện, chắc chắn.

Hãy nhìn sự vật với ánh mắt vị tha hơn, hãy coi như là 1 sự cố trong đời sống

văn hóa văn nghệ, chún xă hội mình còn
nhiều điều phải làm lăm. Trí lực nên
dành cho việc khác, thiết thực hơn. Hãy
nhìn vào những điểm sáng của 1 bức
tranh, để thấy đời này hăy còn đẹp lăm.
Hàng Tàu vẫn có những cái xài rất được.
Tên đồ tể vẫn có những phút rất người.
Bài viết của Tống lâu lâu cũng có 1 câu
hay chứ bộ....

Xin hát câu cuối bài hát "Biển khát" của
nhạc sĩ Trương Ngọc Ninh, với giọng
nam cao quen thuộc của Tống nhé: "còn
tình yêu đó, lõi làm sē qua...."

Ngày 13/10/2013

Chuyện ở Davao

Davao là thành phố lớn nhất ở miền Nam Philippines tính về diện tích đất. Từ thủ đô Manila, bay gần 2h mới đến được. Đây là địa phương trồng chuối và dứa nổi tiếng góp phần đưa Philippines trở thành quốc gia xuất khẩu hàng đầu thế giới về 2 loại nông sản này. Nếu bạn sang Nhật hay Hàn Quốc, Trung Quốc, thậm chí ở siêu thị ở Việt Nam vẫn thấy bày bán. Chuối thì dài, to trông rất đẹp mắt, còn dứa (thơm) thì đều quả nhìn cứ như là từ một dây chuyền sản xuất công

nghiệp chứ không phải là nông sản.

Davao có biển và núi. Mà thật ra ở Philippines chỗ nào chẳng là đảo và núi rừng. Nên ngồi trên núi vẫn ăn được hải sản tươi sống, đặc biệt món cá ngừ đại dương gói lá chuối nướng, hay canh nghêu nấu lá ót thì thôi rồi. Các bạn có có món sinh tố xoài xanh, tức xoài xanh của mình, xay nhuyễn, có chút muối để hâm vị chua, quyện với vị đường và sữa, ngon như trên đời này chưa có loại sinh tố nào ngon hơn. Khu trung tâm tp Davao nhỏ, nhà cửa xen lấn trong những cây dừa, cây xoài, cây chùm ngây, cây me

....xinh đẹp như là một thành phố công viên. Tuy không sạch sẽ lấm nhưng không xô bồ, náo nhiệt như thủ đô Manila. Davao có núi cao, có ngọn Apo cao nhất nước, có nhiều bãi biển đẹp, nghe nói du lịch cũng phát triển lấm. Trong mắt tụi Tây, bãi biển ở Đông Nam Á, đẹp nhất là ở Philippines. Tony thì không tới đó, vì đợt này đi có 2 ngày, gấp rồi về có việc, chứ thường là đi công tác ở đâu cũng tranh thủ 1 buổi hay 1 ngày thăm thú phong cảnh địa phương. Đối tác đưa Tony đi về phía Tây, sâu vào trong núi. Khu này tương đối heo

hút, hầu như không có khách du lịch, chỉ là các thương nhân đến giao dịch làm ăn, hoặc mua nông sản hoặc cung cấp vật tư nông nghiệp như Tony, mới mò đến đây.

Vì phải thị sát những nông trường trồng chuối và dứa nên Tony đi khá xa tinh ly Davao. Càng đi, dân cư càng thưa thớt, cứ khoảng vài ba chục km có 1 thị trấn nhỏ. Xe chạy ngang những quả núi trồng toàn chuối hay dứa từ dưới chân đến ngọn, mình ngạc nhiên mãi, nói sao trồng được hay thế. Đất đai cũng chẳng tốt, thấy toàn đất xám pha sỏi cát. Hồi mới biết là có những công ty chuyên dịch vụ,

với những chiếc máy xúc của Mỹ to đùng, đào rất sâu thành các hố để trồng. Rẽ đậm sâu xuống tới 2 mét nên khỏi tưới nước, nên trời khô hạn vậy mà cây vẫn tốt tươi. Phân thuốc thì được phun xịt bằng máy cao áp bán kính tới vài trăm mét. Công ty dịch vụ còn nhập cả máy bay để phun xịt từ trên cao như các nông trang bên Mỹ vậy. Công nhân hàng ngày sẽ đi vệ sinh cây chuối hay dứa, bẻ bỏ hết chỉ chừa lại 1 cây con để sau này thay thế cây mẹ, giúp dồn sức cho việc ra quả, dẫn đến quả to, đều. Lịch làm đất, bón phân, tưới nước, ...thống nhất

nên nông sản có kích cỡ đều nhau, không có chuyên phân loại đến mấy phẩm cấp như ở ta. Dứa có 2 loại, dùng để ăn tươi thì khoảng 1kg/ quả, còn dùng ép nước hay đóng hộp thì 2 kg/quả. Chuối cũng vậy, một buồng chuối (tiếng Anh gọi là a bunch of bananas) có 8-10 nải chuối (hands of bananas, chắc nải chuối giống bàn tay nên từ nải dịch qua tiếng Anh là hand, các bạn trẻ nắm các từ này để dịch những cụm từ như u nang buồng chuối hay chuối cả nải nhé...), một nải có khoảng 20 quả, có 4 loại chính là xanh, vàng nghệ, đỏ bầm và vàng chanh.

Nhưng ko có loại nào ăn ngon như chuối VN. Những công ty đa quốc gia lớn của Nhật hay Hàn, Mỹ, châu Âu...đều đến đây thuê đất để làm, rồi tự bao tiêu sản phẩm. Nghe bạn kể, hồi đó thương nhân Phi đang bán cho khắp thế giới, cái bị thương nhàn Trung Quốc chơi vồ đau. Đầu tiên là thương nhàn TQ qua đặt quan hệ, mua giá cao ngất. Thế là tụi Nhật, Hàn...không mua được nữa, dần dần họ chán, tự thuê đất trồng, còn nông sản do nông dân Phi trồng quy mô nhỏ lẻ đều xuất qua Trung Quốc cả. Vụ lùm xùm biển Đông, Trung Quốc ngưng nhập

chuỗi của Philippines làm bọn họ điêu đứng hết mấy tháng, nhưng sau đó, họ đồng lòng đi mở thị trường khác, tránh phụ thuộc vào 1 thị trường. Sau đó Trung Quốc phải mở cửa trở lại, nhưng thương nhân Philippines giờ khôn, nói đưa tiền trước mới giao, chỉ chấp nhận thanh toán T.T advance, họ liên kết với nhau, kiên quyết nói không với các hình thức thanh toán khác, không thì họ không bán. Chính vì vậy, hàng hoá đến cảng Thượng Hải, chính sách nhập chuỗi của Trung Quốc có thay đổi thế nào đi nữa thì thương nhân Trung Quốc mới là người thiệt hại.

Nhớ đêm đi vô núi để ngày mai phun
khảo nghiệm loại phân bón mới, đối tác
đưa Tony đi vào rừng. Đầu tiên là đường
nhựa, cứ khoảng vài km có 1 chốt gọi là
check point, có lính bồng súng đứng, mở
cửa xe, rà soát bom mìn trên xe. Sau đó
là đường đất, tối om, và không còn các
trạm checkpoint nữa. Cái Tony cũng
hoảng, vì trước đó cũng đã diễn ra các
vụ bắt cóc thương nhân nước ngoài. Cái
Tony lấy cái áo vải jean ra mặc vào, nói
đối tác ai hỏi gì thì nói tao người Phi.
Nói tao câm và điếc bẩm sinh nha, tụi
đối tác cười hả hả, nói mày thông minh

quá, vậy mà cũng nghĩ ra được. Vì trước đó, có mấy thương nhân nước ngoài vào khách sạn, trình hộ chiếu ra, người của khách sạn thông đồng, bắn tin ra ngoài cho bọn bắt cóc biết, tụi nó nửa đêm ập vào bắt đi, giả bộ bắn bùm chéo nhưng chả chết thằng bảo vệ nào. Tony đưa hộ chiếu cho anh bạn cầm, nói mày làm sao thì làm, tao phải an toàn. Nói vậy chứ trong lòng cũng bất an, vì ngó ngoài xe, thấy xung quanh đêm tối mịt mùng, những dáng núi cao sừng sững, con đường chạy giữa rừng hun hút, không một mái nhà, không một bóng đèn, chỉ có những chiếc

xe tải chạy ngược lại. Thỉnh thoảng mới có một cây xăng, nhưng thanh toán bằng thẻ tự động như bên Mỹ, vì ở đây đã xảy ra nhiều trường hợp cướp tiền mặt.

Xe ngừng lại ở một thị trấn nhỏ xíu giữa núi rừng hoang vu. Vào nhà nghỉ chắc là lớn nhất ở địa phương. Trên tường vẫn còn loang lổ những vết đạn của các lần chạm súng trước đó. Hai anh bảo vệ ra mở cửa xe, nhìn mình dò xét. Dưới ánh đèn neon mờ mờ, ông chủ nhà nghỉ hất hàm hỏi hỏi passport đâu, thấy cao to đẹp trai nên nghi là người nước ngoài, thằng kia nói không, thằng này người

mình đó, bị câm và điếc tội nghiệp lăm. Cái ống đòi ID card, tức chứng minh nhân dân, anh bạn lanh lợi nói nó cũng bị khùng khùng nên rót măt cái cái miếng giấy để chứng minh là nhân dân rồi. Chú sure nó là nhân dân. Tony cũng giả vờ ngây ngô liền, đưa tay hái hoa bắt bướm, gương mặt thanh tú lập tức chuyển qua trạng thái hoang dại. Ông chủ nhà nghỉ vẫn nhìn với ánh mắt nghi ngờ, vừa câm vừa điếc vừa ngáo ngơ đến nỗi giấy tờ tuỳ thân cũng rót măt thì đến đây làm chi, thấy vậy, Tony lật đật bẻ viên sủi Upsa C bỏ vào ngâm trong họng, bọt trào ra khoé

miệng trông thật tội nghiệp.

Cái ông chủ hỏi ủa sao vậy, anh bạn Phi nói nó đói bụng đó, sùi bọt mép là lúc phải cho ăn, cho nó lên phòng đi. Ông tự nhiên thấy thương, nhìn mình ái ngại, kêu vợ ra lấy chuối ra đãi khách. Bà chủ từ nhà bếp chạy ra, nhìn sững sờ, đánh rơi dĩa chuối. Tony cũng há hốc mồm.
Trời ơi, Quỳnh.

Ngày 16/10/2013

Chuyện ăn chuyện

nói (Bài 1)

Gửi con thân yêu của dượng,
Bữa nay dắt con đi ăn với khách hàng,
mà dượng thấy con giao tiếp không được
hay. Nên dượng viết bài này gửi con và
các bạn trong câu lạc bộ "con-dượng".
Con đã năm cuối đại học rồi, vài bữa
nữa là ra trường, đi làm. Kỹ năng ăn nói
nó quan trọng lắm, mình ăn nói có duyên
một cái á, muốn gì được đó. Ai cũng yêu
mến, làm gì cũng hanh thông. Dượng
soạn 10 bài về kỹ năng ăn nói, con cứ
làm theo.

Bài 1: Ăn nói vô duyên

Trong xã hội mình, tồn tại một nhóm người mà người ta gọi là ăn nói vô duyên. Kiểu người này dân gian nó gọi là đồ "không duyên không dùng" gì hết. "Đồ con gái con lúra. Đồ đàn ông đàn ang"... Họ nói xong, người nghe ngượng nghịu, lúng túng, không tham gia được vào câu chuyện, khiến sự giao tiếp đến chõ bẽ tắc. Do vậy, mình phải nhìn vào đối tượng giao tiếp để có cách giao tiếp phù hợp.

Thứ nhất là chuyện trình độ văn hóa. Mình phải phán đoán xem họ thuộc tuýp

người học nhiều hay học ít mà có cách nói khác nhau. Gặp khách do điều kiện họ học hành không tới nơi tới chốn, mình đừng kể chuyện bằng cấp ra. Đừng đem kể về thành tích xưa em học đại học danh tiếng này đại học uy tín kia, lớp chuyên lớp chọn, em thi đại học mấy chục điểm, rồi chuyện bạn học, họp lớp, giảng đường... ra nói làm người kia không biết góp chuyện thế nào. Còn với người có học, cũng phải hết sức khéo léo. Tâm lý ở Việt Nam là trường công thì được đánh giá cao hơn trường tư, tốt nghiệp trường đầu vào điểm cao thì được nể hơn

trường có đầu vào thấp, nên người ta có khuynh hướng che giấu các trường học mà họ cho là không có giỏi, cốt cũng chút sĩ diện, con đừng ép.

Ví dụ dượng có lần gặp 1 chị kia, chị học 1 trường nào đó chắc cũng ít người biết. Dượng hỏi thì chị nói chị hồi xưa tốt nghiệp trường đại học Cà Mau, tức cùng trường với dượng. Cái dượng hỏi lại dạ vây chị đồng môn với em rồi, học khóa mấy nhỉ, thấy chị áp úng một hồi, nói hình như khóa năm 2000 hay sao ấy, chuyên về kinh tế mà dạy bằng tiếng Lào. Dượng nghe vậy biết là không phải rồi,

nên thôi không hỏi nữa, chỉ nói dạ, chuyển chủ đề. Mình mà vẫn vẹo thêm là làm gì trường này có khoa tiếng Lào, hay kiểu làm gì có khóa 2000, phải là K21, K22...chứ thì chỉ làm chị ấy quê. Quê thì khó huề. Chả có tác dụng gì cả. Nên con gặp ai nói tốt nghiệp trường đó trường đó, nếu mình hỏi chị biết thầy A, giảng đường B hay môn học C không, họ lúng túng nói kiểu hồi đó học nhiều lăm chả nhớ gì, thì thôi không hỏi nữa, nhé. Chuyển ngay chủ đề cho dutong. Con mà xoáy vô ép cho được thì một hồi lòi ra là chị học đại học Harvard, là trường

không có nỗi tiếng nên chỉ muốn giấu nhém đi. Con vui sướng biết bao vì tìm ra sự thật, nhưng cơ hội giao tiếp giữa con với chị ấy đến đây là kết thúc. Vì con vô duyên.

Thứ 2 là con phải có óc quan sát. Bài viết về óc quan sát, dượng sẽ viết riêng một bài. Trong giao tiếp con cố gắng để ý theo dõi, quan sát những điểm chung giữa mình và đối tượng giao tiếp, nói cái gì mà cả 2 đều hào hứng tham gia nghe và nói. Khi ngồi cùng một bà lão không còn răng, con đừng mòi bà nhai khô mực. Nói ngon lắm, ăn đi. Ủa sao răng

bà rụng hết trơn vậy, chắc bà ít quánh răng phải hem. Coi răng con nè, đều tăm tắp. Bà lão sẽ nhổ bã trầu vào mặt con. Hay con đi đám ma, con chúc tang gia có 1 ngày tang lễ thật nhiều niềm vui, hay ăn mặc quần áo xanh đỏ tím hồng, đứng chụp hình tự sướng post lên facebook, nói với gia chủ chết thì thôi chứ gì đâu mà buồn dữ vậy, ai hồng chét, còn vừa nói vừa cắn hột dưa nhả đầy nhà, móc điện thoại ra cười nói xôn xao.....thì một lúc cả tang gia sẽ bối rối. Hay đi đám cưới thì con lao lên sân khấu, rên rỉ hát mấy bài nội dung toàn tan vỡ và chia tay.

Một hồi là bị cô dâu chú rẽ rượt dí con chạy có cờ luôn. Ngoài uống cà phê với 1 nhóm bạn, con phải tìm điểm chung của tất cả mọi người để ai cũng có thể tham gia vô nói, chứ trong nhóm có 1 anh rành bóng đá, còn tất cả các chị còn lại thì chỉ biết nấu ăn, con hào hứng nói bóng đá với anh kia, mấy chị còn lại sẽ chán, muốn bỏ về. Nên người thông minh nhất là người tìm điểm chung nhiều nhất, rồi triển khai cho họ góp chuyện. Thật ra, cứ 2 người con gặp ngoài đường bất kỳ, họ đều có điểm chung cả, tại con không biết nhận ra ấy thôi. Ví dụ, họ đều là người

Việt Nam, đều biết tiếng Việt, đều đang đi xe máy, đều thích ăn cơm hơn ăn phở, đều đọc Tony Buổi Sáng....Con chụp lấy khai thác liền, thế là mọi người đều rôm rả tham gia, giao tiếp sẽ đạt đến mức xuất sắc, ai nấy đều nhìn con, yêu mến, say mê.

Nhưng con cũng phải để ý tránh làm tổn thương hay tự ái cho người nghe khi đề cập đến điểm yếu của họ. Vừa giao tiếp vài câu, mình phải lanh lợi nhận ra điểm yếu của từng người để đưa vô list các chủ đề nhạy cảm, phải lái qua đề tài khác nếu ai đó đề cập. Giả dụ trong nhóm ngồi

uống cà phê đó, có 1 anh rất xấu trai, mà có 1 chị cứ mãi huyên thuyên về sự thanh tú của dượng, thì chắc chắn anh kia cũng mặc cảm, cũng có chút buồn nhẹ. Con nghe thấy thì lập tức lái chủ đề sang hướng khác ngay. Nói " dạ mấy anh chị hem biết chứ dượng Tony của con dạo này cũng xuống sắc rồi, À, mà cái bài viết về XYZ hôm bữa chị thấy hay hem, đọc xong em cũng muốn đi Hà Giang". Cái họ sẽ nói theo ý con vừa nói. Con rút kinh nghiệm, con chỉ đề cập chuyện ngoại hình của dượng khi đi cà phê với Alain Delon hay Lương Triều Vỹ, con

nhé.

Dượng

Ngày 20/10/2013

smartphone

Tony là người thuộc trường phái cổ điển, khá bảo thủ về công nghệ, nên xưa giờ ngoài cái Ipad 4 ra, điện thoại vẫn là cái cùi bắp chỉ dùng để nghe nói nhắn tin. Một hôm, một " con" trong câu lạc bộ " con-dượng" mới đem qua tặng, nói con tặng tượng 1 cái để tượng xài, lấy tay quẹt quẹt với người ta.

Cái cũng đem về mò. Cả ngày hôm đó

hém biết xài sao. Ai gọi đến cũng không
biết bấm nút nào để nghe. Còn trong quá
trình mò, tự động nó gọi thôi lung tung
cả, Tây Tàu gì cũng nói ủa bữa nay mà
làm gì mà gọi tao điên cuồng vậy, mà cứ
alo là mà cúp. Nên bị chửi fax quá trời.
Đau nhứt là vác mệt qua Mỹ chơi , nó tự
động chuyển vùng quốc tế roaming mới
ghê. Mà mình thì ngáo ngơ vẫn để email,
facebook, skype trên đó. Ngồi mở ra thì
thấy nó chạy vèo vèo, download email
xuống quá trời, facebook cũng vậy, còn
nhanh hơn internet wifi. Một lúc sau thì
thấy tin nhắn quý khách đã sử dụng dịch

vụ GPRS với dung lượng mây chục MB và cước phí bây giờ của quý khách là 7 triệu....

Trời ơi, nước mắt lại lăn dài trên gương mặt hốc hác của một lão trung niên đã qua rồi thì xuân sắc. Nói nổ chém gió ào ào chứ có giàu có gì đâu, làm còn không đủ ăn. Nên 7 triệu là một số tiền lớn. Càng nghĩ càng hận. Bài hạc này đau quá. Nên các bạn đi hải ngoại mà có smartphone, nhớ sign out hết mây cái ứng dụng nha. Bọn nó smart quá, mình smart không lại.

Tinh thần bấn loạn. Đi giữa đại lộ Bolsa

mà vấp té mấy lần. Một cậu bé người Việt thấy vậy, chạy tới đỡ mình lên, nói ủa sao cụ không ra Phúc Lộc Thọ ngồi cà phê, mà đi đâu lang thang trên khu này vậy?

Đã buồn mà còn lại bị nói vậy nữa.
Suy sụp.

Ngày 22/10/2013

Chuyện ăn (bài 4)

Bữa nay, dượng chia sẻ về chuyện ăn. Bài này đặc biệt hữu ích cho bạn nào muốn trở thành công dân toàn cầu hay

một nhân viên kinh doanh giỏi.

Ăn là cái đầu tiên trong tứ khoái của con người. Với người Việt mình, cái ăn nó quan trọng vì mấy ngàn năm trong lịch sử, chiến tranh và đói kém liên miên. Nên mới có ăn giỗ, ăn Tết, ăn cưới, ăn mày, ăn xin, ăn năn...cái chi cũng liên quan đến việc ăn. Thậm chí một bác sĩ thường nói với người nhà bệnh nhân bị bệnh nan y là thôi đem về, coi muôn ăn gì thì cho ăn, nói vậy là biết rồi, trước khi rời khỏi cuộc đời, nên nếm được nhiều của ngon vật lạ. Tây cũng vậy thôi, họ cũng hay list ra danh mục top các món

ăn phải ăn trước khi chết. Nghe nói có chả cá Lã Vọng và chả giò của mình cũng lọt trong top 100.

Trở lại vụ ăn uống, thật ra cái ăn nó phong phú ghê lắm, vô cùng vô tận. Nhưng đặc trưng lớn nhất là ẩm thực gắn liền với sản vật thiên nhiên ở địa phương. Nếu ở nơi cây trái tốt tươi, tôm cá đầy sông....như miền Tây Nam Bộ, thì ẩm thực ở đó phong phú hơn vùng cát trắng nắng chang chang như Phan Rang. Tương tự thì ở Thái Bình, món ăn sẽ đa dạng hơn ở cao nguyên đá Đồng Văn Lũng Cú. Có lần dượng đưa đoàn khách

VN đi Ân Độ, đến ngày thứ 3 là khách
bắt đầu ngán, nói sao ăn gì cũng mùi cà
ri không vậy, lại chả có rau ăn lá gì cả,
rau ăn lá chỉ dừng lại ở salad bắp cải
còn chủ yếu là củ và quả như
cà rốt, hành tây, dưa leo, củ cải, bầu bí
và hết. Nên có ông khách đại gia ở miền
Tây nổi cáu, nói mày tiếc tiền chứ dưa
vô khách sạn 5 sao thử coi, tụi tao muốn
ăn rau muống xào tỏi, rau lang luộc, canh
mồng tơi rau đay nấu tôm, tao muốn ăn
canh chua cá kho tộ. Tony nói anh à, thiệt
là không có. Ông chửi quá nên cũng dắt
vô ăn buffet ở khách sạn lớn nhất New

Delhi, ông đi một vòng coi hết các món ăn và chửi, mẹ, biết vậy tao ở nhà cho rồi.

Ở xứ Ân hay Ả rập, nhiệt độ chênh lệch ngày đêm nó cao, nên rau ăn lá không có nhiều, và dẫn đến tập quán ăn uống như vậy. Cũng vì khí hậu nên họ phải tắm ướp thịt cá với các loại gia vị cay nồng, mới có thể bảo quản được lâu. Chưa kể là thói quen ăn bốc bằng tay, nên canh cua rau đay sao ăn được. Cũng vì thói quen ăn bằng tay mà các nước như Indo, Philippine..., dù rau ăn lá cũng tốt tươi nhưng họ không thể ăn giống mình, mà lại

chủ yếu ăn đồ nướng, các món đều trộn nước cốt dừa sền sệt để bốc lùm vô miệng cho dễ. Nên dân vùng này mun thôi là mun, lại béo bụng chứ không có thon thả giọt đàn bàu như dân mình.

Còn Trung Quốc thì khí hậu mùa đông khắc nghiệt, nên họ ăn dầu mỡ nhiều, món rau nào cũng xào và mỡ có khi ngập dĩa. Vùng Nội Mông, Mông cổ hay Tân Cương, các nước Trung Á...thì lại nấu cơm bằng mỡ cừu, nên nếu mình dị ứng với mùi cừu thì đi mấy vùng này, tốt nhất là thủ 1 vali đầy mì gói. Người Hàn thì cái gì cũng kimchi, thậm chí phở Hoà ở

Seoul dọn kèm dĩa kim chi thay vì dĩa rau thơm. Ở Nga hay Đông Âu, các món của họ mặn hơn khẩu vị của mình, như món thịt muối, cá hồi xông khói....rất mặn, thậm chí mặn đắng luôn nếu mình không ăn kèm với olive chua hay dưa leo ngâm chua.

Nói như vậy để mình chuẩn bị, trang bị cho mình kiến thức về ẩm thực trước khi đi sang đó. Nói chứ ăn uống nó quan trọng, mình đi dài ngày, không thích ứng được với thức ăn địa phương đó thì sẽ không có sức để làm việc hay học tập. Nếu mình quen cứ sáng nào cũng phải

điểm tâm bằng một tô phở, trưa phải ăn lòng lợn lá mơ, tối phải đủ 3 món canh mặn xào mới ăn vô được, thì việc hòa nhập với bên ngoài hơi khó. Như dượng, từ lúc xác định mình đi làm thương mại quốc tế, phải tập ăn uống quốc tế luôn. Có những bữa tự dượng phải lên nhà hàng Ấn Độ, thử hết mọi món từ Nan đến Masala.....nên qua Ấn ở vài tháng chả sao. Hay có bữa dượng không ăn cơm, ăn bánh mì bơ tỏi, thịt nguội, xúc xích, khoai tây....cho quen. Hay bữa nào tiền rủng rỉnh tí thi vô sushi bar ăn đồ sống của Nhật, ban đầu cũng không quen,

nhưng sau này thì ghiền luôn. Hay dương ráng ăn thịt cừu, thịt nướng kebab, fastfood...dù thấy chẳng ngon lành gì. Minh tập vậy để đi công tác, sau một ngày làm việc cật lực, tối về thì lại tiệc tùng nhậu nhẹt, hôm sau lại phải di chuyển với những khoảng cách rất xa...mình mà ăn uống khó quá, chỉ một tuần là đuối, chỉ muốn về nước chứ tiền đâu vô mấy nhà hàng Việt nam bên đó suốt ngày. Như cái anh đại gia hôm ở Ấn Độ, hôm sau đi gặp gỡ thương mại, ảnh không đi nổi, chỉ nằm ở khách sạn thoi thóp với mấy gói mì tôm chờ hôm sau

nữa thì về nước, trong khi mấy đối tác khác thì lên gấp tay bắt mặt mừng, hợp đồng ký quá trời, còn anh đại gia nọ thì lỡ hết các cơ hội. Nên chỉ về bán cho đại lý dưới ruộng dưới vườn, để ăn cá kho tộ canh chua suốt ngày chứ buôn bán quốc tế hảm được.

Hồi đó dượng có tuyển 1 nhân viên làm kinh doanh, mọi thứ đều hoàn hảo trừ ăn uống khó. Nên khách nước ngoài qua, nó nói thôi Tony à, mày cho bạn này làm văn phòng đi, chứ kinh doanh không hợp. Cá da trơn không ăn. Gà thì sợ phong sợ ngứa. Hải sản thì dị ứng. Chuối thì nói

mùi hôi. Heo bò chỉ ăn nạc mềm, chỉ luộc không được nướng.Sữa không tiêu được. Tiêu sợ nóng. Ớt không ăn.

Nên đi ăn với nó, thấy chén cơm với nước mắm mà tội nghiệp. Hỏi ra mới biết do mẹ nó từ nhỏ có chế độ ăn uống khó khăn như vậy, nên nó quen, lớn rồi sữa không được. Tính tình nó cũng bảo thủ nữa.Nên cũng thấy tội, nhiều cơ hội trải nghiệm với thế giới bên ngoài bị bỏ qua, cũng do ăn uống khó....

Chúc các con tự tin xách giỏ ra thế giới bên ngoài làm việc, học tập, vui chơi....mà không phải gấp rào cản nào.

Mình phải biết mình là ai. Nếu mình nghĩ
mình là cá mập thì phải bơi ngoài đại
dương, cá ngừ cá kiếm thì ngoài biển, cá
hô cá chép thì ra sông mà vẫy vùng...chú
quanh quẩn trong ao làng làm chi, giành
thức ăn chi với mấy con lòng tong tội
nghiệp. Còn mình lười học tập thì suốt
đời chịu phận cá lòng tong, thì thôi đừng
bon chen, ra ngoài sông 1 cái là bị nó
vớt về kho tộ hết nhá.

Dượng yêu các con nhiều lắm.....

Ngày 23/10/2013

Chuyện Rủng Rỉnh

1. Tony có chị bạn tên tiếng Hoa gọi là A Rủng, còn mình tên là A Rỉnh. Chị này sau cả chục năm làm hướng dẫn viên du lịch, ờn quá, muốn đổi nghề. Cái Tony nói thôi, em chỉ cho chị làm 1 business về xuất nhập khẩu nha. Em có đối tác bên Trung Quốc đang làm lưỡi cưa cắt đá bằng kim cương nhân tạo, tức diamond saw blade, vì chỉ có diamond mới cắt được đá granite hay marble. Em làm phân bón, thuốc sâu, hóa chất, hạt giống... nhiều mảng quá rồi, thôi chị làm đi. Cái mình hướng dẫn chị ấy làm, đưa đi gặp khách ở Gia Lai Quy Nhơn Hà

Nội...tức các nhà nhập khẩu để đàm phán thương mại chứ chị ấy gặp khách là ép shopping-thói quen của một hướng dẫn viên du lịch nước ta.

Xong cái chị bắt tay vô làm, cũng được lắm. Một hôm nhà máy sản xuất Trung Quốc giao hàng trễ, mà khách bên này hối quá, nên Tony nói chị thôi qua Trung Quốc luôn đi, săn gấp đối tác luôn biết cơ ngơi nhà máy của người ta mà làm cho dễ. Xong cái chị lật đật xin visa đi qua bển, dắt ông chồng theo. Ông chồng người Anh. Còn chị thì cũng biết tiếng Anh. Mà đối tác tức A Lin và A Che, thì

tiếng Anh viết được chứ nói hảm được, sản phẩm của nền giáo dục Trung Quốc. Chị ấy bàn thôii chị em mình học tiếng Hoa cấp tốc đi, để chuẩn bị cho chuyến đi. Chỉ có mấy tuần phải đi nên học gấp. Lên mạng rao tùng lum mới kiếm được ông thầy. Ông này dễ thương lắm, nhận tới nhà dạy cho 2 chị em. Mỗi lần ông tới, bắt ngồi chờ cả buổi, rồi chị mới gọi thầy tới rồi mày, qua hạc lẹ lên, để ông chờ. Cái Tony mới phóng xe wave alpha từ Gò Vấp xuống Thái Văn Lung hạc. Ông ban đầu cũng hảm có hài lòng về thái độ của 2 đứa, nói sao kiêu sa chảnh

chẹ quá. Sau đó thì thấy 2 chị em tung hứng vui quá nên thích thú, riết cái ghiền, ngày nào cũng đòi qua dạy. Gọi điện būa nay A Rỉnh với A Rủng có rảnh hem, thầy qua dạy nha. Thầy nhớ 2 đứa quá hè. Cái mình nói, thầy cứ ngồi nhà chờ, rảnh tui em gọi thì thầy chạy qua liền nha, kéo tui em đổi ý. Ông ngồi chờ miết, ngày nào cũng ngồi chờ rồi nhắn tin bằng tiếng Hoa khỏe không, có gì vui không...nhưng mình biết chắc mẩm là ông muốn qua dạy chứ không gì hết.

Lên đứa hết cái cắp của ông cho lừa. Thích bài nào thì lấy ra bài đó ông dạy

cho. Có bữa hém hạc, nói tài liệu thầy soạn dở quá, thôi thầy dạy trong tờ catalogue siêu thị Metro nè. Cái ống cảng thẳng dạy nào bắp cải 8,000 đ/kg, nho Mỹ 50,000 đ/kg, toàn ăn uống nhảm nhí tào lao. Có bữa thì đang hạc nửa chừng nói thầy ơi, tụi em hạc nhiều nóng não quá, thèm ăn hột vịt lộn. Ông nói đâu đưa tiền thầy đi mua cho. A Rủng đưa ống 20 ngàn, ống phóng xe như bay ra đầu đường, đem về 6 trứng, thối lại 2 ngàn. Mời ăn thì ông nói ông ăn chay trường, A Rủng giận, nói sao hồi nãy hém mua 4 trứng thôi, chứ thầy nghĩ tụi

em sao ăn nỗi mỗi đúra 3 trứng. Vừa ăn vừa xỉa xói, ông ngồi cười ha hả. Biết ông ăn chay nên A Rung nói thôi giờ sau mỗi bữa, em sẽ nấu chè chuối cho thầy ăn, nhưng bót hạc phí xuống nha. Nói giỡn mà ông tưởng thiệt, ngồi buồn xo, nói 2 đúra là chủ doanh nghiệp thành đạt mà sao đối xử vậy. Dạy lúng túng nên phát âm sai hết mấy chữ, có vẻ muốn nghỉ. Cái mình nói tùy thầy thôi, hem dạy thì tụi em tự hạc, tụi em thông minh quá mà. Ông sợ quá nói thầy nói giỡn chứ dạy chó dạy chó, miễn phí cũng dạy...

Còn đâu 2 ngày nữa lên đường nhưng từ

vụng về đàm phán thương mại 2 đứa hém
biết gì. Lo lắng quá, A Rủng hỏi thầy ơi,
hôm nay hạc tiếng Hoa thương mại nha,
thầy dạy giùm những từ như giao hàng,
chiết khấu, thanh toán, container....đi chứ
sao em biết qua bên kia nói gì với đối
tác. Ông lắc đầu nói, sao tui biết mấy từ
đó, tui chuyên dạy cho mấy nhỏ lấy
chồng Đài Loan mà. Chứ trên mạng, thầy
rao dạy cấp tốc là để đi lấy chồng chứ
làm ngoại thương phải bài bản chứ ai lại
đi hạc cấp tốc.

Sau 1 tháng dùi mài kinh sử, thầy chỉ ấy
chỉ có khả năng nói hết sức lưu loát

những câu như " anh ơi em đang gội đầu", "chồng ơi em đói bụng", "cho tiền gửi về cho mẹ em ở quê" hay "anh ơi em có bầu rồi".....

Chết. Đi đàm phán mua lưỡi cưa cắt đá mà....

2. Cái A Rủng cùng chồng khăn gói quả mướp đi sứ Tàu. Trước khi đi, công tác tổ chức chuỳnh bay (tức chuẩn bị) hết sức nghiêm túc. A Rỉnh tiễn A Rủng đi, dặn nhớ đói đáp lượm liền và sắc sảo cho nó biết phương Nam không thiếu người tài sắc nha. Chị ấy nói A Rỉnh à, em là người trên thông thiên văn, dưới

tường địa chất, em chỉ cho chị đi. Cái mình ra sức nói những điển tích sử Tây sử Tàu, để chị sang bên kia mà uốn 3 tấc lưỡi nói hay như Trương Lương, cho tụi kia nể phục. Những câu hồi xưa coi cải lương thuộc lòng như " Họa hổ họa bị nan họa cốt, tri nhân tri diện bất tri tâm" hay đọc sách về Mao Trạch Đông mà biết được như " bất đáo trường thanh phi hảo hán", rồi đến thơ Đỗ Phủ, Thôi Hiệu, Tô Đông Pha gì cũng được A Rỉnh chuyển ngữ sang tiếng Hoa trang bị cho chị ấy. Ví dụ qua đó đi với đôi tác, thấy trăng sẽ nói ngay " ngẩng đầu ngắm trăng

sáng, cuối đầu nhớ cõi hương" mà phải đọc bằng giọng chuẩn Đài Loan. Hay thấy 1 đóa mẫu đơn sẽ đọc ngay thơ về hoa mẫu đơn của Lý Bạch, leo lên lâu ăn sủi cảo thì cũng đọc vang bài Hoàng Hạc Lâu...2 chị em cuối tuần đi shopping đất cát ở Bình Dương, ngồi xe cả tiếng không biết làm gì nên A Rinh còn tập cho A Rung béo đèn (tức biểu diễn) bài Yue Liang Dai Biao Wo De Xin (tức bài ánh trăng kia nói hộ lòng em), từng do Đặng Lê Quân ca. Qua đó nếu nó mời karaoke thì kêu mở bài này, vì thuộc lòng rồi nên cứ tự tin ca, chứ 1 chữ bẻ đôi A Rinh và

A Rủng cũng hěm biết, nhưng cầm micro
là béo đèn àm àm cho tụi nó sợ.

A Rủng hết sức tự tin nên đi qua Tàu, tụi
Tàu nể lắm. Vừa xuống sân bay đã bước
đi với dáng vóc mà chị ấy cho là sang
trọng, đi 2 bước lùi 1 bước (giống nhảy
Rumba). Áo bà ba hồng, quần đen, nón
lá, trang điểm lem luốc, mở miệng nói
tiếng Tàu, hěm thèm nói tiếng Anh. Nói
theo giáo trình của thầy hột vịt lộn nên
tụi Tàu quần quýt hỏi nị hạc tiếng Hoa ở
trung tâm nào mà nghe sao ngọt ngào
quá. Lúc xe chạy ngang qua cầu, đôi tác
nói, đây là sông Trường Giang nè, A

Rủng thất thanh kêu ngừng xe lại, bước ra đứng trên cầu và chỉ ngay xuống dòng sông, nói dõng dạc: " Trường Giang sóng sau xô sóng trước - Chang jiang hou lang tui qian lang) rồi leo lại lên xe, im lặng không nói thêm. Bọn Tàu say mê, nói ô kìa, xưa nay ra đứng trỏ tay chỉ xuống sông mà phán như vậy, chỉ có bậc anh hùng kỳ tài trong thiên hạ mà thôi. Gái phương Nam thiệt là tài giỏi và xinh đẹp. Chị liền xõa tóc che miệng nói Nả lì nả lì (tức đâu dám đâu dám), y chang Tâm Tâm Như trong Hoàn Châu Cách Cách. Tới khách sạn thì đã trưa. A Rủng nói

với A Che (đối tác Trung Quốc) là tao muôn đi xì thầu (tức gọi đầu), trời nóng quá hè, hình rửa hình rửa. A Che nói hạo lơ hạo lơ, 2h tao qua đưa đi xì thầu, mày nghỉ ngơi đi. Cái A Che kẹt công chuyện, 4h mới xong, nên mới gọi vô khách sạn để hẹn lại. Ông chồng người Anh bắt máy. Ông chồng sáng giờ bức mình rồi, vì thấy A Rủng nói toàn tiếng Tàu với đám kia, không hài lòng lắm vì ông không biết tiếng, không tham gia trò chuyện được. Lúc gọi, A Che, tiếng Anh lõm bõm, thấy Tây bắt máy nên sợ quá nói 1 tràng "Hi, please tell her, that at 4

o'clock, I and Mr Lin will come to the hotel together wash her hairs" rồi cúp cái rụp, sơ hỏi tiếp hém biết trả lời. Dân dốt tiếng Anh hay vậy, giành nói ào ào, vì sợ đối tác nói 1 cái là nghe không được. "Wash her hair" ý là đưa cô ấy đi gội đầu, vì không biết nói tiếng Anh chử gội đầu ra làm sao. Ông chồng nổi cơn ghen tam bánh. A Rủng vừa toilet ra thì bị vặn veo vì sao mới qua mà đối tác đã đòi tới khách sạn rửa lông cho bà? Mà together mới ghê.

Trân sâu bu lẹo (zhen shou bu liao) !

Ngày 24/10/2013

Chuyện ở West Point

Ở Mỹ, đi xin việc làm, nếu vào thấy có ứng viên tốt nghiệp trường West Point cùng tham gia dự tuyển thì thôi coi như mình cầm chắc 1 suất rót. Đi về cho nhanh, khỏi phỏng vấn nữa. Rất đông các CEO, các sếp lớn của các tập đoàn ở Mỹ đều tốt nghiệp trường West Point chứ không phải là Harvard hay Standford, hay Yale... Ở Mỹ nghe ai nói tao từng học ở West Point, người ta cũng nhìn mình từ

trên xuống dưới, như 1 thực thể lạ, một con người hoàn hảo. Không xếp hạng được vì nó không có thể có tiêu chuẩn để xếp.

Vậy West Point là trường gì? Đó chính là học viện quân sự Hoa Kỳ. Điều khá lạ là mặc dù là học viện quân sự, nhưng lại cung cấp các quản trị cao cấp cho nền kinh tế Mỹ và thế giới. Sau 5 năm bắt buộc phải phục vụ trong quân đội, phần lớn các bạn rời bỏ binh nghiệp, học thêm một MBA rồi đi làm cho các tập đoàn. Rồi thăng tiến rất nhanh. Ở West Point, có một slogan là cứ đua cho tôi một

người không phải tâm thần, tôi đều có thể đào tạo thành 1 công dân ưu tú.

Mỗi năm WP chỉ tuyển khoảng 1300 bạn. Và trong 4 năm học, bắt buộc phải loại thải 10%. Tức năm cuối chỉ còn dưới 1000 bạn ra trường. Chương trình học từ thiên văn vũ trụ đến cách bắt tay, cách uống rượu vẫn tinh táo, cách gấp mùng mèn chiết gối đến tranh luận các tác phẩm của Victor Hugo. Trên thông thiên văn dưới tường địa chất giữa thấu nhân tâm. Tony quen với anh bạn, tốt nghiệp trường WP và đang làm sếp một công ty đa quốc gia ở Singapore, mỗi lần gặp,

ảnh kể về trường WP với một thái độ tự hào, mình nghe mà say mê, chiếc nhẫn biếu tượng của cựu sinh viên WP trên tay anh lấp lánh.

Ảnh kể, sinh viên vừa vào trường đã phải bị khủng bố tinh thần. Quan niệm là trưng nước sôi 100 độ rồi đem qua trưng nước đá. Nên sau này, dù có sự cố gì trong đời, họ cũng cảm thấy bình thường, chẳng xi nhê gì. Đầu tiên là họ nhốt sinh viên từng tốp vào trong phòng, sau đó 2h sau thì thả ra, yêu cầu trả lời các câu hỏi như có bao nhiêu bóng đèn trong phòng, bàn ghế màu gì, lúc vào mấy h mấy phút,

lúc ra mây h mấy phút, người ngồi bên trái bạn có đeo đồng hồ không, người bên phải tên gì.... Trả lời không được là failed, tự động cuốn gói về nhà. Bài học đầu tiên về ÓC QUAN SÁT, cái quan trọng nhất của một nhà quản trị tài ba. Và n bài học tương tự như vậy. Sau này, ảnh đem các bài học này chế biến lại thành tài liệu dạy sinh viên các đại học khác hay nhân viên thực tập cho tập đoàn, cứ 1 đứa "đoạt giải nhất ngáo ngơ toàn quốc" vào mà chịu học, 6 tháng sau thì lột xác thành 1 người mới hoàn toàn, thành Steve Job luôn. Cái Tony xin tài

liệu của ảnh, đem về VN dịch, áp dụng cho hằng của mình và đang biên tập lại cho câu lạc bộ con duợng.

Các bạn nhớ lúc 9h tối nay, mình cùng nhau học " Đê thủ bái mai hoa", bài quyền số 8, Kungfu Thiếu Lâm. Bạn nào học thì điểm danh bằng cách Á 1 cái dưới còm ment nhé.

Chuyện ở West Point (bài 2) :

Nam nhi và chí tang bồng

Như hôm trước có nói, hạc viện West Point có một câu slogan nổi tiếng, đại ý là cù giao cho tôi một người không phải tâm thần, tôi đều có thể đào tạo thành một công dân xuất sắc. Rõ ràng dấu ấn đào tạo rất quan trọng với người trẻ. Nếu

chịu khó và có phương pháp đào tạo đúng, ngây ngô ngáo ngơ vẫn trở thành xuất sắc như thường. Giáo dục Mỹ nói chung là kỹ, vì họ đào tạo là cho nước Mỹ có thể sử dụng, không phải chỉ với mục đích xuất khẩu giáo dục như một số nước khác. Nên với sinh viên ngoại quốc, đầu vào cũng rất khó, phải vượt qua các kỳ thi như Toefl, SAT, GMAT, GRE...tùy theo cấp học và ngành, còn trường nào không kiểm tra đầu vào, thì trường đó hoặc là diploma mill, hoặc hảm ai biết tới.

Họ cho rằng, việc học viên có được các

chứng chỉ này thể hiện sự nghiêm túc trong việc theo đuổi hạc thuật. Thật ra, các kỳ thi này, so với khả năng của sinh viên VN, thì chẳng là gì, vì để vào đại học VN, kiến thức còn khổng lồ hơn nhiều, khó hơn nhiều. Cũng vì là đào tạo để nước Mỹ có thể sử dụng, nên thời gian hạc cũng lâu hơn, như MBA cũng phải mất 3 năm...so với 12 hay 18 tháng ở một số nước.

Trở lại hạc viện West Point lừng danh bên bờ sông Hudson, cách không xa New York, đây là ước mơ của mọi ông bố khi có đứa con trai ra đời, và muôn nó ”đã

mang tiếng ở trong trời đất, phải có danh
gì với núi sông". Đào tạo trở thành công
dân có ích, giỏi giang, để thỏa chí tang
bồng hồ thi, vùng vẫy giữa đất trời. Để
một ngày, mặc veston ngồi họp ở tòa nhà
Jinmao Tower 88 tầng ở Thượng Hải, để
ăn tối trên Sky Deck của Marina Bay ở
Singapore, hay diễn thuyết, chia sẻ kinh
nghiệm ở hội nghị CEO toàn cầu ở
Geneve Thị Suý, mình thấy hào nhoáng
vậy thì chó có ganh tỵ, mà ngược lại,
phải ngưỡng mộ họ. Khi 18-30 tuổi,
trong lúc đám ngây ngô kia đốt tuổi trẻ
trong các quán bar, các quán cà phê, vũng

trường, rũ rượi xoã tóc đi ra đi vô vì không biết hạc gì, làm gì, suốt ngày chat chit nhăng cuội, thấy chữ nhiều là không đọc, ngủ nhiều hơn học và làm nên đầu óc u u mê mê, nồng cạn, cái gì cũng làm biếng, cũng lười...thì các bạn này đã phải vất vả đầu tư trí lực và thể lực trong các hạc viện như West Point (hay đại hạc kinh tế tp HCM khoá 21, khóc). Thư viện West Point mở 24/24, ở đó người ta thấy những cái đầu cắm cúi ghi ghi chép chép, những cuốn sách dày cộm phải đọc trong một vài ngày, nên kỹ năng đọc nhanh để lấy ý là phải có. Những bức

tường luôn đông nghẹt hạc viên đứng nhìn say sưa vào đó, tập nói với bức tường, rủi thu âm lại, nghe đi nghe lại, nói đi nói lại sao cho hay mới thôi.

Dưới trời tuyết lạnh khủng khiếp, những con người đó lăn lê bò trườn để tập thể lực. 5h sáng là kẽng đánh thức dậy, tập thể lực bằng các bài tập với cường độ nặng của vận động viên nhà nghề. Tập bơi, tập vượt mọi địa hình, mọi điều kiện thời tiết đều phải thích nghi. Kỹ năng tồn tại được chú ý đào tạo kỹ. Những lần trong đêm tối, họ bị thả giữa rừng, và tìm cách về lại trường bằng mọi khả năng có

thể, nhìn các vì sao trên trời đoán hướng, tìm thức ăn, dựng lều....Và có khi đang ngủ say giấc, 2 h sáng bị đánh thức dậy để kiểm tra kiến thức, với các câu hỏi như 10 vị tướng giỏi nhất mọi thời đại là ai, tướng Võ Nguyên Giáp dùng chiến thuật gì trong trận Điện Biên Phủ, nếu bạn là Napoleon, bạn sẽ viết lại lịch sử của Waterloo như thế nào....Không trả lời được, phải đứng ngoài hành lang cả đêm để suy nghĩ. Đào tạo để mỗi WPer có được dáng vóc của một người mẫu, sức khoẻ của một vận động viên Olympic, trí tuệ của một học giả, ăn nói

như một thuyết gia, cư xử như một chuyên gia tâm lý....

Để thiết kế một cuộc đời hoàn hảo, thành

đạt, đáng mặt nam nhi, người ta đã phải rất vất vả và đầu tư rất nhiều. Dân West Point khi về già, họ thành lập các hội WPer alumni, đi câu cá bên bờ biển Caribe, đi ngắm hoàng hôn ở Bali, thong dong tự tại, vì đều có một tuổi trẻ vất vả, học và làm như điên, và dĩ nhiên là thành đạt. Còn có những người đàn ông trên đời, về già rồi, mà vẫn cứ vật lộn mưu sinh, xin tiền vợ, xin tiền con cái, thì cũng có thể họ kém may mắn, nhưng cũng có thể họ đã lãng phí tuổi trẻ một cách vô bổ trong các trò trai gái, ăn chơi đàng đúm, xài tiền của cha mẹ, hay đơn giản

là lười nhút thây. Làm biếng thì sau này
phải trả giá, thế thôi. Trách chi ai.

Nhin các hạc viên WP đánh đàn, nhảy,
khiêu vũ, võ thuật, hát, ảo thuật, thám
hiểm, vẽ... hay thậm chí tỉ mỉ ngồi cắt tia
giấy để rèn luyện đôi tay khéo léo, bạn
sẽ thấy mình sẽ phải cố gắng nhiều, thật
nhiều. Một ngày chỉ có 24h, là công bằng
cho tất cả mọi người. Chúng ta phải ngủ
6-8 tiếng, tức 1/3 cuộc đời là cho việc
ngủ, nên ai cũng chỉ còn 16h trong ngày.
Nên phải chia ra, làm gì, hạc gì trong
quỹ thời gian ít ỏi đó. Một hạc viên WP
nếu sáng sớm, không nộp được bảng mô

tả công việc trong ngày (daily to-do list) cho bạn trưởng nhóm, thì coi như nắm chắc suất cuốn gói về quê, vì bắt buộc 10% học viên phải bị thải loại cho mỗi năm. Không có chuyện ngủ dậy và ngày đó không biết mình phải làm gì.

Sinh viên người Việt ở West Point khá đông, nhưng đều là Việt kiều, nữ nhiều hơn nam, hảm biết vì sao. Du học sinh quốc tế ở WP một năm chỉ vài ba chục bạn, vì đâu vào khó quá. Con trai cả của thủ tướng Cambodia Hun Sen cũng tốt nghiệp trường này. Bạn mà nhìn thấy cậu này, không mê thì thôi. Đẹp ngời ngời từ

ngoại quan đến nhân cách, mạnh mẽ nam tính và thông tuệ, quý phái từ cốt cách đến tinh thần, một nụ cười cũng chứa sự bao dung như trời đất, thật là không có gì có thể so sánh nổi. Sự cố tranh chấp đèn Preah vihear với Thái Lan, hai bên quyết không bên nào chịu nhường bên nào, thậm chí đã vang lên tiếng súng. Trước tình hình cấp bách đó, anh nhận nhiệm vụ của tổ quốc và lên đường đi đàm phán với người Thái. Và chỉ với ánh mắt ấm áp và vài câu nói sắc sảo theo phong cách West Point, bên Thái Lan phải xin lỗi và rút quân, nhường lại ngôi đèn này

cho quê hương Cambodia của anh...

Anh đã nói câu gì trong buổi đàm phán đó, xem bài 3 sẽ rõ.

Tổng

Ngày 26/10/2013

Chuyện con ngựa

Gần đây có người cho rằng trên thông báo tuyển dụng của ngân hàng X, điều kiện là nam từ 1m65, nữ từ 1m55 trở lên là 1 cách phân biệt đối xử nghiêm trọng, cần phải lên án. Cần phải có bình đẳng về giới, tuổi, chủng tộc, tôn giáo, màu da.....trong tuyển dụng và cho rằng ở các

nước tiên tiến không có chuyện này. Không rõ những nước tiên tiến mà bài viết đề cập là nước nào nhưng mình thấy ở Nhật và Mỹ, văn hóa doanh nghiệp ở hai quốc gia đã từng làm việc, vẫn có sự ưu tiên trong tuyển dụng. Ở Mỹ, trừ người được sinh ra tại đó, một người nhập cư cùng trình độ và làm công việc giống nhau nhưng mức lương sẽ thấp hơn người bản xứ. Các ông chủ trong lòng cũng có sự ưu tiên dân nhập cư trong tuyển dụng vì cần cù, chăm chỉ hơn và quan trọng là rẻ hơn. Điều này khiến tội bản xứ thường không mấy thiện cảm với

dân nhập cư, thậm chí ở Nga hay ở Anh, họ còn kỳ thị và lâu lâu còn đánh đập vô cớ, chỉ vì tức.

Tuyển chọn nhân viên tiêu chuẩn như thế nào hoàn toàn là quyền của doanh nghiệp. Ở Sài Gòn, làm chứng từ giấy tờ, các doanh nghiệp không nói ra vẫn có sự ưu tiên tuyển nữ tốt nghiệp nhân văn, hành chính, ngoại ngữ... Trong khi nếu telesales tức bán hàng qua điện thoại thì giọng miền Tây nam bộ vẫn ăn khách nhất do ngọt như mía lùi. Hay sales ngành máy móc chặng hạn thì phải là nam

giới, để đi nhậu với khách hàng tăng 1 tăng 2, rồi những thùng hàng mẫu nặng trình trich nếu sales nữ thì phải thêm 1 anh nữa để bưng bê. Hay như nhân viên thủ quỹ, các ông chủ người Hoa chợ Lớn chỉ tuyển người có gia đình Phật tử, vì họ cho rằng những người này vì biết quy luật nhân-quả mà không dám làm bậy, không tham. Ở Thái Lan, người ta ưu tiên tuyển những người dù là Phật hay Thiên Chúa hay Hồi Giáo, Ấn Độ giáo, gì cũng được miễn là phải có..., vì họ cho rằng những người theo tôn giáo là có đức tin, biết sợ thượng đế, không dám làm bậy,

vì có những cái chỉ mình họ làm họ biết, chứ giám sát sao hết được. Phật giáo thì sợ nhân quả, Thiên Chúa thì phải đi rửa tội. Công ty làm ngành giải trí thì họ ưu tiên ngoại hình chứ xấu quắc sao thu hút được đám đông. Có công ty chỉ tuyển nữ vì nhiều nam quá rồi, dượng thịnh âm suy, vô làm hương hoa cho đẹp đội hình. Họ có quyền từ chối không tuyển dụng người mà không đạt yêu cầu, mà không cần phải " lý do chính đáng" nào cả, đơn giản một cái thank-you letter là xong.

Trong thâm tâm họ đã có 1 sự phân biệt

như vậy rồi, cho nên việc ghi rõ điều kiện tuyển dụng sẽ tiết kiệm thời gian và công sức của cả xã hội. Ví dụ mình cao có 1m60 thôi mà vẫn chạy đến nộp hồ sơ vô, bên ngân hàng X vẫn nhận hồ sơ nhưng im lặng hay mòi lên, thấy lùn quá thì nói bâng quơ vài câu rồi cảm ơn, cho về. Có phải mắc công hem, 1 bên tốn thời gian gặp mặt, 1 bên thì vừa tốn tiền làm cái hồ sơ xin việc, vừa hy vọng rồi thất vọng, đau khổ hém biết tại sao mình rót.

Gần đây các xí nghiệp ở Bình Dương ghi

rõ không tuyển lao động tỉnh Y. Người dân có hộ khẩu tỉnh Y này cũng thấy bị tổn thương, tự ái và tất nhiên sẽ phản đối gay gắt. Thật ra, không phải không có lý do. Đặc trưng của lao động phổ thông tỉnh này là tính địa phương rất cao, vô Nam thấy làm được là rủ cả làng vào làm. Bác Cả của mình có xí nghiệp may mặc, bác ấy nói nhiều lúc úc lăm, chuẩn bị giao hàng, sáng vào thấy cả 1 dây chuyền máy chục cô nghỉ hết, đi qua xí nghiệp bên cạnh chỉ vì lương cao hơn có 200 ngàn/tháng, làm bác ấy không giao hàng kịp, bị phạt hợp đồng và đối tác

nhập khẩu nói Việt Nam tui mà tỗ chức sản xuất kém, dồn hết đơn hàng qua Trung Quốc. Cũng có đứa biết điều chạy qua xin lỗi, nhưng kêu ở lại làm thì kiên quyết nói không. Nó nói em không dám cãi, các chị ấy nói đi là phải đi, vì em ở chung, làm chung, rồi còn cha còn mẹ ở quê nữa. Căng thẳng chuyện nhân công miết mà bác Cả đóng cửa xí nghiệp may luôn, mấy xí nghiệp khác chuyên giành giật lao động ở bên cạnh cũng rúa, đóng cửa hết vì đối tác chán, không muốn làm với các đơn vị gia công suốt ngày giao hàng trễ . Đây, nên thôi, nhiều doanh

nghiệp nói không với hộ khẩu tỉnh Y cho lành, treo luôn trước cửa công ty, thấy cũng quá đáng thiệt nhưng cũng nên nghĩ lại cho họ. Có doanh nghiệp thì đồng ý tuyển, nhưng chia ra mà trị, bố trí ở các bộ phận khác nhau. Các xí nghiệp may của Hàn Quốc thì dân tỉnh nào cũng nhận, vì có chiêu bài nợ lương 1-2 tháng, công nhân tự bỏ đi là mất lương...mặc dù không phải họ không có tiền trả.

Thêm vào chuyện lao động tỉnh này tinh kia hay gây gổ đánh lộn vì bênh nhau một cách mù quáng. Mà công nhân sống

chung, làm chung với nhau thì xích mích suốt, có khi chỉ là ngôn ngữ vùng miền, người này nói ý này người kia hiểu ý khác. Kiểu như chuyện ở xí nghiệp may nọ, xung quanh tre nó mọc nhiều, nên anh sếp mới phân công cô nấu cơm (người Huế) đi hái măng về cải thiện chất lượng bữa ăn. Cô bị lông tre nó bay vào gây ngứa móng, ở vùng quê miền trung thì người ta quen nói là ngứa đít, rất khó chịu nên hái măng không được nhiều. Khi về, sếp yêu cầu giải thích vì sao hái ít vậy. Cô mới thật thà báo cáo "thưa thủ trưởng, trong lúc đang hái măng, em bị

ngựa địt....nên...". Anh thủ trưởng người Bắc mới nghe đến đây là cắt ngang "Ối giờ ơi, thấy ngựa thì cô phải lập tức chạy đi, chứ đứng đó làm gì cho nó tẩn, mà cái con ngựa to lớn thế, cô không chết là may. Cô đúng là gái chẳng ra gì". Cô gái giận dữ "- răng mà nói lạ rúa, phải con ngựa chi mô, em bị ngựa". Cãi qua cãi lại, rồi gây lộn ầm ī, bạn bè cô này chẳng hiểu mô tê gì, thấy đồng hương bị úc hiếp nên tập trung gậy gộc, tiến lên, rượt đuổi anh thủ trưởng chạy té khói.

Anh sợ quá chui vào bụi tre nấp. Một lúc

sau bước ra thì cũng gãi sôt soat. Cô nấu cơm nhìn thấy và cười hả hả, đầy, thủ trưởng cũng bị ngựa. Răng mà nói em hè...

Ngày 31/10/2013

Chuyện bóng đèn và con ruồi....

Lúc mới ra trường, Tony có đi làm ở nhà máy giày dép 1 thời gian để quen với việc sản xuất trước khi làm thương mại. Có lần nhà máy bị mất vật tư, thế là những người liên quan sẽ phải giải trình, gồm có bảo vệ, thủ kho, cán bộ vật tư, bốc vác... Xong mọi người nghỉ ngò vào

anh bốc vác mới tuyển vào làm, vì ê kíp kia đã làm với nhau được mấy năm, chưa có sự cố gì, mới tuyển anh này vào vài hôm đã có chuyện. Chú Chương giám đốc giao Tony xử lý việc này rồi báo cáo lại cho chú.

Cái kêu mọi người vô hợp. Mọi người nhìn anh bốc vác vì nghi ngờ tập trung vào đó. Nhìn thấy gương mặt gộc gạc của anh, tự nhiên mình lại có cảm tình, nghĩ là chắc không phải. Mới hỏi anh ơi, anh có lấy cắp không ạ, anh nói không. Mình nói em mong anh nói thật một lần, giọng

tha thiết và mắt nhìn sâu vào mắt ảnh. Anh lúng túng, lóng ngóng vụng về, rồi cũng hết biết giải thích sao, lấy cái cuối cùng của 1 chút lòng tin còn vót vát, ảnh xin thè. Anh nói anh xin thè có cái bóng đèn, anh mà nói dối, bóng đèn tắt liền. Cái mình nhìn lên cái bóng đèn, nhìn miết cũng hẻm thấy nó tắt, xong hết biết hỏi gì nữa, vô báo cáo chú Chương, nói con hỏi rồi mà anh ấy trả lời là không có. Chú giám đốc cười hả hả, nói đúng là đồ mới ra trường, ngáo ngơ tin người quá đáng. Có ai ăn cắp mà thừa nhận mình ăn cắp đâu. Nên phải có tang chứng rạch

ròi. Rồi đứa ăn cắp đó sẽ lập tức chối tội, nên phải có nhân chứng. Có tang chứng vật chứng chưa đủ, còn phải đấu tranh khai thác mãi ấy chứ...

Hôm qua đi ăn với đứa em nó hạc từ trường K. Một ông phó GSTS của trường nó bị bộ GD tước bằng vì người ta phát hiện luận văn tiến sĩ đang lưu ở thư viện quốc gia, có tới 30% giống y chang một luận văn khác(lỗi đạo văn tiếng Anh gọi là Plagiarism). Kiến thức của người khác thì phải tiêu hóa, còn trích dẫn thì phải ghi nguồn, mở ngoặc đơn ngoặc kép. Nếu

không thì là ăn cắp. Nhưng Ông lên báo
cãi ngay, nói luận văn lưu trữ ở thư viện
đã bị đánh tráo hoặc bừa đó đúra cháu nó
đi nộp nhầm hay sao đó chứ tôi đời nào.
Mới thấy, dù anh bốc vác hay 1 người
từng là phó GSTS, cách phản ứng khi bị
phát hiện cũng giống nhau. Chối ngay.
Chối phắc. Chối là 1 khái niệm thuộc
phạm trù tâm lý học. Tự nhiên nhớ lời
chú Chương.

Về tư vấn tâm lý trên báo, mình chỉ đọc
cô Dạ Loan báo Thôn Quê Ngày Nay.
Mấy người kia nói như sách, không thực

tế, chả thấy hứng thú gì, toàn thấy gương mặt bụi phấn sơn son thiếp vàng lênh bao nói mình là nhà tâm lý học. Đọc thấy có người tâm sự, "cô Lan ơi, em nghi ngờ chồng em ngoại tình. 1 lần em bắt gặp anh ấy đi vào nhà nghỉ với 1 cô gái, về văn véo thì ảnh nói là không có, thè thốt với mấy cái bóng đèn neon trong nhà, bảo là đang đi trên đường mệt nên vào đó nghỉ thôi. Nhà nghỉ là để nghỉ ngơi chứ. Sau đó cô kể tiếp là lần thứ 2, em và bạn em ập vào bắt quả tang anh ấy và 1 cô tiếp viên quán cà phê đang ở trong phòng trong nhà nghỉ, em nói bắt quả

tang rồi nhé, cả 2 đều trong tình trạng không mảnh vải che thân rồi nhé, xem lần này có chối được không. Anh mang em sa sả, nói là mang "mảnh vải" vào nhà nghỉ làm gì, có che thân thì che bằng quần bằng áo chứ ai lại đi che bằng mảnh vải. Cái em hỏi thế quần áo đâu, anh ấy nói trời nóng quá cởi ra cho thoáng. Chồng em làm nghề thẩm phán huyện nhà. Anh bảo thường vào nhà nghỉ để tư vấn pháp luật vì môi trường nơi ấy yên tĩnh, tư vấn cho rõ. Như quy định là cà phê chồn phải bỏ 2 muỗng đường, cô bán cà phê không rành pháp luật, bỏ 3

muỗng là vi phạm ngay. Giờ em phải làm sao, em có nên tin anh ấy nữa không. Cô ơi, có ai tràn truồng ngồi tư vấn pháp luật cho nhau không cô "?

Cô Dạ Loan nói "cô chưa biết em và chồng em thuộc thể loại gì....nhưng cô biết một điều, làm sai khi bị bắt gặp người ta sẽ phải chối. Đó thuộc về phàm trù tâm lý học, bình thường ai cũng vậy. Người càng ăn cắp lão luyện sẽ có kỹ năng chối bay chối biến 1 cách chuyên nghiệp. Nên ai hồi nhỏ đi học thường xuyên quay còp thì lớn lên sẽ rất dễ nói

dối hay ăn cắp vì nhớ nghè. Dù gì thì cũng ít nhất là 12 năm đào tạo. Nên nếu bạn gặp 1 người chỉ mới tốt nghiệp tiểu học thì XÁC SUẤT đó là người chân thành sẽ cao hơn "

Nghe lời cô Dạ Loan, Tony thích chơi với thể loại bỏ hạc nửa chừng, vì yên tâm. Có bị ăn cắp cũng chỉ là ăn cắp nhẹ. Về chuyện hạc vị và bằng cấp ở nước ta, Tony nghĩ càng thấp càng uy tín. Vì ít ai bỏ tiền ra mua bằng tốt nghiệp tiểu hạc hay trung hạc cơ sở.

Tối qua thấy mất tiền mấy chục ngàn bỏ quên trong nhà tắm, chắc thằng Tí nó lấy đi chơi game rồi chứ không ai vô đây. Bèn cất tiếng hỏi:

"Tí, mày có lấy tiền của dượng không Tí?..."

Tí: "Dạ không dượng ơi."

Tony: "Mày chắc không Tí"?

Tí: " Con thè có con ruồi bay qua nè dượng. Con mà nói dối, con ruồi trước

sau gì cũng sẽ chết".

Ôi. Thằng này khá. Vậy mà mọi người cứ nói nó ngây ngô kém trí tuệ. Nó biết chối bay chối biển và thè thốt như vậy tức phát triển tâm sinh lý bình thường. Sau này sẽ hòa nhập được vào xã hội. Cũng mừng.

Ngó ra ngoài phố, mấy cái bóng đèn đường cứ lúc sáng lúc tắt, đèn với chả đóm. Người ta cứ nói dối, rồi ăn cắp, rồi lôi mấy cái bóng đèn ra thè. Nhưng bù lại cũng chả thấy con ruồi nào. Cứ thế

này, chẳng mấy chốc giống ruồi sẽ bị tuyệt chủng.

Ngày 3/11/2013

Tối qua nằm mơ, thấy đi thi tốt nghiệp cấp 3. Chỉ thi môn giáo dục công dân. Nhưng không ai làm được.

Mới ngồi uống cà phê suy nghĩ, nền giáo dục toàn dạy chữ thì đạo đức xã hội xuống cấp là đúng rồi. Nên soạn lại môn giáo dục công dân, đưa vào thi tốt nghiệp lớp 9 hay 12, bớt mấy kiến thức kia xuống. Học quá trời giờ cũng chẳng nhớ, chẳng ứng dụng gì, mà xã hội lại càng

nhiều vụ cắt đầu làm mắm do học tập
theo Ms Broken Rice....

Ngày 6/11/2013

Chửi

Xã hội mình làm ăn ngày càng khó, nhiều
vấn đề bất cập như trong giao thông, y tế,
giáo dục....khiến mọi người căng thẳng
và sẵn sàng nói những lời thô lỗ cho
nhau, như trong bức hình hôm qua Tống
đăng. Đúng là các bạn comment giống ở
xã hội mọi người có nói với nhau như
thế. Nhưng mình có gắng khác biệt nhé,
cố gắng mở miệng ra là nói những từ đẹp

đẽ, thơm tho, hay ho cho nhau.....

Vì chửi chính là một sự bất lực của trí tuệ. Tỗng chưa thấy 2 người phương Tây, 2 người Nhật đứng chống nạnh chửi nhau bao giờ. Ngay cả ở Thai, Indo...cũng không thấy. Họ chỉ tranh luận đúng sai rồi thôi. Còn chửi tay đôi, chửi đồng, chửi móc méo, nói ngôn từ xấu xí mà là con vật này, cha mẹ mà là....thì chỉ thấy hết sức phổ biến ở Trung Quốc và Việt Nam.

Tiếng Anh, chữ "chửi" rất ít ai dùng (

scold), trong khi tiếng Trung thi rất nhiều câu có chữ này (ma). Tổng so sánh trong 2 cuốn 3000 câu tiếng Anh thông dụng thì không thấy câu nào nói chữ chửi trong khi cuốn 1600 câu tiếng Hoa phổ thông thì tràn ngập.

Mình cố gắng thoát khỏi văn hoá xấu xí này nhé.

" Mẹ! Mẹ ơi cô dạy
Cãi nhau là không ngoan
Cái miệng nó xinh thế
Chỉ nói điều hay thôi."

Ngày 6/11/2013

Chuyện nàng An Thị

Tony đi công tác miền Tây Nam Bộ, thấy ăn nói cũng có chút kiến thức nên bà con hay hỏi hỏi thăm. Gần đây câu mà bà con hay hỏi nhất là việc thương lái Trung Quốc sang thu mua mấy cái "trời ơi đất hỡi" của mình, mục đích là gì vậy? Bữa thì râu mèo, bữa thì đuôi chuột, bữa thì cây sưa, bữa thì là xoài non, lá vải....Bữa thì đĩa, ốc bươu vàng, móng trâu....toàn những thứ lạ lùng.

Tony nợ 1 câu trả lời.

Rồi cũng có thời gian tìm hiểu. Ra cửa khẩu Tân Thanh, Móng Cái, Thanh Thủy, Hà Khẩu....tất cả mọi người đều nói chưa từng thấy xuất những loại hàng như thế qua bên kia. Vậy họ mua làm gì? Mua mà không xuất. Bèn khăn gói qua tận bên Tàu để tìm hiểu thực hư. Mới hay là thương lái Trung Quốc không chỉ làm chuyện này ở nước mình, mà họ cũng đi xuống tận các tỉnh xa xôi như Cam Túc, Thanh Hải, Tứ Xuyên, An Huy...để thu

mua các loại "nông sản" như thế. Họ là thương nhân đến từ các thành phố như Nam Ninh, Quảng Châu....và đều có cuộc sống cực kỳ giàu có. Tony qua bến, với khả năng tiếng Tàu hết sức lưu li, và tưu lượng cũng khá, bèn khai thác thông tin. Gặp 2 thương nhân ở Quảng Tây tên A Cầu và A Bình, chỉ vài chai Mao Đài và vài bài thơ Lý Bạch, họ sơ hở để cho Tony hiểu được nội dung câu chuyện....

Phi vụ của họ thường gồm 1 nhóm gồm 2 thương nhân ít nhất trở lên, mục tiêu là các vùng nông thôn hẻo lánh. Nông sản

họ mua phải càng lẹ càng tốt, người ta không biết giá thực tế là bao nhiêu để có thể so sánh. Đợt này sang Bình Phước của Việt Nam. Cây điêu (đào lộn hột) trồng khá nhiều ở đây. Lá điêu non là mặt hàng họ quyết định thu mua vì là hàng độc, không có tiền lệ mua bán, dễ tạo nên sự tò mò một cách huyền thoại. Đến thị trấn An Lộc và việc đầu tiên là tìm thương lái địa phương. A Cầu ghé chị Bảy, nói chị Bảy ơi tui muốn mua lá điêu non. Hạt điêu thô ví dụ giá chỉ có 500 ngàn đồng 1 tấn, A Cầu mua lá non giá ngang bằng luôn. Đưa tiền trước, nói chị

hái cho tui vài tấn, phơi khô nha. Chị Bảy nửa tin nửa ngờ, nhưng thấy tiền thật, lại trả trước, nên kêu người ra hái lá đem phơi, giao cho khách. Chứ chờ cây điều ra trái, tiền phân tiền thuốc....mấy tháng sau thì cũng chỉ có giá này thui, bán vậy sướng hơn.

Trong lúc đó thì A Bình sang gặp anh Tám, một thương lái ở xã khác. Cũng yes chang vậy, anh Tám cũng hái 4 tấn lá điều non giao cho A Bình và lấy 2 triệu. Bên kia A Cầu quyết định tăng giá mua lá điều lên 1 triệu 1 tấn. Chị Bảy phấn

khởi, cùng chồng cả đêm leo lên cây, hái khí thế, dù kiến vàng chui vô háng cắn tê cắn tái nhưng cũng ráng chịu đựng. Anh chồng mệt là bị chị Bảy chửi, nói đồ làm biếng, cơ hội kiếm tiền đổi đời là đây. Vì A Cầu nói phải giao vào ngày mai, phải xuất đi gấp. Chị Bảy cả đêm đu trên cây hái trối chết tới sáng mai cũng chỉ có 2 tấn, nên chỉ được có 2 triệu, A Cầu nói chị phơi khô giùm, cầm tiền trước nè chị, mấy bữa sau mới qua lấy đem đi. Dân chúng đồn ầm ầm. Chắc là thuốc tiên. Bên đó xứ lạnh tròng không được. Phong trào hái lá điều diễn ra nô nức.

Rồi vắng bóng. Đâu tuần sau A Bình lại xuất hiện, nói giờ hút hàng quá anh Tám ơi. Hàng này bên TQ chuộng lắm. A Bình nói giá bây giờ là 5 triệu 1 tấn. Đưa tiền trước và ép giao ngay. Anh Tám đang lo giao không đủ, thì bỗng dung có ai đó tiếp thị nói có người bán sẵn giá chỉ có 4 triệu một tấn thôi, mua hem. Anh Tám thấy mua cứ 1 tấn lời 1 triệu, ngu gì không mua. Bèn thu gom. Gom được bao nhiêu A Bình cũng lấy hết. Cầm cục tiền trong tay, anh Tám ngỡ trong mơ. Ai ngờ hàng có sẵn kia là của A Cầu, dân địa

phương hái và phơi sao kịp, nên qua kho của A Cầu mua lại. Chen chúc xếp hàng....

Bán xong hết kho, A Cầu phone cho chị Bảy giá bây giờ là 10 triệu 1 tấn rồi, gom nhanh lên người đẹp. Số lượng không giới hạn. Chị Bảy cười tít mắt qua điện thoại, lật đật gom khí thế, dân chúng hái phơi không kịp nên phải mua lại "trôi nổi" trên thị trường giá 8 triệu 1 tấn, cứ một tấn mang qua là lời 2 triệu mà. Tất nhiên hàng giá 8 triệu kia từ nguồn của A Bình. Nhưng A Cầu cũng đến, trả tiền

đàng hoàng, rồi chở hàng đi. Chị Bảy
chẳng mảy may nghi ngờ, tiếp tục thu
gom để dành đó, đón đầu thời cơ. Chị
Bảy bàn với chồng, qua tuần xuống thăm
mỹ viện Sài Gòn sửa mũi.

Đỉnh điểm là A Bình quyết định tăng lên
20 triệu 1 tấn, gom đi mai qua lấy. Nghe
điện thoại xong, anh Tám muốn xỉu, ra
sau nhà cây gì cũng vặt trui lá, không kể
cây điều cây tiêu gì sất. Nói tui bay cứ
thấy cây nào có lá là hái, trà trộn vô, tui
nó biết mẹ gì. Bữa trước cũng vậy, toàn
lá tầm bậy mà tui nó cũng mua, người

mình thông minh bọn kia ngu thật. Huy động cả xã. Nhưng vẫn không đủ theo đơn hàng của A Bình, lại thu gom trên thị trường với giá 15 triệu 1 tấn. Ai mang sang giá 15 triệu đồng 1 tấn anh Tám mua hết. Anh Tám mua xong, gọi điện cho A Bình tới lấy thì A Bình nói để mai đi, đang lấy container lên đóng hàng. Sáng mai gọi lại thì "số máy quý khách vừa gọi không liên lạc được". Anh Tám chạy tất tả đến nhà nghỉ gần đó thì mới hay ông khách đã trả phòng. Phóng như bay đi tìm thì chỉ thấy chị Bảy, chị Hai, anh Tư, anh Ba, chị Sáu...cũng hốt ho

hót hải phóng xe trên đường ở chiều ngược lại. Dáo dác vòng lên vòng xuống, cũng bấy nhiêu người trong hiệp hội các thương lái huyền ta. Con đường đất đỏ mịt mù bụi. Những cái mũ bảo hiểm lấm lem. Những cái nón lá phấp phới. Những gương mặt đen nhẻm và những giọt nước mắt nóng hổi. Những kho lá điều chất cao như núi vì ai cũng tranh thủ ôm hàng. Những vườn điều xơ xác, vắng lặng, mênh mông.....

Hóa ra, họ thu mua các nông sản tào lao ấy chỉ là 1 cách để làm giá. Mua bán

lòng vòng đầy giá lên, người ôm cuối cùng các các tiểu thương tội nghiệp. May mắn năm trước, trước miệng lưỡi và mưu mô của Triệu Trọng Thủy, nàng An Thị Mỹ Châu vừa đi vừa rắc lông ngỗng trên đường. May mắn năm sau, những nàng An Thị thế hệ mới đã khá hơn. Đã tự mình chạy xe máy chứ không cần phải ngồi sau An Dương Vương, nhưng thơ ngây thì vẫn cứ như thuở nào.

Ở bên kia biên giới, tại 1 khách sạn hoa lệ của Tp Băng Tường, Triệu Trọng Cầu và Triệu Trọng Bình...vui vẻ đai tiệc.

Phi vụ thành công. Gái đẹp bận xườn xám vây quanh, hỏi "shāng y chai due nǎn hào ma". A Cầu nói "hỉnh hào", xong ngửa cổ uống cạn ly, tạm quên những ngày vất vả, nắng gió muỗi mòng ở xứ nhiệt đới xa xôi kia. Cả hai ngồi bàn việc đi Thụy Sĩ nghỉ ngơi một thời gian trước khi sang Cần Thơ mua đĩa...

(Đón đọc tập tiếp theo: chuyện con đĩa)

Ngày 11/11/2013

Unknown

Ý tưởng trình bày cho hội thảo thuốc trừ sâu sinh học của hãng Phượng Tím như vậy

"Anh A ở Di Linh trồng cà phê, trồng riêng 1 miếng cho nhà dùng. Không phân không thuốc. Anh B ở Bảo Lộc trồng trà, cũng trồng riêng 1 khoanh đất cho nhà dùng, còn lại là sản xuất thương phẩm, xịt thuốc thoái mái. Anh C ở Lạc Dương trồng rau, cũng chừa một góc cho mình ăn....

Nhưng cả 3 anh đều gặp nhau ở bệnh

viện ung bướu. Hoá ra, anh A uống cà phê sạch nhưng uống trà và rau bần, và anh B thì uống trà sạch nhưng sáng nào cũng chơi ly cà phê bần và ăn rau, anh C thì ăn rau sạch nhưng cứ uống cà phê hay trà mua ở chợ về là dính đòn....

Giải pháp duy nhất là dùng thuốc sinh học, không độc cho con người và môi trường, xịt thoải mái, cho mình và cả cho người...."

Tổng đang ngồi viết bài để đi béo đèn hội thảo đầu bờ với nông dân Đà Lạt,

online tí.

Hy vọng bà con người ngất ngây con gà tây...

Một lần nữa, Tống lại chinh phục bà con với sự thanh tao của ngoại hình và nét lung linh của trí tuệ...

Ngày 16/11/2013

Unknown

Hồi xưa mình giả bộ nói mình học cấp 3 trường chuyên Lê Quý Đôn Khánh Hòa, vì cũng có vài bạn học ở đó nên mình cũng biết sơ sơ. Cũng chủ yếu là họ nghĩ

mình học giỏi mà yêu quý mình hơn.

Hôm qua, anh bạn mình kêu qua nhà ảnh nhậu, cái gặp ông thầy ồng dạy ở trường này từ năm 1990 -2000, ông hỏi câu này câu kia làm mình ngượng quá không biết trả lời sao. Mình lật đật nói em vô học trước khi thầy vô dạy, cái ông nói ồ sao xưa giờ chưa thấy ai với mấy tuổi mà đã đi học lớp 10...

Mấy chục người trong buổi tiệc nhìn mình. Cái mình cứng họng. Từ 2 hốc mắt sâu hoắm, 2 giọt lệ nóng hổi chực trào

ra. Mình sợ hỏi nữa nên xin về sớm, Ông nói với theo " may mà có em, đời còn dẽ thương"....

Ngày 20/11/2013

Ngày nhà giáo

Cám ơn các bạn đã chúc mừng ngày nhà giáo VN với Tony, dù Tony chưa bao giờ đứng lớp.

Nếu có 1 lời khuyên, thì Tony khuyên các bạn hãy dành thời gian cho những thầy cô giáo cũ của mình, đặc biệt nhưng người đã về hưu, đang vò vĩnh trong

ai đó trong số học trò cũ của mình nhớ đến.

Năm ngoái, cũng vào ngày này, Tony đi công tác ở huyện TN, Đồng Tháp. Gần chỗ khảo nghiệm phân bón của Tony làm có 1 quán tạp hoá nhỏ, chủ quán là một bà lão khá đẹp, nhìn trí thức, chắc cũng khoảng 70 tuổi. Hôm đó, Tony ghé mua đồ thì thấy bà đóng cửa. Vô hỏi thăm thì bà nói trước đây bà là một cô giáo tiểu học, sau khi về hưu thì mở quán để buôn bán lặt vặt cho vui. Nhưng cứ đến ngày 20/11 thì bà nghỉ, lên trường cũ sinh hoạt

chút, rồi về nhà. Ăn mặc đẹp, có bình hoa trang trí trong nhà, chờ học trò cũ đến thăm. Nhưng năm nào cũng vậy, bà chờ đến chiều, đến tối thì vẫn không có ai...

Cái Tony đỗi xưng hô, gọi cô xưng em cho nó ra vẻ học trò.

Cô nói, giờ người ta chỉ thăm thầy cô đang dạy, có ai nhớ đến thầy xưa đâu, vì cô chỉ là một cô giáo làng. Học trò của cô có những người là ông này ông kia ở huyện, ở tỉnh....Cô hỏi Tony làm ngành gì mà cứ thấy xuống đây hoài vậy, Tony nói

làm nông nghiệp. Cái cô kế anh X, anh Y...đang là chi cục trưởng, trưởng phòng ở các sở địa phương đều là học trò cũ của cô. Cái Tony liền gọi cho các anh ấy, vì rất thân. Hoá ra, anh X, anh Y đều đi lên Cần Thơ cả, thăm viếng các thầy đang hướng dẫn hai anh làm thạc sĩ. Hai anh nói chỉ nhớ đã học qua cô giáo đó nhưng không rõ là lớp mấy.

Tối đến rất khuya, Tony xong việc ngoài đồng và ghé tặng cô một món quà nhỏ. Cô đã thay đồ bộ để chuẩn bị đi ngủ, trên bàn chỉ có vón vẹn bó hoa của cô tự mua

tự cắm, và gói quà nhỏ của Tony, một người xa lạ mà cô chưa kịp hỏi tên.

Kết thúc một ngày hiến chương nhà giáo, ở một vùng quê nước Việt.

Ngày 21/11/2013

Chuyện trên chuyến bay đường dài

Lại nói về chuyến bay hôm đi London. Tony ngồi hạng economy hay còn gọi là hạng phổ thông, 2 anh bạn Nhật thì đi hạng thương gia (business class), phía trước đầu máy bay, cách nhau cái rèm. Ghế hạng thương gia thì rộng, bật ngã

phía sau như cái giường nên ngủ thoải mái. Cái 1 anh bạn nói thôi mà cứ ngồi dưới đọc sách hay viết báo cáo đi Tony, tui tao ngủ trước, xong sẽ nhường ghế cho mà, chứ bay mười mấy tiếng mà không ngủ sẽ rất mệt. Tony ngồi bật đèn lên làm việc đâu mấy tiếng thì lên đỗi chỗ để ngủ. Giờ mới để ý thấy các cô tiếp viên hàng không của mình, lúc phục vụ ở khoang economy thì mặt lạnh tanh, ăn nói cộc lốc " bò hay gà", nhưng vừa kéo rèm bước qua khoang business là nhún 1 cái, cười toe toét, dịu dàng hẵn ra, dù chỉ đi ngang qua để lên lấy thức ăn

hay trao đổi với phi công trên buồng lái.

Tony đang ngon giấc thì bỗng bị đập kêu dậy. Cô tiếp viên nói yêu cầu anh xuất trình Boarding Pass. Tony ngái ngủ nên móc trong quần 1 lúc mới ra được (ý nói móc cái Boarding Pass-NV). Cái cổ nghiêm mặt, "mời anh xuống dưới kia, ngồi đúng vị trí của mình!". Tony ngáp (có che miệng) rồi tươi cười "thưa cô, chỗ này của bạn tui, cậu ấy nhường tui lên ngủ 1 lát". Cổ phẩy tay, "mời anh đi cho, đó là quy định hàng không. Không ai được phép ngoại lệ!". Gương mặt khó

đăm đăm, nói tiếng nào rõ tiếng đó cứ như "dao cau liếc vào móm đá". Cái mình nói nếu là quy định thì tui chấp hành, cảm ơn cô đã nhắc nhở. Tony đi xuống, trình bày với thằng Nhật, kêu nó trả chỗ. Thằng Nhật ngạc nhiên, đi tìm cô tiếp viên hỏi cho ra nhẽ. Lý luận của thằng Nhật là chỗ của nó, cho ai là quyền của nó. Rằng lẽ ra là đi hằng khác, mà cái thằng Tony này nó ép tụi tao đi vì đường bay mới mở, ủng hộ quê hương, nên các bạn phải có thái độ nhẹ nhàng. Nhưng cô tiếp viên đốp chát ngay, nói chúng tôi không quan tâm ai là ai, đó là

quy định. "Giá vé khác nhau, chế độ ăn uống của 2 khoang là khác nhau, ngồi lộn xộn thế này chúng tôi không phục vụ được". Giọng nói của cô càng ngày càng gay gắt và quyết liệt với các cấu trúc tiếng Anh như I dont like, if you want, you must, you have to, don't say that, how to do....

Thấy tình hình có vẻ căng thẳng, Tony mới trình bày, thưa cô, nếu cô không giận thì cho tui góp ý cái nhé. Cỗ lườm mắt nhìn, rồi gật đầu. Tony said "-cô ơi, quy định của hàng không nhiều lúc hành

khách không biết. Thật ra ở các hãng khác, có thể cũng có quy định vậy nhưng trên máy bay người ta đổi ghế cho nhau cũng bình thường thôi cô à. Nhưng mà nghề của cô suốt ngày trên này, sao cô không vui vẻ cho môi trường công việc của mình nó thoải mái, có phải hay hơn không? Tụi tui đi 3 người, 1 Việt 2 Nhật, cô xem, đều cao ráo đẹp trai, gương mặt đứa nào đứa nấy cũng ngồi ngồi thanh tú, tính tình lại hoạt bát vui vẻ. Cô nên nhìn hành khách như tụi tui mà tìm thấy niềm vui trong nghề nghiệp. Cô đẹp quá mà, cô mà dễ thương nữa thì hay biết mấy

...".

Cô tiếp viên nhìn Tony sững sờ. Chắc hồi giờ chưa ai dám nói vậy. Chớp mắt mấy cái xong cái rú lên, ôi trời ơi, anh Tống phải không. Anh Tống đây mà. Em chắc luôn. Rồi rầm rập chạy vào trong buồng kêu thêm bạn bè, Yên ơi, Oanh ơi....có Tony đi chuyến bay của mình nè, ra coi. Cái Yên cái Oanh lao ra ngay, nói ủa Tony nào, Tony Blair hả? Hay Tony Buổi Sáng? Đẹp trai vầy phải là Tony Buổi Sáng rồi. Anh ngồi đâu, ôi anh lên đây với tụi em....Nói đoạn, 3 cô kéo

xèn xêch Tony vào buồng để thức ăn, bóp tay bóp chân sờ má... Hỏi anh Tống ăn gì em lấy, nước rau má mā đè cũng có nè, anh uống hem? Còn nói ở ngoài anh trẻ quá anh à, anh ăn gì mà trẻ quá. Cái mình giả bộ giận, nói "nhưng hồi nãy mấy cô làm tui buồn". Cô tiếp viên trưởng nãy giờ đứng quan sát nghe hết câu chuyện, vội xen vô "tụi em hứa với anh, từ nay về sau, tụi em sẽ vui vẻ với hành khách, ăn nói dạ thưa ngọt lịm, cái gì cũng giải quyết thấu lý đạt tình. Sẽ không nhăn nhó, cau có với hành khách nữa. Sẽ lẽ phép dễ thương, giữ hình ảnh

đẹp của 1 hằng hàng không lớn, của một dân tộc văn minh nghĩa tình". Cái Yên nói thêm "dù sau này có làm ở môi trường trên không hay dưới mặt đất, hay đổi qua ngành khác, em sẽ luôn luôn giữ môi trường làm việc của mình đầy ắp tiếng cười. Cám ơn anh Tống....". Tụi Nhật nhìn nhau nói đây, nó là Tống biên tập Tony Morning cơ mà, có phải chuyện chơi. Tính tình của nó lại vui vẻ hài hước một cách thông tuệ, nên hóa giải mọi xung đột căng thẳng cứ như không. Chuyến bay dài mà chẳng thấy mệt mỏi, vì nụ cười thường trực trên môi tiếp viên

lẫn hành khách.

Tony ngồi đọc báo một lúc thì anh phi công cũng xuống, rủ lên buồng lái chụp hình. Tony nói cảm ơn nhưng xin lỗi vì tính hay ngượng, không muốn lên báo. "Thôi anh lên tập trung lái đi, chứ để máy bay vô vùng thời tiết xấu, bị turbulence là hành khách ói" Tony said. Anh nói, ừa, thôi em ngồi chơi uống nước rau má đi nghen, để anh lên lái tiếp.

Mình nói Dạ.

Ngoài cửa sổ, mây bay trắng xóa....

Chuyện ở London

Lại nói về chuyện hôm Tony ở London. Xuống sân bay Gatwick, cái Oanh cái Yên rủ thôi tối nay mấy anh em mình đi chơi đi. Tony cũng chưa dự hội nghị, thường là đi trước 1-2 hôm để tránh jetlag, nên cùng nhau bát phố. London về đêm thật đẹp. Mà đúng ra, ở London thì ngày hay đêm đều đẹp.

Trong mắt Tony, London là thủ đô đẹp

nhất. Những con đường nhỏ. Những công viên thơ mộng với những cây sồi già xù xì, những ghế gỗ và lá vàng đầy dưới lối đi. Sạch sẽ không chút bụi. Những dãy phố cổ kính kiến trúc Gothic hay Tân Gothic. Những hàng rào bằng cây xanh, thường chừa 1 lối nhỏ vào nhà với bậc tam cấp, rồi cái cửa gỗ nhỏ xíu. Những lan can hay hiên nhà bao giờ cũng có những giỏ hoa đủ màu sắc rung rinh trong gió.

Tony đưa các bạn vô quán rượu gọi là English Pub. Bên trong quán, nội thất

bằng gỗ nhưng ngả xỉn màu vì thời gian, có quán nghe nói cả mấy trăm năm. Đặc trưng này của nước Anh đang mất dần, do suy thoái kinh tế, người ta không có tiền vào đây uống ly bia 5-6 bảng nữa, mà ra siêu thị mua về uống cho rẻ. Gọi dĩa ô liu mặn chát, nhưng uống kèm bia thì rất hợp, các cô say xưa kể về nghề của mình. Các cô nói, trong các cuộc thi sắc đẹp ở mình, rất nhiều cô ghi ước mơ là trở thành tiếp viên hàng không. Trong khi ở phương Tây hay ở Mỹ, các cô có nhan sắc ít ai chịu làm nghề này, vì cực và ít tiền hơn làm người mẫu hay đóng

phim. Nên nếu đi Air France hay KLM hay các hãng bên Mỹ, hình ảnh các tiếp viên đeo kính lão, tay run run do bị Parkinson gấp bánh mì đưa hành khách... là hình ảnh hết sức bình thường. Xuống các sân bay trung chuyển, đoàn tiếp viên châu Á thường nổi bật, kéo vali ngang cao đầu đi kiêu sa ghê lắm. Các cô nói đầy, anh xem, tụi em toàn là người đẹp, mà người đẹp thì "mỹ nhân tự cổ như danh tướng", được chiều chuộng từ nhỏ. Ví dụ rửa bát, nhiều ông cha bà mẹ nói thôi để ba mẹ làm, con nghỉ ngơi đi, hư tay búp măng hết. Lên trường thì bạn

trai cũng giành làm hết những việc như lau bảng, trực nhật. Nên sau này làm phục vụ trên máy bay cũng không được nhanh nhẹn lắm, do lao động tay chân không quen.

Nhưng Tony hỏi ủa sao tiếp viên hãng khác ở châu Á cũng đẹp nhưng lại nhiệt tình chu đáo giỏi giang? Hàng không Thái thì lúc nào cũng cười, bung đồ ăn ra ép hành khách ăn đến lòi họng. Nếu khách đang ngủ, các bạn tiếp viên Thái sẽ nói thì thầm, vẫn để cho ngủ chứ hěm có đập bắt thức dậy cho bằng được.

Mình mà vừa ngáp thức dậy là các bạn
mò tới liền, hỏi ngủ dậy rồi hả cưng, ăn
gì hem, bữa nay có món này món này nè.
Tiếp viên hàng không Sin hay Malay thì
hỗn có đẹp lắm nhưng tiếng Anh như
gió, động tác dứt khoát, làm gì cũng
nhanh. Hàng không Nhật ít nói ít cười,
nhưng sẵn sàng quỳ mọp xuống để năn nỉ
khách uống thuốc chống say, khi phục vụ,
đầu họ bao giờ cũng cúi thật thấp. Các
hang quốc tế khác, tiếp viên đều có điểm
chung là luôn tay luôn chân, không lúc
nào nghỉ ngơi trong ca trực của mình.
Bay đường dài, đêm khuya vẫn có hành

khách thức, khát nước nhưng nhiều lúc không dám gọi hay do không biết ngoại ngữ. Nỗi tâm lý này nên tiếp viên Air Korea ko dám bật đèn, đi khẽ, bưng khay nước lên xuống cả trăm lần. Họ nói họ được trả 1h làm việc là bao nhiêu đó là đó, nên phải làm việc. Nếu ngồi không hay chờ ai bấm chuông mới đến, vậy còn gì là phục vụ nữa? Nghe vậy, cái Yên cái Oanh cũng quê nhưng nói chắc tui em chưa chuyên nghiệp anh à. Và lại, chi phí để làm tiếp viên bay quốc tế cũng cao, tui em phải mua ít đồ mang về nhầm gõ gạc lại, nên cũng cảng thẳng, anh làm

thương mại anh biết. Nghe nói vậy thì mình càng thông cảm hơn, thấy thương nhiều hơn...khi thấy các bóng áo đỏ dáo dác trong các cửa hàng miễn thuế, điện thoại lúc nào cũng đổ chuông, đầu óc bấn loạn với tỷ giá hối đoái lên xuống thất thường của nước bạn. Vừa mua xong mấy chục cái Iphone thì đầu mối nhắn tin giá ở VN đã giảm, thua lỗ mấy ngàn đô rùi thì đầu óc đâu mà "bò với gà", "cơm với mì", hành khách còn đòi phải nhìn thấy nụ cười xinh xinh trên môi em? Nên thôi bạn đừng có trách móc. Ai cũng vậy mà, vừa thua lỗ mất tiền thì mặt mũi phải cau

có chứ.

Nhưng nói đi thì cũng nói lại, lý do vì sao đi đâu Tony cũng đi hãng của nước mình. Thứ nhất là tất cả máy bay đều khá mới, an toàn-cái này cực kỳ quan trọng. Phi công giỏi, đẹp choai, nhìn không có nhức đầu. Thứ nữa là thời gian di chuyển là ngắn nhất nếu là đường bay trực tiếp, nên đi xa cũng ít mệt. Người ta tính, 1h ngồi trên máy bay tương đương 2h ngồi xe đò do áp suất không khí. Đi máy hàng khác phải xuống sân bay nước họ rồi lật đật đi tìm cổng ra rồi lại leo lên máy bay

nữa, mệt băt ón. Và việc trao đổi bằng ngôn ngữ tiếng mẹ đẻ cũng phẻ, hiểu hết nên có cái mà băt bẻ giận hờn. Ngoài ra, mình dùng hàng Việt cũng là một cách ủng hộ sự lớn mạnh của các doanh nghiệp Việt, vì sự tự tôn của dân tộc, nên những khó chịu kia chỉ là chuyện nhỏ như con thỏ. Và cũng bởi vì "còn tình yêu đó, lỗi lầm sẽ qua".....

Cái Tony hỏi ủa sao hôm qua trên máy bay, tụi em nhận ra anh hay vậy, anh có lộ mặt bao giờ. Cái cô nói tại vì anh nói "gương mặt thanh tú" đó, em mới nhận

ra, ở VN, có ai dám tự nhận thanh tú, trù anh. Trò chuyện 1 chút rồi "thơ thần dang tay ra về", bèn ga-lăng xuống tàu điện ngầm đưa mấy cô về khách sạn, bịn rịn chia tay kiểu "người lên ngựa kẻ chia bào, rùng phong-thu đã nhuộm màu quan san". Mà đúng là hôm đó, lá những cây phong (maple) trước khách sạn mấy cô ở chuyển màu, gió thổi rơi xào xạc, nhuộm đỏ cả thành phố. Tony mặc chiếc áo bành tô màu lông chuột, dài quá đầu gối, may ở Sài Gòn theo kiểu Jame Bond thập niên 60, tóc cắt ngắn, gương mặt điển trai, dáng vẻ cao ráo sang trọng, ai

đi ngang qua cũng ngoái lại nhìn vì thích. Tản bộ dưới những tán phong chập chờn trong ánh đèn đường để xuống lại trạm tàu điện, thẳng đến ga Westminster. Bữa đó ngày lễ, ở sông Thames có bắn pháo hoa....

Dòng sông rực sáng. Tháp Big Ben ngay trên bờ sông, cao lớn uy nghi. Tiếng pháo đì đùng, tiếng violon réo rắt. Năm nào Tony cũng gặp nghệ sĩ đường phố này ở đây. Anh đứng dựa vào tường tòa nhà quốc hội, trước mặt là cái vali và vài đồng xu lẻ. Kinh tế suy thoái nên

người ta không cho nhiều. Anh đang chơi bài "I have a dream", đầu nghiêng nghiêng, mắt nhắm nhưng lại mỉm cười, có vẻ không buồn mấy.

Gió dưới sông thổi lên mạnh dần, về khuya trời càng lạnh. Thọc tay vào túi quần cho ấm, ái chà, lạnh teo bugi rồi, thổi về khách sạn ngủ.

Cái thùng thảng xuống lại tàu điện để trở về khu Hyde Park. Ngồi đợi tàu, tình cờ quen nàng tiên tóc vàng có tên Evavock đến từ nước Áo. Nàng vừa tốt nghiệp

trường nhạc ở Vienna, và đến London để ứng tuyển làm ca sĩ. Evavock đẹp và rất đỗi dịu dàng. Dáng người bé nhỏ và mái tóc vàng óng. Trên mũi có cái khuyên bằng bạc nhìn rất lạ, rất duyên. Nàng cũng vừa đi ngoạn cảnh ở bờ sông Thames về, chắc thuộc tuýp lăng mạn giống Tony đây. Tâm sự hồi lâu, mấy chuyến tàu đến rồi đi nhưng cả hai vẫn không buồn bước lên, đè tài cứ miên man bất tận, không dứt ra được. Tony là người châu Á đầu tiên nàng quen ở London. Evavock nói có nghe nói về Việt Nam nhưng tưởng đang còn chiến

tranh, nói hồi nhỏ học môn lịch sử có học qua, rồi thôi, không biết gì nữa. Cái Tony kể về Việt Nam cho cô nghe. Nước Việt qua miệng lưỡi của Tony đẹp lung linh, nàng say sưa lắng nghe cứ như Alice lạc vào xứ sở thần tiên. Sau khi nói đủ chuyện trên trời dưới đất, cả 2 cảm thấy hợp vô cùng, cứ như sinh ra là để cho nhau. Tony bèn ra một quyết định quan trọng: rủ nàng đi chơi tiếp.

Nàng thoảng suy nghĩ rồi gật đầu. Trời thì lạnh, bất giác nàng gục đầu vào vai Tony. Chiếc áo bành tô may ở hiệu may

Trúc chợ Bến Thành (có lót nhung, giá 2 triệu ruồi) trở nên ấm áp lạ thường. Trong đêm xứ sương mù lạnh lẽo, có 2 kẻ tha hương lặng lẽ đi bên nhau. Hand in hand, nóng hổi....

Ngày 25/11/2013

Vừa đi cà phê với đứa em làm admin cho page TBS về. Vì Tony cũng ít lên page nên nó quản lý giùm. Nó nói gần đây có 1 nhóm người bài nào của anh cũng nhảy vào comment, những câu đại loại nghe rất khó chịu. Ví dụ như " bài này nội dung không mới, cách viết không hay, Mr A viết hay hơn, link Mr A nè...".

Hay họ search thông tin trên google và nói thông tin này thật ra là đã có người nói, chỉ là nói lại, chả hay ho gì, viết nhảm nhí, không đáng đọc. Mà google thì search gì chả có, chuyện Tony viết thì toàn những cái quen thuộc thôi chứ có xa lạ gì.

Nó nói em delete những comment đấy hết, sợ anh đọc thấy sẽ bị mất hứng. Minh hỏi nó nick name gì, thì hoá ra là 2 anh bạn thời đại học.

Tự nhiên nghe nó nói, cũng thấy buồn.

Ngồi trên lâu cao nhìn công viên Văn
Thánh qua cửa sổ, gương mặt thanh tú
thoáng chút ưu tư.

Hém lẽ lại khóc.....Giống Hàn Quốc quá
rùi. Ủ pa

Ngày 28/11/2013

Bữa nay mới biết vắc xin Quinvaxem
đang gây tranh cãi ở VN là do hãng
Berna Biotech Korea Corporation sản
xuất và Bộ Y Tế Hàn Quốc không cho
phép dùng sản phẩm này cho người Hàn
Quốc vì lý do an toàn.

Cũng mừng cho 42,000 cô dâu VN ở Hàn Quốc, cuối cùng thì họ cũng hé lộ nguyên nhân không lấy chồng ở VN. Lấy chồng HQ, để con ở HQ, ít ra con cái của họ không phải bị tiêm vaccine Quinvaxem.

Ngày 30/11/2013

Tâm Tâm Thư

1 người bạn làm công ty PR (Public Relation, có thể tạm dịch là quảng bá truyền thông) vừa đi cà phê với Tony về. Bạn ấy kể chuyện là có 1 ca sĩ nam nọ, hát cũng tạm, ngoại quan cũng khá. Nhưng hát miết mà cũng chẳng nổi được.

Tham gia cuộc thi nào cũng vô được đâu vài vòng thì dừng bước. Nên buồn tinh, mới qua công ty PR này để được lăng xê. Công ty này cộng tác với mấy tờ báo lá xà lách và cải bẹ xoong trên mạng, nhưng có lượng view khá đông, vì đánh trúng tâm lý tò mò của độc giả Việt. Đã lăng xê thành công cả chục diễn viên, ca sĩ, hot girl, hot boy và hot lão.

Họp mấy ngày mấy đêm, bên cty PR quyết định tung ra 1 cái clip nóng, một clip giường chiếu để câu khách. Cách này là nỗi nhanh nhứt. Clip phải có đạo

diễn hǎn hỏi, lựa đạo diễn chuyên phim tình cảm. Góc quay đẹp, diễn viên đẹp. Xong rồi thì lên mạng tung tin, giả bộ nói clip bị rò rỉ. Khổ là tìm nhân vật nữ, không ai chịu đóng, nên chị trưởng phòng công ty PR-người đề xuất vụ này, phải thí mạng làm nhân vật nữ, nhưng bắt đạo diễn hứa là sẽ quay mờ mờ không nhận rõ mặt.

Vật vã mới quay xong. Xong cái nói giờ tung ra sao. Họp tiếp. Thôi đem máy tính bị hỏng đi sửa đi. Tụi nhân viên sửa máy tính trong các cửa hàng là trùm tò mò,

thấy máy tính cá nhân đem sửa sẽ sục sạo tìm coi có gì bí mật trong đó, rồi nó sẽ tung ra. Đó là cách rò rỉ tự nhiên nhất. Mọi báo chí đến, chia 2 phe, 1 phe viết bài ủng hộ, 1 phe viết bài đả kích, nhưng đều cùng 1 người viết. Sẽ lôi theo 1 đám người còm ment và ném đá. Càng làm to càng nổi..

Bèn đập phá cái laptop cho hỏng, rồi đem sửa. Sửa xong đem về, chờ mãi không thấy nó tung ra gì cả. Đợi cả 2 tuần cũng không thấy động tĩnh gì. Sao ấy nhỉ?

Cái cử nhân viên giả bộ đi hỏi cậu nhân viên sửa máy tính. Ủa anh ơi, máy tính này, lúc sửa anh có thấy cái clip nào trong đó không, cho tụi em biết với, tụi em tò mò quá hè. Cậu IT nói có thấy 1 clip quay cảnh 2 chị em gái giành nhau cái váy trong phòng ngủ. Chị gái khoảng 40 tuổi còn cô em gái xinh hơn....

Anh giám đốc công ty PR chửi. Mẹ cái thằng này, diễn có mỗi cảnh "cloud and rain"(mây mưa) mà cũng không xong. Lại họp. Bèn phải PR kiểu khác. Chực

coi xã hội có vụ gì không thì lên tiếng bằng tâm thư.

Tâm thư là thư viết từ đáy lòng, từ trái tim, về 1 vấn đề nào đó. Khi bị hiểu lầm, người ta sẽ viết tâm thư giải trình. Tâm thư chỉ có một, viết xong phải im lặng. Giờ chuyện gì cũng tâm thư. Ví dụ vụ bất hòa giữa Obama và Putin về vấn đề Syria, ca sĩ X sẽ vội vã có tâm thư, 1 gửi Putin viết bằng tiếng Nga, 1 gửi Obama viết bằng tiếng Anh, nhưng lại đăng trên trang caibexanh chấm net bằng tiếng Việt. Nhưng có nhiều còm ment ý kiến

quá nên phải viết tâm thư số 2. Bọn độc giả lại cãi nữa. Bèn tâm thư số 3.

Cuối cùng thì tới 10 bài Tâm Tâm Thư, giống 10 bài Không Tên của nhạc sĩ họ Vũ.

Ngày 18/12/2013

Bệnh Parkinson

Thế rồi Tiến Minh cũng từ giã Seagames mà không có huy chương vàng, dù ở Đông Nam Á, anh là người luôn xếp là hạt giống thứ 2 sau Lee Chong Wei của Malaysia. Trong sự nghiệp của mình, có

lần Tiên Minh đứng thứ 5 thế giới. Tuy nhiên, ở các giải đấu quan trọng như Olympic, Asiad và thậm chí Seagames, anh luôn để thua các đối thủ không mấy tên tuổi. Khi báo chí và mọi người càng kỳ vọng, thì anh càng chơi dở. Nhưng lúc không ai quan tâm, anh lại chơi cực hay, có trận thắng cả Lee Chong Wei. Nếu mọi người thấu hiểu, thì sẽ thông cảm, vì 1 chứng bệnh cố hữu khá nặng của người Việt, là bệnh run.

Nhiều người rất tài giỏi, ăn nói giao tiếp xuất sắc, ngoại ngữ thành thạo, chuyên

môn vũng vàng... tuy nhiên ra đứng giữa 1 hội thảo quốc tế để phát biểu thì run bắn cả người, giọng nói lạc đi và nói gì thì chính bản thân họ cũng không rõ. Có lãnh đạo một doanh nghiệp cực lớn, ở trong nước thì thôi hét ra lửa, phát biểu cũng kinh lắm, 2 tay chém gió phàn phật, nhưng có lần đi ra nước ngoài tham dự một hội thảo CEO thì để lại 1 câu chuyện cười cho giới truyền thông quốc tế. Ở hội thảo đó có các chủ tịch, CEO các tập đoàn như Samsung, Sumitomo, Petronas... tham dự, rồi các hãng truyền thông như đài CNN, BBC, Reuter... cũng

chĩa ống kính về, thì ông luồng cuống, mặt tái nhợt khi mòi lên phát biếu. Trong lúc móc tờ giấy trong quần ra để đọc, thì run quá nên đánh rơi tờ giấy, và khổ là nó chui tọt vào vào cái gầm của cái bục phát biếu. Dưới ống kính truyền hình của bao đài truyền hình lớn nhỏ khắp thế giới, hình ảnh ông chồng mông cúi xuống móc tờ giấy ra, thổi cái phù cho bớt bụi rồi thở thở đọc, thật là cảm động.

Trở lại Seagames, bóng đá U23 của Việt Nam cũng vậy. Khi gặp đối thủ yêu hơn như Lào, Brunei... thì thôi, đá như lén đồng.

Dội bom cả chục quả, làm tui kia khóc như mưa, hém cho cơ hội dù 1 quả danh dự. Thế nhưng gấp tới đối thủ như Singapore hay Thailand, thì chân cẳng bắt đầu cuống. Ngôi sao này tỳ kia của V-League cũng chạy quanh sân như vận động viên điền kinh, cả trận chạm được bóng 1 lần đã là danh dự lắm. Có lúc đưa bóng vào khu vực gần khung thành đối phương rồi, cơ hội là rõ, khán giả và bình luận viên gào lên, sút đi sút đi, nhưng không, anh không vẫn không sút. Vì anh té. 2 chân tự va vào nhau. Hình ảnh anh nằm sõng xoài trên vạch 16m50

thật đáng yêu.

Có lần Tony vào University of Houston-Downtown chơi, vì có đứa em họ đang học MBA ở đó. Nên vào nghe 1 buổi thuyết trình về marketing. Trong khi đứa em họ, là Việt kiều, tác phong nhanh nhẹn, nhảy lên lèn mở máy chiếu, nói tự tin lưu loát, đi qua đi lại giao lưu với người nghe thì có 1 anh nọ, nghe nói là giảng viên ở VN qua du học, đứng nói mà run như bị sốt rét, cái micro lắc lư nên giọng nói lúc to lúc nhỏ. Mắt không dám nhìn ai, trình bày xong giống như hết

nghĩa vụ, mắt sờ sệt nhìn quanh và hỏi có ai hỏi gì không. Nhưng may là mọi người cũng thấy anh tội quá nên cũng không hỏi gì, anh thở cái phì, mừng rỡ đóng laptop, lật đật bước xuống lớp. Máy ống thầy nước ngoài hay hỏi sao các bạn du học sinh Việt Nam bị bệnh Parkinson sớm quá nhỉ, bên kia họ chỉ mắc bệnh này khi đã xế chiều....

Cái Tony mới tới bắt chuyện với anh giảng viên. Nói ủa sao em thấy anh trình bày mà không có tự tin gì hết vậy, do vân đề ngôn ngữ hay sao. Anh nói không,

ngôn ngữ thì anh không sợ, nhưng cứ nói trước đám đông là run em à. Vì anh học hết đại học ở VN, mà giáo dục ở mình là thụ động, thầy cô đứng nói, học trò ngồi nghe. 12 năm phổ thông, 4 năm đại học, tức 16 năm chỉ ngồi và nghe, nên anh quen rồi. Trong khi đó ở nước ngoài, thầy vô đứng đó, có nói gì đâu. Toàn trò vây quanh, rồi hỏi, rồi nói. Thậm chí câu hỏi của trò này, thầy cô kêu trò khác trả lời. Nên thành quen, phóng viên truyền hình tới phỏng vấn 1 đứa học sinh của 1 trường trung học bất kỳ của Mỹ hay của Singapore, nó đều nói như tên bắn, nói

lưu loát, đầy đủ ý, triển khai ý 1, ý 2, ý 3, tóm lại...và thank you. Cười như hoa, gương mặt tự tin. Còn lỡ phóng viên mà ra sân trường chọn phỏng vấn bất kỳ 1 bạn học sinh của Việt Nam hay Trung Quốc, mà không dặn trước héng, thì đứa này cười hí hí, núp sau lưng đứa kia, đùn đẩy nhau, thui mày nói đi, không tao không nói đâu, mày nói đi. Cả buổi rượt đuổi quanh sân trường cũng không bắt được đứa nào hỏi mà nó chịu nói.

Lớn lên đi làm, rùi nó cũng vậy. Lúc nào cũng đùn đẩy và cười hí hí, gãi gãi đầu,

thiếu đi điều muôn rụng hết cả tóc

Ngày 26/12/2013

**ĐÓI LỜI TÂM SỰ VÀO NHỮNG
NGÀY CUỐI NĂM**

Bây giờ, báo chí nói chung, báo in lẫn báo mạng, đa phần có nội dung buồn và tiêu cực. Mở thử mục giải trí, là tin xì căng đan bầu sô, ca sĩ ... Mở đến mục xã hội, thì thấy ngay tin ở tỉnh A, ngộ độc thực phẩm làm chết người, thành phố B xuất hiện hố tử thần nuốt chửng chiếc

taxi, tin cảnh giác về các vụ lừa đảo... Trong phần tin quốc tế là nước này sụp cầu làm chết bao người, rồi khu vực kia trên thế giới đang nóng lên từng ngày với các tin như sắp xảy ra chiến tranh đến nơi... Trong mục thể thao là vụ mua bán độ hay chuyện lùm xùm các ngôi sao... được người viết khai thác tỉ mỉ đến độ chắc để người đọc đọc phải buột miệng chửi mới hả dạ..... Lướt qua phần kinh tế, là “nhảy múa theo giá vàng và đô la, lạm phát tăng cao, nhập siêu, công ty tập đoàn này nợ phá sản, công nhân thất nghiệp”....Đọc xong thấy hết muốn làm

ăn gì vì trước mặt toàn khó khăn và trở ngại. Chất lượng giáo dục, thực trạng cơ sở hạ tầng hay đạo đức của ngành y tế ... được mổ xẻ với góc nhìn tiêu cực cũng khiến người dân lo lắng và hoang mang cho bản thân mình và con em mình. Thậm chí đến phần thời tiết cũng thấy tê tái cả lòng với lũ lụt, biến đổi khí hậu, triều cường, hạn hán, áp thấp, bão xa bão gần... thiên tai và cả nhân tai. Dần dần vô hình trung, cứ mỗi buổi sáng thức dậy, bên tách café, người ta mở báo điểm tin và bắt đầu lo lắng, có những lo lắng rất thật và có những lo lắng không đâu. Và

cảm giác của các tin tiêu cực ấy, theo họ suốt một ngày làm việc, dẫn đến hiệu quả xã hội sẽ kém đi, vì “người buồn cảnh có vui đâu bao giờ”. Trong khi đó, lẽ ra, mọi người nên bắt đầu một ngày mới với sự phấn chấn, niềm tin và sự lạc quan ... vì khi hưng phấn, năng suất lao động được tăng lên rất nhiều.

Rời khỏi tách café sáng để ra đường làm việc, thấy gì? Hình ảnh tắc đường kẹt xe, người đông đúc ồn ào giành giật nhau từng m2 đường, tiếng còi xe tiếng chửi bới gắt gỏng... như thể cả xã hội đang rất

căng thẳng như sợi dây đàn. Căng thẳng thì nổi nóng, rồi tai nạn đâm chém xảy ra. Và người người, nhìn nhau với ánh mắt của sự nghi ngờ, không biết có thương hại nhầm người không, vì sự lừa dối gấp cũng nhiều, do báo chí nói cũng nhiều....

Cùng một cơn mưa, người tiêu cực thì sẽ bức mình vì phải đi áo mưa, người lạc quan thì nghĩ đến cây cối sẽ được xanh tươi, không khí sẽ được trong lành sau cơn mưa đó. Và một khi chúng ta không thể thay đổi được hiện tượng xảy ra với

mình, tốt nhất là nhìn nó bằng ánh mắt
tích cực. Chúng ta không ngăn được tuyết
rơi ở Sapa thì hãy lên đấy nhìn ngắm
tuyết, sẵn tiện tiêu ít tiền cho người dân
địa phương, mua ít áo ấm tặng các em
nhỏ ở đó, hướng dẫn bà con dùng lưới
che để trồng rau màu, hô hào chính quyền
đầu tư giúp họ có cái nhà kiên cố, ấm
cúng, ngay cả 1 cái post 1 hình ảnh em
bé Sapa rét run trong cái lạnh lên
facebook cũng khiến cộng đồng đang ấm
áp dưới xuôi sẽ nghĩ lại mình, hạnh phúc
hơn với cái tõ ấm bé nhỏ của mình. Cái
thiện có thể sẽ thua cái ác trong một thời

điểm nào đó, nhưng chung cuộc sẽ chiến thắng. Công lý sẽ chiến thắng bất công, con người rồi sẽ sau một thời gian tham sân si giành giật sống còn với những quyền lợi vật chất, sẽ thấy cái mình đạt được là vô nghĩa vì giàu lăm cung ăn 3 bữa, sẽ trở về đúng bản ngã của “nhân chi sơ tính bản thiện”, giúp đỡ yêu thương thiên nhiên và đồng loại.

Hãy nhìn vào mặt tích cực của bất cứ sự cố nào. Cứ sau một sự cố, con người lại tìm ra nguyên nhân và khắc phục nó. Sau một đợt lũ lụt, đó là phù sa sẽ màu mỡ

hơn cho cánh đồng, sâu bọ sẽ bị quét sạch ra biển, những dư lượng hóa chất độc hại trong đất đai sẽ bị trung hòa và rửa sạch, nhân dân nơi ấy sẽ xây nhà cao hơn. Chính quyền địa phương sẽ hạn chế không xây thủy điện nữa, không chặn dòng chảy của con sông nữa. Một ca sĩ sau khi lộ hàng để nổi tiếng, cũng sẽ chú tâm vào giọng hát của mình hơn, thay vì lộ hàng tiếp (vì thấy cái đó rồi, khán giả tò mò không có nhu cầu thấy nữa) và chúng ta sẽ có 1 giọng ca đẹp thật sự. Lỗi làm của người khác, thay vì giữ trong lòng và lúc nào cũng tức giận, thôi

bỏ qua, mình sẽ thấy thoải mái hơn rất nhiều. Nói một cách khác, nếu bạn được sống 100 năm, xem như là một bộ phim có 100 tập, thì hãy tạo ra ít nhất 2/3 tập có tiếng cười thay vì tập nào cũng rơi vào bi kịch chán chường, đau khổ, chia ly, mất mát.

Và đôi lời nhắn gửi cho các bạn làm báo, thay vì dừng lại ở thể loại văn miêu tả sự kiện hiện tượng, kèm theo các phê bình gay gắt, nên chỉ rõ giải pháp hay yêu cầu cơ quan chức năng giải quyết, phản hồi lại. Có như vậy, thông tin do

báo chí mang lại mới thật sự thiết thực để xây dựng một môi trường sống chất lượng. Trong từ Hán Việt, nguy cơ bao gồm nguy và cơ. Và đối với người có tư duy tích cực, nguy (problem) họ sẽ biến thành cơ (opportunity).

Những ngày cuối năm, coi như chuẩn bị hết 1 tập phim trong bộ phim dài 100 tập ấy, bạn vui hay buồn? Và năm sau, hài hay buồn, hoàn toàn quyết định bởi bạn.

Với người luôn tích cực và lạc quan, sẽ có gương mặt sáng bừng, nụ cười thường

trực trên môi, sông và cháy hết mình, học tập và làm việc hết mình, vui chơi hết mình, dù ngày mai trời có sập...

Trong giông bão của cuồn cuộn các thông tin tiêu cực, page Tony Buổi Sáng như 1 cánh chim , tuy nhỏ bé nhưng hết sức tự tin mang lại sự lạc quan vui vẻ cho mọi người. Hãy ủng hộ anh Tống biên tập, nếu không thì “ nước mắt lăn dài trên gương mặt thanh tú”. Hãy bấm like và comment thể hiện sự ủng hộ cho anh ấy, kẻo bị “nhức đầu rùi thay đồ đi Mỹ”, lấy ai viết truyện cho đọc cho khóc

cho cười?

Ngày 31/12/2013

Nhân lực hăng ta – chuyện bây giờ mới kể

Chương trình đào tạo doanh nhân của đại học Thanh Hoa (Trung Quốc) có chương trình lấy các bài hạc lịch sử ra mà ứng dụng trong thực tế. Sau đây là 1 bài ví dụ của chương trình đào tạo CEO của Đại học Thanh Hoa. Cách đây 10 năm, Tony phải uốn 3 tấc lưỡi mới xin được từ một cô hạc viên này người Vũ Hán. Còn này sau khi ăn hết

dĩa sủi cảo của Tony ở lộ Vương Phủ Tỉnh, xiêu lòng trước sự thanh tú của trai nhiệt đới mà bèn bứt lông (ngỗng) cho Tony. Tony vội đem về Due Nǎn, triển khai mở rộng. Áp dụng cho mình, bùa này bèn share cho các con dương hạc, hy vọng năm 2014 các con ngon lành cành đào hết nhóe.

Chuyện rằng, sau khi “ tam cốc thảo lú” tức 3 lần đến lều cỏ, ông chủ tịch hội đồng quản trị Lưu Bị mời bằng được Gia Cát Lượng về làm tổng giám đốc, tức làm CEO. Việc đầu tiên anh

Gia làm là bàn với anh Bị và 2 phó chủ tịch hội đồng quản trị (anh Phi, anh Vũ) tuyển chọn nhân sự, tức đội ngũ các giám đốc, trưởng phòng...Chúng ta hãy theo dõi cách tống giám đốc Gia tuyển nhân sự:

- Thứ nhất: Hỏi các vấn đề đúng sai phải trái để xem trí tuệ của họ. Người có trí thì là người sẽ nhận ra vấn đề đúng sai. Kém trí thì hồ đồ, không biết cái gì đúng, cái gì sai, u u mê mê. “Nhân bất học bất tri lý” là vậy. Học ở đây không phải là trường lớp mà là sự

học hỏi, mày mò, nghe và học từ người khác, từ sách vở, rút ra quy luật như thế này là đúng, như thế kia là sai. Lần sau gặp cái tương tự, phân biệt đúng sai nhanh chóng, nhận ra vấn đề mà giải quyết thấu đáo. Bây giờ gọi là bài test IQ và kiến thức phổ thông.

- Thứ hai: Đặt một vấn đề cần biện luận tới nơi tới chốn, rồi từ đó xem diễn biến tư tưởng của họ. Lúc thì họ nói theo bên A, lúc nói theo bên B...thì hạng người ba phải, nhảm nhí, cẩn tránh xa. Còn người ban đầu nói sai,

sau đó nhờ phân tích thấy đúng mà không công nhận, khăng khăng ôm cái sai, cái cũ kỹ là loại người bảo thủ, có thể thăng tiến, tin dùng nhưng tốt nhất không nên cho làm lãnh đạo. Có người nói sai, sau đó nhờ phân tích mà thấy đúng, công nhận vui vẻ, đây là hạng người cần tin dùng. Nhận vô, cho làm hạt giống sau này thăng tiến.

- Thứ ba: Bàn bạc về mưu kế với họ để xem kiến thức của họ ra sao. Phường vô học, ít đọc sách....thì đầu óc nông cạn, hời hợt. Sẽ chẳng biết góp

ý gì về mưu kế, chiến lược, kế sách, phương cách, chiến thuật, giải pháp.... Không nên bàn chuyện cơ mật với nhóm người này. Hỏi 2-3 câu mà ăn nói ngây ngô, thì thôi, xie xie nị, cảm ơn nị đã ghé thăm.

- Thứ tư: Báo cáo cho họ biết trước những khó khăn guy hiểm để xem lòng dũng cảm của họ tới đâu. Thấy khó thì nản, bỏ cuộc, hoặc nói khó không làm được, hoặc đang làm nửa chừng thì bỏ, mở miệng nói toàn khó khăn trớ ngại, chưa ra trận đã mang

tâm lý chủ bại...là hạng người vô
dũng. Hạng người này sẽ bỏ chúng ta
khi hoạn nạn, khó khăn, vì họ hèn
nhát. Hèn nhát thường dẫn đến suy
nghĩ tiêu nhân và hành động khôn vặt.
Nên tránh xa. Đuối được thì đuối sớm
kéo bị nó phá hoại.

- Thứ năm: Cho họ uống rượu say để
biết tính tình chân thật của họ. Có 2
thứ không giấu được là Say và Đang
yêu. Nên quan sát sẽ thấy lúc say, họ
sẽ bộc lộ bản chất thật sự của họ, vì
lúc tỉnh, họ có thể là kịch sĩ quá khéo.

Các doanh nghiệp ở Nhật hay Hàn Quốc đều nhận nhân viên sau khi qua 1 đợt sát hạch trên bàn nhậu trong 2 tháng thử việc. Vì sự trung thực rất quan trọng. Bản chất lúc say cũng như lúc tỉnh, đó là người tin dùng. Còn lúc say và lúc tỉnh khác nhau, thì đó là người 2 mặt, gian dối. Làm việc với họ, dễ bị tư lợi riêng và không có liêm sĩ, khi có chuyện, họ là người bỏ mình trước tiên.

- Thư sáu: Cho họ tiếp xúc với quyền lợi hay tiền bạc để biết lòng tham, sự

liêm khiết của họ. Trong kinh doanh, có những khoản tiền và những quyền lợi họ tưởng là không ai biết, nên tự tung tự tác đem vào túi riêng. Nhưng thực ra, trên đời này “ chỉ có không làm thì mới không ai biết”. Ngạn ngữ Trung Quốc nói như vậy, nên nếu có làm, thìắt có người biết. Nhưng khổ nỗi, loại người ham tiền thì mới có thể làm kinh doanh, người không ham tiền thì không kinh doanh được. Nhưng ham tiền của người khác, không phải đồng tiền sạch, thì lại là không có hậu. Vì ngạn ngữ cũng có câu “ của thiên

thì trả cho địa”, trời đất cho mình như thế nào thì nên lấy như thế, không nên quá tham vọng mà rước họa vào thân. Với đám người này, dùng thời gian rồi bỏ. Không thì nó cũng tự bỏ theo đội ngũ địch nếu có ai đó rủ rê lương thưởng cao hơn.

- Thú bảy: Hẹn với họ về một việc gì để xem họ có giữ đúng chữ tín hay không. Loại người hứa hẹn qua loa, rồi quên mất...thì đó là loại người không đáng tin dùng, khi làm chung với họ phải cẩn thận, đề phòng. Và loại người

này cũng không thể phát triển được sự nghiệp vì không có chữ tín, không xây dựng được lòng tin từ người khác. Hoặc có thể do không biết sắp xếp công việc, lúc nào cũng lu bu, quên trước quên sau. Có thể dùng nhưng không cho làm đối ngoại, mất mặt hết.

Đó là phương pháp để khảo sát các mặt: “trí”, “biến”, “thúc”, “dũng”, “tính”, “liêm”, “tín”.

Cũng hạc theo bài này mà anh Tống cũng tìm được dưới trướng của mình

hàng loạt các phó tổng giám đốc, giám đốc nhân sự, hành chính, marketing, sales, tài chính, sản xuất..tài giỏi, từng bước thu phục thiên hạ, xây dựng hệ thống đại lý trong nam ngoài bắc, uy tín hằng phân Phượng Tím vang danh bốn bề.

Hôm nay ngày 31/12, anh ^{Tổng} chinh thức đi Mỹ trốn nợ...

Ngày 8/1/2014

Và em kiệt sức....

Hồi đó lâu thiệt lâu, dưới quê có 1 cậu

con nhà hàng xóm, tên ở nhà là thằng “2 Xị”, không rõ đi hạc là tên chi, thi cấp 3 miết không đậu, mà nó nói thôi đưa lên Sài Gòn cho Tony đào tạo. Cái nó lên, ban đêm cho qua trung tâm giáo dục thường xuyên, ban ngày bõa nào Tony có mặt ở nhà là gào thét, nó sợ quá nên mở tập ra ngồi hạc. Mà Tony vừa đi ra khỏi nhà là móc điện thoại ra nhắn tin, rồi đi ra đi vô, tóc tai xõa rũ rượi. Cái nhà đầy rác cũng hém quét, cái con chuột chạy qua cũng không buồn đuổi. Kêu nó lau cửa kính thì nó lau phía dưới, còn phía trên để y

nguyên, hỏi thì nó nói cao lăm, lau hém
tới. Đi ra rồi đi vô, buồn thì lấy cái
gương ra ngồi nặn mụn, nên cái mặt
lúc nào cũng sưng xỉa, khăn giấy lau
mụn còn dính máu khô để đầy bàn. Còn
phòng ngủ của nó thì ôi thôi như gánh
hát, quần đùi 1 góc, quần lót 1 góc, tất
vớ 1 góc, váng nhện giăng giăng. Cái
gối cái mền của nó thì mixture của mùi
mồ hôi, mùi nước dãi chảy ra lúc ngủ,
mùi thuốc lá, mùi dầu xanh....hòa
quyện nhau 1 cách nồng nàn, nó nói
mùng màn chiếu gối thì cuối năm mới
giặt một lần, ở nhà nó quen vậy rồi.

Cũng may mà năm đó thi cấp 3 đậu, ba mẹ nó ăn mừng lớn hết biết. Sau nó hạc cao đẳng gì đó không cần thi cũng đậu, rùi liên thông trở thành cử nhân. Xin việc miết hẻm được, nên đi làm công nhân dưới nhà máy đóng tàu Hyundai Vinashin vì đã tốt nghiệp lớp 12. Vì nó chưa bao giờ đọc sách, nên nói chuyện nghe cả buổi vẫn không hiểu ý nó muốn nói gì, toàn những từ không có nghĩa trong tiếng Việt. Có lần đi Karaoke với nó và đám bạn, nghe nó hát bài “Công chúa bóng bóng”, 1 tay cầm micro hát, 1 tay cầm

đi động nhắn tin. Nó nói gì thì gì, chứ 1 tháng em phải hết 500 ngàn tiền tin nhắn. Tiền của mẹ nó làm rãy trên núi gửi vô.

Lúc nó ở trọ, bữa đó Tony có ở nhà, do nó nói bữa nào nấu cơm em cũng kiệt sức. Bèn đứng coi nó nấu ra làm sao. Đầu tiên là lấy nồi cơm điện, bỏ gạo vô nồi, đổ nước, cắm điện, xong ngồi chờ cơm chín. Cơm chín rồi, bắc nước lên luộc rau, khoanh tay đứng chờ. A nước sôi rồi ! nó reo lên trong sung sướng, bèn lấy rau ra nhặt. Nhặt và rửa rau

xong thì nước sôi nãy giờ lâu quá nên cạn queo, nó bèn đổ thêm nước, đứng chờ tiếp. Xong món rau luộc. Giờ đến món cá kho. Nó lấy cá ra khỏi tủ lạnh, đứng chờ rã đông. Rồi kho. 4h thì xong 1 bữa ăn gồm cơm, rau luộc, cá kho. Nói anh Tony và các anh chị ăn đi, em lên phòng nghỉ đây, em ăn hẻm vô vì em đã kiệt sức.

Đem chuyện này kể các bạn trong hằng Phượng Tím. Mọi người cười hi hí, nói sao thằng đó dở quá. Tụi em đâu có vậy. Cái mình nói, y chang chứ có gì

khác đâu. Thời gian là công bằng, đều là 24h với tất cả mọi người, nhưng có người làm được nhiều việc, cũng có người làm 1 việc không trôi. Có thể phụ thuộc vào hệ số thông minh, có những người bản năng là làm việc nhiều hơn người khác. Số còn lại thì phải được đào tạo để biết cách sắp xếp thứ tự ưu tiên trong công việc, theo anh, sơ đồ Gantt là hay nhất. Anh phân tích nè:

1-Việc đang diễn ra, không tác động vào nó cũng diễn ra, thì mình tranh thủ

làm việc khác. Đúng nhìn vô đó làm gì? Chờ làm gì? Ví dụ: cơm trong nồi cơm điện. Có nhìn vào thì cơm cũng không ngon hơn. Hay fax cái hợp đồng, đúng nhìn trân trối vô cái máy fax thì nó cũng không chạy nhanh hơn. Anh thấy các bạn đúng chờ máy tính gửi mail đi mà sốt ruột. Trong thời gian đó, làm việc khác giúp anh. Đúng có để thời gian chết.

2. Việc người khác có thể làm được, giao người khác làm, nhờ họ giúp. Như bạn A, mình là cán bộ xuất nhập khẩu,

giữa bে bonen các email báo giá cho đối tác nhập khẩu, bạn A bỏ đi lên kho lấy mẫu về để chụp hình gửi cho khách là sao? Việc này có thể nhờ ai đó làm, bạn tài xế ngồi rung đùi đó chi, sao không nhờ. Chỉ lên kho lấy cái mẫu mang về, thì ông xe ôm đi vẫn được. Mình dành thời gian cho việc email báo giá, khách hàng nó xác nhận, có phải mình xuất khẩu được đơn hàng cả trăm ngàn đô không. 50 ngàn đồng cho ông xe ôm vẫn lãi chán. Dao phay không dùng để chém ruồi hay gọt hoa quả.

3. Bạn B làm kê toán cũng vậy. Trưa qua anh thấy cái phòng họp không được sạch, anh nói rảnh thì hút bụi nha B. Nhưng không phải em chạy lật đật đi hút bụi liền, còn bao nhiêu việc quan trọng khác thì gác lại. Đang cần phải thanh toán để lấy bộ chứng từ, 1 ngày ngoài cảng phí lưu bãi phát sinh bị phạt 20 USD/cont, thì B ưu tiên hút bụi. Phê bình thì gân cổ lên cãi, nói hút bụi quan trọng hơn chứ. Hút xong thì đã đến 4h chiều, ngân hàng không làm việc nữa, nên phải dời qua sáng mai

giao dịch. Người lúc nào cũng chạy như con rối, vì không biết cái gì ưu tiên hơn cái gì. Mua vé máy bay hay văn phòng phẩm thì kêu nó giao cho mình chứ mắc mớ gì phải chạy đi lấy. Ai gọi cũng dạ và làm ngay, lao ra đường vun vút, nhưng việc gì cũng không xong.

4. Hôm hăng mình đóng cửa đi công tác, mọi người tranh thủ khởi hành từ Đà Lạt về Thành phố từ lúc 4h sáng để chiều 1h30 mở cửa làm việc, bao nhiêu thứ đang tồn đọng. Bạn C vẫn không

về, chiều anh gọi thì vẫn ngồi bờ hồ Xuân Hương đợi ông khách hàng về chung cho vui, mặc dù đi 2 xe, chạy trên đường, không biết có gì vui? Và đến khuya hôm sau mới về đến SG. Công việc thì trễ nãi, anh hỏi thì ông khách hàng nói cũng chẳng có vui gì, đi đường tối thui, xe nó chạy trước, xe tao chạy sau. Không có gì vui.

5. Trước đây hằng mình có bạn D, phụ trách nhập khẩu nguyên liệu. Anh Tony đi công tác, dặn dò 1 tuần các việc như báo giá, hỏi tình hình lô hàng

nguyên liệu, theo dõi mẫu...để sản xuất lô hàng xuất khẩu, em nhớ nha D. Nó dạ ran, ghi chép vào sổ khí thế. Cuối tuần về, thấy việc gì cũng chưa làm. Hỏi chứ tuần qua em bận gì, nó nói bận dịch file tiếng Anh cho ông Thế, là ông khách mới quen. “Em dịch ngày lẫn đêm, vì đó là đối tác khách hàng, em phải chăm sóc” he said. Còn nguyên liệu phân bón mình nhập về cảng không ai lấy, phạt hết mấy trăm đô tiền lưu cont lưu bãi. Nhà máy sản xuất thì không có nguyên liệu nên công nhân ngồi chờ, ngày xuất hàng bị dời

lại. Nhà nhập khẩu nó giận nó hủy hợp đồng luôn. Bên DHL mắng vồn nói gọi miết không ai fax công văn qua để giao mẫu. Các anh chị khác thì nói ai kêu làm gì bạn D cũng cầu, D nói đừng giao nhiều việc, tôi không phải 3 đầu 6 tay, việc gì cũng phải từ từ, giao việc chỉ giao 1 thôi, không được giao nhiều. Hãy để tôi dịch tài liệu để con ông Thế. Con bé đó năm nay lớp 9 rồi, xong lớp 12 là phải đi Mỹ du học. Chỉ có 3 năm nữa thui nên việc này rất gấp, không thể chậm trễ.

Nghe nó trình bày xong, nước mắt Tony bỗng dung lại lăn dài. Gương mặt thanh tú thẳng thót, môi miệng mím chặt, không nói nên lời.

Và Tony kiệt sức....

Ngày 9/1/2014

1 ý tưởng kinh doanh téo bẹo

Sau vụ bị phui tay, các bạn đang lo lắng không biết gửi tiền vào đâu thì Tony bèn chớp thời cơ, mở ngay ngân hàng Tony Bank. Sáng nào ông chủ tịch Tony cũng ngồi thù lù 1 đồng trước cửa, ai gửi tiền xong sẽ nói “

tiền vào rồi, tôi chứng nhận đây, đi về đi” thì mới cắp nón bảo hiểm ra về. Còn không phải chui vào quầy, đòi nhân viên giao dịch mở mạng lên cho coi là đã “vào hệ thống”. Và Tony Bank không chịu trách nhiệm về mọi giao dịch của nhân viên dưới quyền, từ giám đốc chi nhánh đến nhân viên bảo vệ. Phải “chọn mặt gửi vàng” chứ, thấy mặt nó gian thế mà cũng gửi thì ráng chịu. Phải bắt nó thề, nó ngoéo tay... mới đưa tiền nhé. Và ký chū ký dài ngoằng vào nhé, để khó mà bắt chước.

Rút tiền ra khỏi bank cũng phải dòm trước ngó sau, kéo nhân viên bảo vệ nó giật mất, thì “chúng tôi cũng không chịu trách nhiệm”. Đó là tranh chấp giữa 2 cá nhân. Có giỏi thì chạy theo mà giật lại.

Sáng nào, Tony Bank cũng nhắn tin đến từng khách hàng “ Số tiền quý khách gửi vẫn còn y nguyên, hiện chưa có cán bộ hay nhân viên nào giả chữ ký để rút. Số dư vẫn là....đồng”.

Anh khố vì Nhu, anh khóc vì Nhu !

Ngày 19/01/2014

Rèn luyện óc tưởng tượng để trở thành người hay ho

Hum bõa ngồi book chuyến bay cho khách hàng, Tony mới thấy mình gà mờ gì đâu. Các bạn qua chơi Tết yêu cầu tao muốn tham quan các di sản thế giới như Huế, Hội An, Mỹ Sơn, xong bay đi coi đền Angkor Wat. Mình nói làm gì có đường bay trực tiếp, phải bay vô SG hay Hà Nội. Xong check lại thì thấy nói hớ. Năm nay bạn nào rảnh thì đi Angkor Wat rùi bay đi Đà Nẵng

tắm biển hay ra Vinh chơi rồi bay qua Viêng Chăn ăn cá sông Mekong nướng, đường bay mới, offer giá rẻ xinh, đi chơi cho nó cởi mở đầu óc.

Các bạn Mỹ của Tony hay hỏi, ở Đông Nam Á, nếu phải chọn 1 nơi để đi tham quan, thì nên đi đâu. Tony trả lời, it should be Bali. Còn nếu 2, thì có thêm Angkor Wat. Còn nếu 3, thì nên ghé thêm Hạ Long. Nếu Bali thì xa, phải rủng rỉnh trong túi cả ngàn USD mới đi thoải mái, thì Angkor Wat, chúng ta nên đi liền trong dịp Tết này đi. Đường

bộ, đường không, đường sông...đều có
chuyển, bọc theo vài ba triệu đồng là
ok rùi.

Mà nói mới nhớ, so với sự đồ sộ của Angkor Wat, thì ở kinh đô Huế của mình cũng như khắp đất nước này, không có công trình kiến trúc truyền thống nào có tầm vóc và quy mô tương xứng. Có lẽ do trí tưởng tượng chúng ta kém, mà có lần 1 giáo sư nước ngoài có đề cập là trí tưởng tượng của người Việt thuộc loại kém nhất thế giới. Do chiến tranh, hàng ngàn năm

cứ giặc giã liên miên, đang ngồi tượng tượng cảnh thần tiên thì giặc đến, chạy muôn chêt nên tưởng tượng bị đứt quãng. Nên chúng ta không có những tác phẩm với tình tiết ly kỳ phúc tạp hay ý tưởng kỳ lạ độc đáo, đưa người đọc vào thế giới nửa thực nửa hư của nhiều nền văn học khác, như thần thoại Hy Lạp, 1001 đêm, Alice trong xứ thần tiên, Tây du ký, và gần đây là Doremon hay Harry Porter...(trừ chuyện cô Quỳnh ở Davao).

Tác phẩm vĩ đại như Truyện Kiều cũng

chỉ là sự phỏng tác, phô thơ trên cơ sở tác phẩm Kim Vân Kiều truyện của Thanh Tâm Tài Nhân bên Trung Quốc. Có lẽ khả năng tưởng tượng của chúng ta ít ỏi và nếu có, thì bị triệt tiêu. Những đứa trẻ toàn bị quát “suy nghĩ vớ vẩn”, “ăn nói lung tung linh tinh”.. hay nhận xét của cô giáo “không nắm được ý của tác giả và trong cuốn sách hướng dẫn giáo viên của cô” thì khóc như mưa, bèn trở về theo ý của tổ biên soạn sách

giáo khoa cho nó chắc. Trong khi theo 1 nghiên cứu khoa học, mọi đứa trẻ

đều có sự tương tượng cơ bản giống nhau, không phân biệt màu da, quốc tịch. Vẫn đề là khi lớn lên, tiếp thu nền giáo dục, 1 bên được kích hoạt và phát huy, 1 bên kìm kẹp và triệt tiêu. Và dẫn đến kết quả. Một bên bay lên vũ trụ. Một bên xúm xít ngồi quanh cái ao làng cãi nhau, năm nay xã ta nên nuôi con gì, trồng cây gì.

Hoàn cảnh lịch sử cũng đã giam hãm ông bà ta quá lâu trong cách học “tù chương trích cú”, nên tư duy bị gò bó trong lũy tre làng, trong năm cửa ô,

trong khu trung tâm quận 1, trong “ xã
nhà, huyện nhà, tỉnh nhà...”. Cứ áp đặt
hình ảnh con Tấm dịu hiền, hoa sen là
phải đẹp, phở là phải ngon. Cứ hãy
phân tích nét đẹp của x của y, sự trong
sáng của g của h, sự dũng cảm của m
của n.... , lẽ ra phải là “bạn ý kiến gì
về nhân vật X trong tác phẩm Y”, hay
“theo bạn, hoa nào là đẹp, món ăn nào
là ngon, vì sao”. Lúc đó, sự tưởng
tượng của học sinh sẽ được đưa lên
đỉnh cao. Có tưởng tượng mới biết quả
đất hình cầu, mới có dòng điện chạy
thấp sáng, mới có chiếc ông chúa mấy

trăm người phóng cái kèo lên không
trung mà ta gọi là máy bay, mới có cái
smartphone quẹt quẹt. Thủ nhìn từ
trên xuống dưới trên cơ thể mình, toàn
là kết quả của sự tưởng tượng của
người phương tây. Từ mái tóc, cái
quần âu, áo sơ mi, đầm váy, quần lót,
cái đồng hồ, điện thoại, bút máy. Bước
ra đường là xe đạp, xe máy, xe hơi, xe
buýt, nhà cao tầng...tất cả đều hổm
phải do người Á Châu nghĩ ra. Ngay cả
cái mạng xã hội này, cũng phải chờ tụi
Tây nó nghĩ ra rồi xài. Nên có thể nói,
cả 1 châu lục đang ngồi hóng sang bên

kia coi tụi nó có phát kiến ra được cái
gì mới nữa hem mà lật đật bắt chước.

Einstein từng nói “trí tưởng tượng còn
quan trọng hơn tri thức.” Nên đừng
nghĩ mình hạc giỏi mà tự cao tự đại.
Trường chuyên lớp chọn, đại hạc tốp
trên...cũng chỉ là việc mình đã năm
được kiến thức của người khác hơn 1
số các bạn khác trong 1 thời điểm nào
đó. Nhưng chỉ đủ để chúng ta làm theo,
đi theo như bầy vịt. Nên nếu dương
dương tự đắc cho rằng hạc giỏi đồng
nghĩa với giỏi giang, mà ngây ngô,

không làm cái gì ra hồn cho đời, cả tuần không nói được 1 câu gì cho hay ho sáng tạo .. thì đáng bị coi thường hơn là khen ngợi. Trong bài thơ “ Có những lúc”, Lưu Quang Vũ viết‘ Tôi chán cả bạn bè, mấy năm rồi họ chẳng nói được câu gì mới”.

Trong công việc, óc tưởng tượng sẽ giúp mình giải quyết công việc nhanh chóng hơn nhóm người không có khả năng tưởng tượng. Chẳng hạn như làm công việc chăm sóc khách hàng, công tác chuẩn bị sẽ phải có. Việc tưởng

tượng đi tới gặp khách thế nào, khách nói câu gì, mình phản ứng lại ra sao...giúp mình tự tin đối phó với mọi tình huống. Ví dụ lúc gặp khách, nó vui thì mình làm sao, nó buồn thì mình phải nói sao, nó đuổi mình về thì cũng phải nói lại được 1 câu chó. Hém lẽ “anh chỉ biết câm nín khi nghe em khóc”. Hay khi tổ chức thực hiện 1 chương trình, 1 dự án, mình tưởng tượng ra hết những bước cần phải đi, trả ngại gì, cách khắc phục....thì việc thực hiện sẽ hoàn thành đúng tiến độ, trơn tru, ít vướng mắc. Sự tưởng tượng sẽ kết

hợp với việc nhớ các sự kiện một cách logic đã có trong quá khứ. Khi gặp phải sự tương tự, mình có thể áp dụng. Vì kinh nghiệm không bao giờ được sử dụng chính xác 100% cho công việc tiếp theo, mà sẽ phát sinh nhiều yếu tố mới.

Óc tưởng tượng còn giúp mình hạc ngoại ngữ nhanh chóng, khi luôn nghĩ ra cảnh phải giao dịch, tiếp xúc...để có thể tự ngồi thực tập. Muốn thoát ra cái ao làng phải có ngoại ngữ chứ. Óc tưởng tượng còn giúp mình có một đời

sống tinh thần phong phú. Đọc sách là 1 cách tưởng tượng tốt. Tốt hơn nhiều so với văn hóa nghe nhìn. Trận Xích Bích nếu mình đọc trong Tam Quốc diễn nghĩa, sẽ thấy vĩ đại hơn nhiều so với khả năng tưởng tượng và túi tiền của đạo diễn phim.

Có nhiều bạn đọc Tony Buổi Sáng và cứ tưởng tượng Tony là 1 ông già khoảng 50 tuổi, béo ngậy, hồn nhiên... đến khi gặp anh Tổng ngoài đời, trẻ măng như cậu sinh viên đại học, dong dỏng cao (1m80, 70kg), gương mặt ưa

nhìn, đôi mắt biết cười và tác phong
lanh lẹ như 1 cầu thủ Brazil, thì mới vỡ
òà cảm xúc. Càng yêu càng quý, càng
thích càng say mê...vì hơn cả sự tưởng
tượng.

Nhưng tưởng tượng cũng phải gắn với
thực tiễn nghen. Tưởng tượng xong,
phải quay về với thực tế ngay, để áp
dụng. Chỉ ngồi tưởng tượng và không
biết mình là ai, ở miền Nam thì vào
Biên Hòa, ở miền Bắc thì vào Trâu
Quỳ mà hái hoa, mà bắt bướm.

Ngày 4/2/2014

Chuyện ở Quê Lâm

Cách đây mấy năm, Tony ra Hà Nội ăn Tết. Xong cái hém có vé máy bay bay vào, kẹt cứng đến mùng 10. Mà phải có mệt ở hăng vào sáng mùng 9 để họp, bèn ngồi suy nghĩ, thôi đi qua Nam Ninh bay về. Cái gọi cho bạn bè bên Trung Quốc, nói tụi mày rảnh sang Nam Ninh chơi, gấp gõ đầu năm cái. Cái tụi nó nhắn tin lại OK. Nói rồi, Tony quay quả xách giỏ ra Nguyễn Trường Tộ bắt xe qua bên kia biên

giới. Ngồi xe đò lên Hữu Nghị Quan, bạn nhà xe và hành khách nói ủa sao có cái anh này dân miền trong mà nói tiếng Trung giỏi quá, thấy nghe điện thoại nói như gió, vì vốn Hán ngữ của mình khá là lẫu lì (lẫu lì là lưu loát). Mọi người say mê, bu lại hỏi thăm trò chuyện. Cái mình nói say mê cái gì, chút nũa tui bán hết mấy người qua biên giới bây giờ. Nữ thì làm vợ cho cả nhà người ta, còn nam thì làm phu lò gạch, 3 năm không thấy ánh mặt trời. Mọi người nghe thế sợ hãi, năn nỉ, nói thôi đừng bán anh, thôi đừng bán chuy.

Tony nói ừ, tôi là người nhân hậu, yên tâm, đi biên giới phải cẩn thận chứ, trai đẹp rủ đi biên giới là kiên quyết không đi nhé, 10 thằng thì 9 thằng là dân buôn người. Có cả cô phóng viên hay phát thanh viên đài truyền hình tỉnh nào đó cũng từng bị dụ bán qua bến khóc quá trời kìa....

Xe dừng tại Tp Lạng Sơn. Tony thuê xe ôm chở tới biên giới Tân Thanh. Cái làm thủ tục qua cửa khẩu Hữu Nghị quan xong, bắt xe đi Nam Ninh. Đường cao tốc từ Bằng Tường đi Nam Ninh

khá tốt so với VN, nhưng so với các tỉnh khác ở Trung Quốc thì lua hâu lăm (lua hâu là lạc hậu). Gặp bạn bè nhậu nhẹt hàn huyên xong, mùng 8 ra sân bay Nam Ninh, book vé về Sài Gòn, bay lúc 2h sáng nhưng cũng hẻm còn chỗ. Toàn dân Sài Gòn, hóa ra, họ cũng từ Hà Nội sang và bay về. Cái ngồi buồn, hẻm phải lúc nào mình nghĩ ra là đầu tiên hết, toàn có người làm rồi. Đằng nào cũng hẻm kịp về họp, thôi bèn đi Coay Lỉn (Quế Lâm) chơi cho rồi. Cái ra ngoắc xe đò, đáp đi Quế Lâm. Quế Lâm có nghĩa là Rừng quế,

lần đầu tiên Tony đến đây. Lúc còn đi hạc, đọc qua sách báo mà biết, đối với dân Trung Quốc, Quế Lâm là nơi tuyệt vời nhất dưới mặt đất, hơn cả Tô Hàng. Quế Lâm là 1 trong 4 thành phố được chính phủ Trung Quốc bảo vệ đặc biệt các di sản (3 tp còn lại là thủ đô Bắc Kinh, Hàng Châu và Tô Châu). Dòng sông Li Giang uốn quanh thành phố, núi non lô nhô như tranh thủy mạc. Tony lấy tour đi dọc sông Li Giang xuôi về phía Dương Sóc. Chu cha nó đẹp. Cứ như Hạ Long trên sông, nhưng nhiều núi hơn, nhiều hình

thù hơn. Y chang trong tranh treo trên tường ở các phòng khách ở các khách sạn lớn ở TQ. Cứ tưởng tượng núi này là con chó, con mèo, con voi con khỉ... gì đó, tiếc là bọn tào dẫu (tour guide) nó cầm cái loa nói ra rả nghe bắt mệt.

Đến Dương Sóc, một thú vui không nên bỏ qua là xem người dân ở đây câu cá bằng chim cốc. Con chim cốc này được đeo một cái vòng trên cổ, và cột dây vào chân. Chim sẽ được ông chủ thả xuống nước, và lục lạo khắp nơi để mò cá. Khi có cá, vì vướng cái vòng cổ

nên chim không nuốt được, lúc này ông chủ sē kéo chim lại thuyền, gỡ cá ra. Cứ tới con cá thứ 6 thì chim cốc sē được tháo cái vòng, con thứ 7 nó mò được thì cứ ăn thoải mái, vì họ tính nếu tiếp tục lấy thì nó sē chán, không mò nữa.

Ở Dương Sóc có 1 ngôi chùa rất cổ kính, ngay dưới chân núi mặt trăng. Ngọn núi này rất đặc biệt, trên đỉnh của nó có cái vòm do đá vôi bị xâm thực, hình mặt trăng, nom rất đẹp. Có một dòng suối chảy từ trên núi xuống,

xuyên qua các tảng đá rất to. Chùa nằm vắt vẻo bên lưng chừng núi, con suối chia chùa ra làm 2 phần, có cầu đá bắc qua. Cảnh chùa khiến ai đứng xem đều cảm thấy phiêu lạc, vì nó đẹp, huyền bí, mê hoặc. Hảm hiểu sao, bước chân Tony cứ từ từ tiến vào sân chùa, cứ như có một hấp lực nào đó. Trong sân chùa có cái cây gì cả ngàn năm, đọc từ Hán đó hảm hiểu, thấy có rào chắn lại kỹ lưỡng lắm. Khách thập phương đông đúc vô cùng, nhưng khi vào chùa, không có cảm giác nhốn nháo như vào chùa đình miếu nổi tiếng

ở VN. Có lần Tony đi chùa Bà Bình Dương rằm tháng giêng, lúc ấy có hội. Tony đi 1 lần và sợ hãi kinh khủng, nam thanh nữ tú người già con nít chen lấn kèn cựa, 1 người cầm 1 bó nhang nghi ngút khói, Tony cao cù sợ mấy bà thấp thấp người cầm nhang chọt vô thủng mắt cái áo hiệu cả 3 trăm ngàn đồng. Lư cắm nhang có tới mấy chục cái, mọi người thi nhau cắm. Nhưng vừa cắm vô lư là có 1 ông đứng cạnh đó quơ lấy, trưng xuống nước, rồi vứt ra hàng đồng trong sọt rác, rất uổng. Khói thì đặc quánh, hít về bệnh

luôn, còn mùi khói vào quần áo và tóc
thì thô thô không nói nổi. Trước sân
chùa và trong điện chùa bà Bình
Dương hay các chùa nổi tiếng khác,
quang cảnh nhốn nháo, tranh giành lộc,
mua bán chim, rùa, mây cái cây gì
vàng vàng đỏ đỏ. Tiếng người la hét do
bị nhang của người khác chích vào tay,
vào mặt, loa thì ra rả nói chú ý coi
chừng móc túi. Ăn xin thì ngồi la liệt,
nhiều người là thanh niên khoẻ mạnh
chả bệnh tật gì. Còn đi chùa ngoài bắc
thì mây pho tượng chỉ còn thấy mỗi cái
mặt, còn chỗ nào cũng bị tiền 200

đồng, 500 đồng dán chi chít, nhét đầy vào tay vào chân của tượng. Nhìn thiệt là buồn. Loáng thoảng nghe mấy cô nói nhau, mà y nhét tiền vào đi, xin mới được chứng giám, mà toàn xin cho con tiền, cho con lấy chồng giàu, xin cho con áp phe vụ này thành công để mua biệt thự, đổi con Mèc con Cam Rì.... Tony có hạc qua triết hạc Phật giáo, hém thấy đoạn nào nói về việc lên chùa xin tiền, xin danh lợi thì Phật sẽ cho cả. Sơ yếu lý lịch, nhiều người khai tôn giáo là Phật giáo, nhưng chỉ đi chùa mỗi khi cần xin xỏ một cái gì đó. Cũng

giống như nhiều bạn bè, lặn đâu mất
tăm cả chục năm, lâu lâu thấy gọi điện
thì y rằng, sau câu mà khoẻ không là
có tiền hem cho tao vay mượn một ít,
hoặc mời đi đám cưới, hoặc xin việc
làm cho con cháu.....Góp ý thì giả lả
cười, nói cần thì mới liên hệ chứ hằng
ngày bạn lăm.

Trở lại vụ ngôi chùa ở Dương Sóc.
Tony thấy bên trong chùa chỉ có 1
khoanh nhang vòng duy nhất, thấp
trên cao, khói tỏa ra dù dịu. Tuyệt đối
không thấy lư hương ở đâu. Thùng

công đức để ở cái cốc đằng sau. Ai có lòng thì đến bỏ tiền vô. Người đi vào chùa được nhà chùa sắp xếp như quầy làm thủ tục trong sân bay, có cái dây đi hình zích zắc ở ngoài sân. Thế là mọi người tự động xếp hàng và đi vào đó, chỉ có 1 chú tiểu đứng canh ở cửa, mỗi lúc chỉ cho vài người vào, họ đi ra lỗi khác thì mới cho người tiếp tục vào. Ở ngoài sân, cách khoảng mấy trăm mét có cái lư rất to, ai muốn đốt nhang thì cứ việc. Không gian thoáng đãng nên khói tỏa bay đi hết. Tiếng chuông lâu lâu vang lên, khói trầm bay

lên quyết vào những gốc cây cổ thụ, lăng đặng trên những bậc thang lên núi cho các thầy tu luyện Kungfu, thấp thoáng các bóng áo nâu sòng trong rừng trúc....khung cảnh như trong phim chưởng.

Tony đi ra phía cái cốc bên hông, thấy có 1 chú tiểu đang đứng tìa cây, Tony mới đến hỏi thăm. Cái chú tiểu ngạc nhiên, nói ủa từ Due Nǎn qua hả, thấy nói tiếng Trung lẩn li nên ngưỡng mộ, giới thiệu đi gặp ông sư trụ trì. Ông sư trụ trì nghe chú tiểu vô báo là có người

ngoại quốc đến viếng chùa, mà đẹp trai hào hoa phong nhã lấm, bèn vui vẻ tiếp đón. Tony bước vào phòng của ông. Căn phòng hơi tối, chỉ có 1 bóng đèn màu hồng rọi vào 1 bức tượng đá trong góc phòng. Sư trụ trì ngồi trên ghế, râu trắng tóc trắng, gương mặt đẹp một cách bí hiểm. Tony chào nín hạo, tươi cười. Ông mòi ngồi, miệng nói nhưng tay chân đều không cử động. Ông hỏi Tony ở đâu ở VN, Sài Gòn hay Hà Nội. Tony nói từ Sài Gòn qua, và nhìn bao quát 1 lượt quanh căn phòng theo thói quen óc quan sát hặc

từ West Point. Những bức tranh và hình ảnh xưa về ngôi chùa treo trên tường đã hoen ố màu thời gian. Ông mỉm cười và mời uống trà, thứ trà Oolong trồng ở Quế Lâm có vị đậm và ngọt hậu, tinh khiết cả hương đất trời. Tony trò chuyện với ông về ngôi chùa, về đất Dương Sóc Quế Lâm, về nhân tình thế thái. 2 thầy trò chuyện trò càng lúc càng trở nên tâm đắc, ông khen Tony còn nhỏ mà có kiến thức tốt quá.

Đang chuyện trò thì đột nhiên, Tony

cảm thấy rùng mình nhẹ (một bây giờ cái gì cũng nhẹ, kể cả khùng). Một luồng gió lạnh sau gáy. Đoán là cánh cửa vừa được mở, nhưng người mở rất nhẹ, hầu như không có tiếng động. Lò mờ trong tấm kính phản chiếu 1 bóng trắng lướt vào phòng. Tony quay lại thì thấy cánh cửa đã đóng và trong phòng chả có ai ngoài sư thầy và Tony cả. Chiếc nhẫn đá Sapphire màu đen trong tay Tony tự nhiên phát sáng lấp lánh. Chiếc nhẫn đá này là Tony mua từ Myanmar (tiếng Hoa gọi là Mèn Ten, tức Miến Điện) trong 1 chuyến đi

công tác. Đá saphire đen tuyền rất hiếm, độ cứng khoảng 9.5 -9.8 so với 10 độ của kim cương, trời đất cả triệu năm mới có 1 viên sapphire đen tuyỀn. Hôm đi vào bảo tàng đá quý quốc gia Mèn Ten, nhìn thấy nó tự nhiên mình có cảm tình, mới đi hỏi. Cô bán nói cả mấy năm nay viên này bán miết mà không ai mua, cứ trả giá xong rồi thì không mua hay thậm chí mua rồi lại trả lại. Tony biết là hũu duyên với mình, bèn mua mang về Sài Gòn nạm bạc, đeo như là bùa hộ mệnh. Lúc cánh cửa mở, bỗng dung thấy viên đá đen

trên chiếc nhẫn nóng dần và phát sáng
lấp lánh. Sư thầy ngạc nhiên, nhìn
chằm chằm vào tay của Tony. Ông cất
giọng “ ta muốn hỏi, thật sự con là
ai?”. Tony chưa biết trả lời thế nào thì
ông hỏi, “con là người Việt Nam sao lại
có Mèn Ten Bảo trên người thế
kia”....

(còn tiếp)

Ngày 10/2/2014
Cái chết của Chu Du

Đọc tam quốc diễn nghĩa, ai cũng biết đến chuyện Chu Du, vì ghen tỵ với tài năng của Khổng Minh mà hộc máu chết. Đó là cái chết vì đố kỵ, mang đậm màu sắc của văn hoá Trung Hoa. Các nước lân bang thì càng gần khoảng cách địa lý với Trung Quốc thì càng bị cái tính này nó lây lan, hém phải riêng VN mà bên Hàn, bên Nhật...cũng bị. Càng xa biên giới Việt Trung, càng thoát văn hoá Trung Hoa thì tính đố kỵ, ghen ghét người khác cũng bớt dần. Chẳng hạn như vùng Cà Mau, trong làng có ai có gì vui như đỗ

đạt, trúng số, trúng lúa, thăng chức, thành công....thì cả làng bung đồ đến, đồ bánh xèo, uống gụ, chung vui mừng rõ một cách thật lòng. Còn nếu ngoài trung ngoài bắc, thì thành công phải giấu nhẹm đi, mới mong được bình yên. Bên kia sông Cầu có người đỗ tiến sĩ, thì thay vì chèo thuyền qua sông chung vui, nhiều người xã Đoài bên này ngồi chửi đồng, điên tiết vì không biết vì sao nó giỏi thế. Rồi tự an ủi AQ, rằng nó may mắn thôi chứ chả hay ho gì, hay có ai đó nâng đỡ nó. Tóc tai xoã rũ rượi, ăn không ngon, ngủ không yên,

chỉ mong nó thất bại hay bị tai nạn
bệnh tật ốm đau mà chết quách cho
rồi, để hả lòng hả dạ. Thôi thì cũng
thông cảm cho họ, văn hoá tiểu nông
ăn sâu quá rồi, con gà thì tức nhau
tiếng gáy, và cũng, vì chút Chu Du còn
sót lại, cả ngàn năm Bắc thuộc còn gì...
Tony thích văn hoá miền Tây Nam Bộ,
vì nó là vùng đất mới, chưa từng bị
phong kiến Trung Hoa ra sức đồng
hoá, nó gần với văn hoá Miên Thái,
hảo sang và phóng khoáng, bao dung
và thiệt tình. Đau thật với nỗi đau
người khác, vui thật với niềm vui của

bạn bè, không giả tạo, ăn nói cho hay
nhưng trong lòng nghĩ khác, chỉ muốn
mình hơn, còn mong ai cũng te tua,
nghèo khổ, dốt nát, xui xẻo, xấu xí...

Tony có khá nhiều bạn hạc. Và họ
từng là những người bạn thật tốt.
Nhiều lúc thời sinh viên, Tony đói xanh
mặt, qua ký túc xá hay nhà trọ của
bạn mượn 10 ngàn đồng mua cơm, bạn
có 20 người, bạn chia một nửa. Rùi vui
về qua hết thời sinh viên chật vật khốn
khó, với biết bao là tình. Ra trường,
nhóm bạn bắt đầu chia rẽ, vì có ai đó

khó chịu khi đúa khác tìm được việc làm ngon. Rùi rạn nứt khi bạn bè cùng nhà trợ ngày xưa mua nhà ở thành phố. Sự bức bối dâng đến đỉnh cao, mời đi tân gia là không đi, hay đi cũng qua nói vài câu xỉa xói móc méo cho nó xui xẻo chơi. Ngồi lầm bầm, kiểu mẹ tức muốn chết, mình vẫn còn nhà trợ mà nó đã chung cư cao cấp rùi. Rùi chấm dứt quan hệ, không rõ tại sao, chỉ thỉnh thoảng nghe qua bạn bè, những câu đại loại như " giờ nó thành đạt quá rồi, đâu thèm nhìn mặt tao" nếu bạn bè có ai hỏi lâu này mà có

gặp thằng A con B hem...

Khi facebook ra đời, âm thầm theo dõi ngày đêm. Thấy 1 anh bạn post tấm hình nhà mới, 2 đêm mất ngủ, ra sân đá thúng đụng nia, quánh mèo quánh chó. Thấy 1 cô bạn post status đi Mỹ du lịch với chồng con, nói cái con nhỏ này nó ăn trúng gì mà sao may mắn thế, liền mất ngủ 3 đêm, nhìn ông chồng nghèo của mình khinh khi ra mặt. Tất cả stt đều không bấm like, chỉ đọc. Rồi một ngày anh bạn post status mất việc, thì lòng vui mừng

khôn xiết, lấy bia ra uống, lần đầu tiên
bấm like. Rồi thấy cô bạn post status
ly hôn, ôi trong lòng vui sướng biết
bao, cho chừa, cái tội hôm bữa khoe đi
Mỹ với chồng nha mậy, nhảy vô
comment, ghi đại loại như " sao vậy
bạn ơi, có cần gì thì mình giúp" mà
trong lòng thì ngược lại, hả hê, vui
sướng, vừa tắm vừa hát vang. Đì nhậu
lúc ngà ngà say, nghe bạn nói " tôi vái
ông bà cho ông bầu A rót máy bay
chết cho rồi, nhìn ông ấy sở hữu chiếc
máy bay riêng mà ngứa mắt. Còn ông
tỷ phú B, ông đó mà phá sản, tôi mở

tiệc ăn mừng". Phụ nữ thành đạt nào cũng bị gán câu " ôi cái con đó tài năng gì, nó cặp với ông này ông kia mới được như vậy". Những người hay nói vậy là những người có tính đố kỵ, phải lưu ý tránh xa. Lúc này, sự đố kỵ không còn bình thường nữa, nó đồng nghĩa với cái ác, cái vô lương và với suy nghĩ rẻ tiền ấy, họ đã đánh mất chính nhân cách của mình.

Cũng có mấy anh bạn cũ, suốt ngày nhắn tin hỏi trang Tony Buổi Sáng có mua like không? sao like tăng nhanh thế, bọn độc giả dở hơi thế nhỉ, nhảm

thế mà vẫn đọc say sưa. Hay comment ở dưới mỗi bài viết của Tony những câu đại loại như " bài này không có gì mới, đã đọc qua đâu đó rồi". Thậm chí cũng có bạn rảnh rỗi, ngồi search cả buổi và comment " bài này ý theo đường link này nè, không phải sáng tạo gì đâu" hay " chủ đề này Mr A viết hay hơn, các bạn qua đó đọc nhé, đường link là...", hay " Tony cạn đề tài rồi, hahaha, vui quá". Thống kê trên page slight, 10 độc giả hay vào nhất là 10 anh bạn quen, kiên quyết không bấm like page, nói trang này

quá nhảm, nhưng suốt ngày vô comment kiểu sọc dura. Lúc đầu Tony cũng khó chịu, mất hứng, nhưng sau này thì quen. Cái xúr mình nó thế, dù có hạc có hành, có chức vụ hay học vị học hàm, có tiền có bạc, có vợ đẹp con khôn, vẫn mang cái văn hoá Chu Du ấy trên người, tự mình làm khổ mình ghê gớm, nhiều người cũng nhận ra nhưng không dễ bỏ ngày một ngày hai.

Tony có anh bạn, tên X. Rất thân vì lúc cơ hàn, cần gì cũng giúp. Nhưng tính ganh đua đố kỵ cũng lớn. Không

phủ nhận tính ganh đua cũng có mặt tích cực, đó là việc giúp mình có động lực để không thua kém bạn bè. Việc thấy Tony nói 2 ngoại ngữ lưu loát khiến anh lao vào học như điên, 5h sáng đã ngồi dậy học từ mới, tối nào cũng đến 2 trung tâm để luyện, thậm chí mời cả giáo viên tiếng Hoa tới nhà để dạy, nên anh cũng nói được ngoại ngữ khá tốt. Có lần cô giáo yêu cầu đọc cuốn Tư Duy Lại Tương Lai và nộp bài cảm nghĩ, Tony lùng nhòng sách mấy bửa hẻm có, mới qua nhà anh, mượn đi photo. Anh trả lời, gì chứ

sách tuyệt đối không cho mượn, khiến Tony không nộp được bài. Năm 2006, Tony mua ô tô đi lại, biết tính anh nên không nói, thế là 1 bữa anh chạy qua nhà, khoe với Tony là đã mua được chiếc Civic, có đi đâu không tôi đưa đi ngồi ô tô cho mát. Tony nói là tôi cũng mua rồi, cả mấy tháng rồi. Anh giận dữ quay quả đi về, nói thằng này cái gì cũng hơn mình, có túc điên không. Hôm tài xế mình bị ốm, mới gọi điện qua nói bạn ơi cho tôi mượn tài xế bạn 1 hôm nhé, có khách nước ngoài qua nhưng tôi không biết lái. Anh trả lời "

thế thì đi taxi, tài xế của tôi hôm nay rảnh nhưng tôi không cho phép lái xe của người khác bao giờ". Nếu không biết dừng lại, tính ganh đua sẽ trở thành tính đố kỵ, rất uổng phí một đời người, vì không làm được nghiệp lớn.

Nên nếu có chơi với thể loại này, phải cẩn thận và giấu mọi thứ mình có như mèo giấu " hàng hoá Tony đang kinh doanh", vì họ thấy họ sẽ tức tối rất tội nghiệp, ảnh hưởng đến sức khoẻ, nặng thì hộc máu chết như Chu tiên sinh ấy chứ chẳng phải đùa. Bạn Nam nói, 2

vợ chồng nó nghe nói bạn X tới nhà là phát hoảng. Vì X tới, sẽ đảo mắt nhìn quanh, hỏi thăm, nếu thấy nhà Nam có mua sắm cái gì mới, X về giận, phát bệnh. Nên nghe tin X đến thăm, vợ chồng nó dọn dẹp bắt mệt. Phải gửi xe hơi đi chỗ khác, giấu cái tivi xịn vào phòng, quần áo pyjama bóng loáng phải cất, phải lập tức mặc áo cụt quần què vào, gia nhân giúp việc tài xế...phải lập tức ra khỏi nhà, đi lánh mặt, núp ngoài bờ rào biệt thự, khi nào X về mới được vô. Thằng Nam phải lập tức nhảy xuống lau nhà, con

vợ phải ngồi nhặt rau, vú móm lòng
thòng, tóc rối bù, vợ chồng giả bộ chì
chiết nhau chuyện tiền bạc, con cái nó
phải vọc đất vọc cát, mũi miệng phải
lem nhem. Đang ăn tôm cua thì phải
cắt ngay, lôi rau muống nước mắm ra.
Gương mặt phải teo tóp hốc hác,
không được phúng phính trắng hồng, X
nó không thích, nó giận.....

Lại nói về Tony. Từ khi lên chức hằng
trưởng hằng Phượng Tím, Tony cũng
bị không biết bao nhiêu bạn cũ từ mặt.
Nói nó đi xe hơi 7 tỷ, nên tao đâu dám
tới gần. Nhiều buổi cà phê, Tony hẻm

biết nói chuyện sao. Toàn những câu như nghe nói dạo này nghe nói mà giàu lăm phải không, mình mà ừ một cái, thì tức khắc quy vào tội chảnh choẹ, mà nói không thì sẽ kết luận là xạo mà, đừng có giấu. Có một nhóm ngồi nhậu với nhau, bàn về Tony, nói chắc ai đó cho nó tiền chứ sao tự nhiên giàu vậy, nghe nói nó có ba nuôi tỳ phú Hàn Quốc, sure là ông đó cho tiền nó. Cái gọi điện hỏi có đúng vậy hem Tony, mình đang mướt mồ hôi trong kho kiểm hàng, nghe hỏi sợ quá nói ừ, bạn nói vậy hả, có còn ông nào giới

thiệu tao, tao cũng muốn có ba nuôi. Tony bèn viết bài hướng dẫn bạn đi Dubai, hội chợ du thuyền mà tìm. Ba nuôi mẹ nuôi vì phải vào chốn giàu có mới tìm được. Nhiều người cứ nói người khác thì đang đố kỵ với mình, còn bản thân thì lại vô tư hảm biết.

Cũng mấy lần đi nhậu, bạn nhậu nói mày biết doanh nhân thành đạt ABC không, nó dở ẹt à, lúc hạc chung với tao, rót lên trượt xuống, ngu lắm mày à. Chuyện quá khứ là quá khứ. Lúc nhỏ người ta có thể hạc kém, nhưng

sau này, cả quá trình tự đào tạo của họ, mình đâu có biết. Để có được số tiền đó, người ta đã phải thức khuya dậy sớm thế nào, bạc tóc tính toán ra sao, chết bao nhiêu nơ ron thần kinh ...và săn sàng chịu n cái rủi ro. Để có được giải thưởng nào đó, người ta đã phải hy sinh những thú vui cá nhân, đã phải dùi mài kinh sử tập luyện quần quật thế nào, mình đâu có biết. Chỉ thấy thành quả và thay vì mình cũng cố gắng đạt được, lại sinh ra lòng ghen ghét.

Người mình cũng ít công nhận tài năng của nhau. Không chịu thừa nhận trên đồi, có những con người, tạo hoá cho họ khả năng hơn, và dĩ nhiên họ sẽ thành công hơn. Nhà văn VN ít ai đọc tác phẩm của người khác, chỉ say sưa đọc đi đọc lại văn mình. Nhà báo hay vài người biết viết lách cũng vậy, không ai đọc ai, nên đề tài viết ngày càng teo tóp, bó hẹp, tư tưởng càng ngày càng bảo thủ. Vì không công nhận tài năng của nhau nên khi đồng nghiệp được quốc tế công nhận, họ gần như hoá điên. Phần lớn nhà văn Trung

Quốc cho rằng Mạc Ngôn bỏ tiền ra mua giải Nobel, cô lập ông sau khi ông nhận giải. Một nhà văn lão thành của Trung Quốc vội lên hạc viện ngôn ngữ Bắc Kinh nhờ dịch hết các tác phẩm của mình sang tiếng Anh, rùi đem qua nước ngoài chào hàng, nhưng tại Tây vứt hết vào sọt rác vì đọc hěm hiểu. Các nhà văn trẻ TQ còn thành lập hiệp hội anti-Mạc Ngôn, cũng hoạt động ì xèo, thậm chí gửi đơn thưa kiện kêu rút lại giải Nobel của ông ấy. Giống cách đây mấy tháng nước ta cũng có vài cuốn sách best seller và lập tức

xuất hiện 1 nhóm người anti, kiện tụng khí thế, rùi cũng ra sách nội dung tương tự để cạnh tranh. Trí tuệ thay vì đi làm cái gì đó hay ho cho đời, lại suốt ngày đả phá người khác, thiệt uổng. Ngày GS Ngô Bảo Châu nhận giải Field, thì cũng là ngày bệnh viện tâm thần Trâu Quỳ Hà Nội nhận cả chục bệnh nhân vào khám, cũng toàn các bạn cũng từng đoạt giải quốc tế quốc gia, nhưng vì túc tối mà sinh ra tâm bệnh, ngồi bứt tóc móc mắt, xé quần xé áo...trong thật thảm thương.

Hôm bữa họp lớp, có mặt anh bạn X. Anh lại xách mé, nghe nói Tony dạo này đi nước ngoài như đi chợ ấy nhỉ. Tony chỉnh ngay, riêng cái này là không đúng. Anh vui mừng lắm, nói thế không có tiền đi đâu à, làm ăn không được à, sắp phá sản rồi à, nói thật đi để bạn bè lo cho. Mọi người há hốc mồm nhìn. Tony mới từ từ giải thích. Năm vừa rồi, Tony đi nước ngoài 20 lần, trong khi đi chợ có 1 lần, so sánh vậy là khập khiễng. Cái anh hỏi, ủa vậy giờ phải nói sao, Tony nói là lần sau phải nói "dạo này Tony đi

nước ngoài như đi siêu thị ấy nhỉ"...

Vì Tony, cũng hay đi siêu thuỷ....

Ngày 20/2/2014

Biển rộng trời cao, con vây vùng...

Cách đây gần 2 năm, Tony có dịp đi Singapore. Trên máy bay, có ngồi cạnh một cậu thanh niên có gương mặt sáng bừng của sự thông tuệ, ánh mắt sáng của ý chí, tác phong cử chỉ đều hết sức lạnh lẹ. Lúc vào ngồi, cậu bắt chuyện với Tony, hỏi chú đi Sing là công tác hay đi du lịch. Tony nói là đi công tác,

còn bạn. Cậu ấy mới kể là cháu là sinh viên vừa tốt nghiệp 1 trường trong đại học quốc gia tp HCM, đi Singapore đợt này là phỏng vấn xin việc làm. Tony ngạc nhiên lắm, mới hỏi ngọn ngành. Cậu ấy nói là tốt nghiệp xong, xin việc ở VN khó quá vì kinh tế đang suy thoái, ngành cậu học ít công ty tuyển, nên cậu search trên mạng tìm việc ở nước ngoài, chủ yếu các nước lân bang để dễ đi lại. Cậu vô các website trung tâm việc làm của Singapore, đọc các mục cần người trên các báo, rồi thậm chí post C.V của

mình cho các trung tâm săn đầu người của Thái, Sing, Hàn, Hồng Công, Cambodia, Lào....Cậu nói may mắn đã mỉm cười, một công ty ở Sing đồng ý phỏng vấn, sau khi qua skype online interview, họ muốn cậu qua để gặp ban giám đốc trước khi quyết định. Thế là cậu lên đường, đây là lần đầu tiên xuất ngoại và cũng là lần đầu tiên đi máy bay.

Tony trong lòng thấy ngưỡng mộ. Tuổi trẻ cần như vậy. Dám đi, dám nghĩ, dám làm, dám dấn thân. Mới ngỏ lời

hỏi cháu có muôn chú giúp gì không, chẳng hạn như đường sá đi lại bên Sing. Cậu ấy nói cậu search hết rồi, xuống hầm sân bay Changi ra sao, đi chuyến tàu ngầm về ga nào....cháu đều đọc kỹ và in ra hết. Còn công ty đó, cháu cũng đã nghiên cứu rất kỹ mọi thông tin của họ. Tony thấy rất là well-prepared nên hài lòng lắm. Mới hỏi thôi bây giờ chú giả bộ phỏng vấn cháu vài câu, cháu trả lời thử nhé. Câu nào thấy cậu ấy cũng trả lời lưu loát và tự tin. Nhưng duy chỉ một câu Tony hỏi, ” giờ thì chúng tôi đã phỏng vấn

xong, bạn có câu hỏi gì cần hỏi công ty chúng tôi không?”. Lúc này thì cậu lúng túng, dạ nói cái này thật sự là cháu chưa nghĩ tới. Tony mới nói là các công ty nước ngoài hay hỏi câu này lắm, để đánh giá khả năng đặt câu hỏi của ứng viên. Mình mà hỏi thông tin đã có sẵn trên mạng về công ty họ, là rót dài, vì không chịu nghiên cứu trước. Hay hỏi một câu vu vơ, họ sẽ nghĩ mình nông cạn. Hay hỏi nhiều quá, họ cũng thấy khó chịu. Mình chỉ chọn một câu hỏi thôi, nhưng thật đắt vào.

Cậu ấy ngồi suy nghĩ một lúc lâu, rồi nói chú giúp cháu. Tony mới kể cho cậu ấy nghe về câu chuyện của mình. Đó là lần xin việc ở một công ty mà Tony ưa thích, lúc cũng vừa tốt nghiệp. Vì đã well-prepared mọi thứ, nên lúc phỏng vấn, ban giám đốc, anh trưởng phòng kinh doanh, chị phụ trách nhân sự... hỏi cái gì mình cũng trả lời được. Nhưng tới câu hỏi này, thì Tony lúng túng, vì học ở VN, quen kiểu trả bài, thầy hỏi thì nói, không hỏi thì thôi, không có khả năng hỏi ngược

lại. Không biết hỏi gì lúc đó, thật sự như vậy. Suy nghĩ mất mấy phút, Tony mới nhìn thẳng vào mắt của anh trưởng phòng kinh doanh và chị phụ trách nhân sự, nói rõ là em đã cố gắng hết sức cho lần phỏng vấn này, và cho công việc này. Em có thể có 1 đề nghị là nếu anh chị thấy em chưa phù hợp, thì giới thiệu giúp em vô phòng ban khác, hay các công ty khác trong hệ thống các mối quan hệ của anh chị. Anh chị ra trường đi làm lâu năm, có nhiều connections, anh chị có thể giúp em được không, vì em đang cần việc

làm. Em chỉ có một cái duy nhất, đó là sức lao động của thanh niên trẻ tuổi, em có thể làm việc ngay và bất cứ nơi đâu công ty phân công. Và cũng vì là vừa tốt nghiệp, em có thể thay đổi và học tập rất nhanh. Có được không ạ? Lúc đó anh trưởng phòng bắt đầu lúng túng, còn chị nhân sự vui vẻ nói được em, chị thích cách nói rõ ràng của em. Và tuần sau, Tony nhận được offer letter, và vô thử việc. Sau này vô làm có hỏi, chị ấy nói là lúc đó, tại chị thấy có sự chân thành trong câu trả lời của em, trong mắt em, nên đồng ý nhận

vào. Em đi xin việc là đi bán sức lao động, và bạn chỉ là người mua, kỹ năng bán hàng của em rất tốt. Giới thiệu sản phẩm tốt, giá cả phải chăng, after-sales service tốt, ngoại quan đẹp, bảo hành rõ ràng, giao hàng ngay...

Mình phải có sự chuẩn bị chu đáo khi đi xin việc. Để đảm bảo được việc, nhỡ may mình chưa phù hợp thì họ cũng tiến cử, recommend mình cho bạn bè người quen của họ. Trong bất cứ tình huống nào, mình cũng có sẵn 1 câu hỏi ngược lại để phòng thân, nhưng phải

tuỳ tình huống phỏng vấn lúc đó nữa, không được rập khuôn bắt chước. Và phải chân thành, mọi lời nói đều xuất phát từ trái tim mình. Cái gì từ trái tim sẽ đến với trái tim, dù chỉ là một ánh mắt thiết tha. Cậu sinh viên nghe nói thế, cảm ơn Tony. Lúc đó không có xài fb nên cũng không add cậu ấy vào, chỉ cho cậu ấy cái email yahoo mà giờ quên mất password để vào. Nên không rõ cậu ấy có xin việc được hay không nữa. Nhưng tin chắc, dù làm gì, cậu ấy cũng sẽ thành công.

Nên đầu năm kể lại câu chuyện này, các bạn trẻ nếu xin việc trong nước khó quá thì search internet các cơ hội việc làm ở Sing, Mã, Mynamar, Hàn Quốc, Nhật, Hồng Công, Âu Mỹ gì cũng tìm.... Cứ vô google, gõ “Job and recruitment in Singapore” hay nước nào mình muốn, cứ apply, cứ tự tin xách giỏ lên đường đi rao bán hàng hoá sức lao động của mình, tích luỹ tiền và vốn sống. Tiếng Anh không nhất thiết phải perfect đâu, cứ giao tiếp, nghề dạy nghề, tự học, rồi ổn hết cả thôi, miễn là người ta nhận mình vô

làm là được. Sở gì ai. Ai xài xế, nói tôi là con dượng Tony, không phải người vừa đâu nhé.

Và nhất nhất sau này, dù làm gì, cũng phải chuẩn bị thật kỹ, phải well-prepared, thì mọi thứ đều hanh thông, thuận lợi. Biển rộng trời cao, cứ vẫy vùng....

---

*: Tựa đặt theo lời bài hát “Nhật ký của mẹ”

Chuyện ăn chuyện nói: bài 1: nhận diện thể loại ăn nói vô duyên

Gửi con thân yêu của dượng,
Bữa nay dắt con đi ăn với khách hàng,
mà dượng thấy con giao tiếp không
được hay. Nên dượng viết bài này gửi
con và các bạn trong câu lạc bộ “con-
dượng”. Con đã năm cuối đại học rồi,

vài bữa nữa là ra trường, đi làm. Kỹ năng ăn nói nó quan trọng lắm, mình ăn nói có duyên một cái á, muôn gì được đó. Ai cũng yêu mến, làm gì cũng hanh thông. Dượng soạn 10 bài về kỹ năng ăn nói, con cứ làm theo.

Bài 1: Ăn nói vô duyên

Trong xã hội mình, tồn tại một nhóm người mà người ta gọi là ăn nói vô duyên. Kiểu người này dân gian nó gọi là đồ “không duyên không dùng” gì hết. “Đồ con gái con lúra. Đồ đàn ông đàn ang”... Họ nói xong, người nghe ngượng nghịu, lúng túng, không tham

gia được vào câu chuyện, khiến sự giao tiếp đến chẽ bẽ tắc. Do vậy, mình phải nhìn vào đối tượng giao tiếp để có cách giao tiếp phù hợp.

Thứ nhất là chuyện trình độ văn hóa. Mình phải phán đoán xem họ thuộc tuýp người học nhiều hay học ít mà có cách nói khác nhau. Gặp khách do điều kiện họ học hành không tới nơi tới chốn, mình đừng kể chuyện bằng cấp ra. Đừng đem kể về thành tích xưa em học đại học danh tiếng này đại học uy tín kia, lớp chuyên lớp chọn, em thi đại học mấy chục điểm, rồi chuyện bạn

học, họp lớp, giảng đường... ra nói làm người kia không biết góp chuyện thế nào. Còn với người có học, cũng phải hết sức khéo léo. Tâm lý ở Việt Nam là trường công thì được đánh giá cao hơn trường tư, tốt nghiệp trường đầu vào điểm cao thì được nể hơn trường có đầu vào thấp, nên người ta có khuynh hướng che giấu các trường học mà họ cho là không có giỏi, cốt cũng chút sỉ diện, con đừng ép.

Ví dụ dượng có lần gặp 1 chị kia, chị học 1 trường nào đó chắc cũng ít người biết. Dượng hỏi thì chị nói chị

hồi xưa tốt nghiệp trường đại học Cà Mau, tức cùng trường với Dương. Cái dương hỏi lại dạ vậy chị đồng môn với em rồi, học khóa mấy nhỉ, thấy chị áp úng một hồi, nói hình như khóa năm 2000 hay sao ấy, chuyên về kinh tế mà dạy bằng tiếng Lào. Dương nghe vậy biết là không phải rồi, nên thôi không hỏi nữa, chỉ nói dạ, chuyển chủ đề. Minh mà vặn vẹo thêm là làm gì trường này có khoa tiếng Lào, hay kiểu làm gì có khóa 2000, phải là K21, K22...chứ thì chỉ làm chị ấy quê. Quê thì khó huề. Chả có tác dụng gì cả.

Nên con gặp ai nói tốt nghiệp trường đó trường đó, nếu mình hỏi chị biết thầy A, giảng đường B hay môn học C không, họ lúng túng nói kiểu hồi đó học nhiều lắm chả nhớ gì, thì thôi không hỏi nữa, nhé. Chuyển ngay chủ đề cho dương. Con mà xoáy vô ép cho được thì một hồi lời ra là chị học đại học Harvard, là trường không có nổi tiếng nên chỉ muốn giàu nhẹm đi. Con vui sướng biết bao vì tìm ra sự thật, nhưng cơ hội giao tiếp giữa con với chị ấy đến đây là kết thúc. Vì con vô duyên.

Thứ 2 là con phải có óc quan sát. Bài viết về óc quan sát, dượng sẽ viết riêng một bài. Trong giao tiếp con cố gắng để ý theo dõi, quan sát những

điểm chung giữa mình và đối tượng giao tiếp, nói cái gì mà cả 2 đều hào hứng tham gia nghe và nói. Khi ngồi cùng một bà lão không còn răng, con đừng mời bà nhai khô mực. Nói ngon lấm, ăn đi. Ủa sao răng bà rụng hết trơn vậy, chắc bà ít quánh răng phải hem. Coi răng con nè, đều tăm tắp. Bà lão sẽ nhỏ bã trầu vào mặt con. Hay con đi đám ma, con chúc tang gia có 1 ngày tang lễ thật nhiều niềm vui, hay ăn mặc quần áo xanh đỏ tím hồng, đứng chụp hình tự sướng post lên facebook, nói với gia chủ chết thì thôi

chứ gì đâu mà buồn dữ vậy, ai hổng chết, còn vừa nói vừa cắn hột dưa nhả đầy nhả, móc điện thoại ra cười nói xôn xao.....thì một lúc cả tang gia sẽ bối rối. Hay đi đám cưới thì con lao lên sân khấu, rên rỉ hát mấy bài nội dung toàn tan vỡ và chia tay. Một hồi là bị cô dâu chú rể rượt dí con chạy có cờ luôn. Ngồi uống cà phê với 1 nhóm bạn, con phải tìm điểm chung của tất cả mọi người để ai cũng có thể tham gia vô nói, chứ trong nhóm có 1 anh rành bóng đá, còn tất cả các chị còn lại thì chỉ biết nấu ăn, con hào hứng nói bóng

đá với anh kia, mấy chị còn lại sê chán, muốn bỏ về. Nên người thông minh nhất là người tìm điểm chung nhiều nhất, rồi triển khai cho họ góp chuyện. Thật ra, cứ 2 người con gặp ngoài đường bất kỳ, họ đều có điểm chung cả, tại con không biết nhận ra ấy thôi. Ví dụ, họ đều là người Việt Nam, đều biết tiếng Việt, đều đang đi xe máy, đều thích ăn cơm hơn ăn phở, đều đọc Tony Buổi Sáng....Con chụp lấy khai thác liền, thế là mọi người đều rôm rả tham gia, giao tiếp sê đạt đến mức xuất sắc, ai nấy đều nhìn con, yêu mến,

say mê.

Nhưng con cũng phải để ý tránh làm tổn thương hay tự ái cho người nghe khi đề cập đến điểm yếu của họ. Vừa giao tiếp vài câu, mình phải lanh lợi nhận ra điểm yếu của từng người để đưa vô list các chủ đề nhạy cảm, phải lái qua đề tài khác nếu ai đó đề cập. Giả dụ trong nhóm ngồi uống cà phê đó, có 1 anh rất xấu trai, mà có 1 chị cứ mãi huyên thuyên về sự thanh tú của dượng, thì chắc chắn anh kia cũng mặc cảm, cũng có chút buồn nhẹ. Con nghe thấy thì lập tức lái chủ đề sang

hướng khác ngay. Nói ”dạ mấy anh
chị hem biết chứ dượng Tony của con
đạo này cũng xuống sắc rồi, À, mà cái
bài viết về XYZ hôm bữa chị thấy hay
hem, đọc xong em cũng muốn đi Hà
Giang”. Cái họ sẽ nói theo ý con vừa
nói. Con rút kinh nghiệm, con chỉ đề
cập chuyện ngoại hình của dượng khi
đi cà phê với Alain Delon hay Lương
Triều Vỹ, con nhé.

Chuyện ăn chuyện nói (Bài 2)

www.hapivn.com

Bài 2: Ăn nói có duyên

Ăn và nói đi chung với nhau, nên người ta hay bảo “ thằng đó ăn nói được lắm” hay “ con bé đó ăn nói khôn khéo, vừa khôn vừa khéo”. Có 2 điểm mà người ta hay quánh giá trong giao tiếp ứng xử, là Nói và Ăn. Hôm bữa dương tiến cử 1 ” con dương” vô công

ty kia thực tập, vô 2 tháng sau, gặp sếp hỏi thử thấy nó ăn nói có được hem thì nhận vô làm giùm”, người ta phán “ Thằng đó Ăn được lắm”. Dượng chỉ biết khóc....

Trở lại việc gặp đối tượng giao tiếp, mình phải khéo léo và tế nhị. Quan sát và để ý để chọn lời lẽ cho phù hợp. Luôn đặt mình vào hoàn cảnh của họ. Gặp người muộn gia đình, hay chưa có bồ bịch gì, mình không nên nói tò ám riêng, nói chuyện con chuyện cái. Vì người ta không có thể có thể góp chuyện. Nên mình có thể nói độc thân

cũng có cái hay của nó, nhiều lúc em
cũng muốn độc thân như chị để tự do
đi đây đi đó, chắc chị đi du lịch nhiều
lắm hả. Thế là chị ấy mặt sáng rõ, thao
thao ngay, vì bắt trúng đề tài. Khoé
liền đã đi 25 nước. Hay gặp 1 anh nông
dân ở quê, thì những đề tài như vũ
trường, siêu thị...mình nên tránh. Nếu
anh có than thở ở quê buồn, thì mình
đừng có hùa theo. Cũng đừng nói ủa
anh sao hẻm lên Sài Gòn sống, ở chi
dưới này buồn thấy mẹ dzậy anh. Anh
sẽ tủi thân, uống gụ và “mỗi khi chiều
về, anh ngồi khóc bên dòng sông”.

Mình nên nói là em ớn sự xô bồ ôn ào
ở phố thị rùi anh ơi. Sóng ở phố chán
lắm. Anh đang “trồng cây gì, nuôi con
gì”, năng suất ra sao? Có xài phân bón
thuốc sâu của hăng Phượng Tím hem?
Nói em thích quê anh quá hà, em thích
sự bình yên của lục bình tím ngắt trôi
sông, em thích tiếng bìm bìm kêu chiều
nghe tha thiết. Em thích và em thích.
Anh may mắn ở đây vì có không khí
trong lành mát mẻ, về già em sẽ dọn
nhà xuống đây ở với anh. Nghe vậy là
ổng mát ruột mát gan, lao ra vườn, gà
vịt heo qué gì cũng bắt làm thịt cho

mình nhậu.

À, nói nhậu mới nhớ, có lần dượng nhậu với một nhóm thương nhân giàu có và 1 số cán bộ tín dụng ngân hàng mà mấy đại gia ấy đang giao dịch. Lúc cao hứng, mọi người thao thao bất tuyệt về sử Tàu như Tam Quốc, Khuất Nguyên....Cậu cán bộ ngân hàng hỏi anh Tony ơi, Khuất Nguyên sống ở đời nhà gì ở Trung Quốc ấy nhỉ, cái dượng nói Khuất Nguyên là người nước Sở thời chiến quốc. Một ông đại gia tên Thành nhảy vô, tụi mày trật hết, ăn học cho lắm vào nhưng rất ngu, Khuất

Nguyên thì rõ ràng là đòi nhà Nguyên rồi. Cái mọi người cãi qua cãi lại, cái cậu nhân viên ngân hàng âm thầm tra google trên Iphone, tra xong cái á, đúng rồi, anh Tony nói đúng, anh Thành nói sai, đây nè, thông tin như thế này thế này rồi đọc to lên. Ông kia quê, giận tái mặt. Mắt ông liếc 1 cái, dượng đoán là “rùi xong đòi mày nha con, mai tao rút hết tiền gửi qua ngân hàng khác ”. Dượng thấy căng, cũng tội nghiệp cho cậu cán bộ tín dụng kia, lỡ chưa học kỹ năng giao tiếp nên mắc phải chút sai lầm. Cái dượng trổ tài

liền, nói anh Thành cũng nói đúng, đời nhà Nguyên thì cũng có bao nhiêu là Khuất Nguyên, tên riêng mà, Trung Quốc dân số đông, trùng tên nhiều lắm. Nhưng bây giờ tất cả đều Khuất bóng, chỉ có chúng ta còn ở đây, thôi Dzô. Ông đại gia cười há há, uống cạn ly, nói Tony à, mai anh sẽ mua phân của hằng Phượng Tím để bón cây cảnh trong vườn. Khi người ta ưng bụng, cái gì mình bán họ cũng mua. Bạn nào làm sales nhớ lời dượng dặn.

Có lần dượng đi khách, ông khách này ở Bắc Giang vô. Khách hàng lớn, giàu

có vô song. Cái cùng nhau đi thăm đại lý. Ngồi trên xe hơi từ Sài Gòn xuống Cần Thơ, đi tới Long An là ống tháo giày ra cho mát. Người Việt hay vậy, hay bỏ dép bỏ giày ra ngoài hẻm biết vì sao. Cái bít tất (vớ) của ống bốc mùi, đương nói thiệt, chuột chết 3 ngày còn thơm hơn gấp vạn lần. Vậy mà ống hẻm biết, vô tư cười nói. Miệng ống thì cũng chả thơm tho gì, vừa mùi thuốc lá vừa mùi nha chu. Lúc đó hẻm biết nói sao để ống bỏ chân vô lại trong giày nữa. Cũng chỉ muốn ống im lặng. Nhưng nói gì bây

giờ. Sợ ông phật ý, vì ông này cực kỳ giàu có và quyền lực nên tinh tướng tinh vi lắm, nói huých toẹt ra chắc ông đánh bầm mắt mình luôn. Thế là cả xe phải chịu đựng. Tới Tiền Giang thì anh tài xế bắt đầu tay lái loạn choạng. Mọi người bắt đầu nôn nhẹ. Cô nhân viên đi cùng có 1 quả quýt trong giỏ, cái lấy ra ăn. Dượng và anh tài xế đều xin vỏ quýt để ngửi. Cái ông nói, ái chà, nhân viên hãng Phượng Tím sao thích ngửi vỏ quýt quá nhỉ, tài xế cũng bị say xe nôn ói là sao? Đâu khoảng 1h sau thì ông cũng buồn nôn, bèn bỏ chân

vô lại trong giày, vì sợ ôi vô đôi giày Ý
cả ngàn đô. Mừng hết biết.

Trong trường hợp này, ngôn từ trở
nên bất lực, mình nói sao cũng chết,
nên mình chuyển qua hành động, hy
vọng họ nhận ra mà thay đổi. Mở cửa
sổ xe cho gió nó vô át bót mùi, ngừng
lại tạt vô chỗ nào đó uống nước...sẽ
giúp mình tồn tại được, còn không thì
lâu lâu đứng cạnh xe rác ngửi cho nó
quen mùi, sau này mùi gì cũng thấy
thơm cả. Và mình nhớ, đừng bao giờ
rút chân ra khỏi giày ở chốn công cộng
nhé, vì mùi hôi của mình có thể mình

không nhận ra, nhưng là cực hình với người khác. Và vì thế loại này trong xã hội mình cũng nhiều, nên tốt nhất đi đâu cũng thủ sẵn 1 quả quýt.

Nên thấy ai đi đường mà cầm quả quýt, thì hỏi có phải ”câu lạc bộ con dương” hem. Còn thấy ai bị hôi chân mà hổm có ý tứ gì cả, thì share bài này cho họ đọc.

(Còn tiếp, būa nay viết nhiêu đó vì đánh máy trên Ipad Air hổm quen tay lắm)

Chuyện ăn chuyện nói (bài 3)- Ăn

Bữa nay, dượng chia sẻ về chuyện ăn.
Bài này đặc biệt hữu ích cho bạn nào
muốn trở thành công dân toàn cầu hay
một nhân viên kinh doanh giỏi.

Ăn là cái đầu tiên trong tú khoái của

con người. Với người Việt mình, cái ăn nó quan trọng vì mấy ngàn năm trong lịch sử, chiến tranh và đói kém liên miên. Nên mới có ăn giỗ, ăn Tết, ăn cưới, ăn mày, ăn xin, ăn năn...cái chi cũng liên quan đến việc ăn. Thậm chí một bác sĩ thường nói với người nhà bệnh nhân bị bệnh nan y là thôi đem về, coi muôn ăn gì thì cho ăn, nói vậy là biết rồi, trước khi rời khỏi cuộc đời, nên nếm được nhiều của ngon vật lạ. Tây cũng vậy thôi, họ cũng hay list ra danh mục top các món ăn phải ăn trước khi chết. Nghe nói có chả cá Lã

Vọng và chả giò của mình cũng lọt
trong top 100.

Trở lại vụ ăn uống, thật ra cái ăn nó
phong phú ghê lắm, vô cùng vô tận.
Nhưng đặc trưng lớn nhất là ẩm thực
gắn liền với sản vật thiên nhiên ở địa
phương. Nếu ở nơi cây trái tốt tươi,
tôm cá đầy sông....như miền Tây Nam
Bộ, thì ẩm thực ở đó phong phú hơn
vùng cát trắng nắng chang chang như
Phan Rang. Tương tự thì ở Thái Bình,
món ăn sẽ đa dạng hơn ở cao nguyên
đá Đồng Văn Lũng Cú. Có lần duợng

đưa đoàn khách VN đi Ấn Độ, đến ngày thứ 3 là khách bắt đầu ngán, nói sao ăn gì cũng mùi cà ri không vậy, lại chả có rau ăn lá gì cả, rau ăn lá chỉ dừng lại ở salad bắp cải còn chủ yếu là củ và quả như

cà rốt, hành tây, dưa leo, củ cải, bầu bí và hết. Nên có ông khách đại gia ở miền Tây nổi cáu, nói mày tiếc tiền chứ đưa vô khách sạn 5 sao thử coi, tụi tao muốn ăn rau muống xào tỏi, rau lang luộc, canh mồng tai rau đay nấu tôm, tao muốn ăn canh chua cá kho tộ. Tony nói anh à, thiệt là không có. Ông

chửi quá nê̄n cū̄ng dă̄t vō̄ ăn buffet ở khách sạn lớn nhất New Delhi, Ông đi một vòng coi hết các món ăn và chửi, mẹ, biết vậy tao ở nhà cho rồi.

Ở xứ Án hay Ả rập, nhiệt độ chênh lệch ngày đêm nó cao, nên rau ăn lá không có nhiều, và dẫn đến tập quán ăn uống như vậy. Cũng vì khí hậu nên họ phải tẩm ướp thịt cá với các loại gia vị cay nồng, mới có thể bảo quản được lâu. Chưa kể là thói quen ăn bốc bằng tay, nên canh cua rau đay sao ăn được. Cũng vì thói quen ăn bằng tay mà các

nước như Indo, Philippine..., dù rau ăn lá cũng tốt tươi nhưng họ không thể ăn giống mình, mà lại chủ yếu ăn đồ nướng, các món đều trộn nước cốt dừa sền sệt để bốc lùm vô miệng cho dễ. Nên dân vùng này mụn thối là mụn, lại béo bụng chứ không có thon thả giọt đòn bầu như dân mình.

Còn Trung Quốc thì khí hậu mùa đông khắc nghiệt, nên họ ăn dầu mỡ nhiều, món rau nào cũng xào và mỡ có khi ngập dĩa. Vùng Nội Mông, Mông Cổ hay Tân Cương, các nước Trung Á...

thì lại nấu cơm bằng mỡ cừu, nên nếu mình dị ứng với mùi cừu thì đi mấy vùng nay, tốt nhất là thủ 1 vali đầy mì gói. Người Hàn thì cái gì cũng kimchi, thậm chí phở Hoà ở Seoul dọn kèm dĩa kim chi thay vì dĩa rau thơm. Ở Nga hay Đông Âu, các món của họ mặn hơn khẩu vị của mình, như món thịt muối, cá hồi xông khói....rất mặn, thậm chí mặn đắng luôn nếu mình không ăn kèm với olive chua hay dưa leo ngâm chua.

Nói như vậy để mình chuẩn bị, trang bị cho mình kiến thức về ẩm thực trước

khi đi sang đó. Nói chung ăn uống nó quan trọng, mình đi dài ngày, không thích ứng được với thức ăn địa phương đó thì sẽ không có sức để làm việc hay học tập. Nếu mình quen cứ sáng nào cũng phải điểm tâm bằng một tô phở, trưa phải ăn lòng lợn lá mơ, tối phải đủ 3 món canh mặn xào mới ăn vô được, thì việc hòa nhập với bên ngoài hơi khó. Như duệng, từ lúc xác định mình đi làm thương mại quốc tế, phải tập ăn uống quốc tế luôn. Có những bữa tự duệng phải lên nhà hàng Ấn Độ, thử hết mọi món từ Nan đến

Masala.....nên qua Ân ở vài tháng chả sao. Hay có bữa dựng không ăn cơm, ăn bánh mì bơ tỏi, thịt nguội, xúc xích, khoai tây....cho quen. Hay bữa nào tiền rủng rỉnh tí thi vô sushi bar ăn đồ sống của Nhật, ban đầu cũng không quen, nhưng sau này thì ghiền luôn. Hay dựng ráng ăn thịt cừu, thịt nướng kebab, fastfood...dù thấy chẳng ngon lành gì. Mình tập vậy để đi công tác, sau một ngày làm việc cật lực, tối về thì lại tiệc tùng nhậu nhẹt, hôm sau lại phải di chuyển với những khoảng cách rất xa...mình mà ăn uống

khó quá, chỉ một tuần là đuối, chỉ muôn
về nước chừ tiền đâu vô mấy nhà hàng
Việt nam bên đó suốt ngày. Như cái
anh đại gia hôm ở Ấn Độ, hôm sau đi
gặp gỡ thương mại, ảnh không đi nổi,
chỉ nằm ở khách sạn thoi thóp với mấy
gói mì tôm chờ hôm sau nãra thì về
nước, trong khi mấy đối tác khác thì
lên gắp tay bắt mặt mừng, hợp đồng
ký quá trội, còn anh đại gia nọ thì lõ
hết các cơ hội. Nên chỉ về bán cho đại
lý dưới ruộng dưới vườn, để ăn cá kho
tộ canh chua suốt ngày chừ buôn bán
quốc tế hổm được.

Hồi đó dượng có tuyển 1 nhân viên làm kinh doanh, mọi thứ đều hoàn hảo trừ ăn uống khó. Nên khách nước ngoài qua, nó nói thôi Tony à, mà cho bạn này làm văn phòng đi, chứ kinh doanh không hợp. Cá da trơn không ăn. Gà thì sợ phong sợ ngúra. Hải sản thì dị ứng. Chuối thì nói mùi hôi. Heo bò chỉ ăn nạc mềm, chỉ luộc không được nướng. Sữa không tiêu được. Tiêu sợ nóng. Ớt không ăn.

Nên đi ăn với nó, thấy chén cơm với nước mắm mà tội nghiệp. Hỏi ra mới

biết do mẹ nó từ nhỏ có chế độ ăn uống khó khăn như vậy, nên nó quen, lớn rồi sửa không được. Tính tình nó cũng bảo thủ nữa.Nên cũng thấy tội, nhiều cơ hội trải nghiệm với thế giới bên ngoài bị bỏ qua, cũng do ăn uống khó....

Chúc các con tự tin xách giỏ ra thế giới bên ngoài làm việc, học tập, vui chơi....mà không phải gặp rào cản nào. Mình phải biết mình là ai. Nếu mình nghĩ mình là cá mập thì phải bơi ngoài đại dương, cá ngừ cá kiếm thì ngoài

biển, cá hô cá chép thì ra sông mà vẫy
vùng...chứ quanh quần trong ao làng
làm chi, giành thức ăn chi với mấy con
lòng tong tội nghiệp. Còn mình lười
học tập thì suốt đời chịu phận cá lòng
tong, thì thôi đừng bon chen, ra ngoài
sông 1 cái là bị nó vớt về kho tộ hết
nhá.

Dượng yêu các con nhiều lắm.....

2/3/2014

Sữa và nước mắt

Chiều nay Tony đi mua cây cảnh, lúc chờ người ta giao cây lên xe ba gác chờ về, tản bộ vô sau khu bán cây cảnh, có dây nhà trọ lụp xụp, tình cờ thấy 1 gia đình kia đang ăn cơm chiều. Trước sân có cây trà đẹp quá nên mới đứng lại coi, 2 vợ chồng thấy có khách ở trước nên mời vô ăn cơm.

Người chồng tên Tuấn, người vợ tên Liên, dân Thái Bình, vào Sài Gòn làm công nhân ở 1 xí nghiệp dệt may. Tony thấy bữa cơm chỉ có 2 miếng đậu hũ nhỏ, 1 cái trứng chiên, và 1 đĩa rau

muống luộc, lấy nước làm canh. Anh chồng giục vợ lấy thêm trứng ra chiên, nhà có khách. Tony nói thôi, anh không ăn, chỉ ngồi chơi chút chờ mấy anh bên ngoài cột mây cái cây lên xe rồi chở về.

Cái ngồi nói chuyện, hỏi thăm, 2 vợ chồng nói tụi em vô nam làm công nhân cả chục năm, là đồng hương, rồi quen nhau cưới nhau, có 1 cháu gái 2 tuổi. Lương tháng của anh chồng được 5 triệu còn chị vợ được 4 triệu, thu nhập 9 triệu mỗi tháng. Tiền nhà và

tiền sữa, tiền học cho con, tiền ăn uống sinh hoạt....cũng vừa đủ, nên mấy năm nay chả dám về quê. Cái mình hỏi hàng ngày ăn uống là như vậy đó hả, cô vợ nói bõa nay là sang đó anh, vì cuối tuần, cải thiện chút. Chú bình thường là chỉ có 1 nồi canh rau cải, hay rau gì đó để dễ húp, chan vô cơm húp cho xong bõa anh à. May là chỉ có 1 buổi trưa ăn chung với xí nghiệp cũng có thịt cá.

Anh chồng than nói tiền sữa cho đứa con 1 tháng hết 2 triệu, giờ lên đến 3

triệu nên 2 vợ chồng phải bóp mồm
bóp miệng lại. Giá sữa tăng chóng mặt
anh à, cứ ra mua hộp mới là người bán
sữa nói tăng 10%. Từ sữa ngoại đến
sữa nội. Anh chồng nói con bé nó mê
uống sữa quá, mà 2 vợ chồng không
dám cho uống no, vì tiền. Cô vợ
nói cứ nhìn con uống xong ly sữa, còn
thòm thèm vì còn đói mà đứt ruột. Mà
bọn em còn đỡ vì cả 2 vợ chồng đều có
việc, và con bé cũng đã ăn đậm được.
Chứ nhà bên cạnh, 2 vợ chồng cũng
công nhân, cô vợ vừa thất nghiệp vì xí
nghiệp đóng cửa, đứa con mới mấy

tháng, suốt ngày khóc vì đói. Cô vợ không có sữa, nên phải mua sữa bột ở ngoài, tháng nào cũng hết 1/2 lương. Cứ nghe tăng ca ban đêm là bọn nó mừng, vì có thêm vài trăm ngàn nữa. Nói bọn em ngồi đẹp máy may cả chục tiếng đồng hồ, ban đêm về nhà nhức mỏi kinh khủng, nghe tiếng con nhà bên khóc lại chạnh lòng, không ngủ được. Anh qua đó mà xem, 2 vợ chồng nó mấy tháng nay chỉ ăn cơm với nước tương nước mắm, dồn tiền mua sữa. Nói gì thì nó, để con ra không lẽ không nuôi được. Đêm nào anh chồng cũng

xin đi tăng ca hay ra phụ khiêng cây
cánh, còn cô vợ thì ép đứa con ngủ, với
tất cả nỗ lực của một người mẹ.
Nhưng đứa bé cứ ngủ chút thì dậy
khóc vì không đủ no.

Về ngài đọc báo mới thấy 4 hãng sữa
bột chính trên thị trường, cả mấy năm
nay đều tăng giá bán vùn vụt, bất chấp
mọi nỗ lực của cơ quan quản lý. Mới
thấy buồn, sao người ta có thể ác với
những đứa trẻ như vậy nhỉ. Mình biết
những công ty sữa này với những con
số lợi nhuận báo cáo thật đẹp. Mình

cũng biết những ông sếp bà sếp những công ty này, quần là áo lượt lên xe xuống ngựa, ăn uống trong những khách sạn 5 sao thửa múa...đang phân vân không biết chọn trường quốc tế nào cho con của họ. Có những đứa trẻ vừa ăn cá hồi tôm hùm vừa nhả nói con ớn quá, và những đứa trẻ mặc những bộ đồ hiệu cả mấy trăm đô la, lỗi mốt là vứt. Những ngôi biệt thự xa hoa và hồ bơi, những con chó cảnh phải ăn 1 kg thịt bò/ngày để sủa cho vang.

Thì cách đó không xa, cũng có những ông cha bà mẹ đang mất ngủ cả đêm vì cǎng thẳng chuyện tiền nong. Cũng có những ổ chuột có mẩy mét vuông nhu của anh Tuấn chị Liên, cũng có những đứa trẻ biết nói tiếng người nhưng không bao giờ có được 1 giấc ngủ sâu vì đó. Và cũng không khó bắt gặp hình ảnh những bà mẹ bất lực, nước mắt ngắn dài ở cửa hàng sữa vì không đủ tiền mua.

Đêm đêm, tiếng khóc của những đứa trẻ con nhà lao động phố thông và

tiếng sủa quý phái của những con bẹc
giê khu biệt thự. Cùng vang lên. Cùng
khuấy động màn đêm.

Trong lịch sử nhân loại, ngay cả trong
chiến tranh, với ngay cả kẻ thù, người
ta cũng chưa bao giờ đối xử ác ôn với
trẻ em, như lúc này.

Hỡi những người kinh doanh ngành
sữa, hãy dừng lòng tham của mình lại !

Ngày 14/3/2014

Bệnh Alzheimer

Hầu xưa hâu xưa, Tony có đi thi Đít Na Mai – hay Đai na Mít gì đó,nhớ đó là sân chơi trí tuệ lớn nhất của sinh viên kinh tế lúc ấy. Ngoài giải thưởng cao ngất cả chục triệu và 1 suất đi tham quan nước ngoài, ai thi lọt vào chung kết còn được cho 1 miếng giấy lận lùng để đi xin việc cho dễ. Sau khi lươn lẹo qua hết các vòng test IQ, EQ, tiếng Anh, thuyết trình, dự án kinh doanh....,Tony cũng được chọn vào vòng lên sân khấu cùng với các thí sinh khác để béo đèn. Hình như vậy. Tổng cộng 12 hay 14 thí sinh gì đó.

Đêm ấy. Sân khấu A116 trang hoàng rực rỡ, có cả truyền hình trực tiếp ra ngoài sân. Người có vé, người không có vé lấn nhau cãi vả đôi co để giành giật vào trong ngồi tận mắt chứng kiến chú hổ chịu coi qua màn ảnh. Bên trong cánh gà, con bé MC chắc sinh viên năm 1, bận cái áo dài vàng thiệt đẹp, tay cầm miếng giấy, miệng lẩm nhẩm, đang đứng nôn nóng chờ. Tony lỡ giẫm lên chân nàng, nàng liếc mắt nói đồ quỷ rồi lại tiếp tục làm bầm bài giới thiệu cho thuộc. Xong. Hồi hộp

kinh khủng. Đèn tắt cái phupy, ánh sáng bật lên trên nền bài hát " mãi không quên, mãi không quên, cùng nâng những đóa hồng, và cùng nhau chung niềm vui... ". Khói tỏa rào rạt. Con bé MC lao vút ra sân khấu gập đầu lia lịa kính thưa kính chào và tuyên bố khai mạc, rồi giới thiệu thí sinh và ban giám khảo.

Giám khảo gồm có 3 hội đồng. Hội đồng luống tuổi gồm các vị có học hàm, uyên bác và uyên thâm, chuẩn bị đầu trí với các thí sinh về các vấn đề có

tính hàn lâm sau bao năm ....đọc sách và tưởng tượng. Hội đồng trung niên gồm các CEO, chủ các doanh nghiệp thành đạt có bỏ ít tiền ra tài trợ, chất vấn các thí sinh các vấn đề gai góc học búa mà họ giải quyết chưa xong trên công ty, mang ra đây cho các thí sinh IQ cao này có tư tưởng gì mới lạ không. Hội đồng trẻ trung là các nhà báo, ban tổ chức mời để coi trí tuệ sắc sảo của các nhà báo có văn vẹo gì được các thí sinh này không thì mới cho đăng quang. Giám khảo ngồi mấy dây, còn đông hơn cả thí sinh dự thi.

Chỉ nhớ là rất đong.

Các thí sinh sẽ thứ tự lên trình bày các vấn đề họ quan tâm, rồi bốc thăm giải quyết các tình huống kinh doanh (thường là xung đột giữa đạo đức và lợi nhuận). Rùi nghe các hội đồng chất vấn và bị các thí sinh khác chất vấn ngược, lý luận tranh luận rất kinh. Năm ấy, cuộc thi bỏ qua phần thi áo tắm và thời trang dạ hội mà đi thẳng vào vòng ứng xử (có khi nào lộn qua cuộc thi hoa hậu báo Tiền Phong hem ta, chứ mắc mớ gì thi trí tuệ mà có thi

áo tắm và thời trang dạ hội nhỉ?).

Tới lượt của Tony, thí sinh già nhất cuộc thi (năm cuối hổm ai rảnh đi thi vì bận đi làm hết rồi). Các thí sinh khác hãi quá không dám chất vấn (nhớ là toàn bọn năm nhất năm nhì), vì đã bị cảnh cáo từ trong cánh gà, Tony đã dẫu mặt kiểu giang hồ "anh sẽ không hỏi khó chúng mà, biết điều lại nhé". Tony, với cái đầu đinh và khuôn mặt đầy sẹo, vừa nói bâng quơ vừa dũa móng tay, nhẹ nhàng cứ như không có chuyện gì. Vậy mà chúng nó không

biết sao lại rất hãi...

Tới lượt, Tony quần đen áo sơ mi
trắng thắt cà vạt tím, lao ra đứng vung
tay múa chân diễn thuyết về đề tài
"sóng đẹp là thế nào hỡi bạn". Cả hội
trường say mê. Tony diễn thuyết lên
giọng xuống giọng, trầm bổng du
dương. Đâu đó, một vài bạn nữ vội lau
nước mắt ân hận vì lâu nay đã sống
không đẹp với ....má nó. Ban giám
khảo giật mình, những đua chen danh
lợi bỗng biến mất, vật chất trở nên phù
du, mọi người không ai bảo ai, quay lại

nhìn nhau, mắt long lanh vì cảm thấy yêu nhau quá. Một số giáo sư tiến sĩ lục giỗ, móc 1 số bằng cấp ra và xé vụn, vì nghĩ mình không nên mua các thẻ loại bằng cấp ấy nữa, thằng Tony nó nói phải sống đẹp cơ mà. Các CEO thì lật lật gọi điện trả nợ hết lương nhân viên và khách hàng, không chiếm dụng vốn nữa, vì Tony nói phải sống đẹp, phải vì người khác. Các nhà báo vội vã rút các tin giật gân kiếm tiền xuống các trang mạng để bảo vệ danh dự và nhân phẩm nhà báo, cũng chỉ vì chữ sống đẹp của Tony (chắc lộn qua

những năm gần đây, chử hồi đó toàn
tiến sĩ thật, CEO có đạo đức rạng ngời
và những nhà báo cao cả - đạo này trí
nhớ kém thật, cứ lẩn lẩn lộn lộn là thế
nào).

Đang kể tự nhiên quên. À, gần cuối bài
diễn thuyết, Tony bồi thêm vài câu thơ
"nếu là con chim chiếc lá, thì con chim
phải hót, chiếc lá phải xanh. Nếu có
vay mà không có trả, sống là cho-đâu
chỉ nhận riêng mình". Cả hội trường
thảng thốt. Đám đông nhốn nháo.
Nhiều người vội móc tiền ra cho người

khác. Không lấy cũng ép lấy, nhét vào túi quần người bên cạnh, nói bạn lấy đi, tôi yêu bạn. Không lấy là trùng mắt, bắt lấy cho được. Ngưng trong giây lát trong chiêu bài đầy kỹ thuật, Tony tung ra đòn quyết định. Anh ấy bèn cất tiếng hát trong trẻo và cao vút, với một sáng tác quen thuộc của Lê Quốc Thắng " Nếu là chim, tôi sẽ là loài bồ câu trắng,... nếu là người, tôi sẽ chết cho quê hương"....Khán giả đổ gục xuống ghế, khóc nấc lên từng hồi. Hoa túi tấp được ném lên sân khấu. Mọi người ôm chầm lấy nhau, hand in

hand, face in face, mouth in mouth.

Tony nói hay đến nỗi khi dùng diễn thuyết, không ai hay biết. Quang cảnh trở nên hỗn loạn và bảo vệ rầm rập lao vào khiêng người ra. Một giám khảo nữ ngất xỉu vì xúc động khi được nhận được quá nhiều tiền. Các thí sinh khác òa khóc vì muôn nhường hết giải thưởng cho nhau, đồng loạt bỏ thi, xé nát tấm bảng số thí sinh đeo trước ngực. Cả hội trường rú lên 'Việt Nam vô địch, Việt Nam vô địch" (không biết có lộn qua đi coi bóng đá

**Seagames hông nữa, dạo này hay lẩn
vì bệnh Alzheimer).**

**Sau khi tranh cãi quyết liệt, hội đồng
giám khảo chấm cho Tony giải thí sinh
ăn mặc đẹp nhất. Ủa mà hem phải, giải
thí sinh có gương mặt khả ái nhất chớ.
Hay gì đó tương tự.**

**Chỉ nhớ chính xác là anh ấy đã đăng
quang về nhan sắc trong một cuộc thi
về trí tuệ.**

20/4/2014

Óc tinh tế

(Hôm nay mình học bài "rèn luyện óc tinh tế" nha các bạn trong câu lạc bộ CD)

Chơi với người tinh tế rất thích, vì nó đồng nghĩa chơi với người thông minh và nhạy cảm. Người tinh tế luôn thấy được các điều li ti nhỏ xíu trong người khác, trong mọi sự việc. Nên xử sự cũng từ đó mà khéo léo hơn, được việc hơn.

Óc tinh tế, phần lớn là do bẩm sinh, cứ

sinh ra tự nhiên nó thông minh tinh tế. Một đứa trẻ mầm non có gương mặt sáng bừng, biết quan sát đam mê để phản ứng sao cho phù hợp, ví dụ nó biết nhịn, không ta ben (ta ben tiếng Trung Quốc là ǎa) lúc cha mẹ đang ăn cơm là 1 đứa trẻ tinh tế. Khi lớn lên, nếu được giáo dục tốt về nhân cách, chắc chắn đứa trẻ ấy sẽ thành công.

Tinh tế, nôm na là đi guốc trong bụng. Mày nghĩ gì, tao đều biết hết. Và tìm cách làm cho họ vui lòng. Xoay chuyển mọi tình thế. Rút lui khi thấy dấu hiệu

cần phải rút. Tiến tới, quẹo trái quẹo phải lúc được bật đèn xanh, bật xi-nhan..nên người tinh tế nhanh chóng đạt được mục đích trong giao tiếp.

Nhưng vấn đề quan trọng là, óc tinh tế có đào tạo được không. Câu trả lời là được. Học tập từ cha mẹ, thầy cô, sếp, đồng nghiệp tinh tế cũng giúp mình có óc tinh tế. Kiểu ăn coi ngoài, nòi coi hướng (dượng bị alzheimer nên hay lỗn lộn, bạn nào sắp xếp lại giùm dương).

Vì sao phải đào tạo sự tinh tế cho mỗi đứa trẻ? Bởi vì vì tương lai của nó. Làm gì thì làm, dù là kỹ sư hay bác sĩ, giáo viên hay công nhân, giao tiếp vẫn là chìa khoá để thành đạt, trở thành lãnh đạo hay thăng tiến. Ví dụ như là công nhân, nếu có sự quan sát, nhanh chóng hướng dẫn người khác làm theo, đọc được ý nghĩ của lãnh đạo....thì khả năng làm nhóm trưởng, phân đội trưởng hay quản đốc nhà máy là rất cao. Không ai dễ bị bắt cái đứa lù đù, ăn trên ngồi trước, không dòm không ngó, mắt mũi để đâu đâu...sao làm lãnh đạo

được. Tâm nhìn chỉ thấy có mỗi dĩa thịt heo trước mặt thì thua.

Người làm kinh tế thì càng phải được chú trọng rèn luyện kỹ năng này. Giao tiếp trong kinh doanh rất nhiều, óc tinh tế sẽ giúp họ luôn đạt được điều họ muốn. Và ai cũng ngưỡng mộ, nể phục, muốn làm ăn với họ.

Và muôn tinh tế, người ta tổng kết phải có hai điều: yêu người và tập trung khi nói chuyện.

1. Yêu người, tức lòng nhân ái.

Nhân ái, nhân là người, ái là yêu. Lòng nhân ái chính là lòng thương người, thế thôi. Nếu mình hảm có lòng yêu người thì không thể nào có thể tinh tế được. Nếu nhìn người đối diện với ánh mắt thờ ơ, vô hồn, cúi gầm xuống, lảng đi chỗ khác, nhìn Tony thanh tú như vậy mà cứ như đang nhìn cái vỉa hè, thì thôi, không đào tạo được. Chỉ khi ta có lòng yêu người 1 cách thật lòng và tự nhiên, nhìn ai ta cũng nhìn kỹ càng chăm chú, tìm cái hay cái đẹp của

người đó, thì mới tinh tế được.

Người kém tinh tế chơi rất chán, vì phải nói huy chuyet ra thì họ mới hiểu. Yêu cầu mới làm. Là dạng người vô tâm và kém cỏi trong giao tiếp. Sống cùng hay làm việc cùng với họ, mình rất mệt vì cảm giác họ hơi ngu ngú. Đặc trưng của nhóm này là không có óc quan sát, cứ làm theo ý mình, không nghĩ về người khác, ích kỷ vô cùng, kém giáo dục do gia đình cũng chẳng tinh tế gì. Người ta nói khéo, nhắc khéo, có một số cử chỉ ám chỉ này

nọ...họ nhìn tro tro như mắt cua, thường hay nói "phải nói tui mới biết chó....", hay " nói ngứa đi, tui gãi cho". Trời ơi, dân châu Á mà, ngượng thấy mồ, ít ai dám nói mình ngứa quá....nhưng rất mong được gãi. Nhìn phải biết chứ, khóc....

Ví dụ: một người đến thăm mình, trời thì nắng nóng, môi miệng cháy khát. Mình nhào vô nói chuyện 3 tiếng đồng hồ liền, quên rót ly nước cho họ là thiếu tinh tế.

Một ví dụ khác, đi chung với 1 nhóm người, mình mải nói chuyện riêng với 1-2 người, số còn lại không tham gia được vì không biết đề tài đó, có vẻ không hào hứng câu chuyện đó, mình vẫn cứ thao thao nói là người kém tinh tế.

Một đứa trẻ muôn ăn món gì đó nhưng không dám, mình nhìn ánh mắt của nó và nhận ra ngay. Mình thương nó và nhường cho nó ăn. Chứ hổm phải ngồi ăn ngon lành, nhai kêu cót két, nước bọt phun ra 2 khoé miệng, nhả xương

đầy bàn, kê ai thèm thì mặc. Nhìn cái miệng nó nhai mà muốn vả 1 cái cho gãy răng.

Trong một bàn tiệc, mình nhìn thấy khách có vẻ ăn ít, thì có thể món ăn mình gọi không phù hợp, nên gọi thêm món khác. Hay họ chưa có chén đũa muỗng, mình gọi phục vụ mang ra, hay thấy họ chưa có chỗ ngồi, mình đứng lên nhường cho họ. Chứ hổm phải nhào vô là ăn lấy ăn để, lấy đũa bơi móc trong đĩa thịt, lựa miếng ngon ăn, miếng dở chừa lại. Ăn xong lấy móng

tay xỉa miếng thịt chó dính trong kẽ răng ra, thấy ngon bỏ lại vào mồm. Vừa ngậm tăm vừa nói chuyện. Có phụ nữ trẻ con ngồi đây mà hút thuốc phà phà. Hay lấy ngón út móc ráy tai (cứt ráy) ra, rùi đưa lên mũi ngửi. Rùi nhăn mặt...nói sao hẻm thơm.

Người kém tinh tế còn thể hiện việc hay khoe ở chỗ không phù hợp. Lạc lõng và kệch cỡm. Giữa khu nhà lụp xụp tồi tàn, quất lên 1 cái biệt thự 12 tỷ, diêm dúa. Giữa khu công nhân ở trọ, quất luôn 1 con chó ngao 20.000

đô, ngày ăn 1 ký thịt bò Úc. Giữa lúc bà con nông dân miền Tây đang thu hoạch đồng áng, đang cắt lúa gánh lúa nắng nóng mệt thấy bà, nàng ở Sài Gòn về chơi, mặc váy hồng cánh sen áo 2 dây màu xanh đọt chuối, mang guốc cao gót, qua cầu dùa vừa đi vừa nhún, tay cầm theo cái dù màu tím hoa cà. Thì coi sao được. Nhìn muôn xô xuồng ao cá dồ...

Nhiều người vào quán cà phê hay nơi công cộng mà nói to như chốn không người. Hôm bữa đương ngồi cà phê

làm việc, 3 cô bên cạnh kể chuyện tình yêu, gào thét như đấm vào tai mọi người. Mọi người nhìn khó chịu, một số chuyển bàn, một số tính tiền rồi lật đật đi...nhưng 3 cô vẫn thao thao bất tuyệt. Dượng mới qua nói 3 bạn ơi, vui lòng điều chỉnh âm lượng cho vừa đủ nghe thôi, nãy giờ chuyện tình tay ba giữa cô Tuyết và thằng Bình thằng Hân tôi nghe mòn một hết. Rồi chuyện quần dây áo nhợ của mấy cô size nào, khách ở đây cũng rành hết. Dượng góp ý dễ thương vậy mà 3 cô đó nói gọi điện cho xã hội đen chạy tới quanh

dương...Là sao? Why?

Mình càng thương người, yêu thiên nhiên, yêu cái đẹp, ...thì sự tinh tế càng cao. Sự tinh tế không có trong loại người thực dụng, vô cảm, yêu tiền bạc hơn mọi thứ, tức loại phàm phu tục tử. Thể loại phàm phu tục tử không bao giờ đọc sách, vì họ thấy chữ nhiều là ón, nên cũng dễ nhận ra. Coi kịch buồn hẻm bao giờ buồn, vì không có đồng cảm. Nên tâm hồn khô héo, dẫn đến cốt cách thô lỗ, ăn nói bạt mạng, không biết nên nói gì vào lúc nào với

ai.

2. Tập trung khi nói chuyện:

Thứ 2, muốn có sự tinh tế, phải tập trung khi nói chuyện . Nói chuyện với ai thì chú tâm vào NGƯỜI nói chuyện và CÂU CHUYỆN đang nói. Đừng vừa nói chuyện vừa nhìn đồng hồ, vừa nói chuyện vừa tính toán ngày mai đi chợ mua gì...

Chú tâm vào nghe. Nghe là 80% của sự giao tiếp. Nghe với trái tim, nghe

với ước muốn được chia sẻ và đồng cảm, nghe với tư cách của một người hỗ trợ. Đặt mình vào hoàn cảnh của người nói, thấu hiểu hoàn toàn họ. Nghe mà như nuốt từng lời.

Nhìn người đối diện. Nhìn là 10% của giao tiếp. Nhìn thẳng vào, ánh mắt dịu dàng ấm áp, không phải nhìn trùng trùng như ăn tươi nuốt sống người ta. Cũng đừng nhìn lên trần nhà, nhìn xuống gầm bàn...Đừng nói chuyện mà mắt cứ nhìn ra đường, hay liếc lên màn ảnh tivi. Nhìn người đang nói sẽ giúp

nghe rõ hơn và đúng hơn. Nhìn chính là nghe ngôn ngữ thân thể, đọc các cử chỉ tesselation của cơ thể người ta, rồi phân tích và xử lý.

Và nói chính là 10% còn lại của giao tiếp. Lúc nói, làm ơn nói cho rõ ràng. Mình chưa nói hay được thì tập nói đúng. Nói rõ, gãy gọn, diễn đạt dễ hiểu một vấn đề, vì mục đích của nói là cho người ta biết ý trong đầu mình, đừng để cho người ta thấy trong đầu mình là một mớ các ý kiến bùng nhùng, nên nói nǎng ra nó mới lộn xộn thế. Nói chưa

hay thì chỉ nên nói rõ ràng theo các ý, ý 1 là, ý 2 là, túm lại là...., đừng bắt chước vòng vo kiểu MC trên tivi nghe bắt mệt. Mình nên lựa những lời tích cực, đồng cảm, chia sẻ, cảm ơn, khen ngợi.... Dùng chức năng nói giảm nói tránh với các vấn đề tế nhị, chẳng hạn như hôi nách, giữa chốn công cộng đông người mà móc curt mũi, vân vê nặn mụn, ngậm tăm xỉa răng, rút chân ra khỏi giày, hút thuốc miệng mồm thui quắc mà không ăn kẹo chewingum trước khi nói chuyện thân mật với mình....., đừng nói thảng thảng kiểu dượng

nói lúc nãy, họ nổi điên lên là họ quánh
mình chết.

Tuy nhiên là ngoại trừ thể loại kém
tinh tế quá, phải quát thảng mới hiểu.
Kiểu như ở Trung Quốc, ngay cả
những khách sạn lớn hay sân bay, đi
vệ sinh công cộng là một cực hình cho
những người văn minh như người
mình. Đàn ông con trai Trung Quốc
không được hướng dẫn xèo ben (xèo
ben là đá) phải ngay vào bồn cầu, nên
cứ bắn toé loe ra ngoài, vàng cả thành
bồn cầu, uốt cả sàn, mùi hôi thối nồng

nặc. Nên người Trung Quốc thấy xấu hổ với bạn bè quốc tế sau Olympic Bắc Kinh, mới dán trên toilet những câu đại loại như " một bước gần tới bồn cầu-một bước tới văn minh" hay " bạn hãy đứng sát vào, cái đó của bạn không dài như bạn nghĩ.." nhưng hổm có hiệu quả. Dơ dáy vẫn hoàn dơ dáy vì thế loại này không được gia đình giáo dục từ nhỏ, nên chẳng để ý để tú gì. Thế là bây giờ người ta sửa lại, ghi rõ luôn " hãy tiểu thẳng vào bồn, đừng làm ướt sàn, đừng vứt thuốc lá vào, không được khạc nhổ nơi đây, không

được rút chân ra khỏi giày trên xe buýt, máy bay, hay chốn công cộng, yêu cầu nói khẽ cười duyên.." vì tinh tế không nổi nữa. Và ghi rõ hình phạt luôn.

Muốn nói hay, phải đọc nhiều. Từ vựng và logic ngôn ngữ nó vô đầu mình một cách tiềm thức lúc nào chẳng hay, đến lúc hữu sự tự nhiên nó tuôn ra vun vút. Ngoại ngữ cũng vậy, đọc nhiều thì sẽ có vốn từ vựng để nói tốt, ai ai cũng say mê cả.

Túm lại, yêu người và tập trung khi nói chuyện, mình sẽ thành người tinh tế.

Và tinh tế là lợi thế số một trong giao tiếp và ngoại giao. Mình cứ tập đi, rồi sẽ có.

Nếu rèn luyện óc tinh tế không xong, thì rèn luyện óc tinh túng cũng được.

Dượng

15/3/2014

PHÉT PHẦY VÀ MA LANH

To X và Y,

Như anh trao đổi với 2 đứa sáng nay,
nhớ lời anh dặn nhé. Anh giao cho phụ
trách mua hàng, phải hết sức bản lĩnh.
Đừng bao giờ bán rẻ nhân cách mình
trong các giao dịch kinh tế.

Ngoài xã hội nhiều đối tác nó hay đề
nghị, khi mình mua cái gì đó, họ sẽ gửi
lại cho mình 1 ít. Mình mà gật đầu một
cái, coi như xong.

Vì nó đưa cho mình tiền đó, tươi cười đó, nhưng trong lòng nó chẳng coi mình ra cái gì đâu. Thậm chí là coi thường. Và chất lượng hàng hóa dịch vụ đó sẽ kém hơn, dù sao cũng đã có mình bảo kê bên trong rồi. Mình lỡ nhận tiền rồi, không nói được. Nó giao hàng xấu hàng kém, giao hàng chậm, dịch vụ kém....mình cũng phải làm ngơ.

Do vậy, nếu có ai đề nghị chuyện cắt hoa hồng hay commission cho mình, lập tức từ chối, yêu cầu cắt thẳng vào

giá hàng. Em vừa nói như vậy 1 phát, đối tác sẽ nể em ngay. Và họ cũng sẽ nghiêm túc trong việc giao hàng, làm hàng...vì tự nhiên họ sợ những con người như vậy. Mình nói với họ là em thay mặt công ty giao dịch, nên tiền này là của công ty, không phải cá nhân em. Mong anh chị thông cảm. Lúc đó, họ ngồi nghe mà không mến phục em thì thôi.

Xã hội ai cứ phết phẩy ma lanh, kê ai. Mình không theo họ. Mình nhận của họ vài ba chục triệu đồng, chả giàu lên

được, nhưng nhân cách mình dần dần bị hủy hoại. Mình không trở nên đẳng cấp được mà trở thành loại người rẻ tiền, bắt đầu vì tiền trong mọi suy nghĩ. “ Ăn quen, nhịn không quen”, mình lỡ ăn lần 1 là sẽ có lần 2. Rồi lần 3 lần 4. Nên mọi giao dịch sau này, tự động mình sẽ vòi tiền, nếu không có là mình làm khó làm dễ, gây khó khăn để người ta phải “ hiểu ý”, dẫn đến việc gì cũng chậm trễ.

Mình làm có thu nhập đàng hoàng, thu nhập cũng không đến nỗi tệ, nên biết

đủ em à. 1 đồng mà do chính mồ hôi
nước mắt của mình tạo ra, mới có giá
trị thật sự, em cho cha cho mẹ, cái đó
mới là hiếu thảo. Chứ ăn cắp rồi cho
cha mẹ thì đó là bất hiếu chứ không
phải là hiếu thảo nữa. Và không ông
cha bà mẹ nào có thể yên lòng xài cái
đồng không sạch ấy, khi biết được sự
thật.

Rồi sau này mình có con, con cái sẽ
không tôn trọng mình nếu biết mình
không sạch như vậy. Mình la mắng nó,
bảo đừng nói dối, đừng ăn cắp, nó nói

sao cha mẹ không làm mà nói con, mình cúng họng...Chưa kể, tiền nào của mình là của mình, tiền không phải của mình mà do phết phẩy ma lanh mang lại, thì cũng sẽ ra đi dễ dàng.

Anh dặn 2 đứa kỹ như vậy. Anh giao nhiệm vụ mua hàng, 2 đứa cứ mua, báo giá bao nhiêu anh sẽ không kiểm lại. Nhưng đừng để làm anh thất vọng. Và phụ trách mua hàng, ranh giới giữa cái thiện và cái ác, giữa chân thật và tham lam rất mong manh, ranh giới giữa sự tử tế và sự dối trá lọc lừa cũng mong

manh không kém. Ngạn ngữ Trung Quốc có câu rất hay là “ chỉ có những gì mình không làm thì người ta mới không biết”. Nên mấy đứa cố gắng, phải BẢN LĨNH cho anh. Đừng có làm mình HÈN đi vì vài ba đồng vớ vẩn. Làm với anh, theo anh, anh đào tạo mọi kỹ năng để sau này đứng vững với đời, làm gì cũng kiếm tiền nuôi vợ con được. Nên mình phải giữ vững nhân cách. Để sau này, làm gì đi đâu gặp ai cũng ngẩng cao đầu....

A Tony

22/3/2014

Tôi ôm con sáo bé bỏng của tôi...

Ba của Tony là nạn nhân của chiến tranh Việt Nam. Trong cái lộn xộn và bi thương của cuộc chiến, ông đã mất đi cả tuổi trẻ của mình. Một viên đạn lạc bay thẳng vào cột sống, bác sĩ Mỹ ở Sài Gòn lúc đó nói thôi, về nhà coi gì ngon thì cho ăn hết đi, rồi không quá 6 tháng đâu. Nhưng kỳ lạ, cơ thể ông tiết ra 1 lớp nhầy vây kín viên đạn, khiến nó không phá huỷ, chỉ đau nhức dữ dội lúc trái gió trở trời. Tuy nhiên,

vì viên đạn nằm ngay cột sống, hệ thần kinh bị tổn thương nên ông trở thành người tàn tật ở lứa tuổi 25, lứa tuổi đẹp của đời người.

Bù lại, trí tuệ ông khá minh mẫn, trí nhớ tốt, hồi trẻ đẹp trai hơn Tony gấp chục lần. Bao nhiêu kiến thức trên trời dưới đất đều được ông truyền cho Tony một cách hấp dẫn, từ Tam Quốc đến Thủy Hử đến văn minh Phương Tây, đến cơ bản tiếng Anh và tiếng Pháp, tình yêu và sự khát khao khám phá kiến thức nhân loại. Giữa lúc đất

nước khó khăn vào đầu thập niên 80, rời Sài Gòn về quê ngoại, nhớ lúc đó má Tony nuôi 4 chị em với đồng lương giáo viên của 1 cô giáo tiểu học trường làng, ông không dám ăn cơm nhiều. Mỗi lần chỉ ăn 1 chén, và nói tui tàn tật vậy, ăn chỉ để sống, có làm gì ra tiền đâu mà ăn. Nên chị Hai tinh ý, mỗi lần bới cơm thì lèn thật chặt, thật nhiều. Rùi một lần ông quyết định về quê, về lại lộ Vòng Cung, huyện Phong Điền, tỉnh Cần Thơ, nơi ông chôn nhau cất rốn, nơi lục bình dập dềnh trôi trên dòng sông Cái Răng tím ngắt mỗi

chiều. Ông nói, nếu cứ ở lại Ninh Hoà, thêm 1 miệng ăn buồn lắm. Ông thấy mình bất lực, đẻ con ra mà không cho nó sung sướng ngày nào. Mà thật ra, ông cũng quần quật chống gậy đi làm đủ thứ, từ ra xã dậy bỏ túc văn hoá đến mốc đất làm nồi, làm bếp lò, làm mấy con thú bằng đất sét xinh xinh cho Tony chơi, trồng cây trong vườn, từ sáng đến chiều ở ngoài nắng mà chẳng thấy lúc nào thở than. Một thời oanh liệt, một học sinh cực giỏi, một thủ lĩnh trường Phan Thanh Giản Cần Thơ, một sĩ quan đào tạo bài bản, từng ở

biệt thự có hồ sen ngay trung tâm Sài Gòn, giờ trở thành 1 người đàn ông tàn tật, lam lũ ở một chốn thôn quê xa xôi, không điện không nước, ăn chǎng bao giờ được no. Ông nói, học xong, ba chỉ 1 lần đi thực tập ở U Minh, bị thương rồi giải ngũ. Cuộc chiến thật khốc liệt, thật bi thương, mỗi gia đình người Việt, dù ở chiến tuyến nào, vẫn có người nằm xuống. Những thanh niên trẻ măng mười tám đôi mươi ra trận, trước khi chết vẫn thống thiết gọi cha gọi mẹ, dù giọng bắc giọng nam. Suốt ngàn năm, đất mẹ Việt Nam

và những con cháu Lạc Hồng cứ phải oằn mình vì loạn lạc, chia ly, mất mát....

Ba nói, như câu chuyện tái ông mất ngựa, cái may cái rủi nó đi với nhau. Vì không tham gia cuộc chiến nên không chết. Nhưng giải ngũ sớm nên không đi cải tạo, không đi cải tạo lại không đi Mỹ điện HO. Hiểu thời cuộc nên ông vô cùng lạc quan với số phận. Có lần má đi dạy về trễ, ông còn một tay chống gậy, một tay bung chậu quần áo cả nhà đi giặt, té lăn kềnh ra

giữa sân, bò bò quo' quào lượm lại từng cái quần cái áo vá đùm vá níu của mấy mẹ con, nhưng lại cười. Nụ cười méo mó của một người đàn ông từng lái xe Jeep đầy kiêu hãnh giữa Sài Gòn. Tony còn nhớ cứ mỗi sáng sớm, má dậy sớm pha 4 bình nước, mỗi đứa mang theo 1 bình để đến trường. Tony nói ủa sao nhà mình không có ăn sáng như nhà khác, chị Hai nói mà y mệt quá, uống nước cũng no bụng vậy. Cứ mỗi sáng thức dậy là cả nhà ngồi suy nghĩ kiếm gì để cho vào bụng bữa nay. Mỗi lần như thế thì ba lại ngồi buồn,

nói ghét cái bao tử quá, cứ đói bụng hoài mà không làm gì ra tiền, mà cứ phải ăn, nhiều lúc nổi nóng muốn đập nát đôi chân tàn phế. Rồi ba cũng lặng lẽ nhìn theo dáng lon ton của Tony xách cái thau đi mượn gạo. Tony là chuyên gia đi mượn hay đi mua chịu đủ thứ, quen mặt khắp làng khắp xóm, vì không có mắc cỡ như mấy chị, tính tình lại vui vẻ thảo mai, ai cũng vui khi gặp. Xong cái về ngồi ghi lại trong sổ, chi tiết cẩn thận, như mượn dì hai Tròn 2 lon gạo, mượn cậu năm Được mấy đồng, nợ nước mắm ông Long, nợ

dầu lửa bà Bảy...Cuối tháng má lanh
lương, Tony nói để con tính cho, giải
bài toán trả ai trước, ai trả sau, ai dễ
chịu có thể khất được. Nhỏ xíu xiu
nhưng lanh băt ón, nên sau này quản lý
tài chính giỏi cũng nhờ vào những
tháng năm ấy.

Hồi đó trong làng có nghề làm lá
buông, một loại lá dài như lá cọ, phơi
khô rồi xé sợi nhỏ, đan thành giỏ xách.
Cả nhà ai cũng phải làm, trừ Tony
được ngủ sớm vì học trường chiên
trường xào, tháng nào cũng có 13 kg

lúa của xã cho. Cứ đến đêm, mấy chị lớn học bài xong thì lập tức ra bắt tay ngồi đan lá ngay. Vừa làm vừa nói chuyện trong làng trong xã dưới ánh đèn dầu leo lét đến khuya. Còn Tony thì đan được 2 cái là mỗi tay, bẻ tay bẻ chân bẻ lưng nói mỗi. Nên má cho đi chơi. Trẻ con thôn quê ngày ấy thú vui chẳng có gì. Đêm trăng sáng, các bạn tập trung quanh nhà, hay ra đồng chơi đủ trò tự nghĩ ra. Còn đêm trời tối, ăn cơm xong, Tony trải tấm chiếu lên đồng lá buông trên sân được gom lại sau khi đã phơi khô, 2 cha con nằm

chơi trên đó, nhìn lên trên trời ngắm
triệu triệu ngôi sao lấp lánh. Ba hướng
dẫn Tony phân biệt các chòm sao, đây
là sao Đại Hùng, kia là sao Thiên
Long, Thiên Miêu, Sư Tử, Lạp
Khuyễn...hình giống con gấu, con mèo,
con chó ...nên có tên gọi vậy. Hình ảnh
vũ trụ bao la, mênh mông thiên hà
khiến Tony vô cùng thích thú. Có bữa
thấy sao băng, ba nói, cứ thấy sao
băng thì mình cứ ước mơ, phải nhanh
thì mới thành sự thật. Lần nào Tony
cũng ước là nhà mình có tiền để ăn
sáng...vì có lần, Tony xỉu giữa lớp, cô

giáo hỏi sao, Tony khai thiêt là không ăn sáng nên mệt, ông hiệu trưởng kêu má lên mắng quá trời, nói sao nó có 13 kg lúa mà cô đem đi bán hết, không cho nó ăn sáng. Má lúng túng cười trừ, nói tui xin lỗi, để về nấu cháo cho cháu. Và ước mơ sao băng ấy đã thành sự thật. Cứ mỗi sáng, Tony được chén cháo trắng, và thấy ngon hơn bất cứ cao lương mĩ vị gì trên đồi.

Có lần Tony nhầm sao băng với máy bay. Thấy có đốm sáng di chuyển hoài mà không tắt, ba nói đó là máy bay

thương mại của máy hàng không
nước ngoài bay qua vùng trời nước
mình đó con. Như туи Đại Hàn hay
Nhật, nếu nó qua Băng Cốc thì sẽ bay
ngang qua Nha Trang, rùi trả tiền
vùng trời cho nước mình, nó bay cao
lắm, cả máy cây số nên mình thấy chỉ
là 1 đốm sáng thôi. Tony nói thế bây
giờ trên đó người ta làm gì hả ba, ba
nói giờ chắc là giờ ăn tối, các tiếp viên
sẽ đẩy xe đựng thức ăn ra, ai ăn gì thì
ăn, uống gì thì uống. Rùi ba giải thích
về ngành hàng không, máy bay phản
lực khác máy bay lên thẳng ra sao, cất

cánh hay hạ cánh thế nào. Ba nói, sau này nếu học giỏi, con sẽ được đi máy bay, thích lắm. Rồi cũng có lần thấy sao băng, Tony ước mơ ba hết tật nguyễn, 2 cha con lang thang khắp nơi trên thế giới. Tony hỏi chứ mỗi lần thấy sao băng thì ba ước gì. Ba nói, ba ước cho con lớn lên thông minh khỏe mạnh, viết tiếp ước mơ còn dang dở của mình. Cứ đêm đêm trên chiếc chiếu ngoài sân ấy, 2 cha con nằm ngược nhìn lên trời, nói chuyện rì rầm. Giọng ba đều đều, nghe một hồi thì Tony ngủ mất tiêu, má ra sân ẵm vô

nhà, sợ sương xuống lạnh. Trong giấc mơ của cậu bé Tony lúc đó, chấp chới những chiếc máy bay lượn lờ trên bầu trời, thật lung linh, thật đẹp.

Cái ngày ba đòi một hai về lại quê nhà, má cản dữ lắm. Nói ông ngồi không một chỗ cũng được, chiến tranh đã qua rồi, nhiều đứa trẻ mất cha thì đã dành, mấy đứa con mình, tui muốn có đầy đủ cha mẹ để lớn lên bình thường. Nhà phải có âm có dương, có mặt trăng mặt trời, chứ tui chỉ là 1 người mẹ, la mắng xoèn xoẹt thì cũng không dạy dỗ

được nhiều. Ông suy nghĩ nhiều nhưng cứ mỗi buổi ăn, xong chén cơm thứ nhất, mọi người nhìn nồi cơm độn đầy khoai và nói thôi no rồi, nhường người khác, lúc nào trong nồi cũng còn 1 chút nhưng hổm ai dám ăn. Ngày nào cũng vậy, chịu không nổi, nhân lúc má và mấy chị em đi học, ông viết lại lá thư trên bàn và ra đi. Trong thư nói tui đi về quê, nhờ anh em bạn bè giúp đỡ, vài năm rùi quay lại, nhớ nấu cơm đừng có bớt gạo, phần của tui chia cho tụi nhỏ ăn thêm chút đỉnh. Ông chổng gậy xuống ngã ba bắt xe về Cần Thơ,

trong túi không có 1 đồng nào. Ngồi ở
về đường ngoắc miết, cả chục chiếc
đâu có 1 chiếc Quảng Ngãi chịu dừng
lại, bà chủ xe thấy người tàn tật ngồi
lết giữa đường thấy tội quá, cho đi,
vừa không tốn tiền vừa cho ăn cơm no
bung. Ba kể thôi cũng hổm biết lấy gì
đền ơn, bèn ngồi sát cửa, thấy xe dừng
lại là mời khách lên xe, phụ thằng lơ.
Ba nói chuyện vui nên trên xe ai cũng
cười nghiêng ngả. Nên giờ mỗi lần vào
Sài Gòn chơi, về lại quê, ông cứ đòi lấy
xe Quảng Ngãi, dù giá vé cao hơn
nhiều, tới Ninh Hòa thì xuống. Và

Tony cũng vậy, thích người Quảng Ngãi và giọng nói miền quê ấy, nên cứ nói học thành hạc, vì thấy rất dễ thương.

Rùi đất nước mở cửa khi Tony vào cấp 2, những năm tháng tuổi thơ khốn khó tưởng đã phai nhòa. Chiều nay kết thúc khoá học ở HBS, chia tay bạn bè đủ mọi quốc tịch, Tony đi bộ qua bên kia sông, định mua ít đồ rồi sau đó đón taxi ra thẳng sân bay Logan về nước. Lúc băng qua cầu Anderson Memorial, chợt thấy 2 cha con người Mỹ, cậu con

khoảng 3-4 tuổi ôm con gấu bông nhỏ, người cha trạc tuổi Tony, cả hai đều mặc đồ quần khăn rất kỹ, trời lạnh vậy mà vẫn đi dạo chơi trên bờ sông đầy tuyết, bóng cha con đồ dài. Bỗng dung chọt nhớ câu hát của nhạc sĩ Trần Tiến" tôi ôm con sáo, bé bồng của tôi, lang thang theo cha, dọc bờ sông trắng xoá"*. Mới thấy trên trái đất này, đứa con bé bồng nào cũng hay leo dēo theo cha, và tình phụ tử ở đâu-cũng đều thiêng liêng và ấm áp.

Nắng chiều nhuộm vàng cả dòng sông

Charles, tuyết vân dày, hàng cây bên
đường rụng hết lá. Nhìn những miếng
băng trôi bồng bềnh, chợt nghĩ đến lục
bình tím ngắt trôi theo con nước sông
Tiền sông Hậu, nghĩ về thân phận
những người miền Tây lưu lạc khắp
nơi, nghĩ về những năm tháng ba sống
ở miền Trung nhưng trong lòng không
nguôi nhớ về quê cũ. Nói trong bụng,
nếu tối nay lên máy bay mà không ngủ
được, sẽ viết một bài về ba.

Tony đang ngồi viết bài này khi đang
ngồi trên máy bay của Eva Air và

trong lòng ngồn ngang cảm xúc. Máy bay bay qua Nhật, rùi Đài Loan, transit 1 tiếng đồng hồ ở sân bay Đào Nguyên Đài Bắc rồi bay về Tân Sơn Nhất. Và bây giờ, máy bay đang bay không phận trên lãnh thổ của mảnh đất hình chữ S. Nhìn qua màn hình định vị vệ tinh, thấy dưới mặt đất là ký hiệu của núi đồi ruộng vườn, xanh thẫm. Hém biết ở dưới, có 2 cha con nhà nào quê thiệt quê, nghèo thiệt nghèo, cứ đêm đêm trải chiếu nằm ngoài sân nhìn lên trời ngắm sao, ngắm máy bay rồi nói toàn chuyện xa xôi như tuổi thơ

Tony không nữa.

1/2011

29/4/2014

Bệnh Cocky

Hôm đám cưới bạn P, Tony có tham dự. Gặp bạn N trong bàn tiệc. Bạn N chạy tới chào hỏi Tony khỏe không, N nè, nhớ hem. Mình chả nhận ra là ai nhưng phép lịch sự cũng trả lời phέ. Nhưng thú thật, trao qua đổi lại một hồi, câu chuyện bạn nói mình theo không được vì không có trong ký úc. Cái bạn nói, tụi mình đều biết bạn,

nhưng bạn thì không. Hồi đó ở trường Nguyễn Trãi, bạn lớp A1, hất mặt lên trời, đâu có chơi với tụi A4, A5 này.

Cái mình mắc cỡ quá, nói hồi nhỏ ngáo ngoè, chảnh chọe, chứ giờ hết rồi, khiêm tốn và cầu thị lắm. Lật đật hỏi thăm bạn ơi giờ vô Sài Gòn làm gì ở đâu, xin số di động rồi email, add facebook, tỏ ra hết sức dễ thương.

Nói mới nhớ. Hồi nhỏ hạc ở trường làng gần nhà. Cái đâu lớp 3, trường chuyên ở ngoài thị trấn vô xã, coi

trong làng có đứa nào mặt mũi sáng
sủa bốc ra thị trấn. Đầu lớp 4 là ra phố
hạc rồi. Hạc sáng hạc chiêu nên cũng
hém chơi với bạn trong làng, rồi tự nó
cũng rơi rụng hết, đâu tới lớp 9 thì
không còn đứa nào tiếp tục. Nên chỉ có
mỗi mình mình hạc tới cấp 3 trong cái
làng to đùng ấy. Rồi vào cấp 3, lớp A1
hết $\frac{1}{2}$ là từ trường chuyên chuyển lên.
Nên chơi với dân trường chuyên quen
rồi, chơi với trường thường lớp thường
hém biết chơi sao....

Hồi đó mỗi lần thi hạc kỳ, cả trường sẽ

thi chung. Đánh số báo danh theo vần. Nên A1 đến A5 nếu bạn nào có tên vần M, N sẽ ở chung 1 phòng thi. Tony lúc nào cũng đến đúng ở cửa vào phút 89, chờ mọi người đã ngồi hết rồi mới bước vào. Không nói không rằng, không nhìn không ngó bất cứ ai. Phát đề xong là ngồi làm bài lặng lẽ. Khi giám thị ghi lên bảng còn 15 phút nữa nộp bài là lúc Tony lên nộp. Làm chưa hết cũng nộp, vì muốn ra sớm hơn mọi người, để hất mặt lên trời cho dễ. Làm toán bỏ câu cuối, còn viết văn là lật đật kết luận. Vì không muốn chen

chúc đứng xếp hàng nộp chung với mọi người. Nên điểm thi thấp tè, không bao giờ đạt điểm tối đa.

Lên đại hạc, bệnh chánh còn hoành hành dữ hơn. Ở tỉnh lẻ Tp, đèn thui cao nhòng ốm nhách, nói giọng địa phương hẻm ai hiểu, đi xe đạp, đạp 1 cái ống quần lên tuốt tên đầu gối, lòi ống quyển đầy lông, mà cũng “ bàn tay năm ngón em vẫn kiêu sa”, thiệt là không ra làm sao. Nhưng vì để được chánh, phải hạc giỏi. Hạc nghiêm túc, không quay bài hay xin xỏ. Nhưng lúc

nào cũng nghi ngờ thầy cô hiểu sai vấn đề rồi truyền bá lại cho mình trật, chưa tin thầy cô bao giờ, vì có phải của họ phát minh ra đâu. Nên phải coi lại sách. Buổi chiều là lên thư viện hạc đến 8h tối, đọc hầu hết các đầu sách có trong thư viện liên quan đến chuyên ngành. Nhưng cũng nghi ngờ người dịch dịch sai, nên mong ước sau này phải qua tận nước bản xứ, để từ miệng cái ông nghĩ ra vấn đề đó nói với mình, thì mới tin là đúng.

Ra trường, Tony làm việc quần quật,

bất kể ngày đêm. Mua hàng Trung Quốc bán qua Nga, mua hàng của Pháp bán qua cho Mỹ..., thanh toán LC at sight hết, lấy tiền đô la cho nó phế, khỏi phải xin xỏ khúm núm biết điều với mấy con Na thằng Mít mệt bỏ mẹ. Ăn uống điều độ, tập luyện thể dục thể thao, giữ gìn chút dung nhan mùa hạ, đặng bắt tay với quốc tế cũng phải ngang hàng. Cũng mấy lần định kết nạp vô mấy hiệp hội doanh nhân doanh nhéo gì đó, mà hảm thấy ai ở Việt Nam đúng tiêu chuẩn là doanh nhân cả, người đẹp thì ít tiền, ít chữ; người

thông tuệ thì lại xấu, nhìn nhức đầu; người giàu thì lại kém sang. Nên bơ vơ, ngồi chơi 1 mình. Nhu cầu chảnh làm cho người ta phải giỏi, giàu, đẹp 1 cách tử tế. Nhưng khổ lại hẻm có bạn chơi vì chênh lệch đẳng cấp.

Cái sau này qua Mỹ học, mấy trường thường như Yale hay MIT hay Standford không thèm đăng ký, sợ thầy cô ở đó hẻm đủ trình độ. Bèn phải Ha Vợt cho được. Qua Mỹ, bệnh chảnh lại bùng phát mạnh mẽ hơn. Từ chảnh trong tiếng Mỹ là cocky, thế là

bệnh chảnh ở quê trở thành bệnh quốc tế. Tony ngồi trong giảng đường mà mặt mũi vênh váo thấy ớn. Lúc nhập hạc, nó phát cho mỗi người 1 cái bảng tên, cầm bút trong cặp, vô giảng đường ngồi đâu thì gắn ở trước mặt để gọi tên cho dễ. Thường thì khi tranh luận, ông thầy hay đi qua đi lại và mòi bất cứ ai phát biểu, ví dụ mòi anh John, anh John nghĩ gì về vấn đề này. Hay mòi anh Tony phản biện ý kiến của anh John. Nên phải tập trung chú không ống mòi 1 phát á, nói I am sorry thì nhụt như con cá nụt. Rồi các buổi

tối, trong trường thường có party, mình cũng cầm ly rượu vang và miếng bánh, đứng ăn trong 1 góc, mặt mũi lạnh lùng, cứ nhìn lên trần nhà hoặc ánh mắt cứ xa xăm... Mấy đứa da vàng chắc Tàu hay Nhật hay Hàn gì đó thấy Tony là người châu Á bèn đến bắt chuyện. Hỏi where are you from, mình nói Vietnam. Cái nó định nói chuyện câu gì nữa nhưng mình nhún vai, nói mày nói chuyện tao không thấy thú vị, I am sorry. Cái tụi nó hỏi ủa sao vậy, mình nói tao ít chơi với dân châu Á lắm, không thích chơi với chúng

“Mông Gô Lô Ít”, mà y thông cảm. Tụi nó khóc quá trời, nói với nhau nghe nói đến từ Việt Nam, định khinh nó, mà chura kịp đã bị nó khinh trước rồi. Bọn châu Á giàu có như Nhật, Hàn, Đài, Sing... ôm nhau khóc như mưa, vì bị Tony look down. Chỉ vì cái tội thuộc chủng da vàng mũi tẹt.

Mấy đứa Tây bên kia nghe vậy bèn bu tới, nói vậy tao là Tây nè, tụi tao thuộc chủng “Ăng Lô Xác Xong” nè, chơi đi. Cái mình cũng trẻ môi, nhún vai, nói tao sẽ cố gắng, give it a try. Tụi nó có

hỏi thì trả lời yes no qua loa chứ hěm
thèm hỏi lại. Còn đi hội nghị quốc tế ở
Pháp, có đúra tới bắt tay đúra name
card, mình từ chối bắt tay, chỉ hỏi là
mày có công trình khoa hạc quốc tế
nào vừa công bố hem, nếu có thì nói
chuyện tiếp. Cái tụi nó nhụt liền, lảng
đi. Mấy giáo sư tiến sĩ viện sī hàn lâm
khác lao đến rầm rập, nói tui có nè, tui
có nè, cho tao chơi với.

Cái mình nói, ok let's show me, đúra
tao coi. Sau khi xác nhận xong là bằng
cấp thật, công trình thật không phải

đạo văn hay mua bằng, Tony lập tức bấm nút Chơi (Play). Trong lúc đang play, thấy tụi nó phơ quá phơ (phê quá phê), Tony bèn hỏi

Tony: Sao tao khùng thấy bà cố luôn mà tụi mày say mê vại?

Đồng thanh: Vì mày mắc bệnh cocky mà lại easy to love (dễ thương) và easy to look (dỄ coi). Trên đời này chỉ có một. It's you, Tony.

Tony: Ô Dé...

31/3/2014

Gà què liệu có gáy vang?

Tony thích dùng hàng hóa có nguồn gốc từ nông sản Việt, như uống nước trái cây của Le Fruit, nhà máy này dưới Cần. Và mới ăn thử Sô-cô-la Việt nam nhãn hiệu MAROU, do 2 bạn Tây ba lô sản xuất.

2 cậu Tây này, 1 lần đi du lịch ba lô sang nước ta và phát hiện ra Việt Nam trồng được cây cacao. Khác với cà phê có thể phơi khô, tự rang, tự xay để uống một cách dễ dàng, thì từ hạt

cacao để làm thành sô-cô-la là quá trình hết sức phức tạp, phải ủ lên men mất mấy tháng, nên người trồng chẳng có giải pháp nào khác ngoài việc bán nguyên liệu thô với giá rẻ mạt. Cây cacao thật sự là mỏ vàng ở Việt nam, vì thõi nhưỡng hay khí hậu các nước trồng được loại cây này chỉ đếm trên đầu ngón tay, trong khi nhu cầu sử dụng khắp thế giới. Thế rồi 2 cậu Tây quyết định ở lại VN, lập nghiệp. Mày mò chế biến sô-cô-la thủ công như ở châu Âu thế kỷ trước. Và đặt tên theo vùng trồng, như Bến Tre hay Lâm

Đồng...với hàm lượng cacao tinh chất gấp mấy lần loại sô-cô-la cao cấp nhất trên thị trường. Nghe đồn giờ thành công lấm, xuất khẩu đi nhiều nước. Tui Tây ăn xong nghiệm quá. Thậm chí người bán hàng trong các cửa hàng Chocolate đắt tiền ở khu Grand Palace ở Brussel, kinh đô Sô-cô-la thế giới, cũng không ăn sản phẩm Sô Cô La chế biến quy mô công nghiệp rồi nữa, đổi xô sang Việt Nam tham quan xưởng sản xuất và mua sản phẩm của 2 cậu này.

Và các bạn trẻ, nếu thất nghiệp hay đang rảnh rỗi, nghiên cứu trồng trộn hay sản xuất cái này xem sao. Thị trường còn mênh mông lầm, mấy nước xứ lạnh như Hàn, Nhật, châu Âu, Mỹ....trồng đâu có được, mà họ ăn uống sô-cô-la kinh lầm. Riêng bán được cho Trung Quốc thôi thì nông dân Việt Nam mình trồng trối chết cũng không kịp nhu cầu nũa.

Bạn trẻ, hãy lao vào làm đi, đừng ngồi than thở nũa. Thiên nhiên ưu ái quá, chỉ mình ít động não hay động tay

chân thôi. Hạc hành ngành gì không quan trọng, ngành đào tạo gì kệ mẹ nó, xin việc đúng ngành không được thì cứ đi làm theo đam mê của mình, chờ đợi thì đến bao giờ. Nghề chọn người. Thất nghiệp là do mình, chừ hận chi cha mẹ, hận chi thầy cô, hận chi cái trường. Mình chăm chỉ hạc hành, ngoại ngữ tốt, văn hóa sâu, mọi kỹ năng mềm đều thành thạo, tính tình lại tinh tế vui vẻ lanh lợi...thì mắc mớ gì không có việc.

À, mà tại không đọc chuyện của Tony

nên thất nghiệp. Thôi thì giờ lập tức sửa chữa. Dẹp bỏ mọi tư tưởng bó hẹp trong đô thị lớn, hãy mạnh dạn bung ra các tỉnh xa xôi mà làm giàu. Có 2 người bạn của Tony ở Hà nội, một tốt nghiệp ngoại thương, một tốt nghiệp kinh tế quốc dân, từng nói là “bọn tôi chỉ ở Hà Nội, hoặc cùng lăm là vào Sài Gòn ở Phú Mỹ Hưng, chứ các vùng khác không sống được”. Sau đó năm 2007 sạt nghiệp vì chứng khoán, chạy ăn từng bữa. Nghe lời Tony, vượt qua tự kiêu hãnh gì đó không rõ của người thủ đô, 1 bạn về Cà Mau, xin vào

phòng xuất khẩu một công ty thủy sản, 1 bạn về Lâm Hà (Bảo Lộc), xin vào làm kế toán cho 1 nông trường trồng bơ và cà phê. Lúc ra đi, bạn bè họp ở cà phê Hàng Mành bỉu môi khinh bỉ, nói 2 đứa mày kiểm không ra việc phải đi tha hương cầu thực, nhục mặt chua. Mới có 7 năm thôi, dù cực khổ vất vả chút, nhưng chăm chỉ và có đầu óc nên 2 bạn ấy tích lũy mua đất nuôi tôm, trồng bơ, ...thành những nông trường lớn, rồi sản xuất xuất khẩu, tiền cứ thế mà vào nhà, giàu không ai địch lại. Có tiền rồi, cứ rảnh là thay đồ đi Mỹ nghỉ

dưỡng. Đãi sinh nhật ở Singapore chứ ở Sài Gòn không thèm, con cái đều hạc trưởng quốc tế, đòi sống phong lưu và tử tế của người kiếm tiền bằng mồ hôi của mình. Tony nói kẹt tiền là mang lên cho Tony mượn 1 tỷ. Đem hết bà con ngoài ấy vào, giờ thành những danh gia vọng tộc.

Còn đám bạn cũ của tụi nó, kiên quyết đeo bám 5 cửa ô đất Tràng An, ngõ nhỏ-phố nhỏ-tâm hồn nhỏ, cứ sáng sáng ngồi uống chè, đút 2 cái tay vào đùi, hít hà cãi nhau chuyện cái trứng

hay con gà có trước, chuyện gì cũng
biết, cũng nói được...nhưng chỉ có làm
thì lại không được. Tôi tối tự sướng
bên đĩa thịt chó và mấy lá mơ lông,
nuốt rượu ừng ực trong tiếng chì chiết
của vợ con.

Hà có gì cứ phải bám trụ ở Sài Gòn
Hà Nội trong khi tìm miết không có
việc làm? Ngày xưa tụi Tây còn giong
buồm bằng vải thô sơ đi ra khơi xa, hải
trình đầy bất trắc vì không biết sóng
gió thế nào, mua bán giao thương với
những con đường tơ lụa trên biển và
trên đất liền. Để dân tộc họ giàu có.

Còn mình cứ ru rú không dám đi đâu,
như đám “gà què ăn quần cối xay”,
canh me coi có rót hột thóc nào thì
nhặt hột đó. Mà bây giờ, công nghệ
xay xát đỉnh cao, dễ gì rót nhiều như
hồi xưa nữa. Đành rằng nó bị què, nó
mới quanh quần kiểm ăn quanh cối
thóc, mình lành lặn thế trạng và trí óc,
mắc mớ gì suốt ngày quanh quần giành
thóc với mấy con gà què tội nghiệp
vậy?

Tây Nguyên, Tây Bắc, Tây Nam Bộ,
Lào, Cambodia, Myanmar....hãy còn

nhiều cơ hội!

**Phải lao ra đồng xa mà bươi đất kiểm
ăn. Mà cất tiếng gáy vang, cho đời nó
nê....**

4/4/2014

Nếu thời gian có quay trở lại,...

**Tony có anh bạn thân người Thái Lan,
tên Khốm. Nói là bạn chứ anh cũng già
rồi, có 3 đứa con cũng trạc tuổi Tony.
Làm ăn kinh doanh với nhau rồi quen.
Anh có nhà máy phân bón lá khá lớn ở
ngoại ô Băng Cốc.**

2 đứa con lớn của anh lớn lên trong những năm cuối 80 đầu 90, kinh tế xã hội giống nước mình bây giờ. Và phần lớn hạc sinh cấp 3 thi vào quản trị kinh doanh kinh déo, tài chính tài chéo gì đó. 2 đứa đầu của anh cũng vậy, 1 đứa quản trị kinh doanh, 1 đứa hạc hệ thống thông tin. Anh nói tại tụi nó sức hạc không có và cũng không có đam mê, phần do gia đình có điều kiện nên nói chung là lười. Rồi như 1 kịch bản của 1 gia đình khá giả, xong 4 năm đại hạc ở Thái, 1 đứa làm thạc sĩ ở UK và

1 đúra qua lầy bằng master ở Úc. Rồi
về nước phụ cha phụ mẹ. May mà có
cái business của gia đình, chứ không
cũng xin việc hộc máu với cái đầu ngo
ngơ ngác ngác ấy. Hạc thạc sĩ ở 2 quốc
gia nói tiếng Anh, nhưng trình độ tiếng
Anh thì lại chán òm. 2 đúra nó qua văn
phòng hãng Phượng Tím của Tony,
các bạn từ tiếp tân đến tài xế của
Tony đúra đi chơi mua sắm, nói tiếng
Anh như gió, khiến tụi nó nói sao tụi
mày giỏi quá vậy. Có gì đâu, cứ chiều
chiều các bạn trong hãng Phượng Tím
lại ngồi xóá mù ngoại ngũ cho nhau.

Đứa biết 3 chữ chỉ cho đứa biết 2 chữ.
Rồi cùng nhau tiến bộ. Làm gì có
chuyện không hạc được ngoại ngữ.
Người Philippines hay Ấn Độ, vì tiếng
Anh là bắt buộc trong giáo dục nên
đứa nào đi hạc đều nói được, làm gì có
chuyện tao không có khiếu không nói
được. Chỉ là hoặc lười hoặc không có
phương pháp mà thôi.

2 đứa con đầu của anh ra trường là
chìm lìm. Cha mẹ từ nghèo khổ, dưới
quê đi lên, xây dựng sự nghiệp ở Băng
Cốc xong, con cái đẻ ra muôn cho nó

được tốt đẹp. Nên cũng lo cho vô toàn trường chuyên lớp chọn ở thành phố lớn, bên đó gọi là trường tư, tốn tiền ghê lắm. Nhưng vì cũng chẳng có động lực gì phấn đấu, ăn uống có người lo, tài liệu hạc tập có người cung cấp... nên não bộ mất khả năng tự mà mò kiếm sống, tự tìm kiếm thông tin. Nên hơi đờ đờ đẫn đẫn. Vô công ty làm bị các đồng nghiệp coi thường, vì nói là nhờ cha nhờ mẹ mới được vô đây, chừ phát biểu nghe bắt ón, vì ít có hàm lượng chất xám hay i-od trong các câu nói. Nói thẳng là ngu thấy mẹ. Mặc dù

2 đứa nó cũng hòa đồng và lẽ phép, nhưng nói chung làng nhàng, không có gì đáng nói.

Đến cậu út, anh Khốm thay đổi quyết định hướng nghiệp. Cho nó hạc kỹ thuật trước, sau này mới hạc quản trị. Để trở thành nhà kỹ trị, vì đứa út này biết vượt sướng và có cá tính. Anh cho nó hạc đại hạc nông lâm, ngành trồng trọt. Nó đầu tiên cũng không chịu, nói dơ dáy đất cát, thực nghiệm toàn trên đồng, không có ăn trắng mặc đen như tụi bạn hạc mấy cái kinh tế hay nhân

văn. Nhưng đâu sau 1 năm, nó tự nhiên đam mê. Anh nói giống như con người có nguồn gốc từ động vật mà, nên trở về với đất cát là thấy khoái. Vì các bạn trong lớp, nhà nghèo cũng có, nhà giàu cũng có...nhưng đi học khoa học kỹ thuật là vì đam mê cả. Nên học rất tốt, rất say mê. Tốt nghiệp xong, nó sang Fresno State University ở bang California làm thạc sĩ, theo học bổng của trường này. Anh nói, trường Fresno sang tuyển, nhận hết cả lớp nó, cho học bổng hết, trừ mấy đứa ngu tiếng Anh. Đứa thì toàn phần, đứa thì

miễn hạc phí. Qua bên đó được 3 tháng là tụi nó bắt đầu để dành được tiền, vì đi phụ thầy cô làm các công trình khoa học, hay dở tiếng Anh hơn thì đi hái nho hái táo, nuôi giấm hay làm hướng dẫn viên du lịch cho khách Thái tham quan công viên Yosemite ở cạnh trường. Trường Fresno này Tony cũng từng đến, và cũng có bạn hạc ở đây. Ôi nhìn cơ ngơi của nó mà mê, nằm giữa những cánh đồng nho bạt ngàn. Sinh viên ra trường, các tổ chức quốc tế như FAO (tổ chức lương nông thế giới), FDA (tổ chức quản lý an

toàn thực phẩm), các tập đoàn đa quốc qua như Monsanto, Bayer, Dow Chemical, Syngenta, BASF.... đến đặt cọc trước, giành giật sinh viên thấy băt mệt. Vì cậu Út biết tiếng Thái nên FDA tuyển, đưa đi đào tạo thêm rồi về phụ trách FDA Thailand, chuyên kiểm nghiệm các lô hàng trái cây của Thái xuất khẩu sang Mỹ...Nhờ những chuyên viên giỏi giang như vậy, mà trái cây Thailand, đi vô được hầu hết mọi siêu thị trên thế giới. Riêng xuất khẩu cho Trung Quốc những hoa quả nhiệt đới như sầu riêng, chôm chôm,

măng cụt...cũng đem lại cho nông dân Thailand sự giàu có tột bậc, dù họ xuất sang Trung Quốc qua đường biển, không có đường biên giới lợi thế về giao thông đường bộ như nước mình.

Cả lớp của cậu ấy, hạc ngành kỹ thuật, bạn nào hạc tiếng Anh một cách nghiêm túc, thì đều thành đạt. Giữ lại làm giảng viên, đi nước ngoài hạc thêm, hay tự mua đất trồng trọt chăn nuôi....đứa nào cũng millionaire trở lên, đời sống phong lưu tử tế lắm.

Tự nhiên ngồi nghĩ, nếu bây giờ mà 18 tuổi, nộp đơn đại học, Tony sẽ chọn kỹ thuật như nông nghiệp, thủy sản, hóa công nghệ, sinh công nghệ, máy móc điện đóm.... mà hạc. Rồi mần tiếng Anh thiệt giỏi để làm cái MBA sau. Kinh tế hạc không khó, nắm phương pháp và chăm đọc sách, chăm tự học là OK.

Trở thành 1 nhà kỹ trị vẫn có gì đó thú vị hơn...Tony nghĩ vậy.

Nếu bây giờ mà Tony 18 tuổi. Ôi chà

chà, với mồm mép như vậy, với gương mặt thanh tú như vậy... có khi lại hạc không được ấy chứ. Có khi đi đóng phim ca nhạc làm nên làn sóng T-Pop cũng nên (T là Tony, cạnh tranh với K-Pop của Korea)

18 tuổi, 18 tuổi....

5/4/2014

Lời thè Hippocrates

Hôm trước, một đệ tử đến tạm biệt anh Tony và tạm biệt Sài Gòn, về Đắc Nông để làm việc. Cậu ấy vừa tốt

nghiệp ĐH y khoa Tp HCM, và về quê
chứ không bám trụ Sài Gòn như các
bạn trong lớp. Nó nói em thi vào ĐH y
khoa, thật ra là không đủ điểm nếu
không được ưu tiên miền núi. Nên em
phải về anh à, chính cái chữ "miền
núi" đó đã giúp em có 1 cơ hội vào
giảng đường. Rồi sau vài năm nữa, nếu
muốn học tiếp thì có thể em lên lại Sài
gòn, thì cũng không muộn anh há.
Mình nói ừa, thanh niên còn trẻ, cứ
trải nghiệm, ở trên đó, em còn có thể
trực tiếp chẩn đoán mổ xẻ, chẳng mấy
chốc mà kinh nghiệm làm việc còn hơn

các bạn ở đây, khi ra trường chuyên
môn chỉ dừng lại ở việc pha trà rót
nước cho các cây đa cây đề. Làm
không công ở bệnh viện Chợ Rẫy mấy
năm trời làm gì em, em đào tạo làm
bác sĩ mà, đâu phải y tá đâu. Sống trên
đời biết ơn nghĩa như em, ơn nghĩa với
người, ơn nghĩa với vùng đất em sinh
ra, ơn nghĩa với vùng đất em lớn lên....
là hết sức đáng quý. Lòng biết ơn là
cái giúp con người khác các động vật
khác. Em làm gì thì làm, đừng có đánh
mất mình vì chút vật chất cỏn con, em
hãy kiêu hãnh để ngẩng đầu với chính

em. Chia tay, mình tặng nó cuốn sách You Can Win mà mình rất ưa thích, và dặn dò, dù gì đi nữa, phàm đã chọn nghề y cao quý, thì chớ có quên lời thề Hippocrates.

Sinh viên y khoa khi tốt nghiệp, đều phải tuyên thệ, còn gọi là lời thề Hippocrates, ông tổ của ngành y phương Tây. Coi như lời hứa danh dự của nghề. Mà tiếng Việt mình cũng hay, có 2 nghề mà người ta gọi là bác, là bác sĩ và bác tài....đơn giản vì giống nhau ở chỗ, đều nắm sinh mạng của

người khác trong tay. Nên khi hành nghề phải tuyên thệ, vì 1 phút chốc nào đó, chất con nỗi dậy lấn át chất người, sẽ vì mình hay vì tiền mà đánh đổi mạng sống của người khác. Những nhiệm vụ lớn lao, người ta bắt buộc người nhận nhiệm vụ phải quỳ xuống tuyên thệ, vì chỉ còn cách duy nhất là đánh vào tiềm thức, đánh vào lương tri, tận sâu trong tâm khảm họ....trước những cảm xúc vật chất. Và một khi đã tuyên thệ, người ta sẽ sợ hãi khi vi phạm, một nỗi sợ vô hình.

Nói đến nghề y mới nhớ, hồi còn ở quê,
ở đâu thị trấn có một bác sĩ, tên A.
Lúc đó còn học tiểu học, có lần sáng
ngủ dậy, mình bị sốt cao rồi ói. Bà dì
chạy ra vườn hái lá chùm ruột giã rồi
đắp trên trán cho mát, nhưng một hồi
sau thì tình hình cũng không khả quan
hơn, sốt còn cao hơn nữa, mặt mũi
xanh lè. Má mình phải nghỉ dạy, lật đật
đẹp xe đèo con chạy ra thị trấn, ghé
nhà bác sĩ A nhờ khám. Xuống xe,
mình đi loạng choạng vào sân nhà ống
và có ói 1 ít vào bồn hoa, thật ra cũng
chỉ toàn nước thôi chứ có ăn uống gì.

Ông đi ra, đứng trên thềm cao, mặt mũi khó chịu nói sao chị lại để cháu ói vào bồn hoa, hai mẹ con đi đâu có việc gì. Má có la mình, nói sao con lại ói vào đó, rồi đứng khép nép nhìn lên, ánh mắt van lợn, nói bác sĩ ơi giúp giùm con chị, nó bị hít đột ngột quá. Mà būra nay nhà chị không có tiền, chị chưa tới kỳ lãnh lương nên khi nào lãnh chị sẽ mang ra liền. Thấy ống chǎn chùn nên má mình cũng tò ra khá lạnh lợi khi đè cập là có quen cô Hay, cô Thạnh, cô X, cô Y.... tức các cô giáo cùng dạy trong trường Ninh Quang

nhưng ở thị trấn gần nhà Ông, để Ông yên tâm là không bị xù. Nhưng Ông nhìn nhìn 2 mẹ con, nhìn chiếc xe đạp mini cà tàng rồi phán, thôi chị đi chở cháu đi chỗ khác đi, tui đang bận. Mình vẫn ngồi dưới đất và ói. Má mình năn nỉ nói bác sĩ cho cháu vô nhà, coi cháu giùm một chút có sao không, nếu nặng thì chị chở ra bệnh viện, làm ơn làm phước giùm chị, chị mang ơn suốt đời. Ông nhìn cái bồn hoa và tức giận bỏ vào nhà, đóng cửa lại. Má đứng khóc như mưa trước nhà làm mình khóc theo, con nít mà, thấy mẹ khóc là

hay khóc theo. Rồi sau đó hai mẹ con
ra bệnh viện huyện, ở bên kia cầu
Dinh, có ông y sĩ gì đó lấy viên thuốc
màu vàng đắng nghét cho mình uống
hạ sốt, nằm nghỉ một lúc thì về. Mình
nhỏ xíu, đội cái mũ vải rộng thùng
thình của chị Hai, ngồi phía sau xe đạp
như con cóc, vịn chặt cái yên xe vì sợ
 té. Lúc đạp xe đi về ngang qua nhà
ông, mình có ngoái nhìn vào. Coi cái
chỗ lúc nãy ói đã có ai dọn chưa, tự
mình cảm thấy sợ hãi vì cái tội ói vào
bồn hoa nhà bác sĩ. Và ám ảnh đến bây
giờ, khi thấy ai đó đứng dung trước

mạng sống của người khác. Và giá trị
của 1 cậu bé thông minh đẹp trai như
vậy mà chẳng đáng bằng cái bồn hoa ?

Và trên khắp đất nước hình chữ S này,
không khó để bắt gặp hình ảnh những
người mẹ gầy gò, quần đen và chiếc áo
sơ mi đã sờn, đội nón lá, gồng mình
đạp xe chở những cậu bé, cô bé nhỏ
xíu như cái kẹo ngồi đằng sau ba-ga để
đến trường với một niềm tin tươi sáng,
rằng thế hệ người Việt tiếp theo sẽ
không khổ cực như cha mẹ chúng.

Và cậu bác sĩ mà Tony nói ở đầu bài, sau khi về quê, trở thành 1 bác sĩ đầy tâm huyết. Sẵn sàng đến các thôn bản xa xôi để chữa trị cho mọi người. Làm nhiều nên chuyên môn cực giỏi. Một ngày làm việc, buổi tối vẫn đều đặn đi tập tennis rèn luyện thể lực và đến nhà thầy dạy tiếng Pháp trong thị xã Gia Nghĩa để học thêm. Nói cứ mỗi lần em lười biếng, chán nản vì buồn... thì lại nhớ đến những lời anh dặn dò, nhớ đến lời thề Hippocrates bên ngôi trường có cái hòm Bao Tử thân yêu.

Và bây giờ, cậu ấy đang thay đồ để tối nay đáp chuyến bay đi Paris hạc lên cao nữa, theo 1 hạc bổng toàn phần của chính phủ Pháp.

Bon Voyage, Bình !

8/4/2014

Điện đàm với Quỳnh Yên

Sáng nay nhận được 1 cú điện thoại. Bình thường số lạ hěm có bắt, būa ni lúng túng vụng về do mới được độc giả (bà chị họ) tặng cái smartphone

Iphone 4S. Vì lõi bấm nhảm nên nghe luôn.

Tony: Alo

Bên kia: Quỳnh Yên xin kính chào quý khách!

Tony: Dạ

QY: Anh chào lại Quỳnh Yên đi

Tony (hết hồn): Dạ, chào Quỳnh Yên.

Mà chị là ... ?

QY: Quỳnh Yên gọi cho anh từ tập đoàn bảo hiểm quốc tế D của Nhật Bản. Anh có cảm thấy thoải mái khi nói chuyện với Quỳnh Yên không?

Tony: Dạ có. Nhưng tui không có nhu cầu. Phiền chị...

QY: Anh vui lòng nói rõ cho Quỳnh Yên được biết là tại sao anh không có nhu cầu không ạ.

Tony: Dạ, dạ...

QY: Quỳnh Yên đang nghe. Mời anh tiếp tục chia sẻ.

Tony: ... (im lặng ko nói được vì tưởng MC đài phát thanh)

QY: Anh đã biết Quỳnh Yên nói gì đâu mà nói không có nhu cầu. Phải có chứ (có vẻ nổi nóng)

Tony: Dạ.. thiệt tình là tui hổm có nhu

cầu mua bảo..bảo...bảo...

QY (cắt ngang): hiếm. Có gì đâu mà
ấp úng thế. Thôi được rồi. Anh suy
nghĩ và có thể gọi lại cho Quỳnh Yên.
Quỳnh Yên sẽ nhắn tin ngay lập tức để
anh biết số di động của Quỳnh Yên.
Sau đó anh nhắn tin lại ngay để xác
nhận đã nhận được tin nhắn, nhé.

Tony: Dạ

QY: Anh có muốn nói gì nữa không

Tony: Dạ không.

QY: ừm.

Tony buông máy, mồ hôi đầm đìa.

**Quỳnh Yên ơi, tim anh bị thòng, máu
anh bị loãng....!**

**P/S: Đại ý bài trên: Khoé mới có cái
Iphone 4S. Sáng giờ ngồi nhìn cái điện
thoại mới và cười miết...**

11/4/2014

Bệnh Autism

**Hồi đi hạc, Tony thấy ai quay bài hay
copy của bạn là khinh bỉ, tuy vẫn tươi
cười nhưng trong lòng không có coi
trọng 1 gram nào. Thấy hèn hèn. Mặc
dù không có chỉ điểm hay móc thày**

mèc cô, nhưng trong lòng không có ấm úc khi điểm mình thấp hơn. Vì điểm nào cũng được, dù 5 là ra trường. Còn giỏi dở thì hạ hồi phân giải. Thấy nó cầm điểm 10 trên tay reo mừng mà mình thấy coi thường, vì chẳng khác nào ăn cắp cái điểm ấy. Nên lúc hạc hay ngồi trong 1 góc, tìm vài đúra hay ho chơi. Mấy đúra khác thuộc thể loại thực tế quá là hẻm chơi vô, khinh quá chơi sao được. Nên bị kết vào dạng bệnh tự kỷ, tiếng Anh là Autism.

Còn nhớ, trong phòng thi, lúc thu lại

bài, bạn nào mà cố gắng ráng viết thêm vài chữ nữa là Tony cũng khinh. Nhìn mặt đỏ bừng, tay chân luống cuống nghêch ngoạc thêm vài chữ là Tony bĩu môi., nói đứa này ham điểm số, không chơi. Nó có nhào tới bắt tay cũng gõ tay ra, nói tay đang đau, xin đừng dụng đến. Còn Tony thì canh khoảng 5-10 phút hết giờ là đi lên bảng nộp bài, hất mệt rồi đi ra khỏi phòng, trè môi mấy cái nữa với mấy bạn đang ngồi còn lại trong phòng thi. Nhiều lúc ra rồi mới biết đáp số là sai, nhưng chẳng bao giờ hối tiếc. Vì muốn chánh

thì phải trả giá chứ hối hận gì.

Tony hạc cái ngành mất 5 năm uổng muốn chết, cái năm 4, đi kiến tập và xin việc luôn ở 1 công ty nước ngoài về nghiên cứu thị trường. Quản lý Tony là 1 ông người Việt, phết phẩy kinh khủng. Ông ăn tạp, cái gì cũng ăn. Visa làm cho khách nước ngoài sang Việt Nam, 35 USD thì ông charge cho nước ngoài 50 USD. Mua hoa đi khai trương khách hàng cũng vậy, mua có 500 ngàn chứ kêu bên bán hoa xuất hóa đơn 700 ngàn. Làm cái gì ông cũng

ăn lời. Mình thấy mệt quá, nói thôi anh à, ăn thì ăn cho đáng, không thì thôi. Chứ mấy đồng bạc lẻ vầy, cứ giấu giấu diếm diếm em mệt quá. Anh tự làm hay giao bạn khác đi, mặc dù được chia tiền nhưng cầm đồng tiền ấy chả thấy hay ho, thấy hèn hạ và rẻ tiền quá. Nên bất đồng quan điểm, ống chửi nói ngu. Cái mình nói dạ tùy quan điểm ngu hay không ngu thôi anh, nhưng em xác nhận là em không hèn. Cái ống túc, tìm cách móc sếp lớn đuổi mình. Cái mình biết được, mới nói anh à, anh làm gì thì làm, em sẽ không tham gia,

nhưng cũng không nói ai biết. Em còn đi học và đây là việc làm thêm, thế giới người lớn phức tạp quá, em xin không bàn luận. Nhưng nếu anh xử em, thì em sẽ cũng không để anh yên. Trạng chết thì chúa cũng băng hà, đại loại vậy, vì em không phải là đúra hiền hay ngáo ngơ. Em sẽ nghỉ khỏi chỗ này khi em thấy cần phải nghỉ. Ông nói mới sinh viên mà đã tinh vi tinh tướng. Cái ông từ đó về sau không bao giờ nhìn thẳng mình nữa, không biết vì sợ hay vì ghét.

Cái sau này làm việc, khách đòi phết phẩy, gửi giá vô hợp đồng, cái Tony khinh liền, môi trề ra cả thưốc. Tony nói thôi bên em không có dịch vụ đó. Ông nói vậy thôi mua chỗ khác à. Cái mình nói tùy anh, không thèm mặc cả. Anh làm với bên em, em đảm bảo về chất lượng hàng hóa và dịch vụ, và hài hước, em pha trò cũng vui, anh sẽ thấy đỡ stress. Thật ra nói mạnh miệng như vậy là vì Tony giàu quá rồi. Làm hèn vậy cũng chẳng làm chi, giàu thì cũng như thế này là đủ, có giàu thêm thì cũng chẳng biết làm gì. Cũng ăn ngày

3 bữa. Sáng cũng phở bò, trưa cũng cơm gà, tối cũng bánh bèo bánh nậm. Nhức đầu là thay đồ đi Mỹ. Sài Gòn nóng là bay lên Đà Lạt, nghỉ dưỡng trong Villa De Tony dưới rừng thông. Vậy cũng đủ rồi. Giàu thêm thì hảm biết làm gì cho hết tiền. Hồng lê sáng ăn 2 con tôm hùm điểm tâm, trưa 2 kg thịt bò Mỹ hay nhức đầu thì thay đồ bay ra ngoài vũ trụ?

Nên tâm thế nó cao ngạo, nhiều lúc thấy hảm giống ai. Giống khùng. Nhưng kê. Tiền mình chủ yếu lấy của

mấy thằng Ả Rập châu Phi chứ phải
của con Na thằng Mít trong làng đâu
mà nó bắt đi đám giỗ nhà nó cũng phải
vác mặt qua cho được. Thích thì đi,
hảm thích thì thôi. Nên mấy ông đại
gia Việt Nam gặp mình, đòi bảo trợ gì
đó là Tony bĩu môi khinh bỉ liền. Hôm
bữa bà chị họ tội nghiệp, ép mình đi ăn
tiệc dưới lâu dài giờ đó dưới quận 7 cho
được, nói có mấy mối quan hệ hay lăm
giới thiệu cho em làm ăn. Cái mình nói
đi với chị cho vui thôi, chứ quan hệ gì
đó em hảm cần thiết đâu chị à. Cái vô
bàn ngồi, giới thiệu đây là anh A, chủ

tịch ngân hàng X-Bank đó em. Cái bả
giới thiệu mình đây là cậu em mình,
tên Tèo, kinh doanh phân bón nhưng
hạc Ha Vợt về, giỏi lắm. Cái mình gật
đầu chào rồi im lặng không nói gì. Anh
A nói thế Ha Vợt ở bờ Đông hay bờ
Tây ấy nhỉ? Con của anh nhé, 3 đứa
đều từ bé đã sang bên đó, đứa đầu
đang hạc ở ABC University nổi tiếng,
phải hạc lực xuất sắc lắm mới được
vào, em có biết không. Cái mình cũng
lắc đầu. Anh nói ô hay lạ nhỉ, trường
đấy nổi tiếng sao em không biết nhỉ.
Cái mình nói dạ em chỉ biết mấy

trường nằm trong top 5, mấy trường
top dưới em không rõ, cũng không
choi với ai ở mấy trường đó nên không
biết.

Anh A cao giọng hỏi chú em làm gì,
bán phân à, bạn kinh doanh ngành đấy
không có anh là chết. Anh ra tay cứu
hết. Thế có biết ông P giám đốc phân
bón Đầu Gà hem? Biết ông M giám
đốc phân bón hiệu Đầu Voi hem. Ông
K chủ tập đoàn Đuôi Chuột hem? Em
muốn gặp không anh gọi phát ra ngay.
Cái mình nói dạ biết, trong ngành em.

Anh A đợi miết cũng hẻm thấy mình
xin card hay số di động gì cả, nên sốt
ruột hỏi thế chú em đang vay ở đâu.
Mình cũng im lặng, lắc đầu, nở 1 nụ
cười quý phái. Cả bàn xum xoe bu vô
nói chuyện với ảnh, hỏi thăm quan hệ
với chân dài này, ca sĩ kia, quan hệ với
đại gia nọ, hỏi theo anh thì chính sách
kinh doanh của ngành thép thế nào,
ngành xi măng ra sao, dự đoán thị
trường tài chính tiền tệ châu Á lên hay
xuống. Rồi tình hình kinh tế xã hội thế
giới năm nay sẽ diễn biến thế nào, anh
A ngồi phán mấy câu, bọn kia nuốt

từng lời. Nuốt nước bọt ừng ực, nhìn đầy ngưỡng mộ. Anh A cao hứng, vung tay chém gió phẫn phật, nói văng cả nước bọt lên bàn. Câu nào cũng ở thế khẳng định, như đinh đóng cột, ông Putin sẽ thế này, ông Obama sẽ thế kia... Mình không nói không cười, không tham gia câu chuyện. Thầy dạy ở Ha Vợt nói mà Tony cũng không tin nữa là mấy “phú ông” trong làng. Kể cả mấy giáo sư tiến sĩ trong nước, mình cũng cho là thuộc “thầy đồ” trong làng trong xã, nhưng chữ nghĩa cũng giới hạn, nghe cho vui thôi chứ

không tin tưởng bao giờ.

Anh A đang chém gió nhưng vẫn cố liếc nhìn Tony coi có phản ứng gì không. Thấy gương mặt đẹp ấy vẫn bình thản ngồi yên như đứa trẻ bị bệnh tự kỷ nên tức tối lắm. Bà chị cứ thúc cùi chỏ, nói em tham gia vô câu chuyện đi, làm quen đi, đừng để ống phật lòng. Nhưng Tony thấy không tham gia được vì không đúng tần số, khác lé vồ. Vẫn im lặng bâng quơ nhìn lên trần nhà, lấy 2 cốc nước trước mặt rót qua rót lại. Anh A cứ chờ mình mở

miệng ra nói chuyện với ồng miết, mà
mình vẫn cứ lạnh tanh.

Đâu được 1h đồng hồ thì chịu không
nỗi nữa.

Và anh A bật khóc....

12/4/2014

Vừa được 1 message như sau

“ Chào chú, cháu là sinh viên Đại học
tỉnh X. Cô giáo sáng qua nói với các
bạn trong lớp like page của chú để
đọc. Tôi qua cháu đọc và thức cả đêm.

Lúc khóc, lúc cười, lúc giật mình thon thót vì thấy mình trong đó. Cháu và bạn cháu sáng nay cà phê với nhau và quyết định sẽ thay đổi cuộc đời. Sẽ chăm chỉ lên thư viện đọc sách, học thêm ngoại ngữ qua youtube, sẽ giao lưu phát biểu thường xuyên để hoạt bát lanh lợi như chú nói. Sẽ lên mạng đọc thông tin chứ không chat chit nhăng cuội nữa. Cũng sẽ hạn chế vô mạng xã hội hay cuộc sống ảo trên máy tính mà sống cuộc sống thật bên ngoài nhiều hơn. Khi tốt nghiệp, tui cháu sẽ đi nước ngoài làm việc, nếu

không được thì sẽ về quê, làm giàu trên quê hương của mình, với một niềm tin sắt đá.

Cám ơn chú đã giúp bọn cháu bỏ qua mặc cảm tự tin của 1 sinh viên đại học tinh lẻ. Cháu yêu chú”

Tony reply: Chào bạn. Đúng vậy, tinh lẻ hay thành phố giờ có khoảng cách gì nữa đâu cho việc hạc hành. Lên internet thì thông tin gì cũng có, hạc tiếng Anh thì giáo trình nào cũng có, nghe giọng chuẩn Mỹ chuẩn Anh luôn,

trên youtube có đầy. Hạc photoshop, Corel, Access, Excel...gì cũng có trên youtube. Cứ mở ra mà nghe. Còn trên Ibook, các cuốn sách mới, các thông tin mới cũng vậy. Có là mình có chịu hạc hay không thôi. Nên đọc thật nhiều, tất cả các người thành đạt đều có thói quen đọc, và đọc rất nhanh. Cháu hãy đọc và sẽ thấy mình khác đi trong 3 tháng nữa.

Nhưng nói chung là chú hài lòng về cháu, kkk”

Share cho tụi nhỏ coi luôn sau khi “cháu ấy” đã đồng ý.

14/4/2014

Chuối và Tony

Compared to an apple, a banana has 4X the protein, 2X the carbohydrate, 3X the phosphorus, 3X the potassium, 5X the vitamin A and iron, and 2X the other vitamins & minerals.

An ~~apple~~ banana a day keeps the doctor away.

Lúc nhập môn quản trị hạc bên Mỹ, thầy giáo có nói là lao động liên quan đến trí óc, phải ăn chuối. Lúc đó Tony ngạc nhiên ghê lắm, loại trái cây bình

thường này mà được giảng dạy trong trường kinh doanh? Thấy thực đơn ăn trưa của học viên cũng vậy, trên khay có 1 quả chuối nhập từ mấy nước Nam Mỹ, xấu xí, nhạt phèo. Nhưng phải ăn vì sợ theo bạn bè hẻm kịp.

Ăn mấy bữa thôi mà thông minh sáng tạo, giỏi đến ngỡ ngàng, đẹp trai choáng ngợp, lúc tăm soi gương miết. Sau này mới biết là chuối có tác dụng rất tích cực đến con người. Người ta gọi Chuối là vua của các loại trái cây. King of Fruit. Nó giúp não tạo ra chất

Serotonin có tác dụng giúp người ta sống tích cực, suy nghĩ tích cực hơn rất nhiều lần. Mọi nhà quản trị tài ba trên thế giới đều thích ăn chuối. Vì mỗi khi căng thẳng stress, chất metabolic tăng lên và triệt tiêu lượng Kali trong cơ thể. Cây trồng thiếu Kali thì dễ ngã đổ, không cứng thân được, ít ra hoa và đậu trái kém. Vùng đất ít kali, trái cây thường rất chua hay ngọt nhẽo. Nên như cây thanh long, phân bón nhiều Kali giúp trái rất sáng bóng và ngọt. Những vận động viên thể hình phải dung chuối để tạo cơ, săn chắc.

Ở các trường tiểu học đến trung học ở Anh và Đức, chuối hầu như phải có trong thực đơn bữa sáng của học sinh. Vì nó giúp tăng cường khả năng nhận thức và tính toán. Trong hành lý của đội tuyển hạc sinh giỏi Toán của Hàn Quốc đi thi quốc tế, chuối khô luôn được các thầy mang theo kè kè, sơ sang quốc gia sở tại mua không được, ăn đồ trái khô cũng được - mặc dù ăn trái tươi thì tốt hơn. Nên năm nào hạc sinh Hàn Quốc cũng nằm trong tốp đầu. Chỉ 2 quả chuối 1 ngày sẽ giúp lao

động 1 ngày không mỏi mệt. Như vận động viên quần vợt Nadal, sau mỗi hiệp đấu, anh lại ngồi xuống và ăn chuối, nên không ai quanh lại, bạn có thể kiểm chứng điều này trên tivi.

Chuối góp phần tăng năng suất lao động. Và người Mỹ, Âu, Nhật, Hàn ăn chuối kinh khủng. Và gần đây là Trung Quốc, mặc dù trồng được ở đảo Hải Nam và tỉnh Quảng Tây nhưng năng suất kém, nên họ nhập từ Philippines, Indonesia, Thailand, Vietnam với trị giá không lồ hàng năm. Các ông chủ ở

các nhà máy ở Quảng Đông biết rằng, thống kê cho thấy, nếu cho công nhân ăn chuối trong giờ nghỉ giải lao, họ sẽ có đầu óc tinh táo và sáng tạo, làm việc ít mắc lỗi hơn gấp 3 lần. Còn cán bộ nhân viên văn phòng thì việc ăn chuối là bắt buộc trong bữa sáng để không mắc sai sót trong giấy tờ văn bản. Nhân viên làm sales sẽ bán được hàng gấp đôi ngày không ăn chuối do tác dụng tích cực ảnh hưởng đến giọng nói, gương mặt... Ai ăn chuối nhiều đều tươi tắn vui vẻ, hưng phấn truyền sự vui vẻ cho khách nên bán được nhiều

hàng.

Tuy nhiên ở các nước trồng chuối thì dân chúng ở đấy lại xem thường, không ăn hoặc ăn rất ít. Lại bỏ tiền đi nhập táo, nho, kiwi...những quả ôn đới mà họ trồng không được. Nên kinh tế các quốc gia trồng chuối thì lại nghèo, ít phát triển hơn các quốc gia nhập chuối. Gần đây Liên Hợp Quốc có chương trình khuyến khích dân chúng vùng này ăn chuối để thông minh sáng tạo, giúp giải phóng khỏi đói nghèo triền miên, nhưng ai cũng trẻ mõi và

nói bồ béo gì trái này, tụi tao trồng đầy ngoài kia. Cứ cái gì thừa mứa thì chê, tâm lý ai cũng vậy.

Thật may mắn là Việt Nam là quốc gia trồng được chuối, và chuối Việt Nam mình ngon thấy bà cố. Mình cùng nhau trồng và ăn chuối thật nhiều nhé. Chuối sẽ giúp mình có nhiều Kali, thịt da săn chắc, đẹp trai đẹp gái một cách khỏe mạnh. Chuối giúp mình tăng lượng đường trong lưỡi, ăn nói ngọt ngào hơn rất nhiều. Ai nghe cũng thích, cũng mê....

Và đó cũng chính là bí quyết số 1 của
lãnh đạo và nhân viên hăng phân
Phượng Tím. Ai cũng tươi trẻ, vẻ mặt
ai cũng lạnh lợi thông minh, nụ cười
thường trực trên môi, vừa đi vừa chạy,
làm việc say mê. Nên mấy hăng cùng
ngành như Phượng Đỏ, Phượng Hồng,
Phượng Hoàng, Phượng Sô, Phượng
Vĩ..., cán bộ nhân viên ai cũng mặt mũi
khó đăm đăm, ú nụ, chằm dăm, nếu
không thì cũng uể oải, ngáp lên ngáp
xuống, ngồi mệt mỏi do không ăn
chuối, thử hỏi cạnh tranh sao lại?

Bạn nào ở tỉnh kiểm đất mở ngay
trang trại trồng chuối, bạn nào ở TP
mở ngay công ty Chuối Việt để xuất
khẩu đi nhé.

Kiểm đô la mang về xây dựng đất
nước nào !!!! Go go go, à lè à lê à
lê....

“Bạn tay ta làm nên tất cả
Có sức người - sỏi đá cũng thành chuối
!” (tức chuối, vô vần cho khớp)

15/4/2014

Viết cho những hoang mang

Mấy rày nhận nhiều thư nhờ ý kiến Tony. Có thư nói về sự nghiệp và có thư nói về tình cảm riêng tư. Các bạn viết rất dài, rất tâm huyết, chứng tỏ các bạn tin tưởng Tony thật nhiều. Cũng có thư đòi làm quen với Tony và đe dọa, nếu không trả lời là chết... Ủi trời. Tony chứ đâu phải mấy Ụ Pa bên Hàn Quốc mà hâm với chả mộ.

Nhưng thú thật đọc xong Tony hổm biết trả lời sao. Mới có ba mươi ngoài,

Tony có làm gì được nhiều? Có đọc được bao nhiêu sách trong biển trí khôn nhân loại? Cũng đã đi được bao nhiêu ngóc ngách trong cuộc sống đâu mà có thể cho 1 lời khuyên. Trong khi thông tin thì không đầy đủ, nên nếu mình đưa 1 lời khuyên, lỡ đúng hổm nói gì, lỡ sai, có phải hại đời người ta không? Nên Tony xin khất các bạn, chuyện tư vấn như vậy, Tony sẽ làm khi đã có 1 độ chín nhất định về tuổi đời. Mong các bạn thông cảm.

Tony chỉ mong page TBS này nổi

tiếng, còn cá nhân thì tuyệt đối không. Nên bạn sẽ không thấy hình ảnh và thông tin cá nhân, vì Tony không có mưu cầu nổi tiếng cá nhân và kiếm tiền từ sự nổi tiếng đó. Cũng không cần phải lên google search Tony Buổi Sáng là ai, hằng Phượng Tím ở đâu, và hẹn offline ôp liếc chi cho mệt. Hãy xem như là trong giai đoạn facebook thịnh hành, có 1 page tên là Tony Buổi Sáng đọc vui vui và có 1 ông Tony nào đó vừa đẹp trai vừa nói chuyện thiệt có duyên-ai ai cũng mê cũng thích. Thế thôi. Chỉ mong các bạn trẻ, đọc thật

nhiều, thật nhiều. Qua những câu chuyện Tony kể, nếu có thấy hình ảnh xấu xí của mình trong đó thì cố gắng tránh đi, còn nếu không liên quan thì cũng cười khẩy cho qua, xin đừng nói nặng lời như trên các trang mạng khác. Hãy dùng những từ tiếng Việt, tiếng mẹ đẻ của chúng ta, một cách đẹp nhất, hoàn mỹ nhất, chân thành nhất. Nên bạn có thể thấy xuyên suốt fanpage TBS, có nụ cười, có nước mắt...nhưng tuyệt nhiên không có những lời lẽ thô tục phản cảm trong người viết lẫn comment của độc giả.

Cứ như 1 thế giới riêng của 1 nhóm người Việt văn minh. Đẳng cấp. Nhân văn. Sống đẹp. Hào sảng. Nghĩa tình.

Cái Tony có thể tặng các bạn, chính là ghi chép những gì có được từ sự trải nghiệm trong công việc, trong quan hệ xã hội và cả những kiến thức đã tiêu hóa. Những câu chuyện của Tony, 1 thanh niên Việt Nam từ nông thôn ra thành phố, hạc hành, rồi đi đây đi đó làm ăn với thế giới. **TONY KHUYÊN CÁC BẠN CỨ TIẾP TỤC THEO DÕI PAGE TBS, VÀ BIẾT ĐÂU TRONG**

1 BÀI NÀO ĐÁY, TRONG 1 CÂU
NÀO ĐÁY, CÁC BẠN SẼ PHÁT
HIỆN RA, TỰ ĐÓI CHIẾU VÀO
TRƯỜNG HỢP CỦA BẢN THÂN,
TỰ “NGỘ’ RA CÂU TRẢ LỜI CHO
CHÍNH VĂN ĐỀ BẠN ĐANG
HOANG MANG.

HOANG MANG CŨNG LÀ BÌNH
THƯỜNG TRONG CUỘC SỐNG.
ĐỜI AI MÀ CHẲNG CÓ LÚC
HOANG MANG. ĐÁY LÀ LÚC
CHÚNG TA SUY NGHĨ NHIỀU
NHẤT, TRƯỜNG THÀNH NHIỀU

NHẤT. Đời mình, mình tự xây, không ai xây giúp. Tự mình sống, tự mình trải nghiệm, tự mình quyết định, tự mình trả giá....Có bài hạc nào không có hạc phí đâu bạn. Nên mình đọc nhiều, hiểu biết nhiều, làm nhiều, và chạm nhiều...thì hạc phí nó thấp hơn, ít hơn. Tony sẽ không trả lời bất cứ tư vấn hay có bất cứ lời khuyên nào, trong cả trăm lá thư gửi đến, ngoài xác nhận là đã nhận được và đã đọc qua. Đọc kỹ là đẳng khác, nhưng câu chuyện ấy, có thể trở thành 1 bài viết nào đó trong tương lai....

Xin cảm ơn bướm, xin cảm ơn hoa....

**Viết đến đây thì nước mắt lại rơi.
Nước mắt của sự chân thành.**

**Tony chỉ giống mấy Ư pa Hàn Quốc ở
điểm cao to, đẹp trai và hay khóc...**

17/4/2014

Sinh hoạt với giáo viên

**Trong cuộc đời cắp sách, Tony suýt bị
đuối hạc 1 lần. Còn lên "sinh hoạt "
với cô chủ nhiệm và thầy hiệu trưởng**

thì không biết bao nhiêu lần mà nói. Giờ nghe chữ “ sinh hoạt ” là run bắn người vì sợ. Nguyên nhân cũng tại những suy nghĩ không theo ba-rem của mình, cô chủ nhiệm thì sợ mất thi đua, còn thầy hiệu trưởng thì sợ mình rót tốt nghiệp lớp 9. Văn chương cứ phải trong ba-rem, trong đáp án mới có điểm. Ví dụ: hạc sinh nói được cô Kiều đẹp gái, cô Tâm dịu hiền: 0.25 điểm, Thạch Sanh đẹp trai: 0.25 điểm, Lý Thông độc ác: 0.25 điểm. Miêu tả 1 buổi tối đầm ấm của gia đình em, hạc sinh nêu được “ bà ngồi khâu áo : 0.5

điểm, bố ngồi đọc báo : 0.5 điểm, đèn dầu leo lét : 0.5 điểm...chứ đúra nào miêu tả thiệt “ bố đi nhậu chura về, mẹ đang xem phim Hàn Quốc, anh Hai đang chơi game”...thì không có trong đáp án, nên không có điểm.

Thôi giờ ví dụ 1 quan điểm khác đáp án của Tony nè:

Đề bài: “Em hãy phân tích cái đẹp của sen trong bài ca dao sau:

Trong đầm gì đẹp bằng sen. Lá xanh

bông trắng lại chen nhụy vàng. Nhụy vàng bông trắng lá xanh. Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn”

Bài làm của Tony:

Đây là 1 bài ca dao em thấy không hay ho gì. Đặc biệt là câu cuối, gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn. Từ “hôi tanh” rất là vô duyên. Em không thấy bùn có mùi hôi tanh gì cả, đơn giản nó là mùi bùn. Vấn đề là bùn đã nuôi nấng cho sen, che chở cho sen, cung cấp dưỡng chất cho sen. Từ lúc chỉ là cái ngó bé

nhỏ mong manh, chính bùn đã giúp cho cái ngó vươn lên khỏi mặt nước, trở thành cây sen mới. Rồi khi đạt thành quả là 1 đóa hoa, lại quay qua xỉa xói chê bùn hôi tanh. Sao kỳ vậy?

Cứ thử mọc ở nơi nước trong leo lěo thì sen có tươi tốt được không? Chính cái bùn đấy, cái hôi tanh hôi ...mới có được hoa sen ngạo nghẽ trên cao kia.

Kết luận: Em thấy đâu phải bài ca dao nào từ xưa để lại cũng hay cũng đúng. Ăn quả nhớ kẻ trồng cây, chúng ta nên

có lòng biết ơn trong cuộc sống”

Đọc xong, cô giáo cầm bài văn túc tốc chạy lên gấp thầy hiệu trưởng...

15 phút sau, thầy hiệu trưởng xuất hiện ở cửa lớp.

19/4/2014

Có 1 bạn trẻ tên M. ở Nam Định. Chưa bao giờ đọc cái gì quá 100 chữ trừ bài trên lớp vì bắt buộc phải đọc. M có cậu bạn tên Q. Cậu Q này ghiền TBS, bài

nào cũng share. Share cả chục lần
nhưng trong tất cả friend trong friend
list của Q đều thấy chữ nhiều là bỏ
qua.

Có lần cà phê, mọi người hỏi Q sao
dạo này ăn nói lưu loát mà cái gì cũng
biết vậy. Q mới nói là do hay đọc TBS.
Thấy cũng ham nhưng mở ra, thấy
chữ, nói không đọc. Kêu mày đọc rồi
kể lại tao nghe, chứ tao chỉ thích coi
hình. Mày kêu ông Tony up hình lên đi.

Q phải thè thốt, nói tụi mày đọc mà

không cười, không hay tao trả hết
chầu cà phê và cho mỗi đúra 1 triệu.
Cái M mới đọc. Đọc có 1 bài, đậm
ghiền, ngồi từ sáng chỉ uống nước và
gặm bánh mì đến khuya mới xong hết
cái page.

Rồi viết cái thư dài ngoằng gửi Tony.
Nửa đêm còn đòi bay vô Sài Gòn gấp.

Chắc phải viết bớt hay xuống.

Nên nếu các bài sau, nếu các bạn thấy
hởm hay nữa là do bạn M. chử hởm

phải do Tony

P/S: Tony là điển hình trong văn hóa
đổ lỗi, đổ thừa của 1 tỷ lệ không nhỏ
người châu Á.

19/4/2014

Chuyện cái tống đài điện thoại

Sáng nay cà phê với anh bạn là chủ 1 doanh nghiệp du lịch lớn, ảnh kể bây giờ từ trưởng phòng đến giám đốc trong công ty anh ấy đều là Tây hết. Tony ngạc nhiên, nói ủa nhân lực

người Việt không đủ trình độ điều hành hay sao. Anh nói trình độ thì có, nhưng ....

Ảnh cũng lớn tuổi, 60 ngoài nên khá chững chạc, trải qua nhiều ngóc ngách cuộc sống nên nội dung câu chuyện rất sâu. Từng là giảng viên trường du lịch, thành lập doanh nghiệp lữ hành được 20 năm. 3 năm nay, anh thuê toàn Tây vô quản lý, dù lương cao gấp đôi nhưng nó yên tâm. Và công ty anh phát triển âm âm, lọt vô trong top luôn. Anh nói Tây nó làm quần quật,

chiều hết giờ làm ra quán bar uống bia rồi về ngủ. Mai đi làm tiếp. Thuê Tây làm, giao dịch cũng được thuận lợi hơn vì một số người Việt mắc bệnh “sợ Tây”, khi giao tiếp với đồng chủng thì quát tháo àm àm nhưng đứng trước mặt Tây thì nhũn như con chi chi ấy em ạ...

Thấy Tony tròn xoe mắt, nên anh kể tiếp. Từ lúc thành lập, cũng cả chục đời trưởng phòng người Việt rồi, vô làm một thời gian là thành ma thành quỷ. Thuê xe, ép nhà xe không còn

nước nào để sống, ví dụ 5 triệu cho 1 chuyến xe đi Cần Thơ 3 ngày, em coi có ai làm được. Nhà xe bị ép quá, bèn đưa chiếc xe cũ mèm, không máy lạnh, kêu như bò rống, thường xuyên bị tắt máy giữa đường. Tài xế mới ngáo ngoà thì mới chịu lương thấp, không biết đường biết sá, chạy tới chạy lui. Họ báo công ty giá thuê tới 10 triệu, rồi bắt nhà xe trả lại 5 triệu vào túi riêng. Gọi là nghệ thuật “Gửi Giá”. Nhà xe cũng ngậm đắng nuốt cay chứ giờ cạnh tranh, không đi là có thằng khác nó chụp nó giật mất. Thuê tàu du lịch

cũng vậy, vì bên này ép quá nên bên kia lấy tàu cũ ra sử dụng, không ít lần gây tai nạn thương tâm.

Ảnh kể, chưa hết. Bữa ăn 1 triệu đồng/bàn chứ túi nó “gửi giá” thành 2 triệu, rồi lấy 1 triệu bỏ túi sau khi khách ăn xong. Khách sạn thì ép 10% hoa hồng. Nên thành hệ thống cạ cứng, khách nào cũng ép ở khách sạn đó và vô ăn nhà hàng đó. Thiết kế tour tham quan thì ít, shopping thì nhiều, một số chỗ shopping, ép chi hoa hồng đến 40% tiền khách mua. Nhiều khách mệt đi

không trở lại như dũng sĩ Kinh Kha qua sông Dịch Thủy, nói nước mày đâu phải thiên đường mua sắm, giá thì mắc gấp mấy lần Thái Lan mà cứ bắt shopping hoài. Còn mấy bạn làm sales thì kinh khủng hơn. Ăn lương bên anh chú còn nhận làm cộng tác cho cả chục công ty khác. Bắn đơn hàng này cho công ty này, bắn hợp đồng kia cho công ty kia. Nghe điện thoại thì cứ lén lút chạy ra chạy vô, có cả chục sim chục số khác nhau. Tháng nào cũng đem về 1 hợp đồng cho có, còn lại thì không rõ giao cho ai. Vấn đề là tui nó

không nghĩ đó là mất đạo đức, nghĩ đó là khôn ngoan mới chết.

Ânh nói, đúra nào mới vào làm cũng như pha lê. Cái đi chơi nhậu nhẹt, tụi kia bày cho. Nói mày ngu quá. Có sống bằng lương hay hoa hồng thì sao giàu có nhanh chóng được. Phải tham gia cuộc đua làm giàu, bất chấp mọi thứ. Rồi từ từ bị ma lanh hóa, đến khi công ty biết thì đuổi việc. Ânh nói, 15 năm thành lập công ty ảnh, chưa có tiệc farewell party (tiệc chia tay) nào mà thật sự vui cả. Nhìn ở nước ngoài, khi

nghỉ việc, người ta làm farewell party, chia tay bận rộn. Rồi hàng năm có dịp gì đó, các “khai quốc công thần” và nhân viên cũ tập trung về, vui hết biết. Ở Việt Nam bây giờ, ảnh nói ngành khác không biết sao, chứ ngành của anh, phần lớn nhìn nhau bằng ánh mắt hình viên đạn ở bùa làm việc cuối cùng. Sếp thì nói sao bạn lại ăn cắp, bạn làm ở đây mà sao không hoàn thành nhiệm vụ ở đây, quyền lợi không OK thì có thể thương lượng lại chứ sao làm vậy. Còn họ thì gân cổ lên cãi, nói tôi mang tiền về cho công ty bao nhiêu, tôi nhớ

hết. Nên giờ phải tìm cách lấy lại.

Rồi cùng nhau ra riêng, cùng nhau thành lập doanh nghiệp mô hình y chang cạnh tranh khốc liệt. Gọi khách hàng cũ, vì chẳng lấy gì làm quà bèn lôi chuyện thâm cung bí sử công ty cũ ra kể, vì dân mình ai cũng tò mò với văn hóa tiểu nông ăn sâu hàng thế hệ. Rồi thêm thắt vô cho nó hấp dẫn. Nói bà sếp đó ngủ với tao rồi, đảm đang lắm. Ông sếp đó 2-3 vợ lận, cặp với em này em kia. Rồi giá mua giá bán, em làm ở đó sao không biết, tour đó có 5

triệu mà nó charge anh tới 10 triệu, qua em đi, em làm y chang vậy chỉ có 6 triệu thôi. Phá giá để giật mối cho hết....

Việc ra riêng là rất tốt cho xã hội, nếu thật sự có tài năng và có may mắn, vì góp phần làm cái bánh GDP của quốc gia tăng lên. Làm chủ là ước mơ chính đáng của mọi người. Tuy nhiên, tư thế làm chủ như thế nào mới là đáng nói. Năm 2012, hơn 25 triệu khách đến Malaysia, hơn 22 triệu khách đến Thái Lan, đến Singapore là 15 triệu,

trong khi đến nước mình chỉ có gần 7 triệu, mặc dù lượng di sản và cảnh đẹp để tham quan của chúng ta đều hơn. Anh nói, hàng ngàn công ty du lịch chủ chỉ có khoảng vài ba trăm công ty là thực sự có đam mê, có tâm với nghề, số còn lại mở ra hoạt động vài tháng rồi đóng cửa. Thế giới 7 tỷ người, mà Việt Nam thì mới nhận có 7 triệu du khách, thì việc thành lập hàng vạn công ty du lịch lữ hành nữa cũng không lo thiếu nguồn cung, nếu thật sự đầu tư thời gian trí tuệ cho việc tìm kiếm khách. Đằng này không, trí tuệ

toàn dùng vào việc hướng về công ty cũ, coi bên đó làm gì thì phá. Rủ hết nhân viên về làm cùng, vây cánh với nhau cạnh tranh cho sếp cũ biết mặt, không rõ hận thù gì dữ dội vậy. Nhưng đâu vài ba tháng lại tan rã, lại chửi nhau ồm tối vì ăn chia không đều, thằng này nói thằng kia ăn gian.

Thượng bất chính, hạ tắc loạn. Cha mẹ ăn cắp, nói dối thì đừng mong con cái mình trở thành người tử tế. Cấp dưới cũng vậy, khi thấy sếp mình “ăn” thì chịu sao được. Thư ký bèn mỗi chiều

xách về nửa gram giấy A4, để dồn cuối tháng đem ra cửa hàng photocopy kiểm mẩy trăm ngàn. Thủ quỹ thì thục két gửi lấy tiền lãi qua đêm, hoặc đem ra cho người ngoài vay nóng, lúc kiểm tra thì mượn đâu đó bỏ vào. Tài xế thì ăn xăng, đổ xăng 3 triệu lấy hóa đơn 5 triệu. Anh nói, đến như bà lao công công ty ảnh, chiều về còn bỏ trong giỏ 1 chai nước rửa bồn cầu. Toilet tuần nào cũng hết cả chục chai, hổm biết rửa gì mà rửa kinh thế không biết. Bị bảo vệ phát hiện tịch thu thì ôm giỏ ngồi khóc. Nói chị bỏ cả chục triệu mới

mua được suất vô đây làm, chính cái cô trưởng phòng hành chính admin ăn khoản tiền này của chị chứ ai, trong khi lương lao công chỉ có 2-3 triệu, nên chị phải tìm cách thu hồi dzốn....

Tony nghe mà lòng buồn vô hạn. Nhiều người chụp giật kinh quá anh há. Mới hỏi anh sao không tuyển nhân sự cấp cao người Việt, trả lương y chang Tây vậy, coi thử sao. Anh nói cũng thử 3 lần rồi, nhưng 1 thời gian ngắn thì bị công ty khác săn mồi. Thể loại đến với mình chỉ vì tiền, thì cũng có thể bỏ

mình ra đi nếu có ai đưa tiền nhiều hơn. Còn mấy công ty khác cũng kỳ, thay vì tuyển người mới ra trường về đào tạo để sử dụng, họ lại thích đi du dỗ nhân sự mấy công ty khác cho khỏe, khỏi mắc công đào tạo. Nên sinh viên tốt nghiệp thì hổm có việc làm, mà doanh nghiệp cứ mãi đi săn bắn hay hái lượm người đã có kinh nghiệm chứ hổm chịu gieo trồng.

Anh nói, chưa bao giờ niềm tin giữa con người, giữa các doanh nghiệp với nhau lại đắt đỏ như bây giờ. Em có

thấy cảnh cả trăm người nhảy vô hôi
bia trong ánh mắt bất lực của anh tài
xế xe tải không. Em có thấy hàng ngàn
người giẫm đạp lên nhau để lấy được 1
quả quýt, 1 nhành hoa để làm lộc trên
bàn thờ đú+c Thánh Trần không. Miễn
là mình có lộc, ai chết mặc ai. Nhà phố
lô nhô, ai cũng làm nhà mình cao hơn,
đẹp hơn, sạch hơn...còn rác thì quét
qua nhà bên cạnh. Đi xe máy giành làn,
lấn tuyến, bóp còi inh ỏi, chửi con này
thằng kia sao không nhường cho họ...
Xếp hàng thì thích chen ngang, mình
phải hướng trước, chen lấn cả với bà

bầu, người già và trẻ em. Làm cái gì cũng coi có khả năng phết phẩy trong đó không thì mới làm. Suốt ngày suy nghĩ chuyện trực lợi cỏn con nên dáng vóc nó dần thấp đi và trí óc nó dần bé lại. Không dám bước hiên ngang. Đi đâu cũng sợ gặp người quen cũ, mặt cúi gầm, miệng mồm lí nhí, đón hèn...

Nghe anh nói, Tony thấy bất mệt. Mặc dù gật gù nhưng trong lòng nghĩ khác, chắc là anh này suy nghĩ tiêu cực, bi quan mà nói quá, chứ xã hội thiếu gì người tốt, cái đẹp. Vẫn còn đó bao

nhiêu con người “ sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình”, trung thực, hào sảng, quả cảm, nhân cách đẹp lung linh. Bao nhiêu người cần mẫn làm giàu bằng chính sức lực và trí tuệ của mình, vinh quang và chân chính. Chú đâu phải ai cũng là thể loại người rẻ tiền như anh nói vậy.

Thấy anh căng thẳng nên Tony mới nói đùa, thôi để em tham gia cạnh tranh với anh cho vui nhé, em sẽ mở công ty du lịch lữ hành nội địa, lấy tên là công ty trách nhiệm hữu hạn Chụp Giật

được hem. Tên tiếng Anh là “Grasping and Tugging Co., Ltd”. Có 2 thành viên góp vốn. Chủ tịch Hội đồng quản trị, anh Trần Văn Chụp và phó chủ tịch, chị Lê Thị Giật.

Ai gọi tới, tiếp tân sē Alo, dạ công ty Chụp Giật xin nghe...

Thôi chơi tống đài tự động luôn đi, nhờ bạn nào nói giọng Huế lồng tiếng cho hay.

“Cảm ơn quý khách đã gọi đến công ty trách nhiệm hữu hạn Chụp Giật. Gặp

**anh Chụp, bấm phím 1. Gặp cô Giật,
bấm phím 2. Còn nếu không gặp ai thì
làm ơn cùp máy”**

23/4/2014

480 USD ++

“ Cháu xin chào Tony Buổi Sáng, cho phép được gọi là chú, xưng cháu a! Cháu làm Tour Guide chuyên dẫn tour cho người nước ngoài. Lần gần đây nhất cháu dẫn khách đi may áo dài. Cháu được giới thiệu tới một nhà may theo cháu thấy cũng khá ổn, không quá đắt, khách cũng rất thích. Nhưng

có một điều là ở đây nếu ai dẫn khách
tới sẽ hưởng 10% hoa hồng. Ban đầu
cháu thấy việc này cũng bình thường.
Nhưng gần đây, cháu có đọc bài viết
của chú về Du Lịch nên cháu lo lắng
không biết việc nhận số tiền đó có làm
cháu phục vụ khách kém đi không, dần
dần sẽ hình thành thói quen xấu (như
chỉ dẫn khách tới cửa hàng duy nhất
đó thôi) hay không (dù sản phẩm cung
 cấp cho khách không phải là tồi). Cháu
rất mong sẽ nhận được câu trả lời của
chú!”

Tony reply: Vui lòng gọi dượng xưng con cho nó Nam Bộ. Vì tui gốc Cần Thơ nghen cô nương. Việc điếm du lịch gủi lại 10% cho hướng dẫn là bình thường. Có tiền mới có động lực làm việc. Chỉ sai khi dịch vụ hàng hóa ở đây kém mà mình ép khách vô cho được. Hay chủ động gủi giá, áo dài 1 triệu chứ nói cửa hàng báo giá cho khách 2 triệu, rồi mình ghé lấy sau. 10% là hợp lý cho ngành dịch vụ, ở Mỹ người ta cũng tip 10-15%, mình biến tướng nó mới ra tiêu cực.

Còn việc sử dụng 10% đó thế nào là tùy mình, ngay cả khách hỏi mình cũng nói luôn, chả sợ. Kêu cửa hàng cắt thẳng vào giá cho khách, hay lấy rồi cho lại khách hay mình cắt, đều được. Giống như tiền tip. Đưa thì lấy thôi, miễn là phải phục vụ cho tốt. Không si diện nhưng cũng không chụp giật.

Kể nghe chuyện cũ. Thời còn sinh viên, có lần Tony đưa đoàn khách Nhật đi mua ở 1 cửa hàng gốm sứ. Khách mua 200 USD và Tony được 20 USD. Xong Tony nhận, ra khỏi cửa hàng, gửi lại

20 đô này cho khách, nói tiền commission của guide đó, tao gửi lại mà. Khách rú lên từng hồi vì sung sướng, trước khi ra sân bay về nước, gửi lại 1 lá thư. Trong thư viết “ Tụi tao xúc động vì cách mà thể hiện, có 20 USD mà mà cũng đưa lại. Mà lại đẹp trai và ăn nói có duyên quá. Tao và bạn bè sẽ quay lại VN vì VN có những người dễ thương như mà”. Kèm theo 500 USD.

Hỏi, qua hành động trên, Tony và đất nước của anh ấy đã lãi được bao nhiêu

đô?

Cái chết của Chu Du

Đọc tam quốc diễn nghĩa, ai cũng biết đến chuyện Chu Du, vì ghen tỵ với tài năng của Khổng Minh mà hộc máu chết. Đó là cái chết vì đố kỵ, mang đậm màu sắc của văn hoá Trung Hoa. Các nước lân bang thì càng gần khoảng cách địa lý với Trung Quốc thì càng bị cái tính này nó lây lan, hém phải riêng VN mà bên Hàn, bên

Nhật...cũng bị. Càng xa biên giới Việt Trung, càng thoát văn hoá Trung Hoa thì tính đồ kỹ, ghen ghét người khác cũng bớt dần. Chẳng hạn như vùng Cà Mau, trong làng có ai có gì vui như đồ đạt, trúng số, trúng lúa, thăng chức, thành công....thì cả làng bung đồ đến, đồ bánh xèo, uống gụ, chung vui mừng rõ một cách thật lòng. Còn nếu ngoài trung ngoài bắc, thì thành công phải giấu nhẹm đi, mới mong được bình yên. Bên kia sông Cầu có người đồ tiến sĩ, thì thay vì chèo thuyền qua sông chung vui, nhiều người xã Đoài bên này ngồi

chửi đống, điên tiết vì không biết vì sao nó giỏi thế. Rồi tự an ủi AQ, rằng nó may mắn thôi chứ chả hay ho gì, hay có ai đó nâng đỡ nó. Tóc tai xoã rũ rượi, ăn không ngon, ngủ không yên, chỉ mong nó thất bại hay bị tai nạn bệnh tật ốm đau mà chết quách cho rồi, để hả lòng hả dạ. Thôi thì cũng thông cảm cho họ, văn hoá tiêu nông ăn sâu quá rồi, con gà thì túc nhau tiếng gáy, và cũng, vì chút Chu Du còn sót lại, cả ngàn năm Bắc thuộc còn gì... Tony thích văn hoá miền Tây Nam Bộ, vì nó là vùng đất mới, chưa từng bị

phong kiến Trung Hoa ra sức đồng hoá, nó gần với văn hoá Miên Thái, hảo sảng và phóng khoáng, bao dung và thiệt tình. Đau thật với nỗi đau người khác, vui thật với niềm vui của bạn bè, không giả tạo, ăn nói cho hay nhưng trong lòng nghĩ khác, chỉ muốn mình hơn, còn mong ai cũng te tua, nghèo khổ, đốt nát, xui xẻo, xấu xí...

Tony có khá nhiều bạn hạc. Và họ từng là những người bạn thật tốt. Nhiều lúc thời sinh viên, Tony đói xanh mặt, qua ký túc xá hay nhà trọ của bạn mượn 10 ngàn đồng mua cơm, bạn

có 20 người, bạn chia một nửa. Rùi vui vẻ qua hết thời sinh viên chật vật khốn khó, với biết bao là tình. Ra trường, nhóm bạn bắt đầu chia rẽ, vì có ai đó khó chịu khi đứa khác tìm được việc làm ngon. Rùi rạn nứt khi bạn bè cùng nhau trọ ngày xưa mua nhà ở thành phố. Sự bức bối dâng đến đỉnh cao, mời đi tân gia là không đi, hay đi cũng qua nói vài câu xả xói móc méo cho nó xui xẻo chơi. Ngồi lầm bầm, kiểu mẹ tức muối chết, mình vẫn còn nhà trọ mà nó đã chung cư cao cấp rùi. Rùi chấm dứt quan hệ, không rõ tại sao,

chỉ thỉnh thoảng nghe qua bạn bè, những câu đại loại như " giờ nó thành đạt quá rồi, đâu thèm nhìn mặt tao" nếu bạn bè có ai hỏi lâu này mà có gặp thằng A con B hem...

Khi facebook ra đời, âm thầm theo dõi ngày đêm. Thấy 1 anh bạn post tấm hình nhà mới, 2 đêm mất ngủ, ra sân đá thúng dụng nia, quanh mèo quanh chó. Thấy 1 cô bạn post status đi Mỹ du lịch với chồng con, nói cái con nhỏ này nó ăn trúng gì mà sao may mắn thế, liền mất ngủ 3 đêm, nhìn ông chồng nghèo của mình khinh khi ra

mặt. Tất cả stt đều không bấm like, chỉ đọc. Rồi một ngày anh bạn post status mất việc, thì lòng vui mừng khôn xiết, lấy bia ra uống, lần đầu tiên bấm like. Rồi thấy cô bạn post status ly hôn, ôi trong lòng vui sướng biết bao, cho chừa, cái tội hôm bữa khoe đi Mỹ với chồng nha mây, nhảy vô comment, ghi đại loại như " sao vậy bạn ơi, có cần gì thì mình giúp" mà trong lòng thì ngược lại, hả hê, vui sướng, vừa tắm vừa hát vang. Đì nhậu lúc ngà ngà say, nghe bạn nói " tôi vái ông bà cho ông bầu A rót máy bay

chết cho rồi, nhìn ông ấy sở hữu chiếc máy bay riêng mà ngứa mắt. Còn ông tỷ phú B, ông đó mà phá sản, tôi mỉm tiệc ăn mừng". Phụ nữ thành đạt nào cũng bị gán câu " ôi cái con đó tài năng gì, nó cặp với ông này ông kia mới được như vậy". Những người hay nói vậy là những người có tính đố kỵ, phải lưu ý tránh xa. Lúc này, sự đố kỵ không còn bình thường nữa, nó đồng nghĩa với cái ác, cái vô lương và với suy nghĩ rẻ tiền ấy, họ đã đánh mất chính nhân cách của mình.

Cũng có mấy anh bạn cũ, suốt ngày

nhắn tin hỏi trang Tony Buổi Sáng có mua like không? sao like tăng nhanh thế, bọn độc giả dở hơi thế nhỉ, nhảm thế mà vẫn đọc say sưa. Hay comment ở dưới mỗi bài viết của Tony những câu đại loại như " bài này không có gì mới, đã đọc qua đâu đó rồi". Thậm chí cũng có bạn rảnh rỗi, ngồi search cả buổi và comment " bài này ý theo đường link này nè, không phải sáng tạo gì đâu" hay " chủ đề này Mr A viết hay hơn, các bạn qua đó đọc nhé, đường link là...", hay " Tony cạn đề tài rồi, hahaha, vui quá". Thống kê

trên page slight, 10 độc giả hay vào nhất là 10 anh bạn quen, kiên quyết không bấm like page, nói trang này quá nhảm, nhưng suốt ngày vô comment kiểu sọc dura. Lúc đầu Tony cũng khó chịu, mất hứng, nhưng sau này thì quen. Cái xứ mình nó thế, dù có hạc có hành, có chức vụ hay học vị học hàm, có tiền có bạc, có vợ đẹp con khôn, vẫn mang cái văn hoá Chu Du ấy trên người, tự mình làm khổ mình ghê gớm, nhiều người cũng nhận ra nhưng không dễ bỏ ngày một ngày hai.

Tony có anh bạn, tên X. Rất thân vì

lúc cơ hàn, cần gì cũng giúp. Nhưng tính ganh đua đố kỵ cũng lớn. Không phủ nhận tính ganh đua cũng có mặt tích cực, đó là việc giúp mình có động lực để không thua kém bạn bè. Việc thấy Tony nói 2 ngoại ngữ lưu loát khiến anh lao vào học như điên, 5h sáng đã ngồi dậy học từ mới, tối nào cũng đến 2 trung tâm để luyện, thậm chí mời cả giáo viên tiếng Hoa tới nhà để dạy, nên anh cũng nói được ngoại ngữ khá tốt. Có lần cô giáo yêu cầu đọc cuốn Tư Duy Lại Tương Lai và nộp bài cảm nghĩ, Tony lùng nhòng nhà sách

mấy bùa hém có, mới qua nhà anh, mượn đi photo. Anh trả lời, gì chử sách tuyệt đối không cho mượn, khiến Tony không nộp được bài. Năm 2006, Tony mua ô tô đi lại, biết tính anh nên không nói, thế là 1 bùa anh chạy qua nhà, khoe với Tony là đã mua được chiếc Civic, có đi đâu không tôi đưa đi ngồi ô tô cho mát. Tony nói là tôi cũng mua rồi, cả mấy tháng rồi. Anh giận dữ quay quả đi về, nói thằng này cái gì cũng hơn mình, có tức điên không. Hôm tài xế mình bị ốm, mới gọi điện qua nói bạn ơi cho tôi mượn tài xế bạn

1 hôm nhé, có khách nước ngoài qua nhưng tôi không biết lái. Anh trả lời "thế thì đi taxi, tài xế của tôi hôm nay rảnh nhưng tôi không cho phép lái xe của người khác bao giờ". Nếu không biết dừng lại, tính ganh đua sẽ trở thành tính đố kỵ, rất uổng phí một đời người, vì không làm được nghiệp lớn. Nên nếu có chơi với thể loại này, phải cẩn thận và giấu mọi thứ mình có như mèo giấu " hàng hoá Tony đang kinh doanh", vì họ thấy họ sẽ tức tối rất tội nghiệp, ảnh hưởng đến sức khoẻ, nặng thì hộc máu chết như Chu tiên sinh ấy

chứ chẳng phải đùa. Bạn Nam nói, 2 vợ chồng nó nghe nói bạn X tới nhà là phát hoảng. Vì X tới, sẽ đảo mắt nhìn quanh, hỏi thăm, nếu thấy nhà Nam có mua sắm cái gì mới, X về giận, phát bệnh. Nên nghe tin X đến thăm, vợ chồng nó dọn dẹp bắt mệt. Phải gửi xe hơi đi chỗ khác, giấu cái tivi xịn vào phòng, quần áo pyjama bóng loáng phải cất, phải lập tức mặc áo cụt quần què vào, gia nhân giúp việc tài xế...phải lập tức ra khỏi nhà, đi lánh mặt, núp ngoài bờ rào biệt thự, khi nào X về mới được vô. Thằng Nam

phải lập tức nhảy xuống lau nhà, con vợ phải ngồi nhặt rau, vú móm lòng thòng, tóc rối bù, vợ chồng giả bộ chì chiết nhau chuyện tiền bạc, con cái nó phải vọc đất vọc cát, mũi miệng phải lem nhem. Đang ăn tôm cua thì phải cất ngay, lôi rau muống nước mắm ra. Gương mặt phải teo tóp hốc hác, không được phúng phính trắng hồng, X nó không thích, nó giận.....

Những ngày khởi nghiệp

Tập 1: Hất mặt lên trời

Sau khi tốt nghiệp, Tony có đi mần 1 thời gian ở công ty của Nhật Bản. 1 hôm đẹp trời, công ty nó tái cơ cấu. Các tập đoàn đa quốc gia thường vậy, lâu lâu nó re-structure, dẹp luôn 1 ngành nghề, 1 vài vị trí. Thế là nó đèn cho mấy tháng lương, rồi cho lên đường. Cùng bị cho nghỉ với Tony còn mấy bạn nữa. Bị đuổi mà hảm có buồn, còn thi đua viết thư từ chức (resignation letter) coi ai viết hay hơn....

Nhớ bùa làm cuối, mấy tháng lương

lãnh xong, cầm cục tiền lớn quá nên vui lẩm, bèn đi mua cái tủ lạnh. Ước mơ của cả thời sinh viên là trong phòng có cái tủ lạnh để bỏ trái cây, bia bọt vào uống cho mát. Thế là mua 1 cái đem về nhà trọ. Nhiều tiền còn lại đi chơi, từ bắc chí nam, thăm thú động Phong Nha, Hội An, Mỹ Sơn, Lăng Cô...già cũng đi cho hết. Đúng 1 tháng sau thì sạch túi. Cái nằm suy nghĩ, giờ phải làm sao để kiếm tiền đây. Bèn nhớ đến nghề viết báo từ lúc còn là sinh viên, mới lọ mọ viết. Ngày nào viết cũng cả 4-5 bài đủ mọi đề tài, liên

hệ các anh trong ban biên tập để gửi lại. Bài được đăng đều đặn, tháng cũng được đổi ba triệu. Nhưng sống chật vật quá, làm freelance như phiên dịch, dạy học...không có thu nhập ổn định. Gửi hồ sơ xin việc thì như rải truyền đơn, công ty nào thấy bảng điểm đẹp ngất ngây, bằng loại giỏi, điểm trung bình 5 năm hạc là 8.34 nên mời lên phỏng vấn ngay. Nhưng phỏng vấn xong đều từ chối, nói mày lạnh quá sợ làm không bền. Hoặc đẹp trai quá đồng nghiệp sẽ ghen tuyn. Nên đẹp và giỏi, lại là rào cản lớn để xin việc

thành công....Mất cả năm thất nghiệp. Bà già dưới quê gọi lên chửi quá, nói mày cứ lông bông hoài vậy, tìm việc làm đi. Cái buồn đế sọ. Đâu bao giờ nghĩ mình tài giỏi vậy mà thất nghiệp cả năm trời vậy đâu. Nhớ bác cả Toàn, gọi là bác Cả vì anh ấy lớn tuổi hơn, chử là bạn hạc cùng lớp, cứ lâu lâu lên nhà trợ dí cho 1 triệu để tiêu vặt. Nên tiền bạc để sống qua ngày cũng hẻm thành vấn đề, vì chơi toàn bạn giàu và tử tế.

Rồi một lần đi Cambodia làm phiên

dịch cho 1 công ty xây dựng của VN
xây con đường nối thủ đô Phnompenh
đến cửa khẩu Poipet, thấy lúa bên đó
sao xấu quá, hém bằng ở VN. Mới
nhận ra là bên mình do dùng phân bón
nên tốt tươi vậy, bèn về nước mở hàng
phân Phượng Tím.

Ngày mở hàng, chạy qua cô bạn thân
mượn 5 triệu. Xong chạy thẳng ra siêu
thị Metro mua cái máy in fax copy
scan 4 trong 1. Tất tả đi tìm nguồn
hàng. Tới công ty phân bón nào mua
hang cũng tươi cười anh của em, chuy

của em...ai ai cũng say mê. Nói Tony
ơi em dễ thương quá à. Tony nói dễ
thương thì cho trả thiếu đi, họ đồng ý
liền, nói em lấy hàng về bán đi, mấy
tháng sau trả lại tiền cũng được, toàn
để giá vốn. Cái mình bắt đầu lên kế
hoạch đi bán hàng, tìm kiếm khách
hang.

Khổ nỗi, khách toàn ở tỉnh hoặc xa
chứ nội thành ai xài phân bón thuốc
trù sâu. Mà tiền đâu đi xuống đó tiếp
thị, bèn chọn ngoại thành Sài Gòn và
mấy tỉnh lân cận tiếp thị trước. Cả

năm tròn, ngày đi tiếp thị bán hàng, tối về làm giấy tờ hợp đồng đến 1-2h khuya. Cứ sáng sáng, Tony uống 1 ly cà phê to khủng khiếp để tỉnh ngủ, rồi phóng chiếc Wave Alpha đỏ, treo lủng lẳng bịch mẩu và mây tờ rơi, phóng xuống các huyện Bình Chánh, Hóc Môn, Nhà Bè hay Bình Dương, Đồng Nai để chào hàng. Thường thì hẹn mấy đại lý cùng 1 tuyến đường cho nó tiện, trưa thì tạt vô ăn cơm ở quán lề đường. Những buổi trưa nắng nóng, bụi mịt mùng, Tony đen thui đen thịt, dáng cao gầy vẫn phóng xe vun vút.

Lúc đó ước mơ có được chiếc xe 4 bánh, dù là xe tải cũng được. Cứ nhìn theo chiếc xe hơi chạy qua mà thèm, mà nhớ đến khi xưa mình là nhân viên tập đoàn thương mại hàng đầu của Nhật, 1 bước lên xe hơi taxi, đi đâu cũng sang trọng quý phái...giờ nhu thăng xe ôm, thỉnh thoảng cũng tuis thân. Nhưng kệ, miền có tiền là được, mình lao động bằng sức lực và trí tuệ của mình mà, chứ có lấy của ai. Bất chấp cái nắng nhiệt đới chói chang như đổ lửa, bất chấp những buổi trưa 36-37 độ và bụi bay mịt mùng, gương mặt

anh ấy vẫn cứ thanh tú. Và vẫn kiêu sa hất mặt lên trời như cái thời sinh viên đi xe đạp. Hồi đó, tụi cùng lớp nói sao mày ở tỉnh lên, nhà nghèo thấy mẹ, đèn thui ốm nhách xấu bà cố, xe đạp thì cái bàn đạp rót mất, chỉ còn 2 cái thanh sắt lảng bóng nhọn hoắt, mà cứ vừa đi vừa hất mặt lên trời. Tụi tao đi ‘Đò Rim’ hay cúp 86 “kim vàng giọt lệ” mà con chura dám nũa là.

Hém biết vì sao từ nhỏ xíu, Tony tự mình cho là giỏi hơn người nên rất là tự tin hơi over 1 chút. Mỗi lần đi thi

hạc sinh giỏi mà rót héng, là nói chắc
ban giám khảo hém đủ trình độ. Hay
thầy cô nào dạy gì mới, cũng nghi ngờ
hém biết có đúng hem, về phải lật sách
coi lại, mà phải coi 3-4 sách mới chịu.
Giấy khen hạc sinh giỏi là vứt mất, vì
nghĩ nói ‘hạc sinh giỏi’ là coi thường
mình, vì mình là hạc sinh xuất sắc mới
phải. Nên tự gây áp lực, nói sau này
phải giàu, giỏi và đẹp mới hợp thức
hóa được cái việc chảnh đấy. Chứ nói
chuyện thì dốt như me, người thì xấu
xí, nghèo khổ ôm đói...đi hất mặt lên
trời ai coi. Nên từ nhỏ nghĩ mình sau

này phải đi xe ô tô, vì ngồi trong xe hơi, có hất cái mặt lên trời thì không bị ăn nắng da đen thui đen thịt. Ở VN, da trắng thì mới sang trọng...

Quay lại kể tiếp chuyện hồi mở hang.
Cái một lần... (thôi mệt quá hảm viết
nữa mai viết tiếp).

Tập 2: Bị hất vô mặt

Ừa, để kể tiếp chuyện khởi nghiệp.

Câu chuyện làm giàu của Tony chỉ có

vậy thôi. Mặc dù là hạc giỏi và bảng điểm đẹp lung linh, nếu chịu khó thi thố thì chắc cũng kiếm được hạc bồng tàn phần đi du hạc. Nhưng lúc đó nghĩ sao thôi ở nhà kiếm tiền, rùi vài năm sau đi du hạc cũng chẳng muộn, mặc dù rất thèm. Lớp của Tony, đi du hạc hết mấy chục bạn, về kể nghe cuộc sống sinh viên xứ người mà thèm rõ dãi. Đêm đêm cứ nằm mơ, thấy mình đang nằm sông xoài trên bãi cỏ, hay tung cái mũ cử nhân lên trời ngược lên chụp hình, giống hình chụp trong mấy catalogue quảng cáo du hạc. Nhưng

sáng mới tỉnh dậy, vẫn cái máng lợn
bên mình. Lại uống ly cà phê to đùng
và tất tả đi bán phân bán thuốc....

Mùa nóng thì như vậy, chạy xe ngày
mấy chục cây rát bỗng cả da. Mùa
mưa thì thôi, áo mưa áo gió bùng
nhùng, nhưng chạy phải đua tốc độ cho
nhanh vì 1 ngày phải tiếp thị mấy
khách. Nên giờ ở Đông Nam Bộ,
đường nào cũng rành, đường tắt thì
giỏi hơn cả xe ôm. Có bữa mưa gió
sấm sét đùng đùng, chạy từ khu Sóng
Thần lên trên huyện Tân Uyên, đường

đất đỏ lầy lội giữa rừng cao su, chỉ có
mỗi mình mình và mấy chiếc xe tải,
nước mưa như roi quất vào mặt,
nhưng trong lòng lại sợ ướt mấy bịch
phân mấu, khách coi thấy chê hổm
mua. Được cái là đi tiếp thị khi mưa
gió tầm tã vậy, ghé đại lý ai cũng động
lòng, nói ở lại chị nấu cháo gà cho ăn,
ở lại uống với anh chén rượu. Cái mình
cám ơn vì phải về sớm, tối còn phải về
nhà làm hợp đồng, xuất hóa đơn, coi
tiền bạc thu chi thế nào...vì chỉ có 1
mình mình làm, cả mấy tháng sau mới
tuyển được mấy đứa sinh viên làm

thêm vô phụ. Cuối tuần, tụi bạn làm văn phòng nước ngoài ở quận 1 rủ đi bar hay nhậu, ngồi chung 1 đám, thế nào mình cũng nổi bật vì nét già nua, đen đúa và hốc hác, duy chỉ có nụ cười vẫn vui vẻ và vẫn chỉ huy mọi trò tếu táo trong lúc ăn nhậu, cho đời nó hưng phấn...

Rồi làm việc kinh quá, 6 tháng tích lũy được 1 ít tiền thì lúc đó cũng bắt đầu đổ bệnh. Tự nhiên mấy bữa đó tóc rụng quá trời, rồi lăn dùng ra hết biết gì. 2 đứa nhỏ làm part-time bữa đó

hém biết sao có mặt, mới khiêng ra taxi chở lên bệnh viện Hoàn Mỹ ở Trần Quốc Thảo cấp cứu. Vô do hồng cầu huyết áp gì đó chỉ còn $\frac{1}{2}$, phải nằm truyền xi-rum, truyền đậm. Mất hết 2 tuần nằm ở đó, mới được về nhà. Tiền tích lũy 6 tháng sạch sẽ. Một số đại lý thấy mình vắng mặt cái giờ trò quỵt nợ. Số tiền kiếm được chả còn bao nhiêu. Rồi xui xẻo ập đến, khách từ chối không mua hàng, dù đã ký. Một đống hàng tồn kho. Xui thì thôi nó đến đồn dập, lúc này mới hiểu câu “ họa vô đơn chí”. Đến cái máy tính cũng hỏng.

Mọi thứ đều trở về con số zero. Chiều mưa ngồi quán cà phê bờ kè nhìn xuống sông Thị Nghè, nhìn chiếc xe wave alpha màu đỏ dựng trước mặt, nhìn cái mũ bảo hiểm và m้าย bích phân mảnh treo lủng lẳng trên xe, nhìn cái áo mưa phủ lên đầu xe đã rách vì gió quật vào... thấy chán chường gì đâu. Dù tự tin và lạc quan đến mấy, khi khởi nghiệp không thành, tâm lý tự nhiên bất an dễ sợ. Hay là mình kém tài kém đức? Hay may mắn không mỉm cười với mình? Hay đã chọn sai con đường?

Ước mơ hất mặt lên trời không thành.
Toàn bị nước mưa hất vô mặt. Nắng
hất vô, người hất vào. Thôi đóng cửa
hang, phỏng vấn xin việc đi làm lại
vậy.

Nhưng đêm đó, Tony nằm mơ. Trong
mơ Tony thấy mình đang đi lạc vào
một khu rừng. Qua một cánh rừng um
tùm và nhiều dây leo, bỗng nhiên xuất
hiện trước mặt một hồ nước trong veo.
Trên hồ nước,

Tập 3: Bơi ra biển lớn

Nhưng đêm đó, Tony nằm mơ. Trong mơ Tony thấy mình đang đi lạc vào một khu rừng. Qua một cánh rừng um tùm và nhiều dây leo, bỗng nhiên xuất hiện trước mặt một hồ nước trong veo. Trên hồ nước, có một chiếc thuyền câu nhỏ. Một ông lão râu tóc bạc phơ ngồi câu cá. Tony mới tiến lại và lội nước ra thuyền, chiếc thuyền xa dần xa dần. Tony lội một lúc thì nước ngập đầu nên cố bơi. Nhớ là bơi nhiều lầm, hồ nước rộng mênh mông và bắt đầu có sóng. Tony uống mấy hơi và mần

mặn, mới hay mình đã bơi ra biển rồi.
Bơi miết bơi miết, gần như kiệt sức thì
cũng bám được vào mạn thuyền và leo
lên. Ông già bèn bắt cất tiếng hỏi

“ How are you, Tony?”

Trời, ông già này nói tiếng Anh nữa.
Cái Tony hoảng hồn, trả lời liền “ why
do you know my name?” rồi nói qua
nói lại, trong 1 cái conversation giống
như hội thoại cuốn Streamlines 1 ấy.
Chỉ nhớ là Tony nhìn vào giỏ cá của
ông, thì thấy toàn đồ la Mỹ trong đó,

chẳng thấy cá đâu. Rùi giật mình thức giấc, ngủ lại không được. Hình ảnh mình cõi bơi theo con thuyền, và ra đến biển lớn, thấy giỗ tiền đô la...trong đầu Tony bỗng dung xuất hiện ý nghĩ. Điem báo. Phải. Mình phải xuất khẩu mới được. Dù sao thì mình được đào tạo ngoại thương chính quy hẵn hoi, mắc mớ chi ngụp lặn trong nước cho mệt. Thế giới bên ngoài có đến 6-7 tỷ người và hơn 200 quốc gia, tha hồ mà kiếm tiền về. Bao nhiêu người dân Việt mình vất vả, suốt ngày cặm cui may vá. Suốt ngày cặm cui phơi nắng

phơi sương trên đồng, để tạo ra bao nhiêu sản phẩm mà thế giới đang cần. Nhưng họ có điều kiện bán ra ngoài đâu. Mình có ngoại ngữ, có tuổi trẻ, tại sao không thử. Mình sẽ phải đi buôn quốc tế.

Nói đoạn, ngồi dậy. Lúc đó đã 4h sáng, nhưng trời vẫn còn tối lầm. Tony xuống nhà bếp, định pha ly cà phê uống suy nghĩ tiếp thì bỗng dung, nhìn qua lớp kính trên cửa sổ, thấy một con rắn bò qua và rơi về phía sân trước. Con Ki (con chó của Tony nuôi) sủa loạn

xị. Tony mới mở ra cửa trước nhìn, thì không còn thấy gì cả. Chỉ có con Ki vẫy đuôi và vui vẻ với Tony như chẳng có chuyện gì xảy ra.

“ Gặp rắn thì đi, gặp quy thì về”- những người đi rừng hay nói câu đó. Như Doanh Chính Tần Thủy Hoàng với câu chuyện gặp rắn ở lề tế sông mà làm nên nghiệp đế, khi bắt đầu một cuộc phiêu lưu trên đường công danh, gặp rắn là điều may mắn lắm. Tony biết vậy nên vội mừng, mới lên internet. Search những chữ như “ find

buyer of ....in Bangladesh”, chẳng hạn, hòng tìm ra các người mua hàng nông sản hay sản vật của Việt Nam. Rồi gửi mail đi giới thiệu. Một ngày Tony viết và gửi mấy trăm cái mail. Thúc từ sáng đến đêm để search và gửi. Nhưng cả 2-3 tuần trôi qua, hộp thư inbox chỉ trống rỗng, hay toàn các email bị trả về do địa chỉ email bị sai hay cũ quá họ không dùng nữa.

Đang chán nản thì một hôm, nhận được email của Mr Johnson bên Mỹ. Ông nói tao thì về hưu rồi, không còn

làm ngành xuất nhập khẩu nũa, nhưng nhận cái email của mày, tao định xóa đi nhưng thôi cũng đọc thử, dù sao Việt Nam cũng là nơi tao từng trải qua 1 thời gian trong cuộc chiến. Tao đọc và thấy trong đó là cả sự tâm huyết và sự chân thành. Nên tao sẽ giúp mày. Tuần sau tao có dịp sang Việt Nam, tao sẽ ghé thăm công ty mày.

Ngồi đọc mail ông Johnson mà tay chân bủn rủn cả. Một cảm giác thành tựu lâng lâng trong người. Dù, xung quanh vẫn chỉ là cái máng lợn và số

tiền mượn mọi người để tiêu xài và đầu tư cho công việc đã lên tới cả chục triệu...

Bỗng dung những giọt nước mắt nóng hổi, từ 2 hốc mắt sâu hoắm vì thức đêm, trào ra. Lăn dài trên gương mặt tt (hém dám nói tt viết tắt của chữ gì vì sợ độc giả mắng....)

(mời theo dõi tập 4: Mr Johnson là ai)

24/04/2014

Chuyện lái đò của

em...

Hôm nọ, Tony đi cà phê với Mr John, giám đốc 1 công ty thức ăn chăn nuôi. John nói tao phỏng vấn tuyển nhân viên, có 3 ứng viên đều đạt tiêu chuẩn. Tao chờ thử khi về nhà, coi ai gửi thư cảm ơn thì sẽ nhận vô làm. Dù sao cũng vài dòng “cám ơn đã dành thời gian phỏng vấn tôi” như là 1 phép lịch sự. Chờ miết hẻm thấy đứa nào gửi. Nên phải phỏng vấn tuyển tiếp...

Tony nói thôi mà khùng quá John. Tết Công Gô cũng không tìm ra. Kiếm

đại đúra nào mới ra trường, mặt mũi thông minh lanh lẹ, hạc trường nào cũng được, miễn là có đọc Tony Buổi Sáng thì đều là đúra khá về mặt tư duy và đạo đức, rồi đào tạo nó về mặt chuyên môn, ướm tròng rồi hái quả.

Nói mới nhớ. Có mỗi cái hậu thư (follow-up letter) hay cái thư cảm ơn (thank-you letter), sao người mình ít ai biết. Nhiều bạn kém 1 chút, nhưng phỏng vấn xong, khi về gửi 1 thư cảm ơn. Nhờ cái thư đó mà được nhận vào làm, vì thể hiện sự chỉnh chu, tinh tế, biết trước biết sau. Thể hiện con nhà

có giáo dục tốt từ cha từ mẹ về lòng biết ơn. Còn cũng có thể loại thô lỗ, đi tới nhà người ta đãi ăn đãi uống đã đòi, về xong im thin thít. Hèm có nỗi cái tin nhắn “đã về nhà an toàn, cảm ơn Tony đã cho em ăn bữa tối hôm nay”. Thiệt buồn hết sức, Tony cũng chỉ lo đi đường có sao không. Đi công tác nước ngoài cũng vậy, lúc ra sân bay ở bến thì ôm hôn tạm biệt thôi là tạm biệt, nhưng về nước thì im re, hèm có nỗi cái email “thanks for your hospitality”. Đi về phải gửi thư nói đã về nhà an toàn, cảm ơn thời gian mà

tiếp đón tao ở Shanghai chó. Phép lịch
sự tối thiểu này, sao ko ai dạy tụi nhở
cả. Để ra quốc tế, người ta coi thường,
nói người Việt thực dụng thế này vô
cảm thế kia. Lúc trên sông thì ngon
ngọt với cô lái đò, qua sông là phủi đít
cái rẹt. Vài bùa đi đò lại thì lại năn nỉ i
ôi, em chào chụy, chụy lái đò của em.
Ngày 20/11 thì chỉ đi thăm thầy thăm
cô lúc đang còn hạc lớp của họ, chúc
hạc xong là quên luôn, gấp ngoài
đường giường mắt éch ra nói ông này
bà này nhìn quen quen à nha. Lúc cần
xác nhận bằng điểm hay bằng cấp hay

thư tiến cử đi xin học bổng gì đó, thì lại vác mặt đến nói cô nhớ em hem, làm là Tèo lớp cô ngày xưa nè, giả lả kể kỷ niệm này kỷ niệm kia. Nhiều thầy cô ký đại cho xong chứ chẳng biết nó là ai, và nó cũng chẳng cần gì ngoài cái chữ ký ấy. Nuôi mèo nuôi chó thì bắt nó ăn phân, bắt giữ nhà,...nồi cơn thèm đậm lên là ông chồng lấy chày đập phát chết tươi, bà vợ cạo lông rồi bỏ vô nồi luộc, 2 vợ chồng ngồi ăn nói sướng mồm ghê nhỉ. Cái đuôi hay vẫy này, em hầm em ninh với đồ đen ăn cho bở. Cái tay hay bắt này, rựa mận

nhá anh. Cái lưỡi hay liếm chủ nè, để chuy xắt mỏng làm nộm hoa chuối. Cái tư tưởng “nhân dưỡng vật, vật dưỡng nhân” từ Trung Hoa đã lây lan sang biên giới, rồi phát triển mạnh mẽ dưới hoàn cảnh đói kém ở nông thôn thời phong kiến, nay ở thành phố người ta lại muốn phục hưng cái hủ tục lạnh lùng ấy, một cách vô cảm và vô ơn.

Cũng có thể loại người, cả chục năm không gọi không liên hệ gì với bạn bè cả, lâu lâu gọi, nói tao Nguyễn Văn Tí nè, bạn lớp 7 của mày nè, nhớ hông nhớ hông. Thì y như là: 1-mượn tiền,

2-mời đám cưới, 3-nhờ và gửi con gửi cháu. Tony gặp thể loại này là từ chối thẳng, nói cho mày mượn tiền rồi sao lấy lại được. Hỗng lẽ chục năm sau mày lại xuất hiện rồi trả? Nó giận dỗi, nói mày không coi trọng bạn hạc gì cả. Tony nghĩ bạn gì cũng vậy, phải có tình cảm, có gắp gỡ với nhau, giao lưu với nhau, chứ chỉ xuất hiện lúc cần, biến mất, rồi lại xuất hiện, thì mối quan hệ đó để làm gì. Tốt nhất là dẹp cho xong. Mình chỉ có 24h trong ngày, đi làm hết 8 tiếng, ngủ hết 8 tiếng, chỉ còn có 8 tiếng còn lại và có tới 7 tỷ

người trên trái đất này. Hãy dành thời gian cho người xứng đáng.

Nhiều người chả rõ tôn giáo mình là gì, lâu lâu đến chùa để xin. Xin tiền, xin duyên, xin thi đậu, xin cho con lấy được Tèo Đô La để con có tiền đô con xài, cho con trúng số... toàn xin với xỏ, chứ giáo lý Phật pháp 1 chữ không biết, chẳng biết cái miếu đó thờ ai. Mua chim thả phóng sinh, thả cá thả rùa, trong khi trong tâm thì chẳng bao giờ làm điều tốt, chẳng thương người, sống ích kỷ, chỉ biết cho mình, vun vén cho bản thân và gia đình mình,

còn ai thì mặc kệ.

Nhóm người này đều không thành công cả công việc lấn cuộc sống vì thánh thần và người phàm chẳng ai yêu thương cái thể loại thực dụng ấy. Có những đám cưới, mời 20 bàn mà chỉ có 5 bàn là có khách đi, 15 bàn còn lại vắng hoe ruồi bay qua bay lại. Thì ráng chịu chờ buồn bã làm gì? Sao không ăn ở như bát nước đầy đì, thì làm gì có chuyện cô dâu và chú rể ôm nhau khóc vì lỗ chỏng gọng sau đám cưới?

Ban đêm về, ngồi đếm tiền, rồi cãi lộn,

chú rẽ mắng nói tại em mời khách mà
khách không đi, cô dâu cũng nói tại
anh. Đỗ qua đỗ lại..

Rồi động phòng không xong, biến
thành động thủ. Quánh nhau rầm rầm,
mặt mũi sưng húp....

Nhưng sáng phải dậy sớm, đôi uyên
ương phải dậy thật sớm, ngồi ăn cho
hết 15 phần thức ăn nhà hàng gói
mang về.

15 cái lẩu. Má ơi.

Ăn muốn trào bảng họng...

Ngày 09/06/2014

Tích & phân

Rất nhiều nước hiện nay đã áp dụng giảng dạy Kinh tế học cơ bản cho học sinh phổ thông. Từ lớp 5 đã có môn “em học kinh tế” với các ví dụ đơn giản về việc bò ống heo (lợn đất). Lên cấp 3, những khái niệm trừu tượng hơn 1 chút, như lạm phát, cung cầu sẽ được dạy. Như ở Mỹ hay Đài Loan, học sinh phải nắm được 51 khái niệm kinh tế học căn bản trước khi tốt nghiệp tú tài. Nên lớp 12 xong, có thể đi làm, có thể giúp gia đình làm ăn, cũng có thể tự mở 1 quán ăn hay cà phê nhỏ kinh

doanh mà không phải vật lộn với quản lý. Vì đã nắm vững được các nghiệp vụ kế toán đơn giản, giải được bài toán doanh thu, chi phí và lợi nhuận. Cũng biết làm marketing và thuê mướn lao động. Có thể tham gia chơi chứng khoán, đầu tư, và đọc báo hiểu hết mọi khái niệm từ GDP đến thắt chặt tiền tệ, kích cầu...

Ở Việt Nam, Tony nghĩ cũng nên dạy môn này từ năm lớp 9. Giáo viên khỏi tìm đâu xa, các bạn tốt nghiệp cao đẳng, đại học kinh tế, học thêm nghiệp

vụ sư phạm là dạy vô tư. Có rất nhiều bạn học xong lớp 9 mà không có điều kiện học lên, nhất là ở nông thôn, và hàng năm có hơn 1 triệu thí sinh đại học cao đẳng, nhưng chỉ có 5-6 trăm ngàn chỉ tiêu trong giảng đường. Do đó việc cung cấp kiến thức kinh tế học căn bản như vậy, sẽ giúp xã hội có thể có nhiều công ăn việc làm hơn, các bạn có thể tự mình mở ra các cơ sở sản xuất kinh doanh nhỏ nếu chọn con đường lập thân không phải là đại học.

Nên theo quan điểm của Tony, sách

giáo khoa của mình phải cắt giảm nội dung tất cả các môn, chỉ giữ lại 2/3 thôi. Khỏi đổi mới chi cho tốn tiền, các kiến thức trong sách của mình cũng rất hay, nhưng quá sức nặng đối với những bộ não 16-17 tuổi, ở giai đoạn chưa phát triển hoàn chỉnh. Người có trí nhớ xuất sắc và học rất giỏi như Tony mà còn phải toát mồ hôi hột để học hết các môn

ngày xưa nữa là. Nên giờ vẫn ám ảnh ngày mai đi thi mà không có chữ nào trong đầu, giật mình thức giấc và nhớ là mình đã là thạc sỹ tại chức. Thế là

nửa đêm ngồi dậy, pha cà phê uống, thấy mùng.

Thật ra Tony hiểu vì sao các bác giáo sư tiến sĩ soạn sách đã phải soạn nhiều như vậy. Rất là tâm huyết và đáng trân trọng. Vì ngày xưa, kiến thức rất khó tìm. Chỉ nằm trong sách, trong thư viện các thành phố lớn, các trường các viện đại học lớn và người ta phải nhớ mọi thứ. Nên phải cộng điểm cho học sinh nông thôn vì ít cơ hội tiếp cận kiến thức. Nhưng, bây giờ kiến thức nằm hết trên mạng, trong file máy

tính, truy cập phát ra ngay, nên các nước đã phải thay đổi chương trình học phổ thông sau khi máy tính và internet ra đời. Học sinh chỉ cần nhớ những gì hết sức quan trọng, và **PHƯƠNG PHÁP** tìm kiếm tài liệu. Vì chữ nghĩa rồi cũng sẽ rụng rơi hết theo thời gian, kiến thức mới lại bổ sung liên tục, nên có phương pháp tìm kiếm thông tin tốt sẽ giúp ích cho các bạn trong cuộc sống sau này. Làm ngành nghề gì cũng cập nhật được cái mới.

Nên cắt giảm chương trình để các bạn

có thời gian đầu tư cho ngoại ngữ. Ít nhất là kỹ năng đọc vì nhiều tri thức nhân loại trên mạng bằng tiếng Anh. Mình nên bổ sung 2 môn Kinh tế học và môn Đức dục. Còn thời gian cho туи nó chơi thể thao thể dục cho khỏe mạnh tráng kiện, chử học chữ chi từ mờ mờ sáng đến 11h đêm mới xong, thời gian đâu để cho nó lớn. Con gái cũng phải cho nó thời gian sửa soạn tí. Con trai cũng phải tập luyện tí cho cơ có bắp. Chứ đúra nào tay chân cũng teo tóp, mắt lồi ra với cặp kính cận nặng tròng trịch. Học gì mà học lăm

thế. Cháu gái của Tony, 12 năm học sinh xuất sắc (cả trường nó chỉ có 1 đúra học sinh tiên tiến), tính số mol, cos sin, lim log, ô mê ga tê cộng phi gì cũng thành thạo, thi đại học những 25-26 điểm. Năm 1 vừa vô Sài Gòn thuê nhà trọ, bị bà chủ nhà lừa ngay 500 ngàn tiền đặt cọc, do đưa tiền mà không ghi biên nhận. Đi mua tủ quần áo, xong ra kêu ông xe ba gác gần đó chở về, cho địa chỉ nhà trọ rồi chạy về trước, ngồi chờ tối chiều không thấy đâu. Quay lại thì cửa hàng nói ông ba gác nào họ đâu có biết, cô kêu từ ngoài đường thì cô

phải chạy theo hướng dẫn người ta, áp
giải người ta về đến nhà chúa. Rồi có
lần cầm 1 triệu cho đi đóng tiền học
ngoại ngữ, ghé mua ổ bánh mì móc ra
chi trả sao đó mà lén trung tâm chỉ còn
có 800 ngàn, đứng khóc vang dội...

Bị mất tiền miết nên khóc miết. Lần
nào nhìn thấy nó khóc cũng thấy
thương. Nước mắt nhòa cả cặp mắt
kính cận 5 đĩ-ốp, lăn dài trên gương
mặt toàn mụn bọc xếp thành những
vòng tròn nội tiếp. Mặt mũi hốc hác,
chỉ còn thấy mỗi cái “nguyên hàm”.

Cũng tội nghiệp, suốt ngày cứ cặm cụi, toán thì “tích phân”, văn thì “ phân tích” đến 1-2h khuya.

Nên Tony bèn rủ nó tốt nghiệp xong, đi bán “ cái hàng hoá Tony đang kinh doanh” để “ tích” tiền, đi Hàn Quốc sửa mũi và hút mụn.

04/06/2014

Trở đàng đi buôn

(Bạn nào muốn giàu vô đọc hỉ)

Dượng thấy ở chợ Phúc Xá Hà Nội, 1

kg cua đồng giá tới 200 ngàn. Mà con cua bé tẹo. Trong Sài Gòn chỉ có 60 ngàn/kg. Mà hổm chở ra được vì xa là nó chết. Nên các bạn ngoài đó, có thể đầu tư nuôi cua. Con cua nó nhạy cảm với nắng nóng và trời rét, nên mình đầu tư quy mô công nghiệp. Trong miền nam, sản xuất nông nghiệp thường là nông trại lớn, nên dượng thấy thịt cá ngoài bắc nhìn chung ngon hơn, do gà đồi cá ao rau vườn. Tuy nhiên, giá lại quá đắt đỏ so với thu nhập của người dân bình thường ở đây. Với tốc độ gia tăng dân số, đô thị

hóa các làng quê, các khu công nghiệp mọc lên ngày càng nhiều...thì nông sản sẽ chắc chắn không đủ với cách làm nhỏ lẻ như vậy nữa. Vận chuyển từ miền nam ra những 2000 km so với 300 km từ biên giới, do đó hàng cung cấp từ Trung Quốc sẽ có giá cạnh tranh hơn. Vì ở sát biên giới, ở Vân Nam và Quảng Tây, các nông trại không lồ trong đủ thứ cây nhiệt đới và á nhiệt đới, nuôi đủ thứ từ cá tầm cá hồi cá quả đến gia súc gia cầm, quy mô lớn nên chi phí sản xuất nhỏ, giá rẻ. Nên nguyên tắc giao thương, nước

chảy về chỗ trũng là bình thường nếu chúng ta không tự nâng nền cao lên để nước khỏi tràn vô.

Các bạn đi xa chút, Thái Nguyên, Lai Châu, Lào Cai...lập dự án đầu tư nông nghiệp đi. Sắp có cao tốc hết rồi, vận chuyển về Hà Nội hay Hải Phòng sẽ dễ dàng. Mùa hè lắp máy phun sương, lưới chắn nóng. Mùa đông dùng bóng halogen sưởi ấm. Chứa đựng thấy trên phố Hà Thành, công ty nào cũng trưng bảng hiệu làm nghề Tư vấn, Tài Chính, Chứng Khoán, Bất Động Sản, quảng

cáo truyền thông, bán quần áo Trung Quốc...xen lẫn với các quán miến gà miến ngan bún riêu bún chả?

Các bạn nói nông nghiệp bấp bênh lắm, có lúc đổ đồng không ai mua. Quy mô lớn, sẽ có bộ phận marketing, họ sẽ phải liên hệ với các siêu thị, các chợ bán sỉ, các thương nhân xuất khẩu, các nhà máy chế biến...nên không có chuyện nông trại nào ở miền Nam phải đổ bỏ cái gì đó cả. Dội chợ là họ đem đi cấp đông, làm mứt hay sấy khô liền. Họ tham gia mọi hội chợ triển lãm, nên

khách càng ngày càng đông, họ càng mở rộng quy mô sản xuất. Còn nông dân tự sản xuất thì do thiếu thông tin nên mới có chuyện phải đỗ bở như vậy. Cho nên làm nông nghiệp, phải có đầu ra. Đi tiếp thị xong rồi mới mở rộng. Đầu tư bộ phận marketing và sales. Còn không, làm quy mô nhỏ thăm dò trước. Ví dụ: nuôi cua quy mô lớn, liên hệ các chợ bán sỉ các tỉnh thành, các nhà hàng lớn, thậm chí nhà máy đông lạnh nơi gần nhất trong trường hợp hàng bị thừa nguồn cung mà cua ngày mỗi lớn, mình có thể đông lạnh gửi nhà

máy trũ giùm. Kinh doanh là phải sáng
tạo và bươn chải ghê lắm.

Đừng có phù phiếm mấy cái ngành kia.
Cũng đừng cố bám trụ 5 cửa ô. Tích
tiểu thành đại, chín xu đổi lấy 1 hào. Sĩ
diện chi. Nếu trí tuệ minh thật sự cao
siêu thì hạc lên, còn không, biết đọc
biết viết biết tính toán rồi kiếm tiền
nuôi cha nuôi mẹ giúp đỡ người thân.
Chứ hạc cao làm chi mà thất nghiệp?
Lỡ thạc sĩ mà xin không ra việc, thì cái
thạc sĩ ấy có nghĩa lý gì không? Cha
mẹ nuôi mình tới 18 tuổi là được rồi,

sao còn ép những tấm lưng gầy còm ấy
nuôi mình đến 5 năm cử nhân, 3 năm
thạc sĩ? Rồi thất nghiệp, tiếp tục ép
cha mẹ bóp mồm bóp miệng dưới quê
gửi lên thành phố nuôi nữa? Sao mình
bất tài vô dụng vậy? Sao không đi xa
xa chút mà mần, không thì về quê tổ
chức sản xuất kinh doanh. Sợ gì mà
không đi? Hay làm biếng? Chả có gì
nhàn hạ mà kiếm nhiều tiền cả. Như
dương nè, cũng có hạc hòm hạc vị chúa
không phải không có, nhưng vẫn bỏ đi
trồng nấm trồng hoa, vì thấy thị
trường lớn. Nếu giờ dương đi bán rau

ngoài chợ vẫn làm, chả sợ ai. Gương mặt thanh tú và đôi tay búp măng ấy sẽ gói rau thoăn thoát, nụ cười sáng bừng cả góc chợ. Ai khinh kệ mẹ nó. Việc mình mình làm, hơi đâu để ý. Mình có ăn cắp tiền của ai đâu. Mình cũng có ăn bám của ai đâu. Đứa nào nó khinh mình, mình ra tay liền cho dương. Trai thì bóp vái, gái thì bóp dú. Chỉ thảng vào mặt nó. Nói tao làm gì kệ tao, miễn là lương thiện, nhé. Nó sẽ sợ hãi, sẽ nể mình ngay.

Dương đọc báo cáo tài chính các công

ty, thấy bắt mệt. Có tiền mà, có trăm triệu đô la thì hãy đầu tư trung tâm R&D để phát triển công nghệ chớ. Cứ chực đánh quả không. Vẽ vời chi mấy cái viễn vông dự án, cổ phiếu cổ đông gì đó rồi người ta lao vô thì úp sọt hết. Nền kinh tế gì cứ ở chung cư, biệt thự nghỉ dưỡng và mua qua bán lại cổ phiếu vậy?

Phải sản xuất và sản xuất, chưa đủ trình làm ra smartphone như Hàn Quốc thì phải đủ gà vịt để ăn. Chứ 70% dân số nghèn nông mà gà cũng

nhập, bò cũng nhập, heo cũng nhập, tăm xỉa răng cũng nhập? Mình hay nói “ phi thương bất phú” nhưng không đúng đâu. Hiểu sai nên nhà mặt tiền nào cũng “ thương” để mà “ phú”. Cả xã hội chỉ mua qua bán lại, toàn hàng Tàu. Hạc sinh giỏi chọn vào kinh tế ngoại thương ngân hàng chứ hổm chịu vô cơ khí điện tử hóa chất. Đứa nào ra trường chỉ chực xin việc chứ hổm chịu mở cái lò rèn, giả dụ, hạc cơ khí ra, làm cuốc xẻng để lên mạng quảng cáo xuất khẩu. Máy nước ôn đới họ vẫn nhập cuốc xẻng để làm vườn và xúc

tuyết từ Thái Lan đấy thôi. Lê Quý Đôn nói “ phi công bất phú, phi thương bất hoạt, phí trí bất hưng, phi nông bất ổn”, tức nếu muốn giàu có, phải làm công nghiệp. Nếu muốn ổn định, phải đầu tư nông nghiệp. Muốn hưng thịnh đất nước, phải đầu tư giáo dục. Và muốn xã hội nó nhộn nhịp, người dân lành lợi..thì phải có giao thương.

“Phi công” nghĩa là “không công nghiệp”, chứ hảm phải nghề lái máy bay. Nghe phi công bất phú, tưởng nghĩa đen thì mệt nha. Các bạn gái

trong CLB con dượng thấy thằng nào làm nghề phi công, nó mê mìn^{h1} cái thì gật đầu chịu liền. Lấy liền liền cho dượng. Nó giàu lăm, khỏe mạnh ít tốn tiền thuốc thang bệnh tật...

Vui lòng đọc lại bài này 1 lần nữa trước khi bấm nút Like. Ông bà mình nói “Cho bạc cho vàng, không ai trả đàng đi buôn”, vì người ta sợ trả xong, đứa kia giàu có hơn mình. Trù Dượng.

Vì Dượng giàu quá...

31/05/2014

GỬI CÁC BẠN GIẢNG VIÊN

Thời Tony đi hạc, có giảng viên giảng bài cũng hay, sinh viên ngồi nghe thích thú. Thấy hom hạc lăm. Còn cũng có những “dũng sĩ diệt sinh viên”, vô đứng trên buc cầm cái micro nói cái gì đó không rõ, dưới này cả trăm đứa, loi nhoi ghi chép đâu được 15 phút là lăn ra ngủ vùi. Có đứa ngáy to như sấm vang. Chỉ còn 1 nhóm vài bạn ngồi bàn đầu còn chép được, và gần tới ngày thi thì là nguồn tài liệu cho “xóm nhà lá” phía dưới mượn photocopy.

Tony cũng hay ngồi ở dưới. Nhưng hěm có ngũ gục mà chơi ca-rô hay nói chuyện riêng. Nên bạn hạc thì rất thân mà thầy cô thì hěm nhớ mặt. Xa quá nhìn không rõ, nhưng chất giọng thì vẫn nhớ.

Sau này qua nước ngoài, thấy khác biệt 100%. Thầy Peter dạy môn Biology, phòng A210, 9AM -11AM. Cô Mary cũng dạy môn này, giảng đường khác, giờ khác. Muốn hạc ai thì hạc. Mình phải lên mạng coi cái trang của

Ông, Ông yêu cầu đọc chương 7-8 trong giáo trình “sự thu phấn cho hoa” và các vấn đề liên quan sự thu phấn. Rồi mình đọc thật kỹ, mọi nguồn tài liệu mình có, thư viện, giáo trình, google.... Lên lớp thầy đứng ở dưới, sinh viên ngồi thành hình vòng cung cao hơn Ông, giống trong mấy nhà hát. Rồi giơ tay hỏi, Ông trả lời. Nên hảm có ai ngủ gục. Mà cũng hảm có ai chưa đọc bài mà dám đi hạc, vì đi vô lõi Ông chỉ định, Tony mà trả lời giùm câu hỏi của thằng Jimmy đi, nó hỏi “dịch vụ nuôi ong chuyên đi thu phấn ở mấy

nông trại” kìa. Mình lắc đầu nói hěm biết thì nhục. Ông hỏi mình 2 lần mà lắc đầu thì thôi, ông ghi nhớ là Tony là đúra lười hạc. Còn các bạn hěm ai thèm nói chuyện với mình luôn, vì họ khinh bỉ mấy đúra dốt, hěm có kiến thức.

Nếu bạn làm giảng viên đại hạc, nếu bạn cầm micro nói ra rả trên bục, dưới kia sinh viên ngủ ngáy khò khò, thì nên coi lại mình. Phương pháp truyền đạt sao không thu hút được người khác. Một là đề tài họ hěm quan tâm, hai là mình nói dở.

Nên về phải coi lại, đổi phương pháp,
sao cho sinh viên nó say mê, nó cuốn
hút. Dễ mà, có khó gì đâu. Bắt tụi nó
đọc trước, tìm hiểu trước rồi lên lớp,
đứa nào không hỏi được thì khỏi thi.
**NÓ PHẢI ĐẶT CÂU HỎI CHO
MÌNH, CHÚ HỂM PHẢI MÌNH ĐẶT
CÂU HỎI CHO NÓ.** Câu hỏi nào có
trong sách hay giáo trình, thì kêu đứa
khác trả lời. Câu hỏi nào khó thì mình
mới ra tay. Làm thầy mà!!!

Còn đổi mới rồi mà tụi nó vẫn ngủ, thì

mình nên đổi nghề. Ví dụ như làm bảo mẫu. Sáng vô trường mầm non, cầm micro nói y chang vậy, các bé mầm non lăn ra ngủ hết, khỏi dỗ dành hay bị gắt ngủ gì cả. Tới giờ ăn là mình ngưng, không nói nữa, để tụi nó thức dậy hết, đồng loạt. Cho tụi nó tắm rửa xong thì mình nói tiếp, cho tụi nó lăn ra ngủ trưa như ngả rạ.

Không thì kinh doanh lợi thế của mình đi. Thu âm bài giảng của mình rồi gửi bán ở mấy tiệm thuốc tây, ghi là “công dụng thay thế thuốc ngủ”.

28/05/2014

CHUYỆN THỰC TẬP SINH

Có 1 thực tập sinh kia, vì Tony quen biết với mẹ nó, nên cho vô thực tập. Ngồi buồn, ngáp dài ngáp vắn nói muốn được giao việc. Nhưng giao việc thì lại không làm, vì tính kỷ luật không có. Có mặt vẫn phòng bừa đực bừa cái. Sáng nào cũng đi trễ. Hỏi thì nói đau bụng với thủng lốp xe. Với n lý do, phần lớn là sáng tạo chứ không có thật. Nếu bừa đó nó nghỉ làm, thì nó sẽ nhẫn tin thông báo, 1 ngày nhẫn tin 1

người. Nên vừa lên văn phòng là nhân viên cả hằng ngồi tập hợp điện thoại lại, coi thực tập sinh hôm nay nhắn tin cho ai. Để lỡ Tony mà hỏi Cường đâu, thì phải ít nhất có 1 đứa nhận được “nhắn Tony là hôm nay Cường lại đau bụng”. Nên thôi, giờ giấc lộn xộn, nói dối nhiều quá, nên ở nhà khỏi lên.

Rồi mấy tháng cũng xong, tạm biệt mọi người với con dấu đóng cái cột trên luận văn.

Đầu sáng nay lại lắp ló ngoài cửa. Hỏi

đi đâu, nó nói lên hằng nhở đóng dấu lại vì hôm trước đánh máy sai. Tuần sau ra hội đồng bảo vệ, thầy cô hướng dẫn chỉ ra điểm sai và đã sửa lại. Bản này là hoàn chỉnh rồi. Perfect rồi.

Cái Tony nói đâu đưa tui coi. Thầy cái bìa như sau

NGHIÊN CỨU MARKETING MIX HÃNG PHƯỢNG TÍM GIAI ĐOẠN 2015-2020

Ủa Phượng Tím Giai là hãng nào vậy.

Nó nói chữ giai là giai đoạn, em quên
ngắt dòng xuống. Lỗi tại ông thầy, ông
tiến sĩ mà không phát hiện lỗi này để
sửa. Trời đất, sao lại đổ thừa cho ông.
Cái mở bên trong coi phần nhận xét
của thầy nó. Có mấy dòng mà sai chính
tả hết trơn. Câu nào cũng hẻm có chủ
ngữ, tức “câu què câu cùt” mà môn
tiếng Việt lớp 6 có dạy. Người ta viết
văn chương thì không sao, có thể phá
cách. Nhưng mình làm khoa học thì
đâu có cho phép. Làm thầy mà, đâu có
đơn giản. Có hạc vị hạc hòm thì càng
phải kỹ càng, giỏi giang... tháp ngà

khoa hạc đâu có bước chân của mấy
kẻ ngáo ngo.

Nhin nó, thấy bùn. Sinh viên giỏi của
đại hạc lớn đây sao. Cái hỏi nó em biết
viết đơn không. Viết được cái đơn xin
đóng dấu, nếu đúng thì tui sẽ cho
người ký đóng dấu lại. Nó ngồi 4 tiếng,
bứt tóc móc mắt, viết 1 cái “ BIÊN
BẢN YÊU CẦU ĐÓNG DẤU”, không
phân biệt được giữa các hình thức văn
bản như đơn từ, thông báo, biên bản,
báo cáo... Ngày tháng năm bên góc
trái, kính thưa kính gửi bên góc phải.

Chữ trân trọng kính chào và chữ ký
thì ở giữa. Thích viết hoa thì viết hoa,
xuống dòng là xuống. Toàn mệnh đề
chứ chưa đủ 1 câu đã chấm. Đầu 2
chấm thì nhiều vô kể, dù chẳng phải
liệt kê gì cả. Chấm than chấm cảm
chấm hỏi cũng có. Cái mình hỏi ủa ý
em là có biểu lộ cảm xúc hay nghi vấn
gi trong cái đơn này hả. Nó gãi đầu
cười hí hí.

Nó nói tụi em, nếu đi xin việc thì cứ ra
tiệm mua cái đơn có sẵn, chỗ chấm
chấm chấm thì điền vô, chứ kêu viết

thì thua. Thôi cho nó bài hạc, bèn kêu nó về nghiên cứu lại đi. Không ai dạy thì tự tìm hiểu, trên mạng cũng có hướng dẫn. Bữa sau viết đúng 1 văn bản thì lên đây. Trí thức mà, để xã hội nó tôn trọng thì mình phải viết được 1 cái văn bản đơn giản nhất chứ. Nếu không thì gia nhập 72000 kỹ sư cử nhân thạc sĩ đang thất nghiệp ngoài kia.

Dặn nó, luận ven luận oán thì làm ơn dò từng câu, từng chữ, từng dấu chấm dấu phẩy. Công trình khoa hạc thì phải

công phu, tỉ mỉ, không có sai sót. Tui sẽ đóng dấu 1 lần nữa, 1 và chỉ 1 mà thôi. Không công ty nào rảnh rỗi mà cứ 3 bữa lại đi đóng dấu 1 lần cho luận ven luận oán của mấy người. Sau này đi làm, viết cái gì ra cũng phải đọc tới đọc lui thật kỹ. Không thể gửi hợp đồng cho khách hàng rồi đi xin lại về để sửa lỗi chính tả. Ra đường lố tông xe cũng phải biết viết cái biên bản chớ, hổm lẽ chạy vô tiệm mua rồi điền vô cái chấm chấm chấm.

Nên nếu bạn vô thư viện tham khảo

các công trình khoa hạc, thấy đề tài
ghi tên mấy công ty như Vinamilk
Giai, Hòa Phát Giai, Đồng Tâm
Giai.....thì tự động coi dòng ở dưới mà
ráp vô cho có nghĩa. Hém chừng chữ “
đoạn” rót qua trang sau.

Hôm bữa Tony ngồi trên máy bay, mới
mở cái tạp chí gì trước mặt ra coi.
Thấy ghi

**ĐỒNG NAI LUÔN HẤP
DẪN CÁC NHÀ ĐẦU TƯ**
Bèn bỏ xuống. Đọc gì nổi với biên tập

viên kiểu vầy.

Hay có tấm bảng tuyên truyền dân số

GIA ĐÌNH CÓ 2 CON VỢ CHỒNG HẠNH PHÚC

Rồi lẽ ký kết với quốc tế ở khách sạn 5 sao nọ, Signing Ceremony (động từ sign là ký) thì trên băng rôn là Singing Ceremony (động từ sing là hát).

Khách Tây ở khách sạn tình cờ đi qua, nó tưởng là chương trình ven nghệ nên bu vô coi. Ngồi chờ cả buổi chỉ thấy 2

bên ký rồi bắt tay mà hém có ai hát,
xong tụi nó nhìn nhau, nói sao lạ vậy?

25/05/2014

Hưởng ứng lời kêu gọi của chương
trình “Người đương thời” sáng nay
trên VTV1, mỗi công dân Việt Nam
phải có nghĩa vụ tuyên truyền chủ
quyền biển đảo, chỉ rõ cho thế giới bên
ngoài thấy sự chính nghĩa của mình,
hành vi đặt giàn khoan của TQ trong
thềm lục địa Việt Nam là sai trái. TBS
nghĩ là Facebook là 1 công cụ tốt, với
2 tỷ người đang sử dụng. Và Tây Tàu
gi gì cũng vậy, ngồi trên tàu điện, xe hơi,

sân bay, nhà ga...đều say sưa coi facebook. Trong khi TQ không sử dụng FB, nên mình có thể tận dụng lợi thế này để có được sự ủng hộ của dư luận quốc tế. Của 2 tỷ FBers và gia đình bạn bè của họ. Một con số khổng lồ nếu chúng ta khai thác tốt.

Tony đã đọc bài viết dưới đây. Của một nhà báo làm việc tại tờ South China Morning Post (Bưu Điện Hoa Nam BS), để ý kiến khách quan hơn. Các bạn có thể cắt và dán bài dưới đây trong FB của mình. Sau đó thì coi

trong friend list của mình, cứ ai là Tây hay dấu hiệu là Tây thì xin phép share lên tường FB của họ. Bạn Tây đó sẽ có trăm ngàn friend, cũng toàn Tây, họ sẽ đọc và share cho nhau nữa.

Nhân tiện, bạn nào giỏi các ngoại ngữ khác như Hoa, Nhật, Hàn, Pháp, Nga, Ả Rập, Tây Ban Nha, Indonesia, Ý, Đức....cũng nhờ dịch giúp và gửi lại TBS. TBS sẽ đăng cho bạn có thể chia sẻ cho các bạn trên khắp thế giới. Share hết lên tường của Li Cu Sứt, Bắc Chung He, Ôm Chảo Bay Ra

Biển, Natapong, Loksky, Osawa,

Vladimir gì đó hết nhé....

Nghĩa vụ công dân thể hiện lúc này
đây các bạn à. Trung Quốc đang lên 1
chiến dịch truyền thông lớn để “cả vú
lấp miệng em”, chúng ta nên có sự
quyết tâm và làm việc có ý nghĩa, 1
người hãy là 1 chiến sĩ truyền thông
với thế giới bên ngoài.

Cám ơn các bạn. TBS

China's current behaviour vis-à-vis its

South China Sea neighbours is aggressive, arrogant and smacks of Han chauvinism and ethnocentrism. Far from being an expression of national pride, it is giving patriotism a bad name. Patriotic Hongkongers should recognise it for what it is: a dangerous ploy.

Not only has Beijing bared expansionist teeth to Vietnam and the Philippines, it has now succeeded in shifting Indonesia from a position of trying to act as a moderator between

China and the other South China Sea states to opponent. Twice in recent months, Indonesia has accused China of claiming part of its Natuna island archipelago. So much for a "peaceful rise" when you rile neighbours with populations of more than 400 million, who you assume to be weak.

All China's sea claims are wrapped up in that nine-dash line which extends more than 1,000 nautical miles from the coasts of Guangdong and Hainan to close to Borneo, the island shared

by Malaysia, Indonesia and Brunei, and includes almost all the sea between Vietnam and the Philippines. This claim encompasses more than 90 per cent of the sea, even though China (including Taiwan) has only about 20 per cent of the coastline.

All this on the basis of claims to history that conveniently ignore the very existence of other peoples and their histories of seafaring and trading going back 2,000 years, and pre-dating China's ventures in the south sea and beyond. Indonesians got to Africa and

colonised Madagascar more than 500 years before Zheng He. In turn, the peoples of Southeast Asia absorbed more from India and the Islamic world than China.

In the case of the current issue with Vietnam, brought about by China's movement of a drillship into waters due east of Danang, China has a small case, in that it does now own the Paracel Islands, which are closer to the drill location than to Vietnam. But the islands themselves have long been

in dispute between the two, a matter settled for now by China's unprovoked invasion of them in 1974.

But as they have never had permanent settlement, they make a very weak case for enjoying a 200-nautical-mile exclusive economic zone compared with Vietnam. History also tells us that this coast was the heart of the Cham mercantile state, which for 1,000 years was the leading player in regional trade.

There should surely anyway be a case

for compromise between China and Vietnam. Malaysia and Thailand managed one over a gas-rich area between them in the Gulf of Thailand. Other regional states - Indonesia, Singapore, Malaysia - have put island ownership issues to the International Court of Justice and accepted the result. But China remains unwilling either to compromise or submit to arbitration. Meanwhile, joint development is impossible because China makes it conditional on acceptance of its sovereignty.

In the case of shoals off the Philippines, China's case rests on a mix of invented history and the fact that it filed claims first, a poor basis given that it had no continuous presence there and the Philippines initially inherited a treaty between two Western colonial powers. These shoals and other features claimed by China are so obviously within the Philippine exclusive economic zone and in waters long sailed by the peoples of that country that there

should be no argument.

Scarborough Shoal is about 200km from Luzon, 650km from China. The claim to Half Moon Shoal is even more outrageous. That is the reef where the Philippines arrested Chinese fishermen allegedly with a catch of giant turtles, a protected species. Knee-jerk protests have erupted from Beijing. The reef is 110km from Palawan, nearly 1,500km from China.

The fact that the absurd claims go

back to the Kuomintang era is neither here nor there. Nor is the fact that previous states may have occasionally paid tribute to Beijing. For these trading states, tribute was a tax, the cost of doing business with China, which did not imply Chinese sovereignty. And if China occasionally acted as an imperial power in the region, that is surely cause for concern, not a basis for overlordship of a predominantly Malay sea. Otherwise, Turkey could claim Egypt and the Russians all of central Asia.

A revived China wants to flex its muscles and show who is boss in the region - just as it tried with Vietnam in 1979 - and remind the US of its own weakness. But there is also a basic reluctance to treat the non-Han neighbours as equals, people with their own history and cultures which, except for Vietnam, have never been subject to major Chinese influence.

China's history of assuming superiority, most especially over those

with darker skins, is long. Belief in eugenics and the need to protect and enhance Han genetic characteristics was strong in the Republican era and found echoes in the opinions and social policies of Singapore's Lee Kuan Yew. It has long been rejected in the West and was condemned under Mao Zedong . But it has been making a comeback on the mainland, where some academics find it hard to accept that modern man spread out of Africa and that China is thus not a separate and unique source of mankind.

Source:

[http://www.scmp.com/comment/insight
opinion/article/1514360/beijings-
dangerous-arrogance-south-china-sea](http://www.scmp.com/comment/insight_opinion/article/1514360/beijings-dangerous-arrogance-south-china-sea)

Nếu độc giả không biết tiếng Anh thì
có thể đọc bài trên

qua [http://dantri.com.vn/su-kien/hanh-
dong-cua-trung-quoc-mang-hoi-huong-
chu-nghia-sovanh-dai-han-879576.htm](http://dantri.com.vn/su-kien/hanh-dong-cua-trung-quoc-mang-hoi-huong-chu-nghia-sovanh-dai-han-879576.htm)

Ebook miễn phí tại :
www.Sachvui.Com